

Jadranka Buljan Cyprýn

M.O.M.

Mobilitas Originaria Metoda

Put do djelatne
Sveprisutne Svijesti

Naslov originala:
Izvorna kretljivost
Pedagogijska metoda za samoizgradnju znanja o sebi
Doktorska disertacija
Jadranka Buljan Cyprýn

2004.
Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet – Odsjek za pedagogiju

Iznenadna smrt autorice spriječila ju je da pristupi obrani
odobrenog sinopsisa ove doktorske disertacije. (op.ur.)

SADRŽAJ

4	Prolog
	I
5	UVOD
6	A: KLUČ ZA PRISTUP LINGVISTIČKO- SEMANTIČKOM USTROJU TEZE
11	B: METODOLOGIJA LINGVISTIÖKO-SEMANTIÖKOG IZLAGANJA
	II
14	SPOZNAJNA PREOBRAZBA U EDUKACIJSKIM SUSTAVIMA EGZISTENCIJALNO - KOMUNIKACIJSKIH METODA
15	A. NOVI ZAHTJEVI
22	B. USVAJANJE ZNANJA O SEBI PUTEM FILOZOFIJSKOG DIJALOGA O PITANJIMA EGZISTENCIJE
34	C. UVID U LINGVISTIČKO SEMANTIČKI USTROJ EGZISTENCIJALNO-KOMUNIKACIJSKIH METODA SEBESPOZNAVANJA
34	1. Opće metodologische odrednice
39	2. Wilhelm Reich
41	3. Autogni trening
45	4. Arno Stern i Pojavnost Primordijalnog Pamćenja u prostoru Closliau
49	5. Gestald metoda Fredericka Perlsa – stvaralački proces i kreativno ponašanje
54	6. Ontopsihologiski sustav Antonija Menegettija
56	7. Zaključak o egzistencijalno-komunikacijskim metodama
	III
59	TEMELJI METODE MOBILITAS ORIGINARIA
60	A. UVOD
62	B. TUMAČENJE I USVAJANJE METODE MOBILITAS ORIGINARIA
62	1. Uvod u Metodologiju sebeistraživanja
65	2. Metodologija sebeistraživanja – Preobrazbeni stupnjevi procesa Individuacije
65	a) Prikupljanje podataka
66	b) Postavljanje predmeta istraživanja
66	c) Programiranje istraživanja
67	3. Sadržaj 1. susreta i pokusa
74	4. Sadržaj 2. susreta i pokusa
80	5. Sadržaj 3. susreta i pokusa
86	6. Sadržaj 4. susreta i pokusa
91	7. Sadržaj 5. susreta i pokusa
96	8. Sadržaj 6. susreta i pokusa
97	9. Sadržaj 7. susreta i pokusa
	IV
99	METODA MOBILITAS ORIGINARIA U PRIMJENI
100	A. SEBEISTRAŽIVANJE KAO POKUS
100	1. Istraživanje Chiara

106	2. Istraživanje Marta
109	3. Istraživanje Ulrike/Maximilian
111	a) Izvještaj 1. – primjena Metode Buljan
115	b) Istraživanje iz 1999. godine
117	c) Ulrike – Izvještaj 2.
119	4. Istraživanje Miro
124	5. Istraživanje Marco
128	6. Istraživanje Giorgio
130	7. Istraživanje Anna
132	8. Istraživanje Carla
135	B. ZGODE KAO POKUS
135	1. Istraživanje/Zgoda Wiltrud
136	2. Istraživanje/Zgoda Helen
140	C. ZAKLJUČCI O PRIMJERIMA SEBEISTRAŽIVANJA
140	1. Poticaj za Sebeistraživanje
141	2. Temeljne sastavnice didaktičkog odnosa
141	3. Dodatni naputak pratitelju za praćenje
143	4. Dodatno o slobodi Samoodređenja
144	5. Mogući zamjenski nazivci

V

146	POSTUPAK «INDIVIDUACIJE» U DVA RAZLIČITA SUSTAVA
147	A. PROCES INDIVIDUACIJE U PSIHOLOGIJI NESVJESNOGA, C. G. YUNGA, TE U SUSTAVU MOBILITAS ORIGINARIA METODE
149	B. UZORCI ZA DIJALOG I USPOREDBU

VI

153	PRIMJENA TEORIJE IZVORNE SVIJESTI SEBSTVA U KONTEKSTU USVOJENJA DJETETA
154	A. PEDAGOGIJSKI OSMIŠLJEN ČIN USVOJENJA DJETETA
154	1. Definicija problema
157	2. Dvije priče
159	3. Obnavljanje temeljnih pojmoveva otac/majka/dijete prema parametrima Metode
161	4. Svijest Sebstva koja pamti duševne ozljede
164	B. O POJMOVIMA MAJKA/OTAC NE-NAZOĆNI I NAZOĆNI
167	1. Kategorizacija stanja sebesvijesti u dva moguća sustava
167	2. Sadržaji za razmišljanje prije usvojenja

VII

171	BUDUĆI PRAVCI RAZVOJA

VIII

178	SEMINARSKI PROGRAMI
179	1. Temeljni seminar za sebeistraživanje
184	2. Pojedinačni seminari za glazbenike
188	3. MOM u športu

IX

190	CURRICULUM PRIMJENE METODE
191	1. Primjena teorije Izvorne Sebesvijesti
192	2. Raznorodne odgojno-obrazovne teme

X

194	O POJMOVNIKU-ZNAMENARU
195	A. SADRŽAJ POJMOVNIKA
196	B. POJMOVNIK
	XI
210	TEMELJNI POJMOVI TEORIJE I PRAKSE
	XII
211	LITERATURA
214	O AUTORICI
214	Biografija

Prolog

Rijetkost je da jedan znanstveni rad oblikovan u doktorsku disertaciju bude namijenjen širokoj publici. U ovom slučaju to je nužnost koja proističe iz praktičnih rezultata, zahvalnosti i oduševljenja dosadašnjih polaznika seminara Mobilitas Originaria Metode (MOM) vođenih od same autorice i mene kao njenog najbližeg suradnika i slijednika. Još važniji razlog predstavljanja tog djela je značaj i stil iznošenja detalja kojima autorica čitatelju pruža uvid u Metodu.

Radovi Jadranke Buljan Cyprýn na području kognitivnih i pedagoških znanosti izdvojeni su dio njenog stvaralačkog opusa. Utjemljenje Mobilitas Originaria Metode (MOM), izvornog daha i pokreta njenog je kapitalno znanstveno dostignuće predstavljeno disertacijom 2004. godine. MOM originalno je i nadasve efikasno sredstvo samo-istraživanja, spoznajnog, psihičkog i fizičkog ocjelovljenja i razvoja. Stoga osobe koje iz bilo kojeg razloga osjećaju potrebu za razumijevanjem samoga sebe kao i svoje univerzalne osnove dobivaju ovom knjigom izuzetno vrijedan poticaj za samostalan rad na svekolikom sebe ocjelovljenju.

MOM je rezultat 15 godišnjeg znanstveno-istraživačkog rada autorice a označava izuzetan kvalitetni pomak na polju kognitivnih znanosti današnjice. Značaj MOM proističe iz eksperimentalne izvedivosti, praktičke manifestacije i ponovljivosti stanja Sveukupne Nazočnosti, tj. stanja jedinstva s sveprožimljicom Sviješću.

Primjena Metode zasnovane na jednostavnom i svakome razumljivom didaktičkom postupku detaljno predstavljenom polaznicima seminara. Rezultati seminarske prakse vjerno su opisani i primjerima svjedočenja o iskustvima polaznika seminara potkrepljeni. Ova avangardna Metoda izvorno je hrvatsko znanstveno ostvarenje. Ovim putem stavljamo ju na raspolaganje kao sredstvo istraživanja, terapeutima i pedagozima raznih profila kao i osobama željnim da same odlučuju o svom zdravlju, duhovnom, tjelesnom i spoznajnom razvoju.

Kao autoričin najbliži suradnik imam privilegiju i častan zadatak publiciranja autoričine izuzetne spoznajne ostavštine, vođenja poduke -praćenja sebe-istraživača koji žele prakticirati Metodu, kako bi djelo moje pokojne supruge zaživjelo kao aktivni činilac osobne i opće kulture te poticaj znanstvenom istraživanju.

Boris Cyprýn

I

I

UVOD

A

KLJUČ ZA PRISTUP LINGVISTIČKO-SEMANTIČKOM USTROJU METODE

Pedagogijska metoda Izvorne Kretljivosti plod je višegodišnjeg istraživanja i eksperimentiranja na čijem su samome početku stajale slijedeće zamisli i pitanja:

1. Kako i kojim putem je nama znano ono *naše tijelo*?
2. Gdje i kada se tijelo otkriva kao «osviješteno» *tijelo*? - Može li razumijeće tijela postati neko *obrazovno znanje o sebi*?
3. U kakvim bi didaktičkim uvjetima bilo moguće *izvorne moći* tijela izmjestiti s plana semantičke apstrakcije i hipoteze na plan doživljenog spoznавanja i *praktičnog djelovanja*?
4. Kako bi trebao biti utemeljen postupak *poučavanja* kojim bi pojedinac bio dopraćen do takve kakvoće onog *znanja o sebi* koje bi mu omogućilo da na cjelovit/svrhovit način koristi sve njemu prirođene *vještine/sposobnosti/moći*?
5. Kako se neko stanje «osviještene tjelesnosti» odražava na intelektivne i afektivne procese, na upotpunjavanje osobnosti, na stav i odnos pojedinca naspram sebe i svoga okruženja?

Navedena pitanja isprepliću se međusobno, jedno drugo uvjetuje, te smo ih saželi na pitanje koje bitno obuhvaća problematiku o kojoj smo proveli istraživanje i eksperiment. Ono glasi:

Što svijest tjelesnosti uopće može biti?

Tražeći odgovor na ovako složeno, po svojoj naravi i rasponu obuhvatno pitanje, bilo je neophodno izgraditi odgovarajuće *uvjete* za metodički uređeno empirijsko istraživanje i promatranje. Stajali smo pred višestrukim problemom: kako otvoriti neko *izlazište* za navedene nepoznanice i pretpostavke *u prostor rada s tijelom* i s njegovim izvornim moćima? Kako od značenjske virtualnosti i statičnosti pojma ono *tijelo*, doći do nekog *metodičkog umijeća* s kojim zahvatiti, pokrenuti u tome *stvarnome tijelu* njemu prirođene *moći* te napokon učiniti još više dostupnim zoru ono što je «njegova» već oblikovana, *prepostojeća* «duševna» i «biološka» nutrina; kako nju *izmjestiti* u neki iskustveno moguć, prepoznatljiv *znak* i prostor?

Nametnuo nam se zahtjev za stvaranjem otvorena sustava eksperimentalnog istraživanja u kojemu će našim *temeljnim varijablama - tijelu i svijesti sebstva*, kao kategorijama sklonim trajnoj preobrazbi biti omogućeno slobodno djelovanje, kako bi nam tako neuvjetovane pokazale (možda, dakle, putem kakva znakovlja?) svoju izvornu narav i izvornu *namjenu*, svoju predodređenost. Očekivali smo da će nas to

pomicanje - od prostora predodžbe i stajališta prema prostoru osvijedočenja i *izvjesnosti* - dovesti do novih i za našu pedagozijsku praksu svrhovitih spoznaja i znanja. Naposljetku, da bismo se oslobodili dvojbenosti spekulativne misli te tako oslobođeni uspjeli doći do želenog izlazišta u razvidni i *doživljajni prostor* pokusa/prakse, upravili smo ukupna naša promišljanja i očekivanja prema zadaći koju smo na ovakav način postavili:

promatrati čemo u kakvu spregu ulaze životne funkcije/moći disanja i gibanja tijela kada se svjesno *zapostavi* bilo kakva *nakana* (u smislu kretanja-k-nekome-cilju), te kako će se tako (ne)uvjetovana *svijest* sebstva o vlastitoj tjelesnoj ukupnosti *uprizoriti* i *ponašati*.

Tijekom praktičnog istraživanja *tijela-kao-doživljajnog-prostora-sebesvijesti*, koje smo proveli u vremenskom rasponu od 1985. do 1998. godine sa znatnim brojem ispitanika (tijekom naše torinske i hamburške seminarске prakse), prikupljali smo podatke, razvijajući i temeljna edukacijska načela za preoblikovni «rad na sebi». Naposljetku, tijekom prakse nastale didaktičke norme umrežili smo u novu *metodu sebeistraživanja*, koja bi mogla koristiti svakoj odgojno obrazovnoj empiriji uposlenoj oko pripremanja uvjeta za stvaralački proces uspostavljanja *znanja o sebi*.

U tako postavljenim uvjetima rada s tijelom uočili smo određenu zakonomjernost u načinu pojavljivanja one *izvorne svijesti tjelesnosti*. Ta zakonomjernost očitovala se u dinamičnom suodnosu pojavnosti: *svijest - volja - disanje - gibanje tijela*. Uočili smo, dakle, slijedeću zakonomjernost:

biće posjeduje sposobnost razlučivanja i izvanjštenja dva po kakvoći i po opsegu bitno različita stanja svijesti tjelesnosti. Svijest tjelesnosti pojavljuje se kao ne-Cjelovito-nazočna ili pak - u tim osebujnim uvjetima – kao ona Cjelovito-Nazočna, Sebe-Opažajuća-Izvorna Svijest.

U kojim se pak didaktičkim uvjetima poučavanja i usvajanja znanja ta zakonomjernost potvrđuje, biti će detaljno protumačeno u poglavљu *Temelji Mobilitas Originaria Metode*.

Na samome početku našeg istraživanja utemeljili smo našoj hipotezi primjeren leksičko-semantički sustav, uspostavili smo takav poredak operativnoga pojmovlja u kojem se pojma ona *izvorna svijest sebstva* ne mnije kao isključivo refleksivno-spekulativna pojavnost, već kao iskustveno moguć, *ozbiljiv* metafizički entitet. Ako sebe kao takvog (u svojoj izvornoj kakvoći potpuno izvjesnog) taj entitet (izvorna-svijest-sebstva) može mniti, onda je bilo za očekivati da će on kao takav – seberazvidan i sebi potpuno dostupan - sam odabratи način, kada, gdje i s kojom svrhom će sebe uprizoriti, kako-kada-gdje će na - *pojavno-znakovnoj razini osvještenog kretljivoga tijela* - takvu svoju kakvoću odraziti i potvrditi.

Nakon diskriminacijskog zahvata na leksičko-semantičkom planu, izgradili smo metodički osmišljen *radni prostor* u kojemu se dosljedno i u svim okolnostima pokusa – o njemu vodi računa.

Uvidjeli smo da pojedinac koji jednom prođe proces poistovjećenja s onim izvornim oblikom sebesvijesti (prema ovako postavljenim parametrima Metode), može uвijek ponoviti/proizvesti/postići taj isti čin: - kroz osebujno gibanje tijela on će potvrditi vlastitu *izvornu cjelovitost* i sposobnost sebe-uobličavanja, sebe-popravljanja do postignuća stanja sebeocjelovljenja. Ta izvorna svijest sebstva, kako smo već naznačili, svoje prisuće potvrđuje *načinom* sebekretanja, *uprizorenjem* sebe uz pomoć osebujnoga znakovlja, *znamenovanjem* onoga što ona sebi *izvorno* jest.

Svakome pojedincu koji je istraživački motiviran, Mobilitas Originaria Metoda (MOM) otvara prošireni prostor za *izmještenje* te Izvorne Vještine na pojavnji plan; svojim sjetilima on će moći opažati znakove njezina smislena i *samo-uređena* djelovanja/gibanja. Tako svaki sebeistraživač dobiva priliku da postupkom sebezora sâm o sebi uči i da tako stiče, u konačnici, neko *obrazovno sebe-znanje*. Na kraju toga čina, sebeistraživač dobiti će priliku da sam sebi i protumači ono što su njegova sjetila zabilježila, ostvarujući - prema didaktičkim normama Metode - zajamčeno pravo na prvenstvo (pred poučavateljem) u sebetumačenju. Na ovako utemeljenim načelima promišljanja o pojavnosti *izvorne sebesvijesti* izgrađena je metodologija izlaganja didaktičkog postupka i organizirani su u praksi potrebni uvjeti za svako pojedino sebeistraživanje.

Kao polaznu točku svih kategorijskih suodnosa postavili smo dakle ono *izvorno* (prvotno) stanje svijesti sebstva, odnosno onu pretpostavljenu urođenu sposobnost svakoga bića da se toga svoga stanja *sjeti* i da ga samoobjavi/izrazi putem govora tijela. U tome procesu izvanjštenja onog u biću izvornoga, značajnu ulogu dobila je moć/funkcija disanja, zatim cjelokupna sposobnost tijela da bude kretljivo, te oblici kretanja kao što su *gestikulacija i govor*.

Prema navedenim kriterijima utemeljen eksperiment i tijekom njega proizvedena pojavnost, dovele su nas do ustrojstva samostojne pedagogijske metode. Atribut *samostojan* mislimo dvoznačno: u ovome radu predstavljen sustav je samostojan u odnosu na ono što mu u povijesti pedagogijske znanosti (i ostalih srodnih znanosti) prethodi i – samostojnim će sebe potvrditi kroz iskustvo svakoga onoga pojedinca koji taj sustav pokrene, odnosno koji ga iz-sebe i za-sebe obznani tijekom svoga Mobilitas Originaria pokusa/-prakse.

U slijedećoj fazi našega istraživanja proučili smo mnoge edukacijske sustave sebespoznavanja i njihov odnos/postupanje prema onom *kretljivome tijelu*. Istraživali smo tekstove mnogobrojnih «kognitivistički» usmjerenih disciplina rada s tijelom, koje potiču samospoznajne procese putem samoopažanja tijela i njegovih temeljnih funkcija disanja i gibanja. Željeli smo sagledati u kolikoj mjeri naša Metoda ima osebujan značaj, uspoređujući je s manifestativnim rasponom koje postiže ono *tijelo* u *obrazovnom* prostoru drugih metoda; tražili smo potkrepljujuće teoretske i zorno-praktične modele, propitivali smo možemo li utvrditi i neke spone s njihovim «filozofijama», kako bismo naposljetku stekli uvid u kakvom smo se to okruženju našli (rezultate toga istraživanja izložiti ćemo u sljedećem poglavljju). Uzeli smo u obzir i one budhističke teorije i sustave *yoga* prakse koji njihovi sljedbenici rado određuju nazivkom

«najkompleksniji» i «najrazvijeniji» sustavi znanja o pokretljivoj naravi tijela. Tražili smo i u toj disciplini «rada s tijelom» nešto što bi nam potvrđilo neko naše već postojeće, poznato, praksom potvrđeno iskustvo, nešto slično Pojavnosti koju smo nazvali Mobilitas Originaria (MO).

Provedeno istraživanje ukazalo nam je na formalnu i sadržajnu nestandardnost edukacijskog postupka koji smo primijenili, kao i na višeslojnost značenja onih odgovora koje smo dobili na pet prvotno postavljenih pitanja. Nastavili smo, dakle, s istraživanjem i provjeravanjem otkrivene pojavnosti. Bivajući sve bogatiji plodovima dugogodišnje prakse s Metodom i sve obuhvatnije poznavajući neke druge metode i discipline koje podvrgavaju tijelo razrađenim didaktičkim postupcima usmjerenim na razvoj samospoznaje, još smo više osnažili naše uvjerenje: da smo uspjeli izgraditi osebujan *obrazovni sustav* za sebeistraživanje, sebepreoblikovanje i za upotpunjavanje *znanja o sebi*, te da je u tome sustavu iznjedrena Pojavnost (Izvorna Kretljivost - Mobilitas Originaria) udjelovila u prostor naše prakse i sebi prispolobljenu *teoriju o Izvornoj Svijesti Sebstva*. Ta osamostaljena, *manifestativna narav* naše tvorevine upravila je smjer sebe-provjeravanja naspram područja u kojemu se kreće udaljena od praktičnog «rada s tijelom» metafizička misao, koja međutim o onome izvornome u tijelu - promišlja.

U toj fazi tragali smo za nama srodnim metafizičkim stanovištima, čija bi određenja obuhvatila i takvo naše praktično i semantičko iskustvo, opravdala ga, imala za njega razumijevanja. Tražili smo sugovornika u čijem bismo filozofiskom promišljanju zrcalili naše izrazom tijela stečeno znanje i znanost o svrsi i načinu Uprizorenja Izvorno Sebe-Svjesne Tjelesne Kretljivosti. Iščekivali smo spoznajni ulazak u neki uređen prostor metafizičke misli koji u sebi *predviđa* takvu izvornu stvarnost *svijesti o tjelesnosti* kakva se u prostoru naše prakse nama razotkrila.

Naposljetu, takvo isto zrcaljenje i obuhvaćanje trebao je doživjeti i naš Pojmovnik, u koji smo spremili sve one «radne» pojmove koji su u prostoru Mobilitas Originaria prakse bili podvrgnuti pretvorbenom zahвату proširenja na semantičkom planu, a koji su pojmovi, upravo kroz tu sposobnost Tijela da Izvorno Govori/-Priopćava/Znamenuje (Izvorna Misao pretvorena u Znak/Simbol/Znamen/Zvuk/Glas) zauzeli i sebi primjeren *prostорvrijeme* za sebepročišćenje, za sebeodređenje, za *isporuku* onoga što u njima jest od samoga *logosa*. Putem Sebekazivanja, u MO Prostoru, sam Logos svjedoči što/kako/koliko on sam sebi jest u kojemu nazivku/obliku.

Okrepa tome našem traganju i iskustvu bio je susret s metafizički utemeljenim određenjem upravo pojma «metoda», kojem smo određenju mogli prispolobiti samoproizvodnu narav i određenje naše Metode (vidi poglavlje: *Temelji Mobilitas Originaria Metode*).

«Kao samoproizvođenje onog logičkog metoda je putovanje logosa kroz sebe k samome sebi. Logos tu određuje smjer i predodređuje način putovanja. Ono za čime logos u logici ide, u čemu učestvuje, usred čega putuje, i u što se preobraća, jest čista istina. Čista istina stoga samo-određuje i predodređuje 'metodu'

i 'predmet' logičke znanosti. Strogo uzeto, ona jest čista metoda i čisti predmet znanosti. Pitanje znanstvenosti metode i predmeta samo je metodički i predmetno modificirano pitanje istine. Apsolutna metoda nije nešto puko logičko, a još manje tek nešto metodologjsko. Ona jest samo putovanje logosa u slaganje sa samim sobom. Jer tim putem logos za sebe (zbiljnost) jest ono što po sebi jest (mogućnost), tj. logički sebe spoznaje kao logos, ova je metoda, kao 'metoda spoznaje' ujedno i 'imanentna duša stvari'. Apsolutna je ona po tome, jer tu put logosa sebe kao put, u putovanju, uspostavlja.«¹

Prepoznali smo da ovako sročena definicija *metode* (*metoda* kao neki *put*) otvara tako uređen *prostor* koji *predviđa* sebeupriličujuću zgodu tijela kakva se ponavlja putem Mobilitas Originaria Metode: i u tome prostoru *predviđen* je postupak koji oslobađa svijest za pojavnost «znamenovanja», za uprizorenje uma koji «mora sam sebe deducirati iz svoje čistoće» i «kao svoja vlastita svrha ('samosvrha'), smisao, razlog itd., taj um mora htjeti da bude što jest.» - Dobili smo priliku da naše praktično i teorijsko iskustvo i spoznaju usporedimo s tvrdnjom da «biti čisti um, a ne 'imati um', kategorički je imperativ onome biću koje hoće biti u skladu s čisto umnom istinom.» Učinilo nam se, kako je svijest toga nekoga bića koje sebi «hoće biti u skladu s čistom umnom istinom» slična Sebesvijesti onoga bića koje zna da ono sebi jest kada je u skladu sa svojom Izvorno Sebe-Svjesnom Kretljivošću - u prostoru primijenjene metafizike* – u prostoru Mobilitas Originaria Metode (MOM).

¹ Branko Despot, *Vidokrug apsoluta*, Sveska druga, Cekade, Zagreb, 1992., str. 58-59.

*/ Filozofija, manifestacije i stvarne akcije u stanju Sveukupne Nazočnosti t.j. Mobilitas Originaria Metode predstavljeni su od same utemeljiteljice Metode njenim terminom: Eksperimentalna i primijenjena metafizika (Experimentelle und Angewandte Metaphysik / La Metafísica Sperimentabile e Applicata) kao znanost koja uzima u obzir i u vlastitoj metodologiji i praksi poštuje kategoriju Univerzalne Svijesti kao sadržaja urođenog svakoj osobi, prepoznujući istodobno njeno prioritetno pravo da se manifestira.
(Op.ur.)

METODOLOGIJA LINGVISTIČKO-SEMANTIČKOG IZLAGANJA

U čitanju ovoga djela potrebno je obratiti pozornost na dva tekstualna plana koja se uzajamno isprepliću i smisleno usklađuju: na *prvi plan*,

- 1) koji obuhvaća tumačenje empirijskog istraživanja i procesa strukturalizacije naše *teorije o izvornoj svijesti sebstva* kroz promatranje načina pojavljivanja - putem tijela - te kretljive svijesti sebstva, te na *drugi plan*,
- 2) koji obuhvaća *metodologiju lingvističko-semantičke eksplikacije*, koja predstavlja ključ za pristup semantičkoj strukturi Metode.

Ovako smo oblikovali našu semantičku građu: pojmovi koji nam predstavljaju onu *izvornu kakvoću* tijela - u ontologiskome smislu onog prvotnog/izvornog kao nekog izvjesnog «bitka» (*izvjesnog*, kada putem izvorne sebesvijesti sebe oblikuje i putem kretljivosti tijela – sebe uprizorujući - traje), biti će označene velikim početnim slovom, dakle, pisat ćemo primjerice: Izvorna Svijest. Ponovimo kao primjer prethodno navedeni tekst u kojem se pojavljuju pojmovi/kategorije s toga hijerarhijskoga plana:

«Kao polaznu i idealnu točku svih suodnosa postavili smo dakle ono izvorno, originarno stanje svijesti sebstva, odnosno urođenu sposobnost svakoga pojedinca da se toga stanja sjeti i da ga samoobjavi kroz dah/disanje, kretnju/gestikulaciju i govor».

U ovako grafički postavljenoj leksičkoj građi teoretsko-leksički sadržaj sam za sebe nije dostatan da bi *cjelovito* predstavio našu tezu i *kakvoću* one pojavnosti koja je tijekom eksperimenta sebe upriličila na planu kretljivog izražaja tijela. Tek velikim slovom naznačen nazivak određuje onu Kakvoću Svijesti onoga kroz iskustvo ozbiljenog Izvornoga u Biću. Ovako će to izgledati u primjeni:

«Kao polaznu i idealnu točku svih suodnosa postavili smo dakle ono Izvorno, Originarno Stanje Svijesti Sebstva, odnosno urođenu Sposobnost svakoga pojedinca da se toga Stanja Sjeti i da ga Samoobjavi kroz Dah/Disanje, Kretnju/Gestikulaciju i Govor».

Velikim početnim slovom označeni su oni nazivci/imena koji su pretrpjeli, sudjelujući u pretvorbenom procesu *svijesti sebstva*, koji jest Mobilitas Originaria (MO), iskustvo ocjelovljenja (sebe kao nazivka/znaka/*tijela*), spoznajnoga sažimanja; tako Osviješteni, oni pokazuju Volju da Označe isključivo ono svoje Izvorno Stanje. Uzdignuti na tu Razinu, Nazivci mogu dosljedno Predstavljati one Izvorne Moći i Sadržaje, ono Izvorno/Prvotno i ono Cjelovito što i njih same određuje kao takvo Ocjelovljeno i stoga Nazočno Tijelo[↗]: ono koje Posreduje svoju Izvornu Narav Nazivka-/Subjekta/Tijela. Nazivci dakle nisu puki proizvod one refleksivne svijesti sebstva, već su Subjekt koji u procesu MO sudjeluje *Samo-pretvorbeno*.

Svaka nedosljednost u opisanom načinu grafičko-leksičkog razumijeća i predočavanja pojmove prouzročila bi u istraživačkom prostoru Mobilitas Originaria proturječja i nelogičnosti na sadržajnome planu. Ova grafička disciplina primjenjuje se dakle ne samo da bi se olakšalo praćenje smisla teksta. Ona predstavlja ključ s kojim se dolazi do onog primarnog i bitnog, do razumijevanja one u zbilji i praksi iznikle Prisutnosti M.O. što ovdje tvrdimo. Strogo smo pazili da u svakome dijelu našega izlaganja bude neprijeporno izvjesno na kojoj razini sebesvijesti stoji ukotvlen koji pojam, odnosno s koje razine sebesvijesti on nešto Tumači, što on ne-Kani-Predstavljati ili pak - što on *kani-predstavljati* u danome kontekstu prostoravremena Mobilitas Originaria čina. Pri navođenju stanovišta drugih autora slijedili smo njihov način predstavljanja leksičko-semantičke građe, štovali smo njihove kriterije. Ovako semantički prošireni, Pojmovi/Imena² ulaze u živ suodnos sa svim ostalim pojmovima/imenima nižega reda (koje smo, s obzirom da imenuju neke djelomične pojavnosti, ostavili grafički nepromijenjenima). Necjeloviti pojmovi/imena podliježu razrješenju svoje nepotpunosti tek postignućem krajnjeg Ocjelovljenja (re-Integracija) Sve-ukupnoga-Sebe, odnosno uprizorenjem toga ocjelovljenoga bića putem svesazimljućeg načina mišljenja i Izvanštenja njegova Znakovlja, koji i jest proizvod primjene metode Izvorne Kretljivosti (MOM).

Opisani zahvat na leksičkom planu omogućio nam je dakle da na *dosljedan i cjelovit* način protumačimo *raspon* postignutog iskustva i rezultate istraživanja na planu pojavnosti kretljivosti cjelokupnoga («psiho-somatskoga») bića. Možemo zaključiti da je narav našeg pedagogijskog promišljanja, te napose narav samoga čina/prakse, *samoproizvela* i uredila ontologiski sustav, a mi smo nastavili dosljedno postupati s leksičko-semantičkom građom koju je nastali sustav potvrdio. Ontologiski razumljena načela tjelesne Kretljive Svijesti Sebstva u prostoru Mobilitas Originaria bivaju pomaknuta, dakle, s razine intelektivne pretpostavke, jer ona ostvaruju apsolutno prvenstvo u našoj didaktički osmišljenoj pedagogijskoj praksi(u samoj Metodi) u kojoj su i pronašli (ontologisko) ozbiljenje svoje Djelatne, Sudjelujuće Naravi. Takvo postupanje s tijelom te **iz samoga postupka izvedena, samoobjavljena teorija svijesti**, uređeno se kreću prema predstavljanju onoga Izvorno-Mogućega u biću; oni dakle to Izvorno podrazumijevaju kao izvedivu, samodokazljivu pojavnost (koja se

² \ Kada se u našem tekstu pojavi određeno ime/ime s prislonjenim znakom «↗», to je naputak da se tumačenje značenja koje pridajemo tome pojmu potraži u poglavlju «Pojmovnik». Temeljni pojmovi i kategorije koji obrazlažu pojavnost Izvorne Kretljivosti tijela, preispitani su i protumačeni sa stanovišta one Pojavnosti koja se obznanjuje kroz izvođenje i praksu Mobilitas Originaria Metode; tako prerađene pojmove obuhvatili smo u prostoru koji smo svojedobno bili nazvali *Metafizički Glosarij pojmovlja*. «Glosarij» nam je koristio za internu uporabu u *Institutu za integrativnu pedagogiju* koji smo vodili u Torinu; predstavljao je i uporišno dopunsko štivo za razumijevanje naše prakse i iz nje izvedene teorije Izvorno Sebe-Svjesne Kretljive Svijesti koja je teorija tumačena u okviru naših predavanja - od 1994. do 1999. godine na odsjeku za pedagogiju Sveučilišta u Hamburgu; također njime su se služili studenti-seminaristi *Instituta Pädagogische Praxis* na istome Fakultetu te napokon, od 1996. godine njime se koriste polaznici našega seminara u *Institutu za integrativnu pedagogiju* u Kuzmincu, selu kraj Koprivnice.

dade ozbiljiti na iskustvenom planu). Ta Zgoda koja je sebe objelodanila u našem radnom prostoru nametnula je potrebu za sustavnim radom na oblikovanju *pojmovnika* tako doživljenih i zatim protumačenih pojavnosti i njima pripadajućih nazivaka. Smatrali smo svrhovitim priložiti ovome uratku izvadak iz Pojmovnika onih temeljnih nazivaka koje najčešće navodimo u našem teoretsko-praktičkom seminarском radu s usvajateljima Metode. – Nakon što prođu kroz Sustav Ocjelovljenja Sebevijesti - koji jest Mobilitas Originaria - oni *nazivci* poprimaju svoju Izvornu Kakvoću i Usustavljuju u prostor prakse svoje Izvorno Cjelovito Značenje, «odmaknuto» od onog uobičajenog u obrazovno-odgojnoj znanosti. Konačno smo odustali od uporabe onih nazivaka-nosača-sadržaja neke djelomične, od-Izvora-podvojene-*svijesti* upravo nakon redovito ponovljene eksperimentalne potvrde te Pojavnosti Izvorne Kretljivosti³. Ono Sebe-Svjesno-Tijelo Izvorni je Medij i Izvođač te Pojavnosti.

Polaznicima naših seminara Pojmovnik je predstavljaо temeljno štivo za razumijeće discipline kojoj su se približili i koja im se nudila - na teoretskoj i praktičnoj razini - kao nova *spoznajna metoda* za stjecanje i primjenu Izvornoga Znanja o sebi. Pojmovi u pratećem Pojmovniku pojavljuju se dakle u kakvoći *imena* i u Kakvoći Imena. Kako je Pojmovnik narastao izravno iz concepcije praktičnog istraživanja (putem Metode) pojavnosti Izvorne Kretljivosti one Tjelesne Svijesti, u njemu protumačeni izražaji nisu ponuđeni kao neka alternativna rješenja, niti ih se želi suprotstaviti istim/srodnim izražajima koji potječu iz drugih izvora različite impostacije i tumačenja.

Sažeto rečeno: **novi iskustvo oblikovalo je novo znanje, novo znanje oblikovalo je novo mišljenje, novo mišljenje samo-uspostavilo je i uredilo sebi nov teoretski sustav teorije Izvorno Kretljive Svijesti, a on je utemeljio novu Metodu spoznajne sebepreobrazbe.**

³ Prvotno tu Pojavnost bili smo nazvali Sveukupna Nazočnost (tal. - Somma Presenza, njem. - Wollkommene Presenz), zatim Kognitivna Reintegracija. Tijekom 15 godina rada s Metodom mijenjali smo više puta njezino ime. Naposljetku smo, napose zbog praktičnih razloga, od latinskih nazivaka složili sintagmu - Mobilitas Originaria, koja predstavlja i ime za tu Pojavnost te istodobno i za sam čin *uspostavljanja znanja o sebi i sebepreoblikovanja*.

II

SPOZNAJNA PREOBRAZBA
U EDUKACIJSKIM SUSTAVIMA
EGZISTENCIJALNO-KOMUNIKACIJSKIH
PSIHOTERAPEUTSKIH METODA

A. NOVI ZAHTJEVI

Dvadesetih godina prošloga stoljeća psihoterapeutske discipline otvorile su prostor svoje teorije i prakse novim spoznajnim opredjeljenjima srodnih im znanosti koje imaju za svoj predmet istraživanja odnos pojedinca prema zdravlju vlastite duševne i tjelesne sveukupnosti. Analitičko-terapeutski pristup **Freudove** psihoanalitičke discipline pretrpio je temeljitu promjenu ne samo na teoretsko-semiološkom planu, već i u prostoru u kojem se odvija terapeutski čin. Oslobađajući se «pseudopsihološkim shvaćanja i omalovažavanja procesa duševnoga razvoja» (C. G. Jung), psihoanalitičari sve više prianjaju uz *ontologisko razumijeće* pojma *sebstvo*. Odnos pacijenta i terapeuta uspostavlja se u obnovljenom kognitivnom prostoru sada neke novije, «univerzalnije» discipline,¹ kakvom je i psihoanaliza počela sebe doživljavati i promicati.

Oni dalekovidniji psihoterapeuti postavili su si zahtjevnu zadaću: kako *semantički doreći* nove teoretske postavke i prateće radne instrumente, te napose kako ih programski uvesti u svoju kliničku odnosno privatnu *seminarsku* praksu. Istraživači i popravljači ljudskoga ponašanja postali su svjesniji, više no ikada ranije, nesumjerljivosti prostora koji im se otvara kada uprave svoju pozornost prema ljudskoj patnji i njezinu skrivenu uzroku.

¹ Univerzalnije viđena i opisana *jednotna* narav cjelokupne čovjekove duhovne i tjelesne složevine sve češće se stavlja u usporedni kontekst pozitivnih znanosti genetike i fizike, biva promatrana kroz prizmu njihova istraživanja i otkrića. Kronogenetičari (Luigi Gedda, Gianni Brenci, *Cronogenetica – l'eredità del tempo biologico*) koriste pojmove «nevrijeme» i «kozmičko vrijeme» kao temeljne kronološke konstante i parametre. Einsteinova teorija relativnosti postala je odnosna točka za učestalo spominjanu tezu kako postoje neke trajnice u prirodi i u čovjeku koji tu prirodu vrednuju, a koje su istoznačne za svaku znanost. Pozitivne znanosti dotaknule su svojim istraživanjima mikrosvjjeta neke zajedničke izvorne kolikoće/kakvoće koje su ugrađene u sve opstojeće oblike pojavnosti. Tako bi neka otkrića, postignuta npr. u genetici i fizici bliskom području materije, imala *sposobnost prevrednovati* svaku drugu opstojnu izvjesnost, već opisanu u nekom drugom, potpuno samostalno zamišljenom sustavu, bitno stavljajući u pitanje njegovo poimanje vlastita identiteta, čineći ga u-sebi i za-sebe-nedovoljnim. Mogućnost primjene znanja koje donose pokusi u/na mikropodručjima onog biološkog «bića» i fizičke «materije» imaju mnogobrojne i nesagledive «praktične» posljedice i na one znanosti koje su držale da njihovo znanje i «znanstvenost» tim spoznajama ostaju neuznemireni. Zanemarujući, dakle, ono *čemu* se pristupa u pokusima - *što/kako* se izdvaja i promatra i kakve induktivne zaključke će postaviti sve zahtjevnija i sve dalekodometnija ludska svijest, - rezultat toga čina, kažu predstavnici pozitivnih znanosti (američki fizičar Fritjof Kapra npr., u svome djelu «*The tao of physics*»), uvijek je neko *utemeljenje nečeg prvotnog*; na razini prapočetka/postanka. Upravo tom svojom kakvoćom ono *prvotno* udjelovljuje sebe svemu što neka pojava/pojavnost jest. Znanstvenici grade i zajedničke nazivke za neke pojavnosti i kategorije te tako određuju nova i zajednička temeljna polazišta.

Ovako je psihanalitičar **Joseph Zinker** (sljedbenik **Fredericka S. Perla** i njegove Gestalt-metode), dvojio o naravi uloge koja pripada psihoterapeutu:

«Kreativni terapeut vidi klijente u njihovoј cjelokupnosti: njihov plasticitet i ukrućenost, njihovu bistrinu i njihovu glupost, on vidi protjecanje i zastoj, kognitivnu izvjesnost i strasti. Kreativni terapeut je koreograf, povjesničar, fenomenolog, netko tko proučava tijelo, dramatičar, mislilac, teolog, vizionar.»²

Uvriježena medicinsko-psihanalitička *teorija svijesti sebstva* i njezina određenja znanstvenih medicinskih parametara kojima bi ta *svijest* bila dostupna i razvidna, pokazala su se suviše ograničavajućima, te su ih psihoterapeuti počeli napuštati i uvoditi nove konceptualne sustave.³ Proporcionalno sa sazrijevanjem spoznaje da psihanalitičkom istraživanju naravi onoga *iskonskoga u biću što ga pokreće* ne mogu biti od pomoći «znanstveni» parametri medicinske znanosti, postala je sjetilnjom i svijest psihoterapeuta prema odgovornosti koju *bi on trebao* osjećati naspram drugog ljudskog bića koje *traži* pomoć za razrješenje stanja tjeskobe i patnje. Terapeuti koji su se opredijelili za vađenje svoga sidra iz njima suviše plitkih i zamućenih voda medicinske znanosti, uzdigli su svoj zor na razinu refleksivnog, spoznajno sažimljujućeg promišljanja, a ono ih je *nužno* upravilo prema onim temeljnim *edukacijskim načelima* koja su povijesno već opstojala - kroz ono vrijeme u kojemu psihanaliza kao znanost još nije bila niti pomisljena. - Psihoterapeuti ovako su otpočeli uviđati: - najizvrsnija jest ona pomoć koja *poučava* o tome kako da se sâm sebi bude od pomoći; korisna je onako metodički uređena pomoć koja čini mogućim *iskustvo*, neko *djelatno znanje* i *vještine*, koja, dakle, upravlja pozornost pacijenta na njegovu

² Joseph Zinker, *Gestalttherapie als kreativer Proces*, Junfermann-Verlag, Paderborn 1998., str. 27.; tekst u izvorniku: «Der kreative Therapeut sieht den Klienten in sein Ganzheit: seine Plastizität und Rigidität, seine Scharfsinn und seine Dummheit, er sieht Fließen und Stocken, kognitive Exaktheit und Leidenschaft. Der kreative Therapeut ist ein Choreograph, Historiker, Phänomenologe, jemand, der den Körper studiert, ein Dramatiker, ein Denker, ein Theologe, eine Visionär.» (Prijevod naš.)

³ Dvadesetih godina prošloga stoljeća upravo liječnici-psihanalitičari uputili su javnu kritiku na znanstvene parametre, na instrumente i postupke medicinske znanosti, stvorivši određenu klimu demistifikacije nje kao neupitno etički utemeljene znanosti. Prema **Ivanu Illichu** medicinska znanost počela se dehumanizirati već od 1913. godine; medicina bavi se usavršavanjem *imenā* bolesti, a u klinikama počinje prevladavati «opsesija kolikoćom». Zdravlje pojedinca postaje roba, potrošni društveni proizvod; pacijent sve više gubi svoju samostalnost i ljudski dignitet, oduzima mu se njegova «urođena sposobnost» da *vodi sam brigu* o svojim zdravstvenim potrebama, ograničava mu se izbor liječenja i propisuju obvezne kure. Illich upozorava: «Štručnjak ne predstavlja probitak građanina, već elite čiji se autoritet temelji na eksluzivnom posjedovanju *nepriopćivoga znanja*; ali to znanje ne opskrbljuje ga nikakvim osobitim razborom kojim bi odredio gdje su *granice životne ravnoteže*»; (kurziv naš). – (Vidi: Ivan Illich, *La convivialità*, Red edizioni, Como, 1993., poglavljje *Multidimenzionalna ravnoteža*. – Naslov iz-vornika: *Tools for Conviviality*, 1973.). (Prijevod s talijanskog naš.)

vlastitu «pamet», na samostalnu primjenu naučenog, te ga kroz *okrijepljenu svijest* vodi do samoizbavljenja od problema («bolesti»), slaboće, sukoba i patnje.

Nepoželjni *status - biti-nečiji-pacijent(bolesnik)* - tek u psihoterapeutskom djelatnom prostoru dobio je priliku da bude *ukinut*, jer ponuđena je *alternativa*: pojedincu prihvatljiviji status - postati *učenik-na-putu-iscjeljenja*. Taj status stiče se *obukom*, učenjem tijekom *vođenog procesa prenošenja osobitih obrazovnih znanja*, nekom *dugoročnom vježbom duha i tijela* u psihoterapeutovom izbaviteljski naklonjenom društvu.

Naglašenim poučavateljskim ingerencijama i promicanjem statusa *pacijenta* u status *odgajanika*, psihoterapeutske metode neprijeporno su priglile *edukacijske postupke poučavanja i učenja*, stvorile su obrazovno-didaktičke sustave koji imaju za cilj uspostavljanje većeg stupnja *sebesvijesti* u procesu *odgajanja za sebeupoznavanje i sebepopravljanje*. Posredstvom ovako razumljenih načela razvile su se mnogobrojne ali *istorodne* metode rada s tijelom⁴, u kojima se pojavnost *ono popravljanje* (korekcija) obznanjuje kao posljedica *prosvjećenja razbora i stjecanja znanja i uvida u vlastitu tjelesnost*.

Značajniji zastupnici psihanalitičke discipline prošloga stoljeća nisu dvojili oko *odgojno-obrazovne* naravi svoga iscjeliteljskoga bavljenja. Izabrali smo tri očitovanja na temu kako se psihoterapeutski ciljevi ostvaruju nekim *edukacijskim* postupkom:

C. G. Jung:

«Nadalje, poznavanje psihanalize, uz veliko napredovanje medicine koja nije pokazala zanimanje, prešla je u ruke *pedagozima* (kurziv u citatu je naš). I s pravom: u biti ona je humanistička i *edukativna metoda*, ako je tretiramo i razumijemo na ispravan način. Unatoč tome, ja ne bih nikako savjetovao da se Freudova čista analiza seksualnosti koristi kao jedina *edukativna metoda*. Mogla bi se nanijeti velika šteta zbog njezine jednostranosti. Da bi se prvočna psihanaliza mogla prilagoditi *edukativnim ciljevima*, potrebno je uzeti u obzir sve izmjene koje su postignute zadnjih godina, odnosno treba proširivati *metodu* sve dok se ne utemelji opća teorija psihanalize». ⁴

⁴ C. G. Jung, *La psicologia dell'inconscio*, Newton, 1989., str. 47. Tekst u izvorniku: «Poi la conoscenza della psicoanalisi, con gran rincrescimento della medicina, che però non se nè interessata, è passata in mano ai pedagoghi. E con ragione: perché è in effetti un metodo umanistico ed educativo, se viene trattata e intesa nel modo giusto. Tuttavia io non consiglierei mai di usare la pura analisi freudiana come unico metodo educativo. Si potrebbe creare un grosso danno a causa della sua unilateralità. Per rendere adatta a scopi educativi la psicoanalisi originaria, c'è bisogno di tutti quei cambiamenti apportati dal lavoro degli ultimi anni, cioè l'ampliamento del metodo fino a creare una teoria psicologica generale». (Prijevod naš.)

Wilhelm Reich:

«Zato ćemo se baviti samo početnim fazama liječenja do trenutka kada možemo mirno i bez opasnosti *prepustiti pacijentu* da i dalje *vodi* analizu. Prvi problem je '*odgojiti* pacijenta za analizu'. Drugi je problem završetak analize, problem razrješenja prijenosa i *odgajanje* pacijenta za zbiljski život. Srednji dio, tako reći trup analize, bit će za nas zanimljiv samo utoliko ukoliko on proizlazi iz uvoda u liječenje i vodi do njegova *okončanja*. (Kurziv u citatu je naš.)⁵

Frederik S. Perls:

«Što je to što smeta da se postigne stanje *zrelosti*? Riječ «psihoza» nije odgovarajuća. I ja je koristim, ali u zbilji trebalo bi se govoriti o *smetnji u razvoju*. Drugim riječima dakle, cjelokupno pitanje o neurozi premješta se postepeno iz medicinskoga područja u ono *edukacijsko*. Osobno sam sve više uvjeren kako je takozvana «neuroza» neka *smetnja u razvoju*.» (Kurziv u citatu je naš.)⁶

Pronašavši uporište u temeljnim pedagozijskim načelima o odgoju i obrazovanju, psihoterapeutske metode i tehnike implicitno su uspostavile suodnos sa značajnim u grčkoj filozofiji konceptom *samoodgoja* i *samoobrazovanja*, premda postaje izvjesno - uvidom u njihovu teoretsko-metodologisku građu - kako većina njihovih utemeljivača pokazuje određeni oprez prema grčkom jezično-pojmovnom metafizičkom fundusu. Obnavljujući svoju spoznaju kroz aksiološki sustav buddhističke *yoga discipline*⁷ (upravljene na kognitivnu *preobrazbu duha putem tijela*), psihoterapeuti izgradili su osebujne sustave terapeutskoga *priopćavanja i ponašanja* unutar iscjeliteljske prakse.

⁵ Wilhelm Reich, *Analiza karaktera*, Naprijed, Zagreb, 1982., str. 8.; (kurziv u citatu je naš).

⁶ Frederik S. Perls, *La terapia gestaltica*, Astrolabio, Roma 1980., str. 36.; tekst u izvorniku: «Che cos'è a impedirci di arrivare a maturazione? La parola 'neurosi' è impropriata. La uso anch'io, ma in realtà si dovrebbe parlare di disturbo della crescita. In altre parole, allora, l'intera questione della psicosi si sposta gradualmente fino ad arrivare, dal campo medico, a quello educativo. Personalmente sono sempre più convinto che la cosiddetta 'nevrosi' sia un disturbo dello sviluppo.» (Prijevod naš.)

⁷ Sustavna povezanost fenomena samospoznaje i kretljivosti tijela ušla je u psihoanalitičke postupke rada s tijelom iz *yoga discipline*, koja uči da svijest bića biva razjedinjena zbog nedostatka spoznaje, zbog sklonosti oholosti, osjećanju mržnje, ljubomori, zluradosti itd. U sebi podijeljena svijest bivstva dovodi do promjene na fiziološkom planu. Sama riječ *yoga* znači na sanskrtu *ujediniti, spojiti* tijelo/um/dušu. Općeprihvaćeno je (neispravno) stanovište da *yoga* jest sustav duhovne i tjelesne obuke, neka do u detalje razrađena disciplina koja «*odgajaniku*» prenosi gotove i poznate sheme/modele *načina kretanja* cjelokupnoga bića (tvarno-tjelesnog i duhovnog) prema nekom stanju Jednote. U svome pak pristupu *fiziologiji* doktrina *yoga* izravno tumači pojам *svijest* kroz pojam *prana* (kozmička energija koja u tijelu poprima različite oblike/stanja). Ona «univerzalna» svijest navire u tijelo putem upražnjavanja *pranayama discipline* disanja (*prana* - energija, *ayama* – zadržavanje i raspoređivanje te energije), ...↗

Uvidjeli smo određenu pogodnost u tome da ih obuhvatimo i izdvojimo već postojećom sintagmom: «egzistencijalno-komunikacijska metoda poduke». ⁸

Naime, tako je **Hans Krämer** definirao **Platonov** postupak «usmenog poučavanja». Izdvojili smo tu sintagmu (*egzistencijalno-komunikacijska metoda*) iz Krämerova filozofiskog konteksta, uviđajući kako ona može povezati i sva ona načela i postupke kojima su sebe obnovile metode *sebespoznavanja putem tijela*, a koji ih čine srodnima s platonovskom baštinom «usmenog poučavanja» putem dijaloškog suprotstavljanja. Premještena u kontekst našeg bavljenja, ta sintagma želi prizvati one temeljne kategorije i *postupanja* koji su «poontologizirali» psihoterapeutsku teoriju i praksi prošloga stoljeća: *filozofiski-dijaloško suodnošenje* «pacijenta» naspram svoga duhovnog i biološkog *bivstva*. Introspektivni *samorazgovor* i *samoprosudba* pokreću *pretvorbeni proces* njegove fiziološke, umne i sjetilne *moći*; duboko u svojoj *srži* spoznajnom pretvorbom zahvaćen, on će se ozdravljajuće *poistovjetiti* i sa svojim životnim okruženjem, a u terapeutsko-obrazovnom prostoru – dijaloški će se sučeliti i s onim «*drugim*-*od-ja*» - s *bivstvom* terapeuta. «Terapeut» otvara, a «pacijent» domišlja taj spoznajno-pretvorbeni «terapeutski» proces koji teče paralelno, u njima obojici. On djeluje vođen stanovištem da su oni u biti *jedno* jednotno biće; njegovo *mudroslovje* ima za svoj predmet i *svijet Ideja i svijet pojava*, umni prostor one *njima zajedničke* misaone i duševne zbilje.

⁷ ⁷ čije naputke treba sustavno slijediti. Prana se širi onim oblikom zraka koji se zove eter. Eter je dio prostora i ima sposobnost da se širi i sažima. Udisajem, eter se širi da bi sakupio dah, dok u izdisaju eter se sažima da bi izbacio toksične tvari. *Hatha yoga* kaže: gdje je disanje tamo je svijest, gdje je svijest tamo je disanje. Buddhički teoretičar **Iyengar** ovako opisuje jedno od načela podučavanja Hatha yoge: «Kada yogin postane savršen u asanama, kada je tijelo kontrolirano, tek onda odgajanik može početi s usvajanjem pranayama. Ako uspijete kontrolirati disanje, uspijet ćete kontrolirati i um» (B.K.S Iyengar: «*Drvо yоgе»). Iskustvo yogičke meditacije izvršilo je značajan utjecaj na psihoanalitičko razumijevanje povezanosti tvarnoga i ne-tvarnoga tijela. Duhovni čin «meditacije» vodi ujedinjenju, očjelovljenju: *razdvojeni dijelovi* psihe mogu biti spojeni u ono *jedno*. U procesu dovođenja uma u stanje mirovanja pojave se *otpori* koji proizvode nove misli. Kada se misli pokušaju smiriti, kontrolirati, u tome intervalu javljaju se nove misli. Osoba mora proširiti tu stanku, između kontrolirane misli i one koja se rađa. Taj čin dovest će do stanja *mirovanja*. Pojam „mirovanje“ u modernim psihoterapeutskim sustavima zamijenjen je pojmom „koncentracija“, bitno mijenjajući sadržaj tog yogičkog pojma.*

Njemačko-indijski teoretičar **Lama Anagarika Govinda** izrekao je o Yoga učenju (u svome djelu «*Temelji tibetanskog misticizma*») značajno stajalište koje stavlja pod znak pitanja ispravnost i smislenost didaktičkog sustava yoga učenja i tjelovježbe kakav je općeprihvaćen na zapadu, ali i na istoku. Govinda tvrdi naime da se stanje *yoga* (stanje sveukupne jednote) ne može postići putem ponavljanja i uvjetujućeg (u biti dualističkog) sustava asana i pranayama vježbi (imitiranjem, dakle), već da se *yoga* može desiti isključivo kao *posljedak* određenoga spoznajnoga stanja, u kojemu stanju *yoga* jest emanacija čistog uma; dakle *yoga* jest „efekt“, a ne „uzrok“ postignuća određenoga stanja svijesti. Naglašavamo da Govinda o toj pojavnosti ne posjeduje *praktično znanje i iskustvo*; on navodi međutim kako su znanje i naputci o *upražnjavanju* te discipline postojali u spisima drevnih Tibetanskih škola, koji međutim nisu ostali sačuvani.

⁸ **Hans Krämer**, *Platonovo utezeljenje metafizike*, Demetra, Zagreb, 1997.
str. 102.

Na kraju spoznajno-pretvorbenog puta (methodos) jest ono *izvorno, uzmožno sebe-obznanjenja*, neka pra-zbilja svakoga sebstva. Ta zbilja postaje i *cilj i predmetom-sebe-znanja*, djelatna *pra-tvar* koja biće može navesti da se, njoj težeći, pokuša prisjetiti *u sebi već postojećih*, ali zaboravljenih sadržaja. Ono «bitak» nekog «organizma» dobio je određeni status i ulogu u procesu sebespoznavanja u edukacijskom «terapeutskom» prostoru. Psihoterapeuti uposlili su sebe oko preobrazbe *duha i tijela* pojedinca. Ako ono *život* i njegova ranjiva duševnost nije nešto *već poznato* njihovom terapeutskom eksperimentu - onda barem – *može* postati *dostupno*. Stojeci u neposrednoj blizini toga mukotrpnoga *duševnoga tijela*, dvostruko osigurani privilegijom dopuštenja (od strane pacijenta te zakonskim odredbama o pružanju zdravstvenih usluga «bolesnicima»), psihanalitičari mogli su sebe zamišljati prvim graditeljima istine o biću. *Obrazovni modeli* koji su nastali kao plod njihova razumijeća i rovanja po nesagledivom prostoru duše, sadrže u sebi alate kojima oni dušu rastvaraju, kako bi došli na trag onoga o čemu ono ontologiski utemeljeno promišljanje, neobvezno izravnoga, praktičnog «rada» sa »živim« tijelom, o njemu slobodno prosuđuje:

«Ukoliko je ono živo 'organizam' kao 'sistem oblikujućih i oblikotvornih procesa, koji sistem sebe sama izgrađuje', utoliko se njegov 'bitak' pokazuje kao sebe-samoodržavanje (života u rodu, roda u vrsti, vrste u individuumu, i 'jedinke' same), samoobnavljanje, samorastvaranje, samoreguliranje, samonadopunjavanje (regeneriranje), samoobrazovanje i samooblikovanje, samopreobražavanje, samoreproduciranje i samoprenošenje (naslijedivanje), samokretanje, samotranscendiranje, samoukidanje ('prirodna smrt'), samouzdizanje itd. Ontologija motreći zna dani 'bitak' živog.»⁹

Vještina je ontologiski utemeljene misli u tome što duši dozvoljava da *sama* upotrijebi svoje *pre-postojeće oblikovne/izražajne* mehanizme i da s njima posvjeđoči što ona *već* posjeduje. Iza svakoga izražaja, koji obuhvaća Cjelinu i kada govori o pojedinačnom, nužno stoji ona Izvorna Sviest. Ona ne traži u djelomičnostima uzrok svoje istinitosti i ne zre u njima potvrdu svojih prepostavki. U tome smislu ontologiska misao je bitno *sažimljiva* i na human način *odgojna*: ona istraživače upućuje na određenu *slobodu* pri ophođenju s onom »dušom«. Ontologisko viđenje nekog mogućeg izravnog, pretvorbenog uvida u »rastvoren« dušu onog-drugoga-od-mene, upućuje na potrebu *štovanja* ontologiske istine, te prije svakoga pretvorbenog čina – na *posjedovanje* te istine - kroz osobno *iskustvo*, kroz sebesažimanje, samopoznavanje i uvažavanje *prepostojećegasebe*.

Novoutemeljene metode stvaranja uvida u »zasjenjene« duševne sadržaje odškrinule su vrata u prostor za *izravnu komunikaciju* onog *bića sa samim sobom* (Platon). To sjetilno samodosegnuće, »samorastvaranje« i »samopreobražavanje« koje bi se u tome prostoru trebalo desiti, prouzročiti će *promjenu stava o sebi*, ohrabriti će i ono nešto *trpno* u biću, što se *ponaša kao pacijent*, da nauči konačno za

⁹ Branko Despot, *Vidokrug apsoluta*, Cekade, Zagreb, 1991., str. 93.

sebe biti mjerodavno, za sebe se osobno zauzeti, u smislu preuzimanja *odgovornosti* za svoje duševno i tjelesno «zdravlje».

Prije no što iz široke lepeze različitih praktičnih metodologičkih pristupa odnosu svijesti sebstva spram tjelesnosti izdvojimo one *stilogenije* među njima (koji su nastupili pretvorbeno prema teoretsko-aksiološkom i eksperimentalnom «terapijskom» prostoru), predviđamo kako njihova motrišta komplementarno i izravno stoje u svezi s *filozofjsko-dijaloškim metodama spoznajne preobrazbe* koje nalazimo u helenističkom filozofijskom i u istočnjačkom doktrinarnom kontekstu.

B. USVAJANJE ZNANJA O SEBI PUTEM FILOZOFSKOG DIJALOGA O PITANJIMA EGZISTENCIJE

Od antičke grčke filozofske literature baštinili smo bogatstvo pojmove koji proniču ono *tijelo* i njegovu pokretljivu narav. Ispomažući se antičkom semantičkom građom, svaki istraživač i praktičar na tome području mogao bi obuhvatnije uobličiti i priopćiti svoja teoretska polazišta. Međutim znakovito je kako je znatan broj psihoterapeuta posegnuo za budističkom doktrinom o *psihosomatskoj jednoti* (yoga). Proizvoljno i raznoliko tumačeći njezin aksiološki sustav, izgradili su međusobno srodne teorije svijesti i srodnu prosvjetiteljsko-terapeutsku praksu. – Tako su likovi *učenik* i *učitelj* iz antičke grčke (znači-prosvjetitelji-sofisti) i buddhističke doktrine u suvremenom kulturnom i socijalnom psihoterapijskom okruženju zamijenjeni imenima: *pacijent* - onaj koji traži *spoznavaju i znanje o sebi* te *terapeut* - voditelj procesa sebespoznavanja i sebepreoblikovanja. Iz naših zapažanja ishodi kako je manjak izravnih referenci na grčko semantičko nasljeđe (koje sudjeluje u paradigmatском postavljanju odnosa između pojavnosti ono *tijelo* i ona *sebesvijest*, primjerice), posljedica stanovite zadviljenosti «spiritualnošću» i «egzotičnošću» buddhističkoga *prikazivanja* tijela. «Yoga metafizika»¹⁰ održala je životom i *doktrinu i praksu s tijelom*, metodički organizirano *iskustvo gibanja tijela* i njegovih unutarnjih energija,¹¹ dočim filozofija dala nam je *pojmovlje, filozofska propitivanja i razmatranja*, ali ne i neku *sliku* o stanju i gibanju tih «dynamisa» u tijelu.¹² Od grčke civilizacije, znamenite po vještini prikazivanja tijela, baštinimo *riječ/zapis* koji poučava da u svakome tijelu postoji ono nešto *prvotno*,

¹⁰ Sintagma koju primjenjuje Lama **Anagarika Govinda** i talijanski istraživač buddhističke doktrine koji potpisuje svoje uratke imenom **Raphael**.

¹¹ Na jednotnost i nedjeljivost duhovne i organsko-materijalne tvari tijela, o kojoj uči «yoga metafizika», upućuje u njemačkom jeziku pojam *Leib*. Njemački praktičari u čijim je terapeutskim postupcima tijelo pojmljeno kao psihosomska jednota, razlikuju taj pojam od pojma *Körper*. Pojemom *Leib* podrazumijevaju izvornu moć bića da poveže sveukupna svoja sjetila u sebesvjesnu cjelinu koja je *sposobna* razlučiti da ti osjeti pripadaju upravo njoj, a ne nekoj drugoj cjelini. Pojam *Leib*, koji izražava ukupnost organskog (*Körper*), umnog (*Geist*) te psihičkog (*Ich*) samootsjećanja dobiva sve veću prednost (u suvremenim terapeutskim sustavima) nad pojmom *Körper*, kojim se misli neko tijelo u užem smislu, - tek neko tijelo kojemu nije samobitna svijest o samo-utemeljenosti. «Körper» je dakle više neko tijelo u smislu fizičke pojavnosti, kao nešto posve *izvanjsko*, sa svojstvima koja se tumače *fizioško-biološkim* kriterijima, dočim pojam «Leib» sadrži subjektu potpuno izvjesnu sveukupnu i jednotnu dimenziju njegova tijela, o čijoj se zbilnosti on sam *isprobava* i o njoj se *osvjedočuje*. To je sam subjekt u neposrednom uprizorenju osobne zbilnosti i identiteta.

¹² Hans Krämer u svojoj studiji «*Gubitak i ponovno zadobivanje posredne Platonove predaje*» navodi kako je Schleiermacher pokušao ustanoviti vezu između umjetnosti i Platonove filozofije, te kako on «traži neki temeljni didaktički plan, čak sistem» u Platonovoj ostavštini.

«prisutno mogućnošću»¹³ što to tijelo *pokreće*. – Ta «prisutnina» nije dobila svoj *oblik u slici* u onome smislu u kojem je nudi istočna civilizacija (i buddhistička i hinduistička); ona je *uprizorila* ono *tijelo* u nebrojenim oblicima i položajima, ali ono priopćuje uvijek samo jednu te istu misao: svijest i tijelo jednotna su i nerazdjeljiva (individuus) cjelina, sada i ovdje nazočna. Ona *svijest* u svojoj *gibljivosti* navodi tijelo u različite oblike kretanja i pojavljivanja, ona *jest* to tijelo. Slika nas uvodi u «beskonačan» prostor duhovnoga, ali «mogućega» univerzalnoga tijela.

Ono bitno što nas «yoga metafizika» (Anagarika Govinda) u svojoj teoriji i praksi uči o tijelu, mogli bismo sažeto izreći i ovim skolastičkim tekstrom koji pokušava odgovoriti na pitanje: «Je li duša tijelo?»:

«Duša je naime pokretač tijela, no nije nešto što pokreće a da samo ne bi bilo pokretano, u jednu ruku zato što se čini da ništa ne možemo pokretati ako se samo ne pokreće, jer *ništa ne daje drugomu što samo nema* (kurziv naš), kao što ne grije ono što samo nije toplo, a u drugu zato što, ako nešto pokreće a nije pokretano, prouzrokuje vječno i jednolično kretanje, kako se dokazuje u 8. knjizi *Fizike* (Aristotela). To se pak ne pojavljuje u kretanju živog bića, koje potječe od duše. Duša je dakle pokretani pokretač (*movens motum*). Ali svaki je pokretani pokretač tijelo. Duša je dakle tijelo.»¹³

Ovako sročeno motrište **Tome Akvinskog** semantički formalno nije u opreci s poimanjem onoga *pokretača i pokretanog* jednotnoga (*duša jest tijelo*) tijela u *yoga* teoriji; psihoterapijske metode post-jungijanskoga perioda postavile su, u svojstvu aktivne tvari svojih istraživanja spoznajnih procesa, upravo to *pokrenuto tijelo*. One su izgradile složene didaktičke sustave rada s tijelom, međutim djelatni semantički alat za opis svoga pokusa potražile su - u buddhističkoj doktrini. Neprijeporno je da je autorima tih *programa rada s tijelom* bila poznata grčka filozofska misao, ali možda im je nedostajala u njoj *slika*, oku dostupan *zor*, usporedni *slikovni prikaz* duše pomirene sa svojom srži, kojim bi prikazom mogli potkrijepiti svoje bavljenje. Tumačenje pojavnosti kao što je *kretanje svijesti prema vlastitoj izvornoj srži*, uz grčko i latinsko pojmovlje izgubilo bi na vjerodostojnosti i privlačnosti, pričinilo bi se suviše apstraktnim gradivom za razbor suvremenog neurotičnog europejca, nesklonog da izgubi konkretoču *sebe-kao-ja* i čvrstoču tla pod nogama; bio bi to - marketinški gledajući - neunosan zahvat. - Uz slikom sugeriranu iskonsku ukotvljenost u sve-ozdravljujućoj i sve-ispravljajućoj dimenziji *Jednote* (*yoga*), uz temeljno djelatno pojmovlje *protumačeno* sa sanskrta (od psihoterapeuta nitko ne очekuje da komunicira sanskrtom) pacijent/klijent može strpljivo i *dugoročno* (!) uz izabranoga voditelja toj Jednoti *težiti*.¹⁴

¹³ Aristotel, *Metafizika*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 1992. (1094b – 1051 b).

¹⁴ Na internetskom tržištu zdravlja naći ćemo pak i pojam kao što je «zapadna unutrašnja *yoga*», koja poučava kako ostvariti iskustvo «samo-otkrivanja i samo-ozdravljanja», putem sustava metode koja ima grčko ime «*Aletheia* – um/tijelo/zdravlje» (metodu «razvio» Lois Schwarz; vidi: www.shareguide.com/spas/htlm).

Grčka antička filozofija nije nam ostavila pisane niti slikom uprizorene naputke koje bismo mogli slijediti u obliku naučljive tjelesne discipline¹⁵ odnosno nekakve *metode disanja* kojom se zadobiva promjena na planu svijesti. Napose, od nje nismo baštinili neko za *terapijsku primjenu* korisno znanje o tome na primjer, u kakvu je svezu - *u praksi* - postavljen pojam *dah/disanje* naspram pojma *pokretalo* i naspram onoga *pokrenutoga*. Primjerice, raspolažemo povjesnim izvorima koji daju uvid u načela odgoja u Sparti. Sintagmom «spartanski odgoj» aludiramo, u slobodnu razgovoru, više na *dosljedno* ispunjavanje neke tjelesno-duševne okrepljujuće *discipline* koja iziskuje trajni *napor*, mnijemo više neki *pristup* tijelu/duhu i zdravlju, nego određenu metodu vježbanja tijela odnosno samojačanja, u kojoj bi netko mogao pronaći metodički oblikovan sustav vježbi za spoznajno i tjelesno ocjelovljenje. Nešto takvo kao «spartansko» još se nije obznanilo na suvremenu tržištu zdravlja niti u obliku kakve ekstravagantne psihoterapeutske metode, niti je - pod tim imenom - ušlo u programe za popunjavanje, na zdrav način, slobodna vremena.

Kult ljudskoga tijela koji karakterizira helenističku i rimsку kulturu, sugerira pak neko drugačije razumijeće pojavnosti *gibanja tijela*, - ono koje je preživjelo tijekom stoljeća i snažno je utisnulo sebe u oblike novovjeke umjetnosti. Takvo razumijeće vidljivo *sjedi* u Rodinovoj mislećoj figuri, *zaustavljenoj u pokretu/gesti* koji nedvojbeno sugerira *čin mnijenja*, - ruka u kontaktu s glavom, gdje bi imalo biti sjedište uma.

Promatrajući pak tu zaustavljenu gestu sa stanovišta antičkog *budističkog* promišljanja o *jednoti* (yoga), možemo je protumačiti kao nešto po naravi *ekscesno*, nešto što implicira - *a priori i a posteriori* – potrebu za ekscesom i na verbalnom planu. Ta figura priziva *riječ* kao eksces! Možda je taj koji mnije bio predočen u trenutku dok se *natjecao* s nekim u mnijenju, dok je morao od koga «jače/bolje» misliti, dok je mudroslovio?

Ugledavši ga, reći ćemo spontano: *on o nečemu mnije*. Ne ćemo reći: *on jest*, - kao što nam se spontano kaže dok promatramo bilo koji buddhistički kip. – Ta mirujuća uprizorenja tijela priopćuju kako ona *jesu* svijest u danome obliku/liku; tijelo koje predočuju *jest i svijest* i ta svijest jest *gesta* a ta gesta jest ovako iskazana *sebe-oblikujuća-kretljiva-svijest*. Buddistička skulptura sugerira nam kretljivost i *beskrajnu procesnost stanja biti*, a ne kretljivost i procesnost stanja - *nešto činiti* (bacati disk ili kopljje, borilački zahvaćati neko drugo tijelo npr.), ili pak *misliti*, gdje se ono *mnijenje* nalazi u razini bilo koje druge djelatnosti iz koje nešto *tek* ima biti postignuto.

U buddhističkom učenju o tijelu te u praksi vježbanja tijela koje je to učenje proizvelo, izvorno se ne ide za postignućem nekakvog stanja

¹⁵ Hans Krämer, *Platonovo utemeljenje metafizike*, str. 27.: «Prema Schlegelu filozofija je spoznaja *Beskonačnog* koje se, međutim u svome odnosu prema svijetu nikada ne dâ pojmiti do kraja niti prikazati slikovno-alegorijski. Tome navodno odgovara i uzbudući umjetnički oblik Platonovih spisa koji u svojim nutarnjim svezama i kao cjelina ipak mogu upućivati na ono *Beskonačno*.»

duha koje bi moglo taj duh i tijelo dovesti do *poriva da se natječe*. Sama takva težnja dovela bi i um i tijelo do stanja *gubitka usklađenosti i usmjerjenja*, do stanja *bezizvjesnosti*, kojim pojmovima – slično budističkoj doktrini - psihoterapeuti tumače tomu istovjetno stajalište.¹⁶ Međutim ono što je oprečno sa samom naravi i razinom spoznaje koja nam se sugerira kroz psihanalitičke teorijske postavke, jest činjenica da se upravo metode za razvijanje spoznajnoga rasta na zapadu i koriste u svrhu natjecanja. *Sposobnost za natjecanje* navodi se često kao njihov krajnji programski cilj.

Pojedincu se sugerira da će zadobiti stanje *zdravlja* i moći ukoliko ovлада tim znanjem i praktičnom disciplinom koja iz njega proizlazi, te će nadalje i u svakome pogledu biti obučen za *efikasno nečegapostignuće i natjecanje*. Naposljeku, samo to znanje zadobiva vrijednost tržišnoga dobra (robe): ono će postati još vrednije, još proizvodnije, kada ugradi sebe u tu neku korist koja će njime tek biti stvorena. *Znanje o sebi i sebeumijeće* nije ostalo samo sobom zadovoljno (izvorno yoga učenje) kao u smislu antičkoga *znanja kao vrline* i postignuća «dobra duše» i «kreposti», kako nam poručuje Aristotel:

«Dakle dobra su podijeljena na troje, pa su jedna nazvana izvanjskim, dok su druga ona duše i ona tijela; ona koja se tiču duše nazivamo najizvrsnijim i najpotpunijim dobrima, i duševne čine i djelatnosti postavljamo kao dobra duše»;¹⁷

To neko *znanje o sebi*, stečeno tijekom *psihoterapeutskog dijaloškog podučavanja*, ispuniti će svrhu tek kada ono sebe u društvenoj zajednici postvari, materijalizira, dakle kada postane *korisno* ne samo za samo-oviještenu i «kreposnu» tjelesnu egzistenciju, već kada napokon potvrdi sebe kao (materijalnu) egzistenciju-proizvodeća-i-umnožavajuća-krepot, ali koja sada - «dobro djeluje». ¹⁸

Europskim poučavateljima vještini sebepreoblikovanja učinio se prikladnim upravo *antički buddhistički model poimanja tijela*; tijelo kao *živuće uprizorenje* nekog iskonskoga *znanja*; za *oponašanje* pogodan *tijelo/model*, koji ne implicira nekakvo religijsko stanovište, budući da buddhizam nije sebe odredio kao religiju u smislu dogme, već kao «filozofiju», odnosno «metafiziku» (**Anagarika Govinda**, *Die Dynamik des geistes – Die psychologische Haltung der frühbuddhistischen Philosophie*, poglavlje *Metaphysik und Empirie*).

¹⁶ **Wilhelm Reich**: «Dezorientiranost i zbrka prve su reakcije nečije vlastite opažajne neusklađenosti; *Analiza karaktera*, 379. str.

¹⁷ **Aristotel**, *Metafizika*, 1098b/10, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb 1992.

¹⁸ Met., 1099a: «Jednako se čini da blaženstvu trebaju i izvanska dobra, kao što rekosmo; nemoguće je naime, ili nije lako činiti lijepa djela posve neopskrbljen».

Neka *simbolička gesta tijela* i neki položaj tijela koji zrcale *pra-lik svijesti u stanju Jednote* od srednjega vijeka nadalje počela se sve više gubiti u kršćanskome religijskom likovnom kontekstu¹⁹ dok u svjetovnome kontekstu na kršćanskome civilizacijskome lokalitetu nije u tome smislu niti postojala. Na antičkim europskim kipovima nema dakle takve sažimljive, simboličke kretnje/geste. Zapadnjački koncept «misiliti=biti» znatno je različit od istočnjačkog koncepta, koji bi se mogao sažeti sintagmom: «živjeti=znati», gdje je ono «život» istoznačno onome «znati», to jest, ono *znanje* samo je jedan od aspekata *sebesvijesti* koja jest *život* sam u svim svojim pojavnim oblicima; *život* jest sam po sebi i nije zbog nekakvog/nečijeg *mišljenja*. Tako pojmljeno, ono *znanje* ne pita - ono *živi* i *djeluje*.

Umišljaj *cogito ergo sum* stvorio je tijekom povijesti mnoštvo bogova i božica koji mirno priopćuju svoj samodopadljiv, dakle ipak posve svjetovni nemir duha koji mora sebe i svako svoje (pojedinačno) stanje/oblik uvijek ponovno dokazati, prikazati i imenovati: svoju ljutnju, svoj božanski bijes, ljubomoru, silu, zavjeru i sve ostale osobine koje «krase» čovjeka. I kako se na zapadu sve očuće u liku pojedinačnih entiteta, koji teže postati (kada to nisu) tržišna roba, nadiranje nečeg uvijek novoga neminovno pokreće *promjene* i kaos u zatečenim sustavima roba i vrijednosti, te u svojoj krajnjoj posljedici oblikuje ono što zovemo *civilizacijski ustroj*, u čijoj će se «retorti» proizvesti i *promjene u ponašanju*. - Nije samo Kolumbo svojim čuvenim ogledalcima opčarao urođenike, unoseći nerед u potpuno samostojne kognitivne i duhovne sustave. Rekli bismo, kako su didaktički sustavi i metode za samorazvoj spoznaje i za sebeiscjeljenje, koje su izgrađene prema buddhističkoj duhovnoj i medicinskoj tradiciji, po svome posljetku uvelike nadmašile Kolumbova ogledalca i dojmile se europejca odgojenog jednoznačnosti pojmova *misiliti* i *biti*.

Jung, iz čijega opusa možemo naučiti mnogo o antičkoj europskoj i azijskoj duhovnoj simbolici, ovako govori o značaju koji za pojedinca ima razvoj unutarnjih sposobnosti i samospoznaje:

«Upravo su stare mudrosti one koje izlaze na svjetlo u psihanalitičkom tretmanu, i baš je zanimljivo kako naša, tako razvijena suvremena kultura, ima potrebu za takvim tipom psihičke *edukacije*, edukacije koja se s različitim motrišta može usporediti sa Sokratovom tehnikom, iako psihanaliza ide mnogo više u dubinu.»²⁰

¹⁹ Baveći se problematikom govora tijela, proveli smo istraživanje obredne simbolike i gestikulacije u različitim religijama i civilizacijama koje su ostavile tragove u slici i skulpturi. Razvidno je kako nakon srednjega vijeka rimokatolička ikonografija sve rjeđe prikazuje izvorne, simbolične religijske geste. Primjerice, gesta koja kažiprst i srednjak zblizava i podignuti su, dok se palac i domali prst dotiču: u kršćana u kasnijim prikazima, palac i domali prst sve se više udaljavaju. Prvobitna gesta biva napuštena, ikonografija prestaje slijediti izvor, koji je tu gestu generirao. Gestu kao *objava*, kao znamen, manifestacija sjedinjenja čovjeka s božanskim principom *gubi izvorni oblik* i značaj, biva *reducirana*. Ona se javlja samo kao dio «žive» obredne simbolike. U buddhističkom kontekstu, geste koje simboliziraju jedinstvo onog absolutnog u duhu i tijelu («mudra») ostaju kroz povijesno vrijeme nepromijenjene. Ovo naše istraživanje detaljno smo predstavili u Knjizi o mudramu (Jadranka Buljan Cyprýn, «Il libro delle Mudra, Alfa & Omega Editors, Turin, 1993.)

²⁰ C. G. Jung, La psicologia dell'inconscio, str. 32.

Nije začudno da ovo upozorenje o vrijednosti antičkoga edukacijskog konteksta dolazi iz vremena post-freudijanske psihooanalize: ona se izvještila u poticanju *samopromatranja tijela* putem mudroslovnog *dijaloga* u kojemu sudjeluju pacijent i njegov analitičar.

Psihoterapeutski proces poučavanja u kojemu u ulozi sugovornika sudjeluje i ono *tijelo*, postavlja sebi za cilj da dovede do unapređenja samospoznanje, do ujedinjenja i *duhovnih i bioloških* životnih snaga u ljudskome biću. S našega stanovišta dalo bi se prigovoriti Jungovo tezi kako je psihooanaliza išla «više u dubinu» no što je to mogla postići «**Sokratova tehnika**» edukacije. - **Jung** nam to poručuje, iz svoga vremena u kojemu je psihooanaliza na semantičkom planu afirmirala vitalističko stajalište koje kaže da životne pojavnosti ne mogu biti u potpunosti objašnjene mehaničkim uzrocima, jer u njima djeluje njima imanentna moć samo-usavršavanja. Međutim, psihooanaliza je zadugo ostala vjerna svojoj naravi, ukotvljenoj u «pozitivnoj» medicinskoj znanosti²¹ i nije mogla/smjela posve promijeniti svoj stari semantički alat, ukloniti iz uporabe radne pojmove kao što su «terapeut», «pacijent», «liječenje», «ozdravljenje» i zamijeniti ga drugačijim, u koji bi ušli pojmovi: «učitelj», «učenik», «poučavanje», «samoocjelovljenje», «spoznaja». Tim činom ona bi samu sebe ukinula, promakнуvši sebe u neku drugu znanost: onu o odgoju i obrazovanju, koja znanost također ima za cilj poučavanje za sebeusavršavanje; međutim, prema kriterijima edukacijske znanosti, svako poučavanje nužno se odvija unutar izvjesnoga i unaprijed poznatoga/dogovorenoga vremena, što u edukacijskim psihoterapeutskim postupcima nije slučaj. Postignuće sebe-preobražaja u terapijskom prostoru nije ničim zajamčeno, njemu se organizirano teži u nedoglednom vremenu. Gotovo da je i samo čeznuće za tim postignućem već neka krepst, koja zato što krepst jest, ima opravdanje potrajati u vremenu. Nadalje, terapeut u svojoj funkciji *poučavatelja* u psihoterapeutskome procesu *učenja-o-sebi* nije mogao razraditi takvu formulu kojom bi sebe oslobođio nadređene uloge koju tumači onaj tko (i nadalje) *ima znanje*, tko (i nadalje) *vodi i prosuđuje*.

Psihoanalitičari počeli su napuštati svoj oholi stav tek nakon što su se iskustveno osvjedočili (primjenjujući dakle potpuniji uvid i postupak koji upravlja pozornost na tijelo) kako je «pacientima» zanimljivo i uzbudljivo kada ih se usmjeri na samoopažanje tijela, te nakon što je postalo neprijeporno (kroz praksu **W. Reicha** i **A. Lowena**) da takav postupak (samouviđanja putem rada na tijelu, doživljajem sebe-iskustva) znatno *skraćuje vrijeme* koje je potrebno za prenošenje nesvjesnih sadržaja na plan svijesti, odnosno u kojem će se zgoditi «iscjeljenje». – Tek takvim sučeljavanjem *subjekata* koji sudjeluju u procesu psihofizičkog ocjelovljenja, psihooanaliza približila se znatnije onoj stvaralačkoj spoznajnoj slobodi («dostojno odgoja slobodne duše», **Platon**), s kojom u sofističkom *dijalogu* sudjeluju prosvjetitelj-ucitelj i njegov *svojom-slobodnom-voljom-njemu-došavši-učenik*. Psihoterapijski preobrazovni proces počeo je nalikovati postupku *dijaloškoga poučavanja* koji je isto tako razvijen i u buddhističkoj doktrini. - U svome slobodnom susretu antički đak i njegov sugovornik, jednako kao i suvremenii odgajanik/pacijent i

²¹ **Frederick S. Perls** svoje učenike naziva «partnerima».

poučavatelj/terapeut, upućeni su jedni na druge, na dobru volju za sporazumijevanjem i suradnjom.²² Uzajamno se propitujući, njihove duše znaju da u biti - *razgovaraju same sa sobom*.

Apriorno priznavanje kognitivne slobode pojedinca preduvjet je početku *dijaloga* u sofistici. Na temelju našeg uvida i iskustva ustvrdit ćemo, kako većina suvremenih metoda i tehnika - koje u svojim *programima* obećavaju razvoj i unapređenje samospoznaje, a u svome filozofiskome pristupu *teže* štovanju načela *kognitivne samostojnosti*, proizvode u svojoj praksi preoblikovnog *postupanja s tijelom* određene pojave koje sprečavaju da to načelo bude u potpunosti ozbiljeno. Ipak, u kontekstu pedagogijski osmišljenoga pristupa fenomenu preoblikovanja samospoznaje putem rada s tijelom, značajno je prepoznati pravičnost tih vrlo pozornih i odgovornih psihanalitičara. - Oni nisu zaboravili upozoriti kako njihova terapija u biti *jest* neko *poučavanje i edukacijski postupak*. Nastavljači **Reichovog** i **Lowenovog** pristupa usvojili su načelo *poučavanja za samoučenje i samoodgoj putem tijela*. Konvergirajući svoje djelovanje na te pojmove, oni su se *vratili* onom *izvoru* svoje znanosti koje dijele s filozofijom, pedagogijom, psihologijom i medicinom, a to je metafizika.

Po svojoj naravi, razgovori i promišljanja koje grade psihoterapeuti sa svojim pacijentima nisu drugo već «filozofiranja» koja traže odgovor na pitanje: - što bi to bilo ono *život*, ono *biće*, ono *gibanje* i ono *tijelo*. Kao poglavitiji «filozof» u tome dijaligu ponaša se terapeut koji će postaviti - i kroz tijelo učenika/pacijenta – razraditi svoju (filozofiski sročenu) *dijagnozu*. «Slogan», kakav nalazimo u **Plotinu**, mogao bi biti uvršten u promidžbeni program kojeg suvremenog psihoterapeuta, a da njegovi klijenti ne osjete kako je taj poučak nastao u nekom dalekom vremenu/prostoru:

«Vrati se u sebe sama i gledaj: ako ne vidiš da si dovoljno lijep, postupi kao kipar s kipom koji mora postati lijep. On skida, grebe, ogoljuje, pročišćava, sve dok se u mramoru ne pojavi lijepa slika». ²³

Ovako nadalje Rist tumači i nama u našem MO djelatnom kontekstu zanimljivo **Plotinovo stajalište**:

«U svakome individuumu postoji `vanjski čovjek` zabavljen dnevnim životnim problemima i `unutrašnji čovjek`, kojega se filozof trudi obnoviti, uronjen u kontemplaciju zbiljnosti. A kako jesmo filozofi, dakle, naša jedina namjera je da razvijemo unutrašnji život na račun onoga vanjskoga; jednom, kada naš tjelesni život ostane za našim leđima, oslobodit ćemo se muka koje je prouzročilo tijelo i slični bogovima, moći ćemo živjeti život čiste kontemplacije. (...) unutrašnji čovjek je besmrtan, - što bi ga se mogle ticati nepravde i brige vidljivoga svijeta?»

²¹ **Frederick S. Perls** svoje učenike naziva «partnerima».

²³ Tumačeći Plotinovo stajalište kako je težnja filozofa da kontemplira vječne vrijednosti, očekujući viziju prvotnoga izvora onoga Bića, **J.M. Rist** (profesor grčkog na sveučilištu u Torontu, autor brojnih studija o Plotinu), naveo je ovaj ulomak iz Plotinova traktata o Ljepoti, u svojoj studiji: *Plotin – put prema zbiljnosti*, II Melangolo, Genova, 1995., str. 207.; u našem prijevodu odlomka s talijanskog.

Stanovište **Plotinovo** kako je «unutarnji čovjek» ovisan o svome okruženju nalazimo u **Junga**, **Reicha** i u **Perlsa** u sličnome obliku, te bismo mogli zaključiti kako oni - *filozofiski* - nisu ništa bitno tomu pridodali. Drugim riječima, što bi suvremenii čovjek bolje odolijevao neprilikama dodira s vanjskim svijetom, sa svojom uvijek na neki nov način uređenom socijalnom sredinom koja njemu postavlja složene zahtjeve, tim više bio bi u njemu razvijen «unutrašnji čovjek» - koji se u psihanalitičkoj koncepciji zove *Es*, *Ja*, *Sebstvo* itd.; svijest *čovjeka-nečijega-pacijenta* bolje bi se opirala «nesvjesnim sadržajima» te bi se time on preobrazio u sebi-«odraslijeg» i sebi-«zdravijeg».

Unutar zadanih psihanalitičkih okvira kategorija «besmrtnosti» koju navodi **Jung** ne može značiti što drugo već neko osobno stajalište, koje psihanalitičar ne će *deklarativno* obznaniti unutar klinike, a niti u svome privatnome studiju. Teza o besmrtnosti duše (derivat teze o «reinkarnaciji»), koju su pojedini psihanalitičari preuzeli s paketom filozofijskog budističkog sustava iz kojega su crpli spoznajna nadahnuća i određena znanja, protumačena je i prispopodobljena europskim koncepcijskim sredstvima, ponuđena je europskom pacijentu/potrošaču, prepustajući njemu da taj misterij za sebe slobodno domišlja, ili pak da njegovo prisuće nasluti u «energetskim» strujanjima svoga tijela, u njegovoj «vitalnoj plazmi», «prani», «orgonskoj energiji», «bio-energiji». Tako eto, psihoterapeuti nisu do kraja kompromitirali svoje znanstveno medicinsko stajalište, ali su se počeli izražavati i zanimljivo «filozofično».

Tumačeći bitne odlike svake od pojedinih metoda koje smo odabrali, razmotrit ćemo u slijedećim poglavljima kako zapravo to *domišljanje* teze o nečemu *prvotnom*, besmrtnom u ljudskome biću postaje pojedinim psihoterapeutima - temeljni sadržaj njihovih tečajeva i krajnji cilj njihova umovanja. Tome upravljeni, oni programiraju didaktičke uvjete za kognitivno *kretanje prema* toj pretpostavljenoj instanciji. Udržen s terapeutom, pacijent će naučiti ne samo kako da se oslobodi iz stanja «akrasije»²⁴ te kako da izbjegne štetne izbore i postupke. Terapeut će ga voditi u spoznajno pretraživanje intrapsihičkih sadržaja «duše» i «srca»²⁵ koje ima za cilj pronalaženje u svome *sebstvu* onoga nečega prvotnoga, što *obnavlja*.

²⁴ Pojam koji u Aristotelovoj etici, npr., označava neumjerenos, slabost volje, odnosno neku *volju* koja sebe zadovoljava raskalašenošću, birajući ono što je štetno, što se udaljava od onog *općeg dobra*.

²⁵ Razumska dimenzija *srca* počinje zauzimati zanimljiv status u medicinskim istraživanjima. Godine 1995. tim australskih znanstvenika iz Melbourne, pod vodstvom fiziologa **Davida Hirsta**, došao je do otkrića da živčane stanice srca mogu obavljati neke funkcije nezavisno od centralnog živčanog sustava; dakle rad srca ne nadzire isključivo mozak, kako je medicinska znanost vjerovala, već srce ima sposobnost proizvesti vlastite «misli». Hirst kaže kako srce ima i potpuno samostojan živčani sustav koji mu omogućuje da «misli». Ono ima sposobnost da *odluči* kada će usporiti ritam, bez da za to dobije naputak iz mozga. - «Ako mišljenje podrazumijeva primanje čutilnih podataka, te dakle podrazumijeva i odlučivanje o tome što činiti, to znači da srce ima živčane stanice koje mogu primati i koristiti podatke kako bi modificiralo vlastito djelovanje.» - Talijanski psihijatar i «psihosomičar» **Raffaele Morelli** ovako je prokomentirao tu vijest: - «To su već rekli Kinez! Oni su ...»

Ove «stvari» koje «priječe» pojedinca (pa i onda kada je uvjeren kako je za to motiviran) da sebe poboljša - psihanaliza je nazvala «otpori» i «karakterni oklop», «libidni zastoj» itd. «Postupak» «skidanja» i «grebanja», «ogoljivanja» i «pročišćavanja» na koje poziva Plotin one koji se žele «vratiti u sebe sama», sličan je postupku kojim psihanalitičar usavršava pacijenta, provodeći ga kroz neku vrstu askeze, putem koje bi trebao zadobiti ono u sebi «ljepše» i «veće»:

«(...) može se očekivati, da je psihanaliza mučna za mnoge osobe koje su prihvatile određenu sliku o sebi, jer prema antičkom mističkom principu -oslobodi se onoga što imaš i onda ćeš dobiti' - moraju prije svega potpuno napustiti sve svoje najdraže iluzije, kako bi u njima moglo niknuti nešto ljepše, veće, jer samo zahvaljujući misteriju sebežrtvovanja može se ponovno pronaći sebe same.»²⁶

Kada bismo se željeli uvjeriti da li je Jung u praksi bio dosljedan ovakvome svome teoretskome stajalištu, morali bismo prvo istražiti da li je njegova psihanaliza stvarno ponudila tako efikasna sredstva i postupke *edukacije* koji proizvode spoznajni uvid i prepoznavanje navedenoga stanja, u kojem bi «pacijenti» konačno postali *slobodni* od onoga što su *imali*, odnosno u kojem bi prepoznali ono nešto *izniklo*, što su tim oslobođenjem *dobili*. Prije bismo ustvrdili, kako psihanaliza kao disciplina živi od nedorečljivosti, nedozivljivosti toga «misterija».

Pacijent, preobraćen u «filozofirajućeg» istraživača svoje nesagledive zbilje, gradi sa svojim *prosvjetiteljem/vodičem* uvjete za *zdraviju* alternativu svome psihičkom i fizičkom stanju. On u tome činjenju novoga-sebe mora postati *samostojan* upravo kroz svoje slobodno *nastojanje* da stvori u sebi i kroz sebe *mudraca*. Terapeut ga usmjerava, podučava i podržava u tome procesu stjecanja uvida i sazrijevanja, *udaljavanja od bolesti* kroz *napredovanje u spoznaji*. Taj proces mogao bi biti opisan i riječima Tome Akvinskog:

«Ona (umna moć), naime, najprije ima jednostavno zapažanje neke stvari; i takvo se zapažanje naziva 'umna spoznaja'. Zatim zapažanje, što ga je imala usmjerava prema nekoj drugoj spoznaji ili prema nekom djelovanju; i takav se način naziva 'nakana'. A kad se zadržava na prije spomenutom ispitivanju, naziva se 'istraživanje'. No ako ispituje istraženu materiju u svjetlu sigurnih istina, tada se kaže da spoznaje ili da zna; a to je vlastito 'fronezi' ili 'mudrosti', budući da 'prosudišvanje pripada mudrome', kako kaže Aristotel u I knjizi Metafizike». ²⁷

²⁶ razlučivali inteligenciju srca od one uma. Isti stav možemo naći u staroafričkoj misli. Samostojnost srca u odnosu na živčani sustav navodi nas da napustimo sheme o funkciji moždane kore, te ćemo spoznati kako je cijelo tijelo mjesto emocionalnih zbivanja. To će biti povod da se s više volje istraživanja usmjere prema drugim područjima tijela. Otkrit će se kako su i drugi organi opskrbljeni sličnim nezavisnim sustavom. Sve do posljednje i najmanje stanice.» (La Stampa, Torino, Szienza - cronache, «Il cuore sa anche pensare», 28. studeni 1995.)

²⁶ Jung, *La psicologia dell'Iconscio*, str. 32.

²⁷ Toma Akvinski, *Izbor iz djela, Um razum, vrste spoznaje*, Zagreb 1990., str. 140

I ako usvojimo Plotinovo stajalište, kako jedini probitak koji mudrac može ostvariti jest *poučavanje*, onda možemo zaključiti da je i edukacijski postupak egzistencijalno-komunikacijskih psihoterapeutskih metoda ostvario svoj krajnji probitak u *poučavanju* i *odgajanju* pacijenata da postanu dovoljno razboriti i mudri kako bi «pročistili» svoju tjelesnu i psihičku zbilju putem *promjene stava o njoj*.

Zadaća *poučavatelja-koji-jest-i-terapeut* - a koji želi održati izvorno snažnim svoj stvaralački *čin suočivanja* pacijentove zbilje - jest ta da nadalje teži proširivanju svoga Es-a putem vječno vrijednih znanja i moralnih vrlina, jer kroz njih biva oživljeno i osnaženo sve ono što je njegov *učenik-koji-jest-i-pacijent* kroz sebe/tijelo već sam (i prije njega!) iskusio. Tako obnovivši svoje *znanje o pojavnostima*, poučavatelj će to iskustvo moći sroditи s nekom drugom situacijom u kojoj će ponovno proživljavati proces «sazrijevanja» - svoj i svoga slijedećeg odgajanika.²⁸

Dobro je da *poučavatelj o cjelovitostima* ostane uvijek pozoran prema svojoj ulozi i statusu: u svakome novome «slučaju» on se nalazi na početku svakoga početka, on je zrcalo u kojem se ogleda uvijek ono *jednotno* (on i učenik/pacijent kao ono što to *jednotno* iskonski sadrže) u svome gibanju prema *znanju o sebi*. Ukoliko bi (*psiho*)*terapeuti-koji-hoće-bitи-i-poučavatelji* nekim *pacijentima-koji-hoće-bitи-učenici* stvarno o nečemu trebali neprekidno promišljati, onda bi to mogli pronaći u ovome izričaju koji smo izdvojili iz jednoga od Platonovih²⁹ pisama:

«Takvima treba pokazati što cijela ta stvar jest, kroz što sve ona vodi i uz kakav napor. Jer onaj tko je čuo i ako je doista postao filozofom, prijemčivim za tu stvar i dostojnim nje, budući bogovit, držat će da je čuo o čudesnom putu, da se sad mora sabrati te da mu nije živjeti ako čini drugačije; potom, udruživši se s vodičem za put, on ne popušta prije nego što sve privede cilju ili pak stekne snagu da sam sebe vodi bez pokazivača. Promišljajući se na ovakav način i po tome, netko takav živi obavljajući ma koja svoja djela, ali iznad svega držeći se filozofije kao i onog svakodnevnog življenja koje ga najvećma drži sposobnim za učenje i pamćenje te kadrim rasuđivanja i prisebnim. A življenje što je protivno tome s mržnjom će odbacivati. Oni pak koji nisu filozofi već mnijenjima premazani poput onih što su im tijela opaljena suncem, znajući koliko stvari ima za učenje, koliki je trud potreban i kolik obrok dnevno pripada za uređenje te stvari, držat će to teškim i sebi samima nemogućim, jer nisu kadri vježbati. Neki od njih doduše vjeruju da su dostatno čuli o svemu te da im više ne treba ničeg drugog. No jasan i nepobitan dokaz su upravo ti što se razmeću i što ne mogu podnijeti tereta, naime da se krivica ne svaljuje na onog tko pokazuje, već na samoga onoga tko nije kadar podnijeti sve ono što iziskuje sama stvar.»

²⁸ Psihoanalitičar Georg W: Groddeck smatrao je kako terapeut neće postići iscjeljenje ukoliko ne bude otvoren prema samome sebi: «Prvo sredstvo je dakle iskrenost, iskrenost naspram sebe sama. Što su to otpori spoznaje se nadasve kroz sebe; i dok analiziramo druge, završimo izvrsnim poznavanjem sebe.» (Il libro dell'Es, Newton, 1994., str. 137.

²⁹ Hans Krämer, Platonovo utemeljenje metafizike, Apendices, Platonova «samosvjedočenja», str. 308 - 309.

Prema Platonu, neko filozofiranje je dobro do te mjere dok služi obrazovanju uma i odgoju. Isto motrište moglo bi se posljedično primijeniti u ovome kontekstu: neko poučavanje za samospoznavu putem dijaloškoga (psihoterapijskoga) filozofiranja dobro je dok služi istoj stvari.

Njemački teoretičar nastavnih procesa **Ewald Terhart** upućuje na «filozofijske modele poučavanja i učenja». Njegov termin «model uvida» odnosi se na metodologiju nastave u kojoj se proces poučavanja zaokružuje tek kada učenik postigne stanje «uvida». Radi se o modelu koji se može usporediti s onim iz psihoterapeutskoga konteksta usvajanja znanja o sebi putem samouvida u stanje tijela:

«(...) moguće je prenijeti podatke, ali ne i uvid. Uvid se mora steći. Poučavanje i učenje tako dobivaju novu kvalitetu te prije svega uspostavljaju nov međusobni odnos. Zadaća nastavnika i njegove metodičke aktivnosti postaju težima. Istodobno se on oslobađa od isključive odgovornosti za proces učenja i stjecanje uvida.»³⁰

Modeli edukacije usmjereni na poboljšanje odnosa pojedinca prema sebi i okruženju izašli su iz terapeutskog prostora klinika i privatne psihoanalitičke prakse te pod nazivom «alternativni oblici učenja» ulaze u suvremenu dopunska školsku praksu, «opčaranu fiziologijom», koja ih nastoji usvojiti i prilagoditi specifičnostima svoga obrazovno-odgojnoga prostora:

«U školi, osobito u srednjoj školi, učenje se tradicionalno javlja kao bestjelesno, intelektualizirano, kognitivno učenje. Navedenim se konceptima³¹ uspostavlja veza između fiziologije tijela odnosno mozga i kognitivnog učenja. Otud proizlazi određena opčaranost: zamišljeni pogled na/u vlastiti mozak omogućuje strahom ispunjenu opčaranost pred složenošću kako materijalnih tako i nematerijalnih struktura i sklopova. Čovjek zadivljen stoji pred neshvatljivo složenom, ali ipak postojećom mehanikom samog sebe.»³¹

E. Terhart uviđa kako obogaćenje školske nastave kognitivno-tjelesnim disciplinama može dovesti do oslobođenja od «velikih riječi (akademske) pedagogije koja doduše postavlja uzvišene ciljeve i obvezuje nas na njihovo provođenje, ali kao što je općenito poznato, ne kazuje ni riječ o *sredstvima* za postizanje tih ciljeva», odnosno tu šutljivost čak uzdiže na razinu teorije». Suvremena škola ima zahtjeve za metodičkim pluralizmom i za životom, dinamičnom nastavom, te ovi «alternativni» modeli nude nove pogodnosti. Njihov «jezik», reći će Terhart, nudi «novi obrazac za tumačenje nastavničkog zanimanja.»

³⁰ Ewald Terhard, *Metode poučavanja i učenja*, Educa , Zagreb, 1989., str. 62.

³¹ E.Terhart spominje NLP tehniku, sugestopediju/superučenje i edukinestetiku, tehnike koje nastoje oko oživljavanja neiskorištenih potencijala, oko uspostavljanja jedinstva «svjesnih» i «nesvjesnih» procesa, uz veću emocionalnu povezanost učenika i nastavnika.

Možemo zaključiti kako prostor edukacijske znanosti i njezine prakse osvajaju discipline spoznajnog rasta putem samoopažanja tijela, koje su upravo na edukacijskim modelima i na njihovim *etičkim načelima* sebe obogatile, učinile sebe «zdravijima», humanijima, te u postizanju svojih ciljeva djelotvornijima.

C. UVID U LINGVISTIČKO SEMANTIČKI USTROJ EGZISTENCIJALNO-KOMUNIKACIJSKIH METODA SEBESPOZNAVANJA

1. Opće metodologische odrednice

Domet spoznaje o pojavnosti Izvorne Kretljivosti do koje nas je dovelo iskustvo stečeno dugogodišnjom primjenom Mobilitas Originaria metode, sugerirao je potrebu za komparativnim uvidom u slične teorije i metode koje također nastoje oko uspostavljanja sveobuhvatne (fizičke i psihičke) cjelovitosti putem samouvida u stanje tijela.

Pristup sposobnosti *sebeopažanja* kao složenome *psihičkom*, *organskom* i *energetskom* procesu doveo je utemeljivače novih psihoterapijskih metoda do potrebe za *semantički sveobuhvatnjom* terminologijom koja bi im omogućila suptilnije tumačenje «skrivenih», «nesvjesnih» psihičkih sadržaja koji bivaju obznanjeni putem tijela i njegove kretljive, za samooblikovanje sposobne biti. - Izabrali smo za naš komparativni prikaz upravo metode onih utemeljivača koji su u *terapeutsku* teoriju i praksi uveli nove izražaje, čiji identitet otkriva njihovu *ontologisku* utemeljenost. Prebacivanjem pozornosti na tijelo, jezik i njegova semantička struktura dobivaju *dodatno* značenje u novonastalim metodama. *Riječ*, koja sada implicira neki novi prostor/vrijeme na kognitivnom planu, istodobno *pokreće* proces istraživanja toga prostora. – Mišljenja smo da je taj «događaj» bitno razlabavio *stegu* u kojoj se nalazio pacijent, podređen «magičnom» govoru liječnika-vještaka. Riječ, koja je svojom neprobojnošću i nerazvidnošću³² dovodila *pacijenta-medicinskog-laika* u stanje očaranosti i otuđenja od urođenih *moći* da sam sebe kontrolira, da sam sebe spozna, otvorila je zahtjev za radikalno drugačijim normama u ophođenju psihoterapeuta prema pacijentu. Neki pojам, koji sada biva mišljen *semantički sveobuhvatnije*, pokušava oživjeti iskonsku ljudsku povezanost na istoj toj razini koju podrazumijeva i posreduje. Djeluje dakle ocjelovljujućom snagom na sudionike u *dijalogu*, upućuje ih na *ravnopravniji status* u postupku istraživanja onog «nesvjesnoga».

Zadobivanjem *veće* (iako još uvijek ne i potpune) semantičke obuhvatnosti, dijaloška riječ u terapeutskom prostoru gubi dio svoga bipolarnog naboja, uravnotežuje svoju prekomjernu napetost, *urazumljuje* u svome djelatnom polju sve ono i sve one koji *teže* udaljavanju i suprostavljanju. Zaključit ćemo, kako je upravo

³² Klinička neurofiziologija i klasična psihoanaliza koja je na njoj utemeljena, na pacijentovu izjavu - «osjećam se loše! - odgovara semiološkom mapom pacijentu nerazumljivih pojmoveva, a svaki od njih vezuje se na pojedini pacijentov simptom – («psiologija pretinaca, gdje jedan pretinac ne zna što se nalazi u drugom» - C. G. Jung, *Psihologija & alkemija*).

oživljena i na svoje prošireno značenje upućena riječ utemeljila edukacijske norme u terapijskom postupku i prostoru, pretvorivši se u zajedničko sredstvo za približavanje i međusobnu suradnju na putu k spoznaji i znanju o sebi.

Pojam «ozdravljenje» u intimnoj svijesti pacijenta nije više samo predmet njegovih nadanja i *vjere*, već pokazuje sagledive obrise neke ovladive zbilje u situaciji u kojoj *i tijelo i jezik* postaju instrumenti priopćavanja i sebe-«inscenacije»³³ tē nastajuće izvjesnosti kojom će *učenik-ne-više-samo-pacijent* – unazočiti već proživljene psihičke sadržaje.

Psihoterapeuti koji su ponudili svoje metode u obliku razrađenih programa rada «na sebi», koriste «poontologizirani» lingvističko-semantički sustav i u samoj promidžbi svojih tečajeva, privlačeći potencijalne «klijente» svojom «filozofičnošću» i naglašenom sveobuhvatnošću.

U svome metodološkom postupku psihoterapijske metode nastoje oko stvaranja takvih radnih uvjeta u kojima će se omogućiti i određena *psihomotorička sloboda* u procesu izvođenja, a koja će dovesti do pojave izvanjštenja *energija* i njima pripadajućih psihičkih sadržaja. Zanimljivo je dakle s pedagoškoga stanovišta proanalizirati teoretske postavke tih metoda i nadasve vidjeti kako se *ponašaju* - u uvjetima *edukacijske prakse* - temeljni *pojmovi* na kojima su one izgradile svoje teoretske sustave.

Pod naziv *egzistencijalno-komunikacijske metode* svrstali smo neke «tehnike» spoznajne preobrazbe koje su utemeljili nastavljači Jungove psihološke škole, odnosno po postavkama njemu srodni metodičari.³⁴

Psihoterapeuti koji su stajali na već institucionaliziranim Jungovim pozicijama, počeli su oblikovati i primjenjivati zanimljive edukacijske postupke: postavljaju pojedinca u ulogu *subjekta spoznaje*, nastoje oko temeljnih principa *samospoznaje*, *samoispravljanja* i *samooodgoja*. Kao što smo naveli, ozbiljenje ovih kategorija kao takvih nije bio jedini njihov cilj. - Po svojoj krajnjoj nakani to su ipak *terapeutski sustavi*. Instrument promjene na psihičkom planu je samo to *tijelo*, a «*otpori*» i «*oklopi*» koji leže u podsvijesti mogu biti otklonjeni ako se na primjeren način odredi gdje su locirani u/na tijelu.

³³ Izrazom «scensko razumijeće» («szenische Verschehen») Alfred Lorenzer označio je značajan aspekt Freudovog analitičkog postupka; (Alfred Lorenzer, *Die Sprache, der Sinn, das Unbewußte*, Klett-Cotta, Stuttgart, 2002.); ta sintagma bolje bi pristajala suvremenim metodama psihoterapije.

³⁴ C. G. Jung drži kako medicinska znanost niti biologija kao doktrine nisu dovoljno sveobuhvatne da bi mogle pretendirati na objašnjenje problematike *podsvijesti*. Za njega to su složeni procesi koje nije dobro svesti pod definiciju niti jedne od znanosti, ponajmanje ne psihologije, kojoj negira svaku znanstvenost. On uvodi u psihološku koncept *energije* kao psihološke kategorije. Kada psihički sadržaj izgubi svoj «energetski» naboј, on ne prestaje postojati, već prelazi u podsvijest i tamo ostaje spremlijen, ne pojavljujući se više na razini svijesti. (Vidi: *Psihoanaliza podsvijesti*, poglavlje *Podsvijest*.)

Wilhelm Reich ovako je protumačio novonastalu potrebu za proširivanjem lingvističko-semantičke građe:

«Nije tek pusta želja za senzacionalizmom rodila tako mnogo različitih pojmove u jednoj te istoj disciplini prirodne znanosti. Potrebu da se kuju novi pojmovi za nove tehnike stvorila je, u različitim fazama razvoja, dosljedna primjena prirodnog znanstvenog pojma *energije* na procese psihičkog života.»³⁵

Ontologiski semantički sustav pokazao se ovim istraživačima tijela (kao doživljajnog prostora) pogodnim za razmatranje problematike svijesti, samorefleksivnosti i samospoznanje. Od pacijenta/klijenta očekuje se (on to i sam od sebe očekuje, stoga je i potražio *vodiča* kroz svoj doživljajni prostor!) da *samostalno* primjenjuje *naučeno*, kao djelatno sredstvo za temeljitije razumijevanje vlastite *osobnosti* i zbiljnosti. Njemu je omogućeno aktivno sudjelovati u programski organiziranom poticanju sveukupnog psihomotoričkog sebeobnavljanja, koje *prepostavlja* da se *slijede* dotičnom *metodom predodređene norme*. Budući da te norme moraju biti *posredovane* (putem davanja naputaka i predočavanja položaja/kretnji koje će zauzimati tijelo) - nije moguće jednoznačno «titulirati» ulogu *voditelja* procesa psihofizičkoga ocjelovljenja: po svome znanju i po svojoj vokaciji on je dakle *učitelj* i *terapeut* u istoj osobi.

Po takvoj svojoj koncepciji ove metode prevladale su krute okvire koje je bila postavila klasična psihanaliza, u kojima se odvijao proces sazrijevanja pacijenta na spoznajnom planu. - U klasičnom psihanalitičkom postupku proces «ozdravljenja» u smislu oslobađanja od nesvesnih sadržaja, odvija se putem *posredovanog uviđanja i učenja*. - Ideja koju psihanalitičar razvija o psihičkim osobinama i stanju pacijenta postaje djelatna tek time što ju pacijent *bezuvjetno i nekritički* prihvata. Usvajanje *znanja o sebi* tim postupkom biva utemeljeno na očekivanju pacijenta kako je promjena zagarantirana samo zato što ga *vodi* «znalac» koji ima punu vlast i kontrolu nad onozbiljskim i «nemjerljivim» sadržajima psihe, i zato jer je isključivo on sposoban protumačiti njihov značaj. Subjekt-osoba nalazi se u tome odnosu u

statičnom položaju *pacijenta*. Njega se potiče da se *učestalo* vraća svome posredniku, koji je sebe postavio između njegovoga unutrašnjeg, urođenog *sebstva* i vanjskog, problematičnoga *ja*.

Ona Izvorna Moć/Znanje pojedinca da razvije stanje samosvijesti u ovako postavljenom odnosu onemogućena je, dok je njegovo razumijeće usmjereno na poticanje psihičkih procesa i stanja koji se imenuju: «introspekcija», «intuicija», «osluškivanje sebe». Ta stanja naknadno će odgonetnuti, provjeriti, preimenovati sâm analitičar/terapeut. – Svojim ponašanjem i pristupom analitičar priopćuje pacijentu da on nije mjerodavan samostalno razumjeti i protumačiti svoje sjetilno stanje i uzroke svoga *ponašanja*. Pacijent dakle «nema» uvid u ono što vidi terapeut, on nije u stanju *iskusiti procesnost* vlastite svijesti. On je *izabrao sebi* terapeuta kako bi od

³⁵ **Wilhelm Reich**, *Psihoanaliza karaktera*, Naprijed, Zagreb 1982., str. 305.

njega bio *upućen*, kako bi, prihvativši tumačenje znalca, mogao ostati i nadalje za sebe *neodgovoran*. Odnos tijekom kojega se očekuje promjena na planu ponašanja temelji se na prepostojećoj ideji/slici koju «posjeduje» i kojoj žudi, kako kaže Reich - «stručnjak u umijeću čekanja» - psihoanalitičar.

U objašnjavanju svojih teoretskih polazišta, novoutemeljene metode sklone su apsolutizirati svoje radne pojmove i kategorije, deklarativno garantirajući svojim učenicima/pacijentima potpun stupanj samoistraživačke slobode na putu k samospoznavanju i sebeusvajaju. Kako ćemo pokazati, njihovi utemeljivači/terapeuti ipak nisu uspjeli iz svojoj prakse u potpunosti izbaciti postupak *posredovanoga uviđanja i učenja*. Po svojoj naravi takav (posredovani) postupak oprečan je nekom mogućem «ontologiskom» koncipiranom pristupu procesu sebespoznavanja putem spoznajnog preobrazovanja tijela, a takav nam pristup psihoterapeuti u svojoj teorijskoj koncepciji sugeriraju. Značajan pomak desio se isprvice na lingvističko-semantičkom planu. - Što je više riječ proširivala obzor teorijske spoznaje, time je i gibanje tijela (odnosno gibanje njegove sebe-svijesti) dobivalo više prostora i više značenja u pojedinačnom pokusu sebe-istraživanja.

Masa sličnih ili gotovo istovjetnih mišljenja narasla je na tržištu zdravlja do kritične točke, te su hrabriji učitelji *ponašajnog preobražaja* potražili i našli iskorak. S motrišta naše pedagoški orijentirane prakse, značajno je istaknuti *odgojni* utjecaj koji te metode vrše na pojedinca, djelujući u sferi *primjene*, zadirući u najintimniju životnu zbilju³⁶, obećavajući, garantirajući poboljšanje kakvoće osobnog i socijalnog stanja i statusa. Držimo kako su neke od psihoterapijskih metoda zadužile znanost o obrazovanju; stvorile su temelje za osebujan *način sebeobrazovanja* koji udovoljava suvremenim težnjama za isto tako osebujnom *vrstom* znanja. Ako se ovladavanjem tim metodama pojedinac može *osvjedočiti* da je zadobio neko *sebeznanje*, jer ono mu omogućava da na kvalitativno bolji način upravlja i vlada sobom i svojim okruženjem, možemo ustvrditi da je on (ovladavajući tim metodama) postao na *konkretan način obrazovaniji*.

I ako je sebeistraživač težio ispunjenju svoje duhovne i etičke potrebe, zadovoljio je istodobno i potrebu za praktičnim znanjem (znanje kao neka «tehnika», kao određena motorička osposobljenost), usvojio je

³⁶ Kada znanost stavi svoje kapacitete u službu poticanja boljeg samoosjećanja pojedinca, ona će doživjeti etičku kušnju odgovarajući na pitanje da li da zadovolji - po svaku cijenu - ljudske želje i strasti. Događaj uspostavljanja proizvodnje supstancije *pheromona/androsteronona* svjedoči kako znanost može daleko zaostati od stvarne brige za ocjelovljenje ljudskoga bića. - *Mentalnu narav stimulatora* oponaša ova kemijskim putem proizvedena supstancija seksualnoga hormona, čije se djelovanje očituje na čutilnom i ponašajnom planu, jer dovodi do stanja opće egzaltacije. Ta supstancija ima za cilj reguliranje primarnog instinkta, izaziva promjene u ponašanju skupine. Tko dakle primijeni feromon, postići će efekt dominacije u skupini, zadobiti će moć, pozornost i time će stići osjećaj samopovjerenja i samoostvarenja. – Takav postupak *trenutno može* obaviti sve one procese koje pojedinac nastoji pokrenuti, opredijelivši se za mukotrpno bavljenje svojom potisnutom sviješću i svojim trpećim tijelom, usvajajući potrebno znanje putem odgovarajućih metoda.

određenu vještina kojom može trajno mijenjati i poboljšavati svoju životnu zbilju. Između svih *stvari* koje čovjek sreće i upoznaje u predmetnom svijetu, ono *njegovo-tijelo* njemu je njegova najbliža «stvar», ali i najveća, najspektakularnija nepoznanica, koja može biti (i izvrsno je kada jest!) *predmetom istraživanja, znanja*, dakle *naobrazbe*. Evo kako **Max Scheler** vidi neko «obrazovno znanje» koje čovjek zadobiva vještinom drugačijeg vrednovanja svijeta:

«(...) nije 'obrazovan' onaj tko zna i poznaje «mnogo» slučajnog tako bitka stvari (*polymathia*), ili onaj tko prema zakonima može maksimalno predvidjeti događanja i njima vladati – ono prvo čini 'učenjaka', ovo drugo 'istraživača' - nego je obrazovan onaj tko je usvojio neku *osobnu strukturu*, cjelokupnost do jedinstva *jednog* stila uzajamno oslonjenih idealno pokretnih shema za zor, mišljenje, shvaćanje, vrednovanje i obradbu svijeta i bilo *kojih* slučajnih stvari u njemu: shemâ što su unaprijed dane svim slučajnim iskustvima, ova jedinstveno prerađuju i uvrštavaju u cjelinu personaliziranog '*svijeta*'. Znanje pak iskupljenja može biti samo znanje o opstanku, biti i vrijednosti apsolutno realnoga u svim stvarima – a to znači: metafizičko znanje.»³⁷

Da bi se ostvarilo jedinstvo i ravnoteža cjelokupnog opstanka čovjeka, tumači nadalje Scheler, potrebno je i sve *vrste znanja* «poravnati», jedne drugima proširiti i nadopuniti. Od toga će najveći probitak imati i duhovna i tjelesna narav čovjeka.

U psihoterapijskim metodama individuacije putem rada s tijelom ona sebesvijest postala je djelatna tvar koja biće povezuje s njegovom stvarnom, fizičkom dimenzijom. **Max Scheler** postavlja i zanimljivo pitanje u svezi naravi toga istraživanja:

«Jedno je od najfundamentalnijih pitanja filozofske antropologije što uistinu znače ova iznenadna uvažavanja ljudske samosvijesti. Upitano oštrom antitezom: znače li ona proces u kome čovjek sve dublje i istinitije shvaća svoje objektivno mjesto i položaj u cjelini bitka? Ili ne znače li ona prirast i uzdizanje opasnog uobraženja – simptome sve jačeg oboljenja?»

Bi li svaka bojazan od «opasnih uobraženja» i «oboljenja» trebala biti unaprijed otklonjena ako bi na to pitanje očekivali odgovor od predstavnika pedagozijske znanosti? – Oni bi mogli, bez da povrijede znanstvene kriterije, u svoje didaktičke sustave uvrstiti ono ontološko izvoriste koje svoju istinitost, zbiljnost i efekte može i *dokazati* u praktičnoj eksperimentalno-odgojnoj *primjeni*, odnosno u tako postavljenom odgojno-obrazovnom pokusu u kojem se sebeistraživač *osvjedočuje* o zbiljnosti tih načela i pojavnosti, *kroz* ono što je njemu njegovo *sjetilno, iskustvjuće tijelo*. Pedagozi bi mogli kvalitativno obogatiti vlastitu praksu (ne samo onu koja se bavi tjelesnim odgojem) i teoriju hrabrijim uvidom u neke pojavnosti koje su otkrivene inovativnim postupcima egzistencijalno-komunikacijskih metoda sebespoznanje.

³⁷ **Max Scheler:** *Ideja čovjeka i antropologija*, Nakladni zavod Globus, Zagreb, 1996., poglavlje «*Oblici znanja i obrazovanja*», str. 97.

2. Wilhelm Reich

Određujući doprinos Wilhelma Reicha psihoanalitičkom terapeutskom postupku, obvezni smo spomenuti neka poznata njegova stajališta. – U svome najčešće citiranom djelu *Analiza karaktera* (zbirka članaka, napisanih između 1928. i 1933. godine), Reich je psihoanalitičare upozorio na slijedeću pojavnost: svi potisnuti psihički sadržaji žive *upamćeni* i na *somatskome* planu. On je nastojao istražiti funkcionalno jedinstvo tijela i psihe, žudio je ustanoviti neku novu, djelotvorniju *tehniku* postignuća individuacije koja bi bila uspješnija u otklanjanju duševnoga *otpora* koji pruža pacijent u postupku analize. Nadalje, u Reichovu postupku terapeut se nalazi u *izravnoj* interakciji s emocionalnim procesima koji se odvijaju u pacijentu. Kako bi te procese izveo na pojavnim planom, on se stavlja u *dijaloški* kontakt s pacijentom. Da bi postigao što veći stupanj empatije te tako odgonetnuo emocionalno stanje pacijenta, Reich uvodi i postupak *oponašanja* (koji će primjenjivati i A. Lowen i F. Perls), poistovjećujući se s određenim tjelesnim držanjem/gestom pacijenta, zrcaleći mu tako tjelesni *izraz* njegova duševnoga *oblika*. Bivajući «u njegovoj koži», terapeut unosi u analitički prostor istraživanja *svoje vlastito tijelo* i *moć samoopažanja*, koja ima funkciju «kontraprijenosu». Tijekom dijaloškog sučeljavanja nije isključena i mogućnost fizičkog dodira. Terapeut djeluje ne samo kao poznavatelj analitičko-terapeutske metode, već *posreduje i svoju biološku nazočnost*, udjelovljuje sebe kao *pokretljivi* objekt prijenosa.³⁸

Opisujući radni prostor Reichove psihoanalitičke metode i prakse sa stanovišta našeg pedagoški usmjerenog bavljenja spoznajnom preobrazbom, dati ćemo prvenstvo onim inovativnim postupcima u njegovoj disciplini koji su nas i naveli da se osvrnemo na njegov prilog *edukacijskim terapeutskim modelima*. – Odmjeravajući njegovo djelo pedagoškim kriterijima, uviđamo kako je prva značajka njegove psihoterapeutske metode upravo njezino utemeljenje na metodički organiziranom *procesu poučavanja*.

U težnji da izazove promjenu na planu sebesvijesti u pacijenta, terapeut ne zahvaća sam u njegove psihičke sadržaje. On sebe pokreće putem suptilne povezanosti i interakcije s pacijentom, u kakvoj se nalazi *učitelj* koji, svjestan da se ne može osloniti isključivo na svoje iskustvo i znanje, upućuje *učenika* na njegovu vlastitu sposobnost da *samoopaža* i *samostalno vrednuje*, da tumači sadržaje do kojih je došao *samospoznam*. Ono što pacijent/učenik može *pokušati* usvojiti u tako pripremljenom procesu *obuke*, vlastiti su skriveni duševni sadržaji, koji bi mogli postati dostupni i razvidni njegovoj *samostalnoj prosudbi*.

U sklopu navedenoga Reichova pristupa ističe se njegova inovativnost i u izboru *sredstva* kojim će se sudionici istraživanja

³⁸ Sebesvijest koju zadobiva Reichov pacijent tijekom tako *tjesne* povezanosti s terapeutom, Paul A. Robins nazvao je «iscjeljujuća svijest» («The Freudian Left – Wilhelm Reich – Ceza Roheim – Herbert Marcuse», 1969.).

poslužiti kako bi prodri u potisnute psihičke sadržaje. To sredstvo je *tijelo*, sa svim svojim unutarnjim i vanjskim obilježjima i izražajnim sposobnostima. – Isključivo dijaloški usmjeren postupak klasične psihoanalize Reich je obogatio *biofizičkim*³⁹ *terapeutskim* postupkom, koji pacijentu/učeniku daje *naputke* što da na sebi promatra i kako da interpretira opaženo. Cilj Reichove «orgonske terapije» jest uklanjanje mišićnog «oklopa» koji su stvorili «karakterni otpori». To je djelotvoran način da se osloboди «organ» – Reichov nazivak za *tjelesnu plazmu*, životnu energiju. Za razliku od dotadašnjih psihoanalitičkih modela, njegova orgonska terapija pokušava potaknuti proces preobrazbe na duševnom planu, navođenjem pacijenta da se izradi «biološki». Uspješan terapeutski čin obnoviti će u pacijentu blokirano seksualnu energiju, pokrenuti će plazmatička strujanja u zdjelici. Proces otvaranja oklopa dobro je započeti mijenjajući energetsko stanje u dijelovima tijela koji su udaljeni od mjesta oklopa. Reichovo terapeutsko iskustvo potvrdilo je pojavnost inače poznatu iz yoga discipline: promjenom energetskog stanja u jednome dijelu tijela, na suprotnoj strani tijela³⁹ istodobno se događaju preobrazbeni, oslobađajući procesi. Primjerice, ako je zdjelica ukočena, preobliskovni zahvat treba započeti samoopažanjem stanja mišića lica. Pacijent će naučiti kako opustiti prvo čeone mišiće, zatim one očne i ličnih kostiju. Istodobno njegova svijest upravljenja je opažanju reakcije u zdjeličnim mišićima. Izražavajući se «biološki», pacijent/učenik obnavlja gibljivost svoje «tjelesne plazme», oslobađajući zadržane psihičke sadržaje.

Reich je smatrao *etički* neprihvatljivom u terapeutskoj praksi uobičajenu pojavnost da psihoanaliza pacijenta traje godinama: - terapeut čini pacijenta ovisnim o sebi, zlorabeći svoj «autoritet». Terapeutova sposobnost prosudbe izgubi se u labirintu «*patološke uporabe*» funkcije govora pacijenta i u tome leži uzrok *neučinkovitosti* i dugotrajnosti analize. Pacijent ostaje dugotrajno bez prilike da se osloni na vlastite psihičke snage i da *o sebi uči* na vlastitome iskustvu, pa i na onom negativnom.

Reich uviđa kako ničim nije opravdano da terapeut podržava pacijenta u njegovoj sklonosti da *ostane* za sebe *neodgovoran*. Terapeut/poučavatelj, opominje Reich, mora usvojiti da upravo *govor* služi pacijentu kao sredstvo obrane njegova patološkog stanja/-«integriteta», te izgovorena riječ postaje *ometajući* faktor komunikacije. Samo *tijelo*, poručuje Reich, potpuno je *rječito* i nedvosmisleno u prikazivanju psihičkih sadržaja.

Uloga terapeuta jest ta da *pouči* pacijenta korisnoj vještini: kako da svojom *čutilnom pozornošću* - koja je usmjerena na tijelo – *protumači* i tim samim činom (sebe-opažaja i sebe-tumačenja) promijeni u sebi i

³⁹ Reich je bio svjestan osebujnosti svoga pristupa, u smislu značaja koji se pridaje samoaktivnosti pacijenta: «Dobro znam da se krećem duž putova koje još nitko nije znanstveno izučavao. To ne samo da je *novo* područje, već također ničije područje, da tako kažem. *Samoopažanje* dobrog raspoloženja i sreće, snage i sigurnosti, posljedica je usklađenosti u jednu cjelinu svih samoupravljačkih djelomičnih funkcija različitih organa u organizmu. U skladu s time, osjećaj rastavljanja, cijepanja, depersonalizacije itd., u shizofrenom biosustavu mora biti posljedica neusklađenosti pojedinih organa i sustava *energije u tijelu*. - (W. R., *Analiza karaktera, Funkcija samooštećivanja u shizofreniji*, Naprijed, Zagreb, 1982. str. 398.)

na sebi zatećeno stanje. Takva *osjetilna samodjelatnost* omogućava pacijentu da *odgovorno sudjeluje* u procesu promjene. Terapeut njega potiče da se samooslobađa kroz sebe sama. Taj proces odigrava se u neusporedivo kraćem vremenskom periodu u odnosu na dotadašnju psihoterapijsku praksu (**Freud, Jung**).

3. Autogeni trening

Metodu Autogenog treninga utemeljio je liječnik psihosomatske medicine Johannes Heinrich Schultz. Predstavljena je prvi puta godine 1932. pod naslovom *Autogeni trening, popuštanje napetosti uz koncentraciju* i postala je jednom od najraširenijih metoda za samopomoći, odnosno za samostalno popravljanje psihofizičkoga stanja otpora i napetosti.

Schultz je u svoju metodu ugradio dugogodišnje iskustvo liječenja putem *hipnoze* te neka od načela *yoga discipline*. To njegovo „istočnjačko“ iskustvo odrazilo se na temeljne teoretske postavke njegove metode te na način izvođenja *tjelovježbe*. – Pojedinac/praktikant usvaja metodički organiziran sustav disanja i pokretanja tijela koji mu mogu pomoći da sustavno mijenja svoje unutarnje stanje nelagode i stresa, te da time zadobije potpuniju kontrolu nad svojom svakodnevicom. Nakon što ovlada temeljnim pravilima o izvođenju, polaznik «tečaja» biti će osposobljen i za samoliječenje pojedinih psihofizičkih poremećaja. Usvajanje metode može *trajati mjesecima*, a rad se odvija u grupi ili pojedinačno. Talijanski psihoanalitičar **Valerio Albisetti** ovako je obrazložio što se postiže usvajanjem metode Autogenog treninga:

«Proces usvajanja sadrži s jedne strane mogućnost povećanja učinkovitosti i sposobnost preoblikovanja stava prema životu; osim toga, uvezši u obzir osobnost u svoj svojoj globalnosti, proces nudi pozitivan, progresivan i stupnjevit razvoj cjelokupne osobe, dovodeći je, kroz vrednovanje vlastitih unutarnjih vrijednosti, do sebepostignuća». ⁴⁰

Vježbe Autogenog treninga usredotočene su na povezivanje funkcije *dišnog aparata* s procesom mentalnog opuštanja, a najznačajniju ulogu u sustavu tjelovježbi ima kategorija *samosugestije*: vježbač upravlja svijest naspram pojedinih dijelova tijela i naposljetku naspram odabranih organa, povezujući ih sa cjelokupnom svojom sjetilnom cjelinom. Vježbanje treba započeti u stanju «mirovanja», «koncentracije» svijesti, koja je usmjerena na promatranje funkcije

⁴⁰ **Valerio Albisetti**, *Il training autogeno per la quiete psicosomatica*, I Prismi, 1998., Milano, str. 68.; (prijevod s talijanskog naš.); tekst u izvorniku: «Il processo di apprendimento contiene in sé, da un lato la possibilità di un aumento di rendimento e la possibilità di una modificazione dell'atteggiamento esistenziale; inoltre, considerando la personalità nella sua complessa globalità, contiene la possibilità di offrire un positivo, progressivo e graduale sviluppo dell'intera personalità, che porta, attraverso la valorizzazione dei propri valori interiori, alla realizzazione di sé».

disanja. Uvjeti u kojima se vježbe izvode «značajniji su od same tehnike» (**Vladimir Gruden**). Jedno od temeljnih načela ove metode nalaže da disanje mora biti «pasivno», odnosno neprisilno i ne pretjerano po intenzitetu:

«Volja veoma negativno djeluje na učenje A.T.-a. Ako se čovjek koji uči A.T. previše napreže da ga nauči, on time često sprečava uspjeh. Pri tom govorimo o 'principu paradoksne intencije'. Svjesni napor volje podražava i pojačava suprotne impulse. Grčevito htijenje s jedne strane i bojažljive sumnje s druge koče realizaciju. O tome kaže Schultz da bismo trebali popustiti vlastitoj sklonosti pasiviziranja i prihvati to stanje.»⁴¹

Vježbač postavlja sebe u ulogu pozornoga opažača *disajnoga* čina, pomažući taj čin *postupkom predočavanja*, nekom vrstom autohipnoze koja potiče biološke funkcije, ali i produbljuje stanje opuštenosti i neometanosti. Pri tome vježbač izgovara autosugestivne «formule», kao npr.: «potpuno sam miran», «desna je ruka vrlo teška», «disanje je smireno i odmjereno», «moje tijelo diše», itd. - Izražaje treba ponavljati određeni broj puta (sugerira se 5 – 6 puta), kako bi svijest uspjela sebe održati u poželjnome stanju *smirenosti*.

Vježbanje može biti upravljeno i na poticanje određene termičke sjetilnosti; svijest oblikuje *predodžbu* kako privlači u određeni dio tijela zamišljeni energetski osjet topline ili svježine, a ta *nakana* također je popraćena ponavljanjem izražaja za *navođenje*, kao npr.: «moje noge su sve toplije», «moje čelo postaje svježije» itd. Ponavljanjem udisaja i izdisaja grudni koš povećavati će svoj kapacitet, pluća će postati elastičnija, a svi tjelesni organi, živčani periferni i središnji sustav, obnoviti će životnu snagu svojih primarnih funkcija.

Autosugestivna zamisao koja se najčešće ponavlja prilikom vježbanja sadrži pojmove «smirenost», «mirovanje», te usmjerava čutila na *stanje zadržavanja mirnoće*, u smislu *tjelesne nepomičnosti* i opuštenosti u vrijeme vježbanja. Tijelo se *kreće* tek *voljno uvjetovanim* ritmičkim udisanjem i izdisanjem; opušteno, «prirodno» širenje i sažimanje mišića prsnoga koša obuhvaćeno je pozornošću vježbača; on nije usmijeren na određenu radnju, na neki čin koji bi imao izravne veze s okruženjem. Postizanjem veće moći sjetilnosti svoga tijela vježbač će sebi omogućiti upravljanje onim «autonomnim», suopstojnim tjelesnim funkcijama koje (prema stanovištu „zapadne“ medicine) nije moguće podvrći kontroli svijesti. Vježbač ima određeni stupanj samostalnosti u procesu sebeopažanja, ali ga nema u procesu *tumačenja doživljenog*, jer tako nije niti određeno normama metode. Evo kako postupa voditelj u trenutcima u kojima se javlja psihički «otpor» – opisat će nam to psihoterapeut **Vladimir Gruden**:

«Već prvih dana vježbanja susrest ćemo se s raznim dotad nepoznatim *pojavama*. One se očituju kao tjelesni fenomeni, različite emocije i sjećanja, koja ponekad mogu biti tako neugodna da bitno smanje učinak, pa čak i potpuno *onemoguće* nastavak vježbe. Voditelj *mora objasniti* vježbaču što se to zapravo zbiva, *hrabriti* ga u dalnjem vježbanju i *naučiti* ga kako

⁴¹ Hannes Lindemann, *Autogeni trening*, Prosvjeta, Zagreb, 1979., str. 31.

da sam, pri kasnijim vježbama, izađe na kraj s tim pojavama. Takav je pristup potreban zato da vježbači ne odustanu prerano od vježbanja.“⁴² (Kurziv u citatu je naš).

Sa stanovišta našeg iskustva u praksi rada s tijelom, čini se značajnom tvrdnja **V. Grudena** kako se pojave kao što su *iznenadno pomicanja tijela* za vrijeme vježbanja (osjećaj nagona da se promijeni položaj, kašljanje, kihanje itd.) javljaju uslijed nastupanja stanja psihičkog «otpora». – Vježbači spontano nastoje *protumačiti* to *nepoželjno gibanje* (prema normama metode *nepoželjno*) koje je «prekinulo» vježbu, te voditelj tečaja dobiva od vježbača odgovor kako su to učinili «namjerno», ili s težnjom da se «odupru sugestiji voditelja». **V. Gruden** nadalje obrazlaže, kako ta «pojava» može biti uzrok da se Autogeni trening doživi kao nešto dosadno i nedjelotvorno, ali kako je dobro ustrajati u njezinu savladavanju. Dotične pojave, tumači nadalje Gruden, mogu biti povodom i napuštanja tečaja, ali one «nisu posljedice autogenog treninga». Sama disciplina ove metode nalaže vježbačima da iznenadne *geste-pomicanja tijela* nastoje staviti *pod kontrolu* i zaustaviti, suspregnuti, jer ih, dakle, voditelj (poznavatelj normi) ocjenjuje *nepoželjnima* u radnom prostoru zadani predodređenim pravilima o načinu disanja/kretanja, te ova pomicanja naknadno bivaju podvrgнутa *dijaloškom nagađanju*. Ono ima za cilj da orazbori takav *incident*, te da sprijeći njegovo ponovno pojavljivanje.

Sa stanovišta metode Mobilitas Originaria i iskustva stečenoga njezinom primjenom, izuzetno je značajna ta «pojava» (neintencionalnih kretnji), koja prema normama *Autogenog* treninga, na žalost, biva *prekinuta* i *zanemarena*, jer – «nije posljedica» treninga. - Otkrili smo tijekom našeg istraživanja da su upravo takve - ne-voljne geste/kretnje u biti tjelesna naznaka *početka ispoljavanja pojavnosti* koja ima neprocjenjivu važnost za faktičko razumijeće Izvorne Kretljivosti tijela i dinamike svijesti općenito.

Schultzova spoznajna i paradigmatska nepotpunost (uzrokovana nekritičkom zavedenošću yoga „filozofijom“ i tjelesnom disciplinom) nije mu dozvolila da sagleda pravi uzrok i narav te pojave (ne-namjeravajuće kretnje tijekom izvođenja treninga).

To je posljedica prevladavajućeg pozitivističkog poimanja fenomena gibanja u znanosti o psihologiji, u samoj neurofiziologiji, ali i u omasovljenoj, komercijaliziranoj yoga-praksi, koje ne poznaju funkcionalno djelovanje neuvjetovanih, samoiniciranih “inteligentnih” kretnji tijela koje ima Izvornu Moć da “organizirano” ide nekom cilju, bez da prima naputke s plana “spekulativnoga” uma (bilo od strane “zNALCA”/instruktora, bilo od samoga sebe).

Kako ćemo pojasniti u poglavljju *Temelji metode Mobilitas Originaria*, navedena «pojava» nije proizvod *otpora* svijesti prema unutarnjoj promjeni, već usuprot tomu, ona je *tek prvi znak* tijela – *iskonski “autogene” svijesti* koja je sebe/tijelo pokrenula, s *nakanom* da se i nadalje – ničim izvana uvjetovana – *Svrhovito Kreće* prema nekom sobom određenom Cilju.

⁴² **Vladimir Gruden**, *Vježbom do sreće – Autogeni trening*, SNL, Zagreb, 1985.

Zastupnici metode Autogenog treninga motre, prate, *prosudjuju* i tumače postignuća svojih učenika/vježbača, vođeni kriterijima koji su uvjetovani medicinskim poimanjem kategorija *svijesti* i *gibanja*, te faktičkim nepoznavanjem one drevne, *izvorne yoga* doktrine i pripadajuće joj *psihologije* i *fiziologije* o kojoj je govorio **Anagarika Govinda**, upozoravajući na oprez i na bitnu različitost. Zbog značaja njegovoga stajališta, navodimo ga skraćeno i u ovome kontekstu: nekom tzv. „yogom“ ne može se postići neka spoznaja koja bi svijest sebstva (*Ātman - Sebstvo*, ono apsolutno *u biću*; na sanskrtu) sjedinila s univerzalnom sviješću (*Brahman - ono apsolutno, „ono“*). Usuprot tomu: tek uspostavom najviše spoznaje neki *cela* (discipulus) može probuditi to žuđeno stanje svijesti sebstva koje bi se – isključivo u tim okolnostima - moglo zvati ono *yoga*, - spoznajno stanje *jednotnosti*, sebepoznavanje onoga Ātman-a u Brahmanu.⁴³

Autogeni trening postizao je desetljećima značajan uspjeh na tržištu zdravlja upravo zbog odsuća u svome učenju pretjeranih onostranih sadržaja te zbog didaktički jednostavno oblikovanih vježbi za postizanje stanja mentalne «koncentracije». To je po svojoj naravi «edukativni put» (V. Gruden), na kojem treba štovati princip «od poznatijega prema manje poznatom». Vježbanje postupka usmjeravanja pozornosti na neki pojedinačni (izdvojeni) sadržaj potrebno je suvremenome čovjeku, izloženom nebrojenim podražajima koji dovode u napetost njegovu cjelokupnu psihičku i tjelesnu strukturu⁴⁴, podvrgavaju je stresu. Osim toga, Autogeni trening osvaja mogućnošću *samostalne primjene usvojenoga znanja o sebi*.

Vježbanjem Autogenog treninga može se, navodno, postići i proces samoizlječenja, te će pojedinac izbjegći nepoželjnu *ovisnost* o zdravstvenim institucijama. Također njome se može ostvariti i veći stupanj intelektivne učinkovitosti i emocionalne smirenosti.

Smatramo da je Autogeni trening dao značajan doprinos edukacijskom *pokretu* ospozljavanja za samopomoć ne samo time što je stvorio racionalni sustav vježbi putem vještine «koncentracije» i «opuštanja». Ova metoda omogućila je velikom broju ljudi da počnu *opažati* vlastito tijelo te da iskuse osjetljivost tijela na poruke koje stižu s plana svijesti; takva vrsta samospoznaje može biti značajna za razvoj svakoga pojedinca. Prema našem motrištu, ovako organizirano uspostavljanje *stava povjerenja prema tijelu* doprinosi emocionalnoj uravnoteženosti, koja je temeljni preduvjet za svako drugo usmjereno ospozljavanje (za samopomoć ili za obrazovanje). Osobno sjetilno osvjedočenje o tome da je tijelo *preobrazljiva cjelina* kojom je moguće *ovladati*, dovodi do popuštanja primarnog *osjećaja tjeskobe i straha* naspram skrivene «unutrašnjosti» tijela. Na takvoj vrsti spoznaje moguće je izgraditi sposobnost sebe-usvajanja i ostvariti emocionalno sazrijevanje pojedinca, kojim se on osvjedočuje da je podnošljivo *biti nasamo sam sa sobom bez osjećaja nesigurnosti i tjeskobe*, što je preduvjet svake zrele, stvaralačke i osjećajne povezanosti s nekim drugim ljudskim bićem.

Ovako bismo odredili najvrednije iskustvo koje se može steći metodom Autogenog treninga: *moje tijelo nije protiv mene ako ja*

nisam protiv moga

tijela. - Takva vrsta sebe-iskustva osloboditi će u pojedincu psihičku snagu i oslabit će sklonost osjećanja zazora i straha prema drugim ljudskim bićima, a to može potaknuti nadahnuće za stvaralačku suradnju, prije no neki poriv za pukim natjecanjem, prouzročenim u neurotskom zahtjevu za sebe-dokazivanjem.

4. Arno Stern i Pojavnost Organskog Primordijalnog Pamćenja u prostoru Closlieu

Semantički sustav koji je Arno Stern razradio u svome odgojno-terapijskom djelovanju u domeni likovnog izraza⁴⁴ djece, ustanovljen je na poretku vrijednosti koji pretpostavlja postojanje nekog prvotnog, „Organskog“ stanja ljudske svijesti, koje u posebnim uvjetima može zadobiti karakterističan oblik/znak i tako učiniti sebe nazočnom, zornom. Takva Sternova zamisao učinila se njegovim kritičarima otklonjenom od prihvaćenih pedagoških standarda. Oni je smatrali pretjerano transcendentalnom i stoga neznanstvenom.

Svaki onaj znatiželjni istraživač koji je želio pristupiti u stvaralački prostor/situaciju nazvanu *Closlieu*⁴⁵, morao je prije ulaska odložiti sve instrumente spremne za seciranje tamo pronađenih sadržaja, napustiti prethodno stečeno uvjerenje o odgoju i o zakonitostima nastavnog procesa. Svojim nastupima u javnosti Arno Stern bio je često prisiljen opravdavati svoje motriše i postupke, pri čemu je i sâm rado kritizirao suvremene obrazovne institucije. On ističe kako njegova metodologija rada s djecom u stvaralačkom «prostoru Closlieu» ne može biti protumačena parametrima znanstveno-pedagoškog sustava. Sternov «disidentski» položaj u odnosu na institucionalne obrazovne kriterije ne umanjuje znanstvenost njegove pedagoške metode, jer on u svojoj odgojnoj praksi neprijeporno primjenjuje temeljna načela empirijskog istraživanja, koja imaju za svoj krajnji cilj *ocjelovljjenje* i

⁴³ Iznenadujuće je velik broj “tehnika” i “metoda” tjelovježbe utemeljen na takozvanoj “yoga” teoriji i praksi (primjerice, navodeći one najpoznatije: Feldenkrais, Rebirthing, Rolfing, Flow, itd., ali i sama “yoga” koja se prakticira i na istoku i na zapadu), bez stvarnog uvida što bi bilo ono *yoga*, upravo invertirajući značaj njezinih temeljnih postavki i radnih pojmoveva.

⁴⁴ Za metodu Arna Sterna počeli smo se zanimati nakon upoznavanja s njegovim djelom: *Les enfans des Closlieu* (izdanom u Parizu godine 1989.), u prijevodu na talijanski: *I bambini senza età*, Luni Editrice, Milano, 1995. Naš osrt temelji se na analizi toga djela, u kojemu Autor tumači način primjene svoje metode u stvaralačkom likovnom činu.

⁴⁵ U početku Sternove prakse ime *Closlieu* označavalo je malenu prostoriju u kojoj je on prihvatio ratnu siročad (drugi svjetski rat). Na njezinim zidovima dječa su crtala, bez prethodnih naputaka i zadane teme, potpuno slobodno. Nakon izvjesnoga vremena to ime označavalo je svaki drugi radni prostor u kojemu se odvijao eksperiment slobodnoga crtanja prema metodi i načelima Arna Sterna.

ozdravljenje djetetove traumatisirane psihe putem slobodnog likovnog izražaja.

Zatvorenost toga osebujnog istraživača prema uobičajenim didaktičkim modelima potakla nas je na razmišljanje o njegovu *odgojnu* sustavu upravo iz perspektive pedagozijske znanosti. Sternovo ukazivanje na neslaganje s pedagozijskim znanstvenim parametrima upozorava u biti, kako oni njemu ipak predstavljaju „negativnu“ odnosnu točku i na taj način on njih neizravno potvrđuje/priznaje. Arno Stern sebe je samoudaljio zbog strategijskih razloga, ali nas to nije sprječilo da se približimo njegovu vrijednu istraživanju i pojmovnom sustavu koji je on iz njega razvio. Želeći ostati nepristranima, nazvati ćemo njegovo motrište: *samoodređeno-kao-ne-pedagozijsko*.

Zbog srodnosti s našim razumijećem pojavnosti stvaralačkoga čina, smatrali smo korisnim odmjeriti Sternovu zanimljivu semiološku impostaciju. Zanimalo nas je kako je on svoj leksički sustav uklopio u prostor samoga pokusa, u kojemu je dijete na osobit način pripremljeno za zgodu likovnog oblikovanja.

Sternova «ne-pedagogija», «ne-podučavanje» i «ne-usvajanje» utemeljeni su na načelima neuvjetovanoga poticanja, u situaciji u kojoj se *ne slijede određeni didaktički standardi*, u odgojnog činu koji ne pretpostavlja neku predodređenu metodu i koji *ne potiče na natjecanje i verbalno priopćavanje*, već osigurava uvjete za «usvajanje da se bude sebi identični; usvajanje putem iskustva da odnosi mogu opstojati bez natjecateljskog duha, što znači - ponutriti bitno». ⁴⁵

U *Closlieu* djeca se izražavaju crtežom spontano i slobodno: Arno Stern svojim ponašanjem, koje ničim ne uvjetuje stvaralački čin i kretanje, osigurava neophodne uvjete u kojima se mogu pokazati izvanjšteni «Znakovi» takozvanog «Organskog Pamćenja». Polazno stanje svijesti s kojim dijete ulazi u *prostor pokusa* ima osobit značaj za Sternu. Voditelj toga procesa mora omogućiti djetetu absolutnu neuvjetovanost *čina kretanja*, kako bi se moglo zgoditi ono što iz same kretnje nastaje, a to je «Izražaj». Arno Stern pravi razliku između uvjetovano nastalog «izražaja» i «znaka» (pisano malim početnim slovom), koji posreduju znanje drugačije kakvoće od onog koje zove «Organskim» znanjem. U njegovu Prostoru «Izražaj je ono što osoba *otpušta* (kurziv u citatu naš), nakon što je prevladala *namjeru* a u djeteta to je ono što *prati* slike usporedno s onim što iscrtava ruka vođena razborom. U odraslih osoba to je ono što se *uplete* kada mine *potreba* da se nešto oblikuje». ⁴⁶

Closlieu sebe predstavlja kao djelatni «Prostor» u kojemu se, didaktički gledano, nema što dodati niti oduzeti, jer u njemu se dešava proces «ne-podučavanja» i «ne-usvajanja». U tome prostoru treba

⁴⁵ Arno Stern, *I bambini senza età*, Luni editrice, Milano, 1995., str. 89.; tekst u izvor-niku: «Aprendere a essere se stessi; apprendere attraverso l'esperienza che le relazioni possono essere esenti da uno spirito competitivo, vuol dire interiorizzare l'essenziale.»

⁴⁶ tekst u izvorniku: «L'espressione e ciò che l'individuo emette quando l'intenzione è ormai superata, e nel bambino è ciò che accompagna le immagini, parallelamente a ciò che traccia la mano con la ragione. Negli adulti è ciò che interviene quando il bisogno di raffigurare le cose è oltrepassato.»

«zaboraviti, kako bi se ponovno pronašao onaj razvojni stupanj koji prethodi svakom utjecaju kulturnoga tipa». ⁴⁷

Nije uobičajeno u pedagozijskoj praksi da se neki odgojno-obrazovni pristup utemeljuje na pretpostavci postojanja «primordijalnih impulsa» djeteta, koje je potrebno poticati kako bi se kroz njih objavili skriveni psihički sadržaji. – Pedagozijska praksa, misli Stern, bila je uvijek u službi sustava, kao faktor koji provodi edukaciju koja služi njemu i očuvanju aktualne društvene hijerarhije.

Termin «Organsko Pamćenje» jedan je od najznačajnijih u «Semiološkom sustavu» A. Stern-a. Tako je on sam svoj sustav odredio, naznačivši velikim početnim slovom kojoj bi razini promišljanja taj sustav i njegovi sadržaji trebali pripadati. On nam izravno ne ukazuje da li on govori nekakvim „ontologiskim“ rječnikom, ili na primjer, da li njegovi pojmovi predstavljaju neke „metafizičke univerzalije“. On nas tek upozorava da pojmovi koje piše velikim početnim slovom pripadaju onom «primordijalnom poretku bića».

Velikim početnim slovom istaknute naći ćemo i slijedeće pojmove: Crtež, Formulacija, Jezik, Znak, Izražaj, Semiologija, Slika, Prostor, Dilatacija. - Razvidno je da ovi izražaji imaju težnju predstavljati neku određenu Kakvoću. Oni su vrlo određeni u svojoj namjeri da budu operativni i da drže temelje na koje se oslanja Sternova teorija. Sternu je ipak značajno zgodimice ponoviti kako njegova metoda nije znanstvena te da je njegov sustav - unatoč tome što on doslovce kaže - «ja ne podučavam!» - ipak neki pedagozijski promišljen i organiziran odgojni sustav.

Stern razvija u djece stav kako nije uputno tražiti od nekoga mišljenje o svome djelu, pa bilo to i mišljenje odgajatelja/učitelja; jer bi odrasla osoba mogla previdjeti ono što je u crtežu prizvano i što je u njemu bitno. Jednom riječu, potrebno je dijete uputiti da spozna i štuje svoju samostojnost te da slijedi činjenicu kako njegov stvaralački čin nije nastao zato da bi ga netko *podredio* svome prosuđivanju i tumačenju. «Je li potrebno podrediti crtež sudu druge osobe, kao da on njoj pripada ili kao da je zbog nje nastao?».

Mogli bismo ovdje zamijetiti: ako je «Izražaj» djeteta neki materijalizirani oblik svijesti koja nije što drugo već «Izviranje» njegova «primordijalnog bića», zašto bi nazočnost odgajatelja bila očućena kao neka tomu suprotstavljenost, koja smeta činu «ponovnoga stvaranja»? ⁴⁸ Sa stanovišta istraživanja i iskustva stečenoga u našem stvaralačkom prostoru Mobilitas Originaria, protumačili bismo na slijedeći način Sternovu postavku o tome što bi to bilo ono «primordijalno» u ljudskome biću/duhu: djetetov nagon da se obrati odrasloj osobi, pokazujući joj svoje djelo i pitajući je za mišljenje, upravo jest posljedak njegovoga primordijalno-slobodnoga sebe-osjećanja. Djetetu je isto tako izvorno svojstven nagon da sebe zrcali u odrasloj osobi. Napose onome djetetu koje je žrtva traumatske situacije rata (kao što je to bio slučaj s djecom koja su dobila pristup prostoru Closlieu).

⁴⁷ u izvorniku: «(...) dove dimenticare per poter ritrovare lo stadio che precede ogni tipo di influenza culturale».

⁴⁸ Tj., stvaranje oblika primordijalne svijesti svijeta.

Mi bismo naglasili u ovome kontekstu: svaka odrasla osoba, pa tako i odgajatelj, predstavlja djetetu prvotno i prije svakog drugog mogućeg statusa - lik Oca/Majke. Obraćajući se njemu, dijete se u biti obraća tome iskonskome liku, s nagonskom potrebom da u njemu zrcali svoj lik i svoj crtež-tvorevinu. Činom zrcaljenja *obnavlja* sebe kao nekome-nužno-pripadajuće-biće. To iskustvo nije moguće bez *osiguranoga* prava i didaktičkih uvjeta povoljnih za spontani dijalog i izravno sučeljavanje. Djetetov prvotni nagon jest da nekome emocionalno *pripada*, kako bi ono kroz to iskustvo samo sebe moglo *usvojiti*, sebi samome sebe *pri-spodobiti*. Ta nagonska gesta da pokaže svoje djelo, u biti je izraz temeljnoga djetetova zahtjeva za nekom/nečijom *ljubavlju* koja bi prihvatile njega putem njegove tvorevine. Izvorno nagonski, njemu je potrebno da nečije prihvaćanje/ljubav „pomiješa“, poistovjeti sa svojom tvorevinom.

Ugradba u djetetovu svijest stava kako nije poželjno tražiti nečije mišljenje, već usuprot tomu, da se stiče neki probitak ako se ostane sam sa svojim afektom i tvorevinom, ograničava onaj njegov osjećaj slobode od kojega se upravo i očekuje neko slobodno «Izviranje» („primordijalne“) svijesti. Ako netko već pretpostavlja da djetetom može *ovladati* neka *primordijalna* svijest, bilo bi logično da se upita: kakve kakvoće je ta svijest/katalizator, koja je «primordijalnoj» svijesti omogućila da se pretoči u zoru dostupan Znak, u Izričaj? - Zašto bi takva svijest, koja je već pokazala/izrazila svoju «primordijalnu» i «čistu» narav, trebala biti podvrgnuta nekoj spekulativnoj *autocenzuri*?

Ne sumnjamo u mogućnost pojavnosti koja svjedoči kako dijete u svome stvaralačkome činu (likovni izražaj) na mahove dotiče i obznanjuje oblike «evolucijskih» stanja svijesti. Tu pojavnost na svoj način smo istražili u prostoru Mobilitas Originaria metode. Vođeni našim iskustvom koje proizlazi iz primjene sličnih kriterija u stvaralačkome prostoru rada s „Kretljivim Tijelom“, pitamo se: da li je opravdano ovako *a priori* odbaciti mogućnost da dijete ima u sebi - istovrsne kakvoće dakle - i neki «Organski», «Primordijalni» nagon za *Priopćavanjem*, koji potiče na *Dijalog* i *Suodnošenje* s drugom osobom, posebice s onom koja *nazoči* stvaralačkome činu? Arno Stern nije slutio da je u svijesti sebstva ostalo još prostora da bi se učinio korak dalje u istraživanju i u zaključcima.

Unatoč našim zamjerkama Sternu na njegovu ne uvijek potpunu dosljednost vlastitim postavkama i semantičkom sustavu, tvrdimo kako je njegov «Closlieu Prostor» osebujan i poticajan edukacijski sustav u kojemu stvaralački čin ima mogućnost vraćanja nekome svome samostojnjem *izvorištu* i nadahnuću. On upućuje odgajatelja na značaj unutrašnje izvorne djetetove svijesti, o kojoj bi bilo potrebno neizostavno, u svakome edukacijskom procesu, povesti računa. Ne samo kao o nekakvom obliku apstraktne svijesti/-pojavnosti koja je tek neka hipotetička pretpostavka. S tom izvornom djetetovom svijesti, uči nas Arno Stern, treba postupati kao s nekom prvotno/izvorno nazočnom izvjesnošću. Ona zahtijeva tako organiziran edukacijski prostor koji će *štovati* upravo tu izvjesnost o opstojnosti tih djetetovih «primordijalnih» moći/-sposobnosti, te će sukladno spoznaji o takvoj njihovoj naravi *osigurati* i didaktičke uvjete i napose *prostor*, u kojima bi te moći imale mogućnost sebe obznaniti i biti prihvaćene. To znači naposljetku: ostati slobodne od čina *popravljanja* ili *dopune* nekom

prosudbom.

Već i samo formalno upoznavanje s ovakvim pedagogijskim iskustvom/modelom otvoriti će stvaralački prostor za nova pitanja i didaktičke modele za pristupanje dječjem stvaralačkome činu. Stoga Arnu Sternu ne ćemo zamjeriti niti to što u svome semantičkome sustavu ponavlja neke postavke već poznate iz teorije podsvijesti C. G. Junga (te u tome smislu on niti ne donosi neki «novi» semantički sustav): «arhetip», «originarno sebstvo», «originarni um», «prapovijesna psiha djeteta» te napisljeku, pojam «mandala», koji se izravno suodnosi s onim pralikom duše koji je Arno Stern uočio u dječjem «Znaku». «Mandala» (hindustički izraz koji znači «magični krug») predstavlja upravo onu jezgru ljudske psihe u koju je htio zaći i Arno Stern svojom pedagogijskom metodom.

I Stern je, ponavljajući **Junga**, zaključio kako ta pojavnost/-simbolički crtež predstavlja onu psihičku izvjesnost u totalnosti svakoga bića. Psihička dimenzija svakoga bića, u svojoj sveukupnoj naravi teži - na izravan i trenutačan način - spajanju s vlastitom unutarnjom pra-srži.

5. Gestalt metoda Fredericka Perlsa - stvaralački proces i kreativno ponašanje.

Najveće moguće postignuće i probitak svakoga *učenja o sebi* bilo bi postati *u svemu sličan sebi*, a ne nekom drugome biću (primjerice, svome učitelju).

- Kroz ovo stanovište Gestalt discipline Fredericka Perlsa naziru se postavke i iskustva biheviorističke i gestalt psihologije, fenomenologičkih određenja bića i bitka, yoge te somatski usmjerenoj psihanalitičkog postupka nezaobilaznog u ovome kontekstu **Wilhelma Reicha**. To bi bio temeljni zahtjev od kojega treba započeti ospozobljavanje za čin proširenja samosvijesti. O naravi Gestalt postupka psihoterapeut **Joseph Zinker** (USA) kaže:

«Gestalt terapija je integrirana inačica fenomenologije i biheviorizma. Naše usmjerenje istovjetno je fenomenologiji utoliko, ukoliko prihvaćamo unutrašnji doživljaj pojedinca: terapeutska djelatnost niče u onome što je klijentu njegova vlastita perspektiva.»⁴⁹

Najplodnije i najperspektivnije za pojedinca jest ono učenje, kojim «otkriva da je određena stvar *moguća* (kurziv naš). Poučavati znači pokazati nekoj osobi da nešto *jest moguće*. U ovome izričaju Fredericka Perlsa određena su bitna načela koja usmjeravaju Gestalt postupak u njegovu djelatnom *edukacijsko-terapeutskom prostoru*. - O sebi učiti znači: vlastitim stvaralačkim i odgovornim činom izgraditi

⁴⁹ Joseph Zinker, *Gestalttherapie als kreativer Proces*, Junfermann, Paderborn, 1982., str. 127.; tekst u izvorniku: «Die Gestalttherapie ist eine integrierte Version von Phänomenologie und Behaviorismus. Unsere Orientierung gleicht der Phänomenologie insofern, als wir das innere Erleben der dem Klienten eigenen Perspektive.» (Prijevod citata naš.)

novi unutarnji prostor, neko «ovdje» i «sada» nazočno sebstvo, u kojemu je moguće obnoviti doticaj sa starim «gestaltima» i pružiti im mogućnost da sazru. S tim novim sebe-oblikom (osoba će obuhvatiti i preoblikovati ono što je bio njezin necjeloviti gestalt. Zadatak je gestalt *poučavatelja* da osigura temeljna edukacijska sredstva s kojima će ospozoriti svoga *učenika* da promijeni stav i *odnos* prema sebi te da sebe napokon samoodredi i utemelji sebe u sebi. Ta sredstva nalaze se u nazočnom terapeutskom okruženju. Proces promjene psihičkih sadržaja započinje dakle *kontaktom*, pozicioniranjem svijesti prema vremenu i prostoru koji jesu *sada* i *ovdje*, u svojstvu predmetne zbilje koja se proteže između terapeuta i pacijenta.

«Svako uspostavljanje kontakta je neka jednota opažaja, reakcije kretnjom i čuvstva – uzajamno djelovanje razbora, mišićnog sklopa i vegetativnog sustava – a dodir se događa na graničnoj površini *u organizmu/-okruženju/polju.*»⁵⁰

Pojam «polje», koji je Perls presadio iz gestalt-psihologije u svoju metodu, izvorno pripada - otkrili smo - hinduističkoj literaturi. Funkcija koju je taj pojam dobio u gestalt terapiji opisana je u trinaestom poglavlju svete indijske knjige *Bhagavadgītā*.⁵¹

Sve što je dostupno u tome doživljajnom «polju» može sebe-istraživaču poslužiti kao preoblikovni alat kojim će napisljetu doseći u duševni prostor prošlosti, a u ovome *sada/ovdje* oblikovati neko novo *znanje o sebi*. «Stvaralački proces počinje s našim shvaćanjem i prepoznavanjem onoga što je u nama». To je naporan posao koji će obaviti pacijent, hrabro se suočavajući sa svojom stvarnošću. Doživljaji iz prošlosti nisu izravno tema *dijaloga* koji se vodi u *Gestalt prostoru*, iako je ona implicitno nazočna kao sakriveni medij koji smeta osobi da postane svjesna zašto se u određenoj situaciji postavlja na određeni način.

Postupak izravnog tumačenja proživljenih sadržaja potpuno je zanemaren u Gestalt pristupu. Voditelj procesa osvješćenja putem Gestalt metode započinje svoj dijalog polazeći od temeljne postavke da osoba nema oslonac u sebi, da je *izgubila* moć održavanja ravnoteže između sebe i okruženja (neurotični zahtjevi prema okruženju i težnja da manipulira ljudima i situacijama). Tijekom života pacijent je doživljavao različite vrste *osujećenja*: njegov duševni poticaj i volja da nešto ostvari bili su prekidani. Netko drugi iz njegova neposrednog okruženja (otac, majka, npr.) preuzimao je odgovornost

⁵⁰ Frederick S. Perls / Ralph F. Hefferline / Paul Goodman: *Gestaltherapie*, Klett-Cotta, München, 1997., str. 42.; tekst u izvorniku: «Jeder Kontaktvortrag ist eine Einheit als Wahrnehmung, Bewegungsreaktion und Gefühl – eine zusammenwirken der Sinne, der Muskulatur und des vegetativen Systems – und Kontakt geschieht an der oberflächenbegrenzung *im Organismus/Umwelt/Feld.*» (Prijevod naš).

⁵¹ **Bhagavad-gītā**, Ouroboros, Zagreb, 2002., str. 515., 518. i 519.: «Želja, mržnja, zadovoljstvo, bol, shvaćanje, umnost, volja – to je kratki opis *polja* (kurziv naš) zajedno s njegovim aspektima»; «što je god rođeno, pokretno ili nepokretno, znaj da, o najbolji od bharata, nastaje spojem *polja* i *znača polja*; razlikujući tako polje od znača polja, oslobođajući se ropstva Prirode uvidom, oni koji gledaju očima znanja, dostižu najviši cilj». - Moramo pripomenuti kako Perls ne navodi ovaj izvor, iako je dobro poznavao yoga i hinduističku tradiciju.

za njegova djela i on je s vremenom postao nesposoban da donosi odluke i da prihvata njihove posljedice; neodgovaran je i plašljiv, sklon prepustati sebe događanjima i podložan je.

Događanja pokreću («oblik»), njegove reakcije ali ga ne uključuju, on u njima nema osobne inicijative i udjela, osim što razvija obrambeni stav. On je *žrtva* koja je izgubila sjećanje kako je *samoproizvela* takav svoj status.

Uočava samo neprijateljska bića i situacije. To iskustvo saželo se u cjelokupnom žrtvinom biću, toliko se pounutriло da određuje njegove stavove i postupke, njegovo ponašanje, «stil» govora i pokreta. Postalo je neka samostojna složevina, neko vlastito drugo-biće, koje preuzima vlast nad razborom i dodjeljuje sebi status *zbiljnoga* bića. Tako pojedinac s vremenom sam sebe udaljava od istinskoga svoga *ja* i od svoga okruženja; zaklonio je sebi sve što je izvan te granice koju je sam iscrtao između ovoga «ja» i onoga »oni». Ona ga štiti od opasnosti koja dolazi *izvana* i nakon što je traumatski doživljaj prošao. Ne prepoznavajući više faze udaljavanja od zbilje, on živi i priopćuje drugima svoju «moru», svoj *privid*⁵² života.

Perls je uveo u edukacijski proces sebeuviđanja nov postupak, dotad nepoznat u psihoterapijskom prostoru. - Za *gestalt-učitelja učenik* je osoba u kojoj je poremećena ravnoteža u «polju» «organizam/okruženje». U *dijalogu i odnošenju* s učenikom/pacijentom terapeut će svim ovdje-sada-sredstvima *osujećivati* sve one njegove porive kojima namjerava prekinuti svaku zgodu u kojoj bi morao donijeti neku *odgovornu* odluku. On ga sprečava da pruža «otpore» (**Reich**). Njegova obraćanja pacijentu namjerno su provokativna, ne žele mu ugoditi, ne ostavljaju mu uzmaka. Ono čemu se *teži* u tome procesu je upravo to: prepoznati *nepotpune* porive i stvoriti «aha!» doživljajni trenutak i spoznajni pomak.

Gestalt terapija je djelatni, sadržajima napregnut dinamički pokus u kojem terapeut usmjerava sebeopažanje pacijenta na psihosomatsku strukturu: na vlastite geste, afektivne reakcije, na glas, mimiku, disanje i misaone složevine. Ta usmjerenošć na tjelesnost, na sjetilnost i uobrazilju ima za cilj *smanjiti utjecaj stereotipa* koje je osoba tijekom života razvila, te joj omogućiti da sebe drugačije postavi u društvenome okruženju. Ako pacijent ima neki *simptom*, u terapeutском prostoru on ga imenuje, daje mu svoj glas i mjesto u prostoru, ali može ga premjestiti i u neku drugu osobu koja sudjeluje u dijalogu (grupni tretmani), koja će kroz taj isti gestalt također progovoriti i učiniti ga pacijentu vidljivim, sada iz razdaljine, dakle prikazati ga manje opasnim pa i smiješnim. Simptom zadobiva *pravo pojavnosti*, njegov polaritet postaje humaniziran i bezopasan. Taj doživljaj bliskosti i odobravanja, oprاشtanja samima sebi što nismo savršeni, razvija umijeće prihvatanja grješaka i pomaže u procesu preuzimanja odgovornosti za one izbore koji su proizveli simptome. Tako počinje sebeocjelovljenje.

⁵² **Perls** je rabio u istome značenju sanskrtski pojam «satori», kojim se u yoga disciplini također određuje ona »zbilja» koja je procesom podvajanja u biću ostala bez svoje srži, bez svepovezujuće životne tvari, te je dakle samo beznačajan, neutemeljeni privid koji biće potiče na patnju.

Značaj gestalt-terapeutskog rada vidimo upravo u njegovom naporu da *preodgoji* sjetila i zor, kako bi se *upravljali tamo gdje najviše boli*, jer nitko drugi nije u stanju to za pojedinca učiniti. Pacijent je poput nejakoga djeteta koje mora samo odrasti, prispodobljujući se potpuno s okruženjem. Gestalt *terapeut* poučava svoga *učenika* kako da samoopaža svoje stanje svijesti koje ga je dovelo u neželjenu situaciju, - pa i onda kada je ta situacija neki *san*, on može poslužiti kao *iskustveno polje*.⁵³ uključeno u tekst koji slijedi

Evo opisa tipičnog Gestalt-dijaloga. (Frederick S. Perls, *La terapia Gestáltica, parola per parola*, Astrolabio, 1980., Roma, str. 105 –106. ; prijevod citata naš.):

⁵³ / (F = Frederick S. Perls, P = pacijent) F: **Odlično, budi nedovršena kuća, i ponovi svoj san još jednom.** / P: Ah, penjem se stepenicama i stepenice nemaju rukohvat ... / F: **Ja sam nedovršena kuća, ja nemam ...** / P: Nalazim se u nedovršenoj kući i penjem se stepenicama. - / F: **Opiši, kakav si ti tip kuće ...** / P: Ah, ima neki ... / F: **Ja sam ...** / P: Ja sam kuća? / F: **Da, ti si kuća.** / P: I kuća je .... / F: **Ja sam...** / P: Ja sam kuća i nisam završena. Imam samo kostur, dijelove, i praktično nemam niti podove niti stropove. Ali tu su stepenice. Nedostaju rukohvati koje bi me trebali zaštiti. Ali ipak se penjem ... / F: **Ne, ne, ti si kuća. Ne penješ se.** / P: Ali netko se penje po mojim stepenicama. Onda dolazim do određene točke i pri vrhu sam, i stepenice – stepenice nikamo ne vode. / F: **Reci to Nori. Ti si kuća i obrati se Nori.** / P: Penješ se po mojim stepenicama i nikamo ne stižeš. Možeš čak i pasti. Obično padaš. / F: **Vidiš? To je upravo to što ja radim: pokušavam popeti se na tebe, ali nikamo ne stižem.** Trebalo nam je prilično dok nisi uspjela poistovjetiti se s kućom. Sada, kada jesu kuća, reci nekome od nazočnih: ako se pokušaš popeti na mene ... / P: Ako se pokušaš popeti na mene, pasti ćeš. / F: **Možeš li mi reći nešto više o tome što bi ti učinio, ako bi pokušali živjeti u tvojoj unutrašnjosti i tome slično?** (*Nora uzdiše*). Jesi li ti neka kuća u kojoj se može živjeti komotno? / P: Ne. Ja sam otvorena, bez zaštite, i u meni puše vjetar. (*Glas slab, gotovo da postaje jedva čujno mrmljanje*.) Ako se popneš na mene, pasti ćeš. Ako me pokušaš prosuditi ... to će me shrватi. / F: **Počinješ li osjećati nešto? Što osjećaš?** / P: Želim se svađati. / F: **Reci to kući.** / P: Želim se svađati s tobom. Uopće me nije briga za tebe. Ne, briga me je, međutim: Ne želim da me je briga. (*Plaćući*) ... Ne želim plakati, ne želim niti da me ti motriš dok plačem. (*Plače*) ... – Strah me je tebe ... Ne želim da me sažalijevaš. / F: **Ponovi to.** / P: ne želim da me sažalijevaš. Dovoljno sam snažna i bez tebe. Nisi mi potreban i – ja, ja želim da nemam potrebu za tobom. / F: **Dobro, sada ćemo uspostaviti dijalog između stepenica i rukohvata koji ne postoji: Rukohvatu, gdje si, gdje da se pridržim?** / P: Rukohvatu, mogu živjeti i bez tebe. Uz mene se - i bez tebe - može popeti. Ali bilo bi lijepo da te ima. Bilo bi ljepe da sam završenija, da imam nešto povrh betona; imati lijepe, sjajne rukohvate ... ».

U *dijaloškom* odnosu operater postavlja mnoga i nenadana pitanja, a najdjelotvornija su ona koja počinju s upitom «kako?», koja zahvaćaju u uzroke nekog događaja i izazivaju svijest sebstva da obuhvatnije sagleda situaciju. Jedna od normi Gestalt metode nalaže da pacijent ne postavlja pitanja terapeutu, kako tijek spoznavanja koji *on vodi* ne bi bio *prekinut*. Naime **Perls** smatra da terapeut ipak ima *veća prava*, jer se prepostavlja da je on *više u sebi* integriran i, dakle - *manje neurotičan* od svoga pacijenta. Pacijent je upućen da svako moguće svoje pitanje preoblikuje u *tvrđnju*. Tako njemu samome postaje razvidniji sadržaj svijesti, ali prije svega, tim oblikom priopćavanja on postaje odgovoran za ono što tvrdi/sebe-pita, istodobno opažajući kako ta njegova umna/afektivna složevina djeluje na cjelokupnu njegovu psihosomatsku cjelinu. Ovakvim postupkom potiče se proces promjene onog psihičkog sadržaja koji je osoba poznavala i otvara se stvaralački čin samo-opažanja i samo-određenja. U Gestalt preobrazovnom postupku značajno mjesto ima zahtjev da se osoba vrati vlastitim tjelesnim sjetilima, da otvorí unutarnji zor vlastitoj neposrednoj zbiljnosti. Ono «ozdravljenje» nastupiti će sumjerno *otvaranju spoznaje*, – desit će se kada osoba postane sposobljena da prepozna svaki poriv koji je uzrokovao nepotpunim, nezavršenim *gestaltom*, koji će dakle biti zamijenjen onim potpunim, završenim gestaltem. Terapeut usmjerava pozornost ne samo na sadržaj priče, već i na neke druge detalje i kognitivne slojeve izrečenoga. Tako će neki necjeloviti gestalt, koji je nastao u nekom drugom prostoruvremenu, *ovdje i sada* dobiti priliku da postane završen, upotpunjjen, kroz stvaralački suodnos prema «polju» u koje je uronjen pacijent. Sudionici gestalt-procesa - terapeut i njegov(i) pacijent(i) - potpuno su povezani u težnji da postanu - svaki za sebe i u odnosu jedan naspram drugoga - ono što *jesu*. U toj uzajamnosti ono *život* zadobiti će svoju humanost i dignitet.

Walter Kempler, sljedbenik Perlsa i obiteljski terapeut, ovako je protumačio značaj sugovornika u Gestalt-dijalogu:

«Nije dovoljno nešto znati. Niti učiniti. Znanje razvija ideje, a ne ljude. Rad razvija vještini, ali ne čini čovjekom. Da bi se uspjelo, čovjek se mora sam vidjeti. Da bi to postigao, mora ga se vidjeti. Da bi se uspjelo, čovjek mora čuti svoj glas. Da bi to postigao, mora ga se čuti. Da bi čovjek dosegao svoje najviše potencijale, nije dovoljno vidjeti svoj odraz u vodi, ili misliti tiho u sebi – ili riječi glasno izgovoriti u napuštenoj šumi. Mladi dobro znaju da njihova znanja i djela nisu dostatna i dovoljno su nevini da to kažu bez nelagode, a i mudri da govore bez lukavosti ili oklijevanja. (Danas je moj mlađi sin Noah rekao, «Nije li smiješno da ne možemo osjetiti krv i kosti u svojoj nutrini?» Slušajući njegovu osviještenost, kako prolazi kroz sugovornika koji ga sluša i vraća se opet do njegova uha, shvatio sam osnovni fenomen: moj je odgovor bio nepotreban.) Mladi su svjesni da se proces humanizacije doslovno odvija kroz vezanost uz drugu osobu – kroz pripovijedanje drugima o sebi.»⁵⁴

Gestalt iskustva i spoznaje tvore bogatu matricu načela i edukacijskih postupaka na kojoj je razvijena *obiteljska terapija*. Temeljno Perlsovo

⁵⁴ **Walter Kempler**, *Načela obiteljske terapije*, Alinea, Zagreb, 1994., str. 74.

komunikacijsko načelo otvara integrativne procese u poremećenim, zakočenim obiteljskim odnosima. On je upozorio na značaj koji ima kakvoća odnosa među pojedinim članovima obitelji za emocionalni razvoj pojedinca. Proširujući vlastitu svjesnost, pojedinac poboljšava i stanje svijesti cjelokupne obitelji, preuzima na sebe veću odgovornost i čini sretnijim zajedništvo sa sebi bliskim osobama. Osebujnost je gestalt *pedagogije* upravo to spajanje pojedinačnog sebe-iskustva s iskustvom uže zajednice, ne postavljajući pritom izvorno čovjekovo okruženje u položaj nekog njemu suprotstavljenog *polja*. Omogućeno je zatvaranje psihološkog kruga: pomirenje sa sobom vodi pomirenju s okruženjem, a uravnoteženi odnos prema okruženju učvršćuje boravak u vlastitu mikro-svijetu.

6. Ontopsihologički sustav Antonija Menegettiјa

Iz samoga imena ove psihoterapijske discipline nazire se njezino leksičko-semantičko stremljenje. Njezin utemeljitelj, talijanski psihoanalitičar Antonio Menegetti, odbacio je temeljne medicinske parametre i svome radu dao je pridjevak: *inovativno-pedagogička praksa*. U svome terapijskom, ali po svojoj metodi rada i po krajnjem njezinom efektu ipak obrazovno-odgojnem postupku, ontopsihologički terapeut vjeruje da raspolaže sa sredstvima kojima će privesti na pojarni plan onu dimenziju bića koja je *a priori* u njemu nazočna. Takav postupak, smatra Menegetti, neće dovesti u pitanje znanstvenost pristupa, već će usuprot tome, proširiti znanstveni uvid u zatomljene dijelove ljudske podsvijesti. Postupak analiziranja vodi terapeut koji ne samo da *sve zna bolje od samoga pacijenta*, već ima i neke, kako bi F. Perls rekao, «magične moći».

“Metafizička” odrednica čovjeka za A. Menegettiјa je ono *u sebi* («in sè»), koje prethodi svakom osobnom povijesnom iskustvu. Što on mniye pod nazivkom «metafizički», vidi se iz slijedeće njegove tvrdnje:

«Kada govorim o onom *metafizičkom*, podrazumijevam ultimum primum, koji je najegzistencijalniji od svih egzistencijalija, te ono oničko koje svaku egzistenciju čini izvjesnom; podrazumijevam onu duboku podsvijest u kojoj izvire i u koju se vraća svako ozbiljeno značenje.»⁵⁵

U svojstvu analitičara «psihosomatskog» poremećaja, Menegetti ulazi u stanje subjektivne introspekcije, zadobivajući tako mentalnu moć sveobuhvaćanja, sveviđenja. Psihoterapeutski postupak dovesti će do izlječenja različitih «somatskih» oboljenja kada otvori pacijenta toj njegovoј izvornoj dimenziji, njegovom «in sè». Tek terapeutova sposobnost «potpune» empatije sa subjektom ispred sebe omogućuje uvid u porijeklo simptoma.

⁵⁵ A. Menegetti, *Ontopsicologia dell'uomo*, Psicologia Editrice, Roma, 1996., str. 142., prijevod citata naš.

«Kod svake prve posjete, bilo muškarca ili žene, nisam nikada bio niti u najmanjoj nedoumici. Unaprijed sam znao da će pri prvom susretu postići prepoznavanje. Mogao sam prepoznati točnu godinu u kojoj je osoba definitivno izgubila svoju izvornost. Unaprijed sam već znao kako će se praviti da slušam iskrene laži i kako će semantičkim zahvatom lokalizirati uzroke manifestiranog ili pomaknutog simptoma.»⁵⁶

Ta navodna moć analitičara/operatera da u prvoj susretu i dijaligu obuhvati najdublje psihičke sadržaje, temeljna je značajka Menegettijeva stava i odnosa prema svome *objektu* proučavanja. Bio bi to, on misli, jedini mogući način da se nadmaše teoretska i operativna ograničenja psihanalize, kojom je uputio prigovor da nije u stanju izraziti bít bića, te da u svome susretu s psihičkim sadržajima nije tražila takav «trenutačni uvid». U postupku *trenutačnog uvida* on vidi šansu za psihanalizu koja je uhvaćena u zamku «racionaliziranja nižega stupnja».

Psihoterapeut (u onotopsihologičkoj praksi “istraživač” odnosno “operater”) teži što djelotvornijoj uspostavi verbalnog odnosa s pacijentom. Analitičkom postupku prethodi proces “sebe-prilagodbe”: istraživač-operater- od kojega se traži moć *ontičke svijesti* - mora sebe uključiti u “totalnost” svoje osobe. Da bi mogao postići sveobuhvatno poistovjećenje s pacijentom, u operateru se mora desiti “metanoia”, koja ga čini *sebi samom vidljivim*.

U tako izoštrenom, *proširenom* stanju svijesti nastaje njegova moć “viđenja”, asimilacijska sposobnost intelekta i psihe, usmjerenost («intenzionalitȁ») psihe na *ovdje i sada*.

Ta usmjerenost začeta je u svijesti o *ontičkom* utemeljenju bića, o navodnoj ozbiljnosti njegovog *u sebi*. Što se pacijenta više približi onome *u sebi*, to će ga se dovesti bliže njegovom psihosomatskom zdravlju, odnosno onome što je u životu poželjno i pozitivno. *Proces učenja* i osvješćivanja pacijenta u analitičkom postupku A. Menegettija moći će se ispuniti, jer pacijent je naposljetku *prisiljen* usvojiti *izvorno-logički sustav* koji mu suprotstavlja terapeut. Pred tom apriornom, i stoga neupitnom “logikom”, popustiti će otpor koji pruža njegov *super-ja*, psihički konglomerat stvoren od nesazrelih infantilnih tendencija i on će se dakle približiti svome *latentnome* i jedinome zbiljskome *sada i ovdje*.

Stanjem *u-sebi-bitī* terapeut uspostavlja svoju, navodno, neograničenu moć prosudbe isto tako neograničenog broja podataka koju izravno upija iz intime pacijenta. On će ga sam smjestiti između beskonačnih vektora svoga metafizičkog koordinativnoga sustava, koji prodire i u samu ranjivu tjelesnost bića.⁵⁷ Što se pak tiče položaja u ovome spoznajnome procesu samoga objekta istraživanja – pacijenta

⁵⁶ Jose` A. Elizalde, *Introduzione all’ontopsicologija*, Ontopsicologia Editrice, Roma 1993., str. 195. (Prijevod iz izvornika naš.)

⁵⁷ «Tijelo je riječ same duše, materijalni simbol transcendencije. Ono je prvi posrednik energetskog susreta s ambijentom, prvi podatak koji mi potvrđuje ono postojeće, vraća me neprestano meni samome (...) ».

(koji bi u odnosu s terapeutom trebao zadobiti novo znanje o sebi, koje će promijeniti njegove neuspješne stavove i ponašanje) – njemu se u ovome “edukacijskome” sustavu odrice moć sebeuviđanja i sebeprosudbe. “Totalnu” redefiniciju svih podataka odslikanih iz pacijentove podsvijesti obaviti će sâm istraživač. Kakav je njegov stav i odnos prema afektivnom potencijalu pacijenta, vidi se iz ove izjave:

«U biti, nisam nikada vjerovao kako bi me netko mogao stvarno voljeti, zbog jednostavne činjenice što nisam smatrao mogućim da itko prozre kakav ja u biti jesam.»

Postojeći *antagonizam* u odnosima pacijent-terapeut u Menegettijevu ontropsihologiskom sustavu postaje do kraja razvidan upravo navedenim citatom: terapeut uzima u obzir ono pacijentovo latentno *u sebi*, ali ga *ne poučava* kako da to pretvori u instrument kojim bi on *sam sebe protumačio* i promijenio. Sva «metafizička» svojstva koja pridaje biću ostaju na planu leksičko-semantičkom, ali u praksi - biva očito - Menegetti produbljuje podvojenost između terapeuta i pacijenta, uzdižući svoju spoznajnu nadmoć nad intimnim psihičkim sadržajem pacijenta.

Smatramo da sveobuhvatniji pristup nekoj pojavnosti, koji želi uvesti “metafizičke parametre”, sam po sebi zahtjeva maksimalnu uviđavnost, skromnost i kognitivnu otvorenost, osobito ako ta pojavnost postane predmetom istraživanja neke discipline/sustava koja sebe nudi pojedinačnom kognitivnom/-duševnom i tjelesnom iskustvu. Menegetti, međutim, uskraćuje svojim pacijentima ravnopravan status u analizi. Mogli bismo upitati Menegettija: kako terapeut u svome statusu *poučavatelja* može nekoga uvesti tamo gdje je on sam sobom već sve popunio?

U Menegettijevu «ontropsihologiskom» sustavu poučavanja, osobi koja je svojom voljom ušla u proces učenja nije dodijeljena uloga sebeistraživača i sebetumača. S pedagoškog motrišta, Menegettijev edukacijski sustav može se smatrati zatvorenim, *neprenosivim*, utemeljenim tek na sposobnosti introspekcije poučavatelja. Njegov pristup spoznajnom razvoju ostavlja malo mjesta osobnoj slobodi u procesu sebeopažanja i sebetumačenja, u čemu se ne može prepoznati neka «ontropsihologičnost», na kojoj on inzistira.

7. Zaključak o egzistencijalno-komunikacijskim metodama

Kako bismo učinili razvidnijim gdje postavljamo našu metodu Mobilitas Originaria naspram tako bogatog istraživačkoga područja metoda sebespoznavanja i sebepreobrazbe putem samoopažanja i gibanja tijela, sažet ćemo neka polazišta koja smatramo zajednička egzistencijalno-komunikacijskim metodama:

1. Pozornost usmjeriti na tijelo.

Proces istraživanja porijekla psihičke traume i smetnji u ponašanju

koje iz nje proizlaze usmjereni je na tjelesni plan. Tjelesni poremećaji uzrokuju promjene u psihičkoj strukturi bića i obratno. Riječ i govor kao medij sebetumačenja nisu više jedino sredstvo kojim se izvanjščuju psihički sadržaji, jer je upravo riječ ona kojom pacijent *obmanjuje* i pruža *otpor*, udaljavajući od mogućnosti uvida u porijeklo traume. - Tijelo ima moć govora mnogolikim, bogatim jezikom. Ono može oznakoviti i opisati – gestom/kretnjom – potpunije od verbalnoga čina - sve što je u njemu u vremenu zapamćeno. U tome smislu oslobođeni *govor tijela* premašuje mogućnosti i onih metoda koje potiču na necenzuirani govor putem asocijacija, koji izbacuje sve što pojedincu "padne na um" (nasljeđe Freudovog psihanalitičkog postupka).

2. Tijelo je nedjeljiva cjelina.

Kroz *gibljivu narav* tijela obznanjuje se sva njegova «psihosomska» zbiljnosti. Pojmovi *tijelo*, *psiha* i *svijest* povezani su u nedjeljivu cjelinu putem pojavnosti *kretanja* i njegovoga aspekta *disanja*. Dosljedno tome, ne pravi se razlika između tjelesnog, psihičkog ili mentalnog poremećaja (baština potpunijega Jungovog psihanalitičkog postupka, odnosno antičke budističke teorije iz koje je i on crpio svoja znanja).

3. Organska smetnja je upozorenje i poticaj.

Oko onoga što je «bolest» u pacijentu/učeniku - «mjerodavno» je sebe mogao uposlitи onaj tko je «terapeut» u poučavatelju. Ono «bolest» je neko stanje ne-potpune-svijesti i nije samo «poremećaj», «bol», «regresivno fizičko stanje»; prije svega toga to je *upozorenje*, *poziv* i poticaj *Es-a* samomu sebi da se *približi* vlastitom vitalnom središtu i otvori proces *sposznajnoga rasta*. U vraćanju svojim moćima, *Es* će napredovati. U tjelesnom poremećaju nalaze se svi elementi za samoobjavu *podsvijesti* i za odgonetanje njenog simboličkog jezika.

4. Organski poremećaj uvjetuje ponašanje.

Bolest je proizvod sebe ne dovoljno svjesnoga sebstva, ona je njegovo *djelovanje* - u smislu *ponašanja* i način sebe-priopćavanja koje potiče mnogostrukе reakcije ambijenta. U smislu tjelesnog poremećaja, bolest je sredstvo kojim se potiče pažnja i ljubav drugih osoba i kojim se usmjerava njihova pozornost; tako sebe postavljači, tako se *ponašajući*, bolesnik izvlači određene koristi u najbližem socijalnom okruženju (npr. povlašteni status u obitelji).

5. Tijelo tumači psihičke sadržaje.

Operater/terapeut ima za cilj da postigne *interakciju* s onim najskrivenijim energijama *Es-a*, odgonetajući i tumačeći poruke koje sebe udjelovljuju putem *gibanja tijela*.

6. Tijelo je instrument promjene na psihičkome planu.

Ako su čimbenici koji su doveli do poremećaja na planu integriteta osobe zapamćeni u tijelu, proces psihičkoga ocjelovljenja mora biti usmjerjen na zahvat na fizičkome planu. Oslobođenje od napetosti nakupljenih u tijelu proizvesti će isti takav efekt na psihičkome planu.

7. Proces preoblikovanja počinje praktikant.

Preduvjet za svaki proces sebeosvještenja i psihofizičkog ocjelovljenja je posjedovanje *znanja o sebi*, koje dolazi kroz *izravno iskustvo/uviđanje* u stanje tijela. Drugim riječima, poremećaj koji osoba nije sama uočila i osvijestila na somatskoj razini, ne može biti

promijenjen. Operater/terapeuta nema moć da pacijentovu *volju-daima-smetnju* za njega preobrazi. Promjenu mora začeti sam praktikant. Na tome stupnju operater njemu ustupa *mjerodavnost* i *odgovornost* za uspostavljanje procesa psihofizičke promjene. Tim činom *pacijent* unapređuje svoj status: on postaje svoj vlastiti *učenik* i *iscjelitelj*, ali i *samodijagnostičar*. Za terapeuta/operatera krajnji cilj *obrazovnoga procesa* koji teče između njega i učenika/pacijenta jest *terapijski*, dočim cilj pacijenta jest - ostvarenje promjene na planu *spoznaje i ponašanja*. U tome spoznajnom procesu zadobiveno *zdravlje* poželjni je kolateralni efekt.

8. Bliskost u odnosu terapeut/učitelj – pacijent/praktikant.

Operater je u izravnom odnosu s učenikom/praktikantom. Nema potpunog položajnog suprotstavljanja, kao u ortodoksnoj psihoanalizi (pacijent leži na krevetu, nemajući u vidnome polju svoga analitičara). Odnos je *dijaloški*, neformalan i supstancijalan, «partnerski». U toj uzajamnosti na stvaralački način i poučavatelj/terapeut i učenik/pacijent *uzajamno sebe spoznajno obnavljaju*.

III

TEMELJI METODE
MOBILITAS ORIGINARIA

A.

UVOD

Didaktički sustav metode Izvorne Kretljivosti omogućava pojedinačnome *u-sebe-gledaču* zor u ono «nesvjesno», u zaboravljeni ili osobno nerazjašnjeni prostor/vrijeme psihičkih i emocionalnih sadržaja, u područje najskrovitije svoje osobnosti. Putem Mobilitas Originaria metode sebeistraživač može te sadržaje uočiti, iščitati, dajući im oblik/kretnju/glas/ime: tijekom Mobilitas-Originaria-Čina on prepoznaje Iskonsku Kakvoću one Sebesvijesti, ali i svaki drugi oblik *sebesvijesti* koji je od Izvornoga Stanja otklonjen. To Izvorno Stanje Svijesti daje mnogoznačne odgovore na temeljno motivacijsko pitanje:

Čemu-sebe-istraživati?

Onaj sebeistraživač koji *hotimično zanemari* (zanemariti/zapostaviti[↗]) svaku drugaćiju *volju*[↗] (koja pokreće i pokazuje djelomičnu *kakvoću* i *kolikoću*), Pokrenuti će u zorni prostor tjelesne pojavnosti svoje Izvorne Moći. Njegova Sebevijest postavila je Kriterije naspram kojih će sebe Upravljati, putem kojih će sebe Potvrđivati. Tako usmjerena Sebe-Svjesna Volja ne otkida se od vlastite Izvorne Nakane da Nastavi-Voljom-Biti niti u jednoj fazi svoga Pojavljivanja kroz Izvorno Gibanje.

Mobilitas Originaria Čîn usmjerava *sebstvo* sebeistraživača na ono što jest njegov Izvor i Cilj. Istodobno, Sviest/Tijelo koja počinje Djelovati i Kretati se (Metoda), Zna da ona jest na Cilju prije no što je k njemu i krenula. Krećući se kroz prostor u sebi zapamćene «prošlosti», sebeistraživač Potvrđuje svoju Izvornu Volju koja nije što drugo već Moć/Znanje da u sebi postigne razumijeće ne-Cjelovitosti «trostrukosti» vremena (vrijeme kao ono-prošlo, ono-sadašnje i ono-buduće), u kojemu se oblikovala njegova osobna životna *priča*. U tome smislu u svakoj fazi Sebeistraživanja metodom Mobilitas Originaria, sebeistraživač sâm i ničim izvana uvjetovan provjerava valjanost parametara i Zakonitosti na kojima je istraživanje utemeljeno.

Što nam znači Originaria?

U našem sustavu ovim latinskim nazivkom označavamo neko Prvotno Izvorište, u kojem svaka iz njega nastala Pojavnost sadrži zapamćenu u sebi tu njegovu Izvornu Kakvoću/Porijeklo. U tome smislu *Originaria* znači svaku u-Sebesvijesti-Utemeljenu-Pojavnost.

Što nam znači Mobilitas?

Tim nazivkom označavamo onu Izvornu Osposobljenost za Kretanje, onu Izvornu Volju za Kretljivošću, koja Uprizoruje one Moći koje su oduvijek u Pojavnosti/Tijelu Utemeljene.

Definicija Mobilias Originaria metode

Metoda MO Otvorena je Složevina u čijem Vremenuprostoru svoju slobodnu Volju Uzmožne su očitovati sve njezine sastavnice: ona Izvorna Načela Disaja/Kretljivosti sama-sobom-Određena, kao i ona njima *suprotstavljena načela*. Ona Načela u ovoj Složevini Očituju ono u-Sebi-Utemeljeno Svojstvo Razboritoga Bića, koje je Svjesno svoje Neukidive Kretljive Kakvoće kojom Održava Trajnost Složevine kojoj pripada, - dok međutim *suprotstavljenice* svojom *sviješću (ne-Svišeću)* i *voljom (ne-Voljom)* zanemaruju[↗] Njihovu (tih Načela) Nazočnost. Tako odnoseći se naspram Načela, *suprotstavljenice* potvrđuju Izvorni Smisao i Svrhu Načela: ona Načela Neukidivo Traju, oslobođena *odgovornosti* (ne-Odgovornosti) za posljedice svakog onog istraživačkoga *čina* koji ta Načela nije-Htio uzeti u Obzir.

Cilj MO metode

- Upoznavanje i postizanje stanja Sebi-Nazočne Izvorno kretljive Svijesti,
- Osvjedočenje pojavnosti Izvornoga Disaja/-Kretljivosti.
- Samorazumijevanje emocionalnih/psihičkih/mentalnih procesa, izvanjštenih putem Izvornog Disaja i Kretljivosti.
- Otvaranje i samovođenje procesa sebeosposobljavanja i spoznajnoga ocjelovljenja.
- Osvjedočenje o nerazdjeljivosti onoga *tijela* i onoga *sestva*.
- Trajno usvajanje te Izvorne Vještine/Moći i njezina primjena,
- Ugrađivanje i razvijanje pomoću nje svake druge već poznate praktične djelatnosti/vještine.
- Cjelovito samooblikovanje i samo-osposobljavanje za emocionalno sazrijevanje te za stvaralačko i odgovorno ponašanje.

B. TUMAČENJE I USVAJANJE METODE MOBILITAS ORIGINARIA

1. Uvod u metodologiju sebeistraživanja

a

Obrazložit ćemo u ovome poglavlju temeljne teoretske postavke, odgovarajući na pitanje: kako naše metafizičko razumijeće usmjerava pojedine faze prakse sebeistraživanja putem MOM? Dijelovi teksta «Metodologija sebeistraživanja» označeni su brojevima, kako bi pri opisivanju izdvojenih pokusa (opisanih u poglavlju pod naslovom *Metoda Mobilitas Originaria u primjeni*) bilo razvidno na koju se fazu primjene Metode odnosi istraživanje/iskustvo.

b

Pri tumačenju rada s Metodom zadržat ćemo način kazivanja koji je uobičajen tijekom *poučavanja i praćenja* pojedinca kojega *pripremamo za samostalno izvođenje* istraživanja. Oponašati ćemo ritam govorenja koji je u *Mobilitas Originaria* prostoru nužno spontan, sukladan razigranosti promišljanja i tumačenja temeljne teoretske građe. Istraživanje koje jest *Mobilitas Originaria*, *pratimo* u svojstvu poučavatelja nekog drugog subjekta - čijim potrebama i mogućnostima *prilagođavamo* semantičku građu i uvjete za prenošenje metodologije kojom će on provesti sebeistraživanje. I kako je *predmet istraživanja* neko Znanje koje je Izvorno Prirođeno, koje dakle već Postoji i treba ga se «samo» moći-Sjetiti, *vršitelj pokusa* ne dobiva pripremljene *probleme i modele* za rješavanje. On ih sâm u sebi *poznanstvenjuje* i pred sebe postavlja.

c

U *pripremnoj fazi sebeistraživanja* (otkrivanja/iskušavanja pojedinih aspekata MO) mi postavljamo sebe-istraživaču *mnoga pitanja*, kao što se uobičava propitivati nekoga tko je nešto zaboravio/ostavio na nekome mjestu i u nekom vremenu u kojemu *mi nismo bili nazočni, te o tome ništa ne možemo znati*. Tako ga navodimo na čin *sebeprijećanja*, na unatražno hodanje kroz sadržaje *upamćene, zapisane u složevini* (mnemonijskoj strukturi) prostora/vremena onoga tijela/materije, na iščitavanje «znakova»/»zapis» kojima je ono Jednotno, Sebe-svjesno Tijelo zabilježilo, primjerice, misli/doživljaje i osjećanja proizvedena u odnosu s drugim osobama. Mi (u statusu *pratitelja* čina sebeistraživanja) prenosimo njemu načela i zakonitosti Metode, te pratimo *kako on sebe tumači i razlučuje* (diferencira) svako ono ne-Pozorno stanje Sviesti. Mi dakle *pratimo* njegov postupak *prijećanja*. Zajednička nam je tek želja da on napokon *sazna gdje/kako je* - u cjelokupnoj njegovoj psihosomatskoj složevini/Tijelu - nešto upamćeno; kakav je *oblik/izraz/znamen* sebesvijesti koja je te sadržaje proživjela.

Te pronađene, prizvane sadržine, postati će problemski iskustveni modeli putem kojih će sebeistraživač stjecati znanje o sebi. Naš znanstveni pedagozijski model implicira da pratitelj ne promiče neku drugačije pojmljenu «znanstvenost» dok je tek *svjedok Procesu Prisjećanja*.

d

Tumačit ćemo našu metodologiju rada sličnim *načinom i slijedom kojim je ona i nastala*. Rasvijetlit ćemo sadržaje naših misli u vremenu/prostoru u kojem smo ih isprva dijelili sami sa sobom. – Tim istim *metodologiskim postupkom* sebe smo propitivali, s njim smo dakle krenuli u *sebeistraživanje* i rješavanje našeg *spoznajnog/somatskog problema* i prema *normama toga postupka*, mi smo prvi sa sobom *postupali* ni od koga na to upućeni i navođeni. U toj spoznajnoj sebeistraživačkoj fazi tražili smo ono zaboravljeni Znanje o sebi. - Da bi postigli stanje sebeprisjećanja, odgovarali smo na vlastita *pitanja*. – Ono što je određivalo tijek *našeg sebeistraživanja* bila je izvjesnost da u nama ima nešto *izvorno/bitno* što smo *htjeli-zaboraviti*, te da će neko *kognitivno stanje sebeprisjećanja* taj zapostavljeni sadržaj svijesti (mnemonijski sadržaj mentalnog/tjelesnog plana) pokrenuti i izvanjštiti. *Slutili* smo da će ta *pojavnost* sama oblikovati i djelotvorno radno *sredstvo* s kojim ćemo konačno moći isključivo *na sebe preuzeti odgovornost* u rješavanju zahtjevne životne situacije koju nitko za nas ne može promijeniti, te da stoga moramo *svojim razborom* dokučiti, samoproizvesti ono - *kako* to postići – *neodloživo* i konačno. - Motivacija da pronađemo ono *kako* bila je tako snažna da smo od samoga početka napustili sve one ponuđene modele sebeistraživanja koje smo smatrali već dovoljno istraženima i nama neprimjerenima. Krenuli smo propitivati samo ono što je preostalo, a to je, zaključili smo, sve *ono* što sebe *nudi* u obliku neupitne izvjesnosti, u obliku ničim zaklonjene tjelesne evidentnosti; a jer ona *već* jest i *uvijek* je tu, skloni smo ju ne primjećivati i o njoj ne misliti. Protekom vremena potpuno na nju *zaboravimo*. Ta *tjelesna evidentnost*, dakle, bila je nama i polazište i izlazište.

e

Procijenili smo kako nas oslanjanje na neka neupitna načela ne može ostaviti bez rezultata i tim ukazanim pravcem smo krenuli. Pojavnost Izvornog Daha i Kretljivosti *takvim slijedom* nama se otkrivala, kakvim ćemo je mi ovdje otkrivati i kako se ona uvijek ponovno i drugima otkriva, kada prođu, uz *praćenje* prema didaktičkim načelima MOM, kroz sličan tijek promišljanja, zaključivanja i postupanja, i oni vođeni motivom da razriješe neko egzistencijalno pitanje ili situaciju. Naime, ta *zgoda/pojavnost* koju smo sa spoznajnog plana uspjeli prevesti na djelatni tjelesni plan, pokazala se u primjeni toliko logičnom, izvjesnom i uvijek ponovljivom, te smo prepoznali kako nam je ona sa sobom donijela već izgrađeni, cjeloviti *model* i *sustav* koji možemo *posredovati* svakome tko ga poželi na/u sebi primijeniti. Gotovo svaki

sebeistraživač u prostoru MO izrazi svoje divljenje nakon što iskusi taj u njemu samome već *uređen model teorije i prakse spoznaje i integriteta*, te nakon što se *osvjedoči* kako ona u njemu na potpuno izvjestan način djeluje i s njime *postupa*: - «Pa to je već bilo u meni, kako to da *nisam bio toga svjestan!* Kako je moguće da sâm već prije nisam do *toga* došao? *To* je tako jednostavno!».

f

U razvijanje i oblikovanje same metodologije podučavanja uložili smo 15 godina istraživanja, zahvaljujući suradnji svih onih vrijednih i znatiželjnih sebeistraživača koji su nam dozvolili da pratimo kako oni primjenjuju našu Metodu, radeći na/u sebi. Naime pronašli smo (uvijek dakako prvotno istražujući sami na sebi), kako sâma *pojavnost*, koja sebe obznanjuje tijekom primjene metode, poprima u određenim uvjetima – putem tijela - različite *oblike/stanja*. Tražili smo najkraći i najdjelotvorniji način poučavanja te spoznaje, odnosno tražili smo kako da prenesemo znanje o dovođenju na manifestativni plan tih pojedinih kognitivnih *stanja tijela*, kako se drugim istraživačima ne bi desilo da ih možda nikada ne otkriju ili da utroše u proces *sebeprijećanja* suviše dragocjena vremena. Možemo se metaforički izraziti: prihvatali smo se izrađivanja univerzalnoga spoznajnoga «ključa» kojemu ne bi trebala odoljeti niti jedna imalo razborita «vrata».

g

Sudionici u istraživanju:

Sebeistraživač (slijediti[↗]) i njegov *pratitelj* (slijediti[↗]) u dalnjem tekstu I odnosno P. Mobilitas Originaria u dalnjem tekstu: **MO**.

Metoda Mobilitas Originaria odnosno Mobilitas Originaria Metoda, u dalnjem tekstu: **MMO** odnosno **MOM**.

[↗] = konzultiraj za označeno ime/Ime poglavlje Pojmovnik!

h

Etape istraživanja:

Svako pojedino sebeistraživanje putem MOM prolazi kroz slijedeće faze:

A RAZGOVOR/UPOZNAVANJE

Prikupljanje podataka,
Postavljanje predmeta zadatka/teme istraživanja,
Programiranje istraživanja

B PRIPREMA ZA IZVOĐENJE

Dijaloško usvajanje filozofije/teorije MOM

C IZVOĐENJE – POKUS

D OPAŽANJE

E SEBEPROCJENA I SEBETUMAČENJE

F PROJICIRANJE I POVEZIVANJE
VJEŠTINE/SPOZNAJE/ZNANJA S POSEBNIM
POTREBAMA SEBEISTRAŽIVAČA

G TUMAČENJE UČINKA, DOPUNSKO SAVJETOVANJE

i

To su, dakle, temeljne etape kroz koje prolazi svaki pojedini sebeistraživač odnosno usvajatelj Metode. Kako se metodologija istraživanja usvaja putem *vođenoga dijaloga*, one su tek kvalitativno nazočne i nisu dosljedno poimence/formalno označene.

j

Dijalog koji vodimo sa *zamišljenim* sebeistraživačem i kojim istodobno tumačimo metodologiju rada, predstavlja *sublimaciju*, dakle i *zbilnost* i *istinitost* svih dijaloga koje smo vodili tijekom procesa prenošenja i usvajanja MOM. Oni trenutci u *dijalognu-/istraživanju-/izvođenju* u kojima se očekuje neka *promjena na spoznajnom planu*, naglašeni su podcrtanim brojkama. Takvo grafičko izdvajanje omogućuje suslijedno razumijevanje osebujnoga razvoja samooblikovanja svijesti koje samopropozvodi vršitelj istraživanja, primjenjujući načela i zakonitosti MOM.

2. Metodologija sebeistraživanja -
- Preobrazbeni stupnjevi procesa Individuacije

a) Prikupljanje podataka

Faza A., RAZGOVOR/UPOZNAVANJE

1

Istraživač I dobiti će prvu ili dopunsku informaciju o *P pratitelju*, o samom načinu rada te o mogućnostima koje mu nudi sebeistraživanje i sebepreobrazba prema **MOM**. Na temelju toga I će provjeriti da li je njegov izbor bio „pogođen“, te će donijeti odluku želi li nastaviti surađivati. Dakle I iznosi svoj *biografski izvještaj*, tumači svoje motive, ideju o cilju. Obrazlaže svome *P* što ga je usmjerilo da zatraži od *njega* stručnu pomoć, izlaže svoju priču. I dakle aposteriorno rekonstruira određene životne okolnosti i događanja, izdvaja njemu važne detalje, iznosi pretpostavke o posljedicama koje su na njega ostavili događaji, postupci drugih osoba i njegovi vlastiti, pokušava sebi i *P* rasvijetliti svoje stanje, odnosno objasniti nemogućnost ozbiljenja svojih potreba i postignuća željenoga cilja. *P* će na ovome stupnju konačno ocijeniti da li bi njegovo praćenje moglo biti od koristi u konkretnom slučaju, primjereno očekivanjima, odnosno da li postoje zapreke (psihičke, moralne, zdravstvene, ambijentalne itd.) da se ispuni cilj kojemu I teži.

b) Postavljanje predmeta istraživanja.

2

I izdvaja ono što je njemu poželjno, što je njegova *potreba*, *zaokružuje* svoj cilj, odnosno *predmet istraživanja*. P će u razgovoru s I steći saznanja o njegovoj osobnosti, o načinu promišljanja o sebi, o leksičko-semantičkom iskustvu, steći će uvid u određena specifična znanja, uvjerenja i afinitete. To će P poslužiti da odredi na kojoj leksičko-semantičkoj razini će tumačiti teoretsku građu, kako bi mogao biti njemu razumljiv i primjerno konstruktivan u svojoj ulozi pratitelja.

3

Za P je značajno da stekne *uvid u osebujnost znanja* koje je I stekao određenom školskom naobrazbom, koje čini sadržaj njegove profesije, koje je ugrađeno u njegovo intimno moralno/etičko duhovno usmjerjenje, u umjetničke vještine, u sportsko iskustvo itd. Iz toga konteksta P izvlači važne podatke o jezičnom i kulturnom iskustvu, o načinu priopćavanja općenito, o afektivnu i kognitivnu stanju I. Dakle P će *izdvajati* one izražaje - pojmove i kategorije, koji su plod neposrednog životnog iskustva I, koji su stečeni kroz osebujan sustav njegova promišljanja, htijenja, ponašanja i djelovanja.

c) Programiranje istraživanja.

4

Od prikupljene semantičke građe P će stvoriti djelatni alat za otvaranje I prema novim spoznajnim procesima; on će tu građu *umrežiti* u program istraživanja; uvesti će, udovoljavajući osebujnim potrebama i zahtjevima I, svrhovite promjene u programu. *Dogovarati* će se s I o tematskim težištima kojima će se I baviti tijekom sebeistraživanja. I unosi moguće ispravke u prvobitno određenje potreba/ciljeva i donosi krajnju odluku o predmetu/sadržaju *svoga istraživanja*.

5

P *predlaže* program rada. Naime, pri dolasku I već ima uvid u temeljni program (čijoj ciljnoj grupi on pripada) prema metodi Mobilitas Originaria, ili ga je dobio na uvid prije početka intervjuia. Tijekom intervjuia kristalizira se osebujna osobna tema odnosno predmet istraživanja, primjerena dobnom uzrastu, željama i općenito mogućnostima istraživača. Postavlja se dakle osobni program, koji će omogućiti I usvajanje svih aspekata *pojavnosti* Mobilitas Originaria koji su programom predviđeni u svrhu postignuća cilja.

3. Sadržaj 1. susreta i pokusa

Usvajanje filozofije MOM: MO kao teorija svijesti.

Spoznajno-etička načela teorije i prakse MO.

Tumačenje pojmove: svijest sebstva o tjelesnosti, Izvorna Volja, Životne Funkcije Disanja i Gibanja; postupak Zanemarivanja⁷;

Iskustvo MO: Izvorno Disanje i Ktretljivost.

Vrijeme trajanja: od dva do tri sata – dok se istraživač ne osvjedoči da je postigao razumijevanje i vještina.

6

Tijelo⁸ je najbolji tumač vlastitih sadržaja. Ono ima svoj unutarnji i vanjski djelatni prostor i svoje vrijeme. Mi - jer «mi» jesmo to tijelo - imamo taj prostor i pripadno mu vrijeme; mi smo u našem tijelu naša vlastita varijabla, sklona trajnoj sebe-preobrazbi.

7

Napokon, ponovno moramo postaviti naše prvotno pitanje: **što svijest sebstva o tjelesnosti uopće može biti?** - Stvorit ćemo *sada* i *ovdje* potrebne uvjete u kojima će ono - naše Tijelo - sâmo i ničim uvjetovano odgovoriti na to naše/svoje pitanje. Potrebno je *odustati* od nametanja njemu «naše» pameti. Ono sâmo otvoriti će na/u sebi neko tek njemu poznato *Izlazište*, te će dati odgovore na sva pitanja koja mu uputimo. Ono je već opremljeno svim instrumentima komuniciranja – prema «van» i prema «unutra». Sve ono što naš spekulativni um ima kao nepoznanicu ili pretpostavku, kroz ono Tijelo može postati nešto poznato i nama izvjesno (izvjesnost⁹). Tijelo Poznaje, jer već ima u sebi «Ugrađenu», Metodu Obznanjivanja Znanja. Ali kako se s tijelom *ponijeti* i kako s njim *postupati*, a da bi nam ono *htjelo* udjeloviti to u sebi skriveno *Metodičko Umijeće Sebe-prikazivanja?* Kako da sročimo tako zahtjevno polazište, a da se Tijelo odluči izvanjštiti sve ono što njemu po njegovoj „ljudskoj“ naravi pripada (biološkoj, duševnoj i umnoj)? Što je njemu Izvorno Svojstveno? – To mu može omogućiti *nedvojbeni* odluka da njemu, našem Tijelu, Pripadnemo i da postanemo njemu potpuno Svojstveni. - Dozvolimo sebi, sada i ovdje, Sudjelovanje u tome Činu/Kretanju: ono Tijelo-Biti! - Niti jedan naš izdvojeni cilj neće moći biti ostvaren u potpunosti, ukoliko ne istražimo svoj *temeljni životni instrument*, ukoliko ne ovladamo *vještinom uporabe tijela/instrumenta*. Prije svakoga određenja *cilja*, potrebno je *spoznati* kakvoču toga sredstva rada. Tijelo ima Moć iskazati što je njemu Uzmožno činiti i kako želi sebe Uposliti u savladavanju prepreka na putu do zamišljenog cilja.

8

Ako se i nadalje držimo samo *pretpostavke* da ono Tijelo ima takve Moći Sebe-Tumačenja, ne ćemo nikamo stići, ono Tijelo neće se pokrenuti. Ostat ćemo to što već opažamo da jesmo, to što već znamo da jesmo, a to - odlučili smo prije samoga starta - ne želimo više biti; naše *sklonosti*, očito, nisu bile usmjerene našem *dobru*. Nismo imali niti provjerena sredstva rada. Sada mislimo da imamo *bolju* viziju i cilj o sebi, kao o nekom potpunijem, djelotvornijem, bolje opskrbljrenom biću. - Odustanimo tada od pretpostavke i

provjerimo što Tijelo Hoće - kada mu je dopušteno - kada ga oslobođimo od naših *otpora* i dozvolimo mu da bude to nešto što ono Sebi-Hoće-Biti. Ukoliko već nekome odlučimo priznati da je od nas razboritiji, postupit ćemo isto tako razborito ako mu prepustimo *prednost* da se *izrazi* i da nas *uputi*. - Postupit ćemo dakle Razborito u odnosu na naše Tijelo kada povučemo svaku spekulativnu nakanu *da njime upravljamo* - svaku onu *nakanu* koja ne uzima u obzir Iskonsku Nakanu Tijela da ono nama/naše Bude (mi hoćemo sada/ovdje da to nama postane Izvjesnost!) - s pripadnim mu Iskonskim Znanjem da *mi/sebstvo* Jesmo to Tijelo.

9

Pomaknimo se od prostora pitanja, ideja[↗] i *stajališta* i počnimo zauzimati *mogući djelatni i iskustveni prostor* u kojemu su *moguća* osvijedočenja/iskustva i izvjesnosti. Idemo *sada/ovdje* to Tijelo postaviti u takvo Stanje u kojemu će ono Izraziti što je njegova Iskonska Volja i Cilj! - Nije li to već neko naše njemu Otvaranje? - *Odgodili smo* postignuće nekog zamišljenog cilja i *sada/ovdje* želimo upoznati koji je Cilj našega Tijela. - Pokušajmo *sada/ovdje* oslobođiti tijelo naše *volje* da ga pokrećemo i usmjeravamo, kako bi ono napokon moglo Slobodno i Svrhovito Djelovati. Pokušajmo ga oslobođiti naše *volje* da mi o njemu mislimo, da ga opisujemo i da mu dajemo zadatke. Uvjerili smo se, trpimo posljedice, nismo više zadovoljni s takvom našom *voljom*, kanimo se nje *ovdje/sada* odreći. Hoćemo *pretvorbeno* djelovati na onaj *razbor* u nama koji nije bio sposoban postaviti neki pametniji, svrhotitiji cilj.

10

Osvijedočimo se i provjerimo: želi li nama naše Tijelo – ovako *ničim uvjetovano* - napokon *o sebi* nešto pokazati i ispričati? – Možda putem kakvoga *znakovlja i govora*, koje svijest sebstva nije mogla opaziti niti prepoznati? Izvjesno je da u njemu prepostoji nešto što nije samo izraz naše *hotimične* volje, nešto što je Nazočno prije svake naše *volje i nakane* da mi nekakvi sebi/drugima budemo. Što je Nazočilo prije svake naše *volje i nakane*? – Ovo jest Nazočilo i to nije dvojba: Izvorna *Narav* i *Funkcija našega Tijela*, njegova *Predodređenost za Obavljanje svojih Moći*. Ali ako hoćemo sada *stvarno* dozvoliti da se nešto *putem* te Moći/Funkcije i Zgodi, moramo *htjeti* konačno odustati s Tijelom upravljati, nalažeći mu što i kako da izvodi, kamo da se usmjerava. Prestanimo mu napokon svojim *mnijenjem* smetati da ono jednostavno Bude, jer ipak sada smo već došli do nečega oko čega *nije logično dvojiti* - da one Životne Moći našega Tijela prethode svakoj našoj *volji i nakani*.

11

Nakon što sebe ovako urazumimo, naš razbor morati će opet zastati, jer mnije nepoznanicu: *što i kako činiti* a da ne protuslovimo našem Tijelu u Sebe-Izražavanju, u Sebe-Funkcioniranju? - Želimo se *osvijedočiti* napokon, mogu li te Moći išta, gdje je «nama»/sebstvu Ulazište u taj Izvorni Kôd Tijela, a gdje je Tijelu Izlazište iz toga «svoga» Koda? Kako će ono svoju Volju Obavljati na nama potpuno *razvidan* način? – Čime Tijelo Progovara, *kada* (- ne više «ako») Progovara i što «konkretno» tada čini? Na što bi smo «mi» pritom trebali *misiliti*, a da bismo «njega» oslobodili? – Nedostaje nam još

neko *uporište*, treba nam i nadalje neka *ne-dvojba* oko našega Tijela, neka «konkretoča» s kojom ćemo se konačno *Pokrenuti*, koja će oku i ostalim sjetilima dati prepoznatljiv Znak, nešto u tome smislu usmjeravajuće i uporabljivo. Nešto, napokon, zbog čega ćemo *odustati predodređivati Izvornu Volju Tijela*.

12

Već je razvidno kako mi niti ne tražimo neki *postupak*. Želimo se *osloboditi od postupanja*. Odlučivanje o postupcima bio je posao onog dijela tijela koji je *glava*. U glavi pokrećemo «intelektivne spoznajne procese», ali od takvih procesa već nismo imali zadovoljavajući probitak. Zato smo tu, pa istražujemo dvojeći: je li glava - takva kakva se ona «nama» već očitovala - dovoljna, ima li još u/na našem *tijelu* neka zaliha razbora prema kojemu bi bilo uputnije ravnati se? Čime nas je naša glava tako zadužila (- tako smo bespomoćni u/prema našem tijelu!) da ne bismo trebali od njezina posla odustati?

13

Zar smo se već tako izgubili u nemogućnosti da dođemo do nekakva uporišta, te smo počeli zanemarivati[↗] glavu i sve *znanje* koje smo do sada u nju stavili? – Ali ipak, nismo mi bez usmjerenja! - To i jest naša temeljna nakana – *spoznati* što će nam *preostati* kada sve ono što mnijemo da znamo - *zanemarimo*. Mi tome težimo cijelo vrijeme, od samoga starta: isključiti, odložiti na trenutak sve ono što smo uobražavali da nam je poznato i ovladivo. Cijelo naše *tijelo* zanemarit ćemo *hotimično*. – I kada od svega što nam je kao neka svrhovita radnja/čin bilo poznato - odustanemo, hoće li još išta preostati što ima neku svrhu? - Nadahnuti smo još samo jednom jedinom *motivacijom*: da odstranimo *svaku motivaciju* koja je usmjerena prema nekom *određenom cilju*. Privučeni smo samo očekivanjem da Svijest Sebstva Očituje što je njoj - ono Privlačno.

14

Kamo da usmjerimo naše razumijeće, a da ostanemo u ulozi promatrača koji ne želi neko *postignuće* i *predodređeni cilj*? - Idemo ovako postavili zadaću:

promatraj u kakvu spregu ulaze tvoje «fiziološke», «organske» funkcije *disanja i gibanja* tijela kada svjesno zapostaviš[↗] (odgodiš) bilo kakvu nakanu i volju u smislu *kretanja-k-nekome-cilju; ispitaj* da li će se u toj sprezi tobom (ne)uvjetovana tjelesna ukupnost nekako - i kako? - *kretati i ponašati*.

Sebeistraživanje prvo

Razgovor s nekom *svijesti sebstva* koja želi iskusiti MO Pojavnost.

Prisjećanje sebstva na vlastite Izvorne Moći.

Obnavljanje Sposobnosti Sjećanja i upoznavanje s Načelom Kretljive Volje Sebstva.

15

Je li meni još išta preostalo, kada tako postavim zadatak?

Preostalo ti je pitanje: *čime* sam još uopće živ u svome tijelu i preostao je - onaj/um koji pita.

Tko će meni na to pitanje odgovoriti, ako ne *ja* i *moj um*, ili pak *ti* - *ako ja ne uzmognem?* – Da to tebi nije već poznato, ne bi me poučavala.

Ono – tvoje Tijelo! – Ono će te Poučiti, to nije moj zadatak.

Što ja moram pritom činiti?

Budi *Pozoran* da sebe spriječiš/onemogućiš u svakoj nakani da nešto pokušaš, - ostavi Mjesta/Vremena svome Tijelu i njegovoj Volji da čini što ono Misli da mora, sa svrhom da ti odgovori na tvoj upit - čime sam još Živ u svome tijelu?

Da se koncentriram na pluća i disanje – bez zraka ne ću izdržati?

16

Ne! Stanje Pozornosti nije stanje mentalne «koncentracije». Ako se «koncentriраš» na *nešto*, mnoge pojedinosti moguće bi pobjeći, izmaknuti tvojim čutilima. Kad je Svijest Pozorna, ona je u Stanju Sve-Obuhvaćanja, ona je sebe Usmjerila na to da ništa od svega što je nazočno u njenu okruženju ne propusti – izuzev Onog što samo ne Pokaže kako Hoće ostati propušteno. Ona je Pozorna, što znači da je Nazočna na svim tvojim Senzornim Kanalima istodobno. Nije u sebi podijeljena. Ona Zna da njoj nije potrebno neko izdvojeno *usmjerjenje*. Zato ništa posebno nemoj svojim umom izdvajati! Odgodi svako izdvajanje!

Ali smijem li disati – zar bi i to bilo neko nepoželjno «izdvajanje»?

Već smo se dogovorili da ti Hoćeš samo ono što *jest prije* svake tvoje *volje* i *nakane*, dakle ti pritom *nisi odbacio* neko disanje kao Mogućnost, - s tim se zadovolji! Nisi time isključio svoju *žudnju* da se tebi nekakvo disanje Obznani. Napokon, ti se hoćeš sjetiti samo onih sadržaja koji su Utjemljeni prije tvoje *nakane* da *nekako dišeš*. - Tvoja Pozornost omogućit će ti da Zanemariš Sada/Ovdje svaku tvoju *volju* i *nakantu*!

Što da u tome smislu radim?

Nemoj ništa *izvoditi/činiti*, budi isključivo Pozoran! Odgodi tu *volju* koja misli da uvijek nešto mora *proizvoditi* i *kontrolirati*.

Kako ću dalje - ako ne dišem?

Tijelo će ti već Pokazati, ukoliko se postaviš u Stanje Potpune Pozornosti, kako ga Apsolutno ničim ne bi ometao u njegovoj Volji da ti dade Odgovor. – Ustraj u zadržavanju *onoga* u svome Zoru, što smo se dogovorili! – I to je također Stanje Pozornosti – ne htjeti zanemariti/-zaboraviti dogovor! Sažmi sve što sam rekla, ništa ne izdvajaj.

17

Da dišem dublje ... ?

Ja, kao onakva kakvom me ti, dok to pitaš, podrazumijevaš, nemam Pravo tebi davati naputke. Ne znam i ne želim nagađati što bi to trebalo biti neko za-tvoje-tijelo-dobro-disanje. Za tvoje dobro ja moram ostati nezNALICA. To je uvjet da ti Sada/Ovdje nešto od sebe Saznaš. Pitaj svoja Pluća! – Njihova Izvorna Funkcija/Moć Oblikovana (Oblik[↗]) je prije svake tvoje (i moje!) *volje* da vidiš *svrhu* u tome da ti nešto *hoćeš*. – Zašto misliš da bih ja s time nešto trebala imati? Opet samo *hoćeš* da te ja podsjećam na naš prvotni dogovor? – U biti, odbijaš odgovornost!

Da pitam svoju intuiciju[↗]?

Što je tebi prvotnije – neka tvoja *intuicija* o tome što je tebi neko *bolje disanje*, ili ono - Izvorna Moć Pluća da ona Sebi Dišu? – Zapostavi ono što nije Izvorno!

Što ako pluća požele ne-disati?

Da li su ikada Ona - Pluća (- a ona su Sada/Ovdje već Nazočna, jer da ona nisu htjela u tebi Nazočiti, bi li ti sada tu stajao i pitao?) - *zaboravila* što sadrži njihova Izvorna Moć? – Zar ona *mogu htjeti-*

proizvesti neku takvu *nakanu* – Sebi-ne-Disati?

Ne bi trebala! Ne bi bilo logično, ne bi bila to *što i kako* jesu: *pluća* koja su tako *oblikovana* da vrše *disanje*. Ali *što ja* da s njima radim? – nemam jasnu *sliku* niti kako izgledaju!

Ima li njihova Prvotna, Izvorna Svijest neku takvu *volju* koja hoće samu sebe sebi *uskrati*, svoju Moć *umanjiti*, sebe *ukinuti*, sebi biti *nedovoljna*, odnosno može li njihova *volja* dopustiti¹ – a to je to s čim ti sebe *hoćeš* plašiti – da njih *netko-kao-ti - ukine*? Ne postupaš li ti oholo sa svojim Plućima?

18

?

Prvotna Svijest Pluća, ako jest takva, Prvotna, ne bi trebala sada-ovdje-s-tobom poželjeti da svoju *Volju*, Svoje Činjenje - ukine. Kroz tu Volju Ona/Pluća, Obnašaju Djelatnost svog Izvornog Razbora. Ne bi li ta njihova Volja - da Čine Disanje - trebala ostati nepotkuljiva, neukidiva – i u tebi?

Mogu zaključiti, kako ona, ta Volja i ta njezina Pluća Ovdje/Sada Jest Nazočna s tim svojim nekakvim Razborom da sebe u meni ne porekne?

Da, ukoliko postaneš Jednak i Istodoban njihovom Izvornom Razboru koji njima Nalaže da i u «tebi» ona jesu i ostanu Svoja Pluća, Sebi Dovoljna. Zato budi Pozoran, da ne ometaš onu Svoju Volju da u Sebi Diše! Nisu Pluća objekt/predmet tvoje činidbe! Ja tebi ne prenosim neku *moju* «tehniku» disanja. Ona Pluća Svjesna su da sudjeluju u tvome/svome Istraživanju. U tome svome Statusu, ona su Apsolutno Slobodna. - Sve što sam rekla primjeni istodobno, ništa ne izostavljam!

19

To upravo Činim! – Opažam neko disanje, iako sam napustio volju da na određeni način dišem? – Ona, pluća - dišu! Djeluje!

Zar je svrhovito da govorиш i nadalje: «*ona – pluća*»? - Sada Znaš, jer si se sâm vlastitim Ćutilima Osvjedočio: - «Ja-Pluća-Dišem». To je Sada/Ovdje Tvoje Cjelovito Zapažanje i Znanje. Ti sada Trpiš isključivo Volju Sebstva da Diše u svome Tijelu i da za takvo Disanje bude jedino Odgovorno – ukoliko to i dalje Želiš. Na tebi je da odlučiš, - ja s tim nemam ništa. Svake sekunde možeš to prekinuti.

20

- Je si li usvojio što je to Stanje Pozornosti?

Još uvijek ga Imam. Potpuno je meni Izvjesno da ga moja Volja Održava, jer čutim i opažam: Pluća Dišu u Svome Tijelu, bez da Mislim «kako» i «koliko». – Pozornost nije neka činidba, a ipak sve se Događa. Je li to sve znanje koje sam imao naučiti?

Ja tebi nisam prenijela neko *znanje*. Međutim, ono Znanje već je Bilo u tebi. Ono je i tvoje Umijeće, Môć, - da nije Môć ne bi bilo ono Znanje, da nije Znanje ne bi bilo Umijeće. - Ja te samo načas pratim tamo kamo si htio sam ići. Ti si htio doseći neko Stanje sebe-Sjećanja.

Želim vidjeti što ima dalje, čega se moje Tijelo može prisjetiti na Ovakav način!

21

Želiš li se Osvjedočiti kako svaki pojedini dio Tijela može sam za sebe Izvanjštiti svoju Volju da bude u Stanju Pozornosti?

Ne prepoznajem što želiš time reći ...

Želim da sâm Provjeriš to Tijelo: ima li Ono, ovako Pozorno, stvarno Cjelovit Uvid u svaki svoj Dio, odnosno - ima li svaki njegov «zasebni» Dio Uvid u Cjelinu kojoj pripada?

Zar ima nešto što je Tijelo *htjelo propustiti*, nakon što je već Ostvarilo

Stanje Pozornosti?

Ne znam, ipak ti provjeri – «posluži» se pojedinim «njegovim» Dijelovima.

Što da sada činim?

Primjeni ono Znanje kojega si se već Sjetio, primjeni Umijeće: postupaj s nekim Dijelom kao što si s Jednotom/Tijelom.

22

S kojim dijelom Tijela je najsrvhovitije početi?

Pokušaj odabratи nešto što je Plućima blisko.

?! – Misliš na neki dio *organa disanja*?

Primjerice – na Nos.

Što s njim trebam činiti – da pitam «njega»?

Ako vidiš u tome neku svrhovitu činidbu, ako ti je Izvjesno da bi to trebalo njemu biti Dobro/Korisno ...

Činim to, ... Istovjetan sam s Voljom Nosa da Diše onako kako on Hoće – i on sam diše.

Da li on to samo *sebi* tako/nekako hoće?

?! Ne, on Hoće samo što je Tijelu Apsolutno Dobro, jer sada sam mu dozvolio da bude ono bez čega Pluća ne bi bila Pluća – a to je Nos.

A što ako su Usta Htjela/Kanila, jer su i Pluća Htjela/-Kanila i jer je ono Tijelo Htjelo/Kanilo da Ona prva počnu disati ...?

Zar i to mogu provjeriti – s Ustima mogu razgovarati i ona će mi dati neki znak, što žele?

23

Pokušaj, i nadalje ustraj u stanju Pozornosti! Ovdje ništa drugo i ne želimo Ostvariti/Pokrenuti, već samo ono što Može biti Kretljivo - jer oduvijek već Jest Kretljivo.

Činim to i opažam i čutim da imaju svoju Volju – Kreću se, šire se i skupljaju bez da je to rezultat neke moje nakane! To je smiješno, kako ona to sama čine i kako Znaju koliko, kada i kako se Hoće otvoriti!

Dok se ona Kreću, i izvode što je njima Volja, nemoj dozvoliti da to njihovo Činjenje oslabi Stanje Pozornosti tvoje Sviesti, pa da opet zaboraviš da imaš i Nos, koji isto tako ima neku svoju Volju; a zašto bi neka Volja težila zaposta-viti neku drugu – po Kakvoći sebi jednaku Volju? - Zbog kojega probitka? Ona će nju Uključiti, kako bi Sudjelovale u Činjenju. Tako ti to sada čutiš i vidiš kao Gibanje svoga Tijela. – Ustraj još u provjeri! – Nikada nemoj do kraja vjerovati, pa i onda kada sve izgleda Izvjesno! - Sve provjeri i sve pamti i daj sebi/svome Tijelu vremena i prostora!

Moram li o tome svemu nadalje misliti?

Ne, to nije stanje uspostavljanja i proizvodnje *misli*. Svaka misao bila je već zanemarena. Samo im omogući - tim Voljama Nosa, Usta i Pluća – da se njihove Volje-o-Sudjelovanju uzajamno dogovaraju. – Može li neki Svjesni Dio Cjeline (za koju Cjelinu taj Dio Zna da njoj «Funkcionalno» pripada) *nakaniti* da svojom Voljom ugrozi neki «drugi» Dio te Cjeline, imajući Izvjesnost (jer nije htio zaboraviti) da s njim dijeli istu Svrhu Djelatnoga Pripadanja Cjelini?

Ne bi bilo logično niti svrhovito ... pratim i nadalje kako su Pokrenuti u vršenju neke samo njima poznate Volje. – To me zabavlja, jer ne odlučujem ja što će njima zapovjediti, a ipak oni nešto određeno rade, izvode. I uza sve to, opažam i pratim što mi govoriš i to mi ne smeta da i dalje budem Pozoran. Moja Sviest opaža pojedinačno, međutim ne propušta ono što nadolazi. Sve se odvija istodobno. Sva moja sjetila jednako su uposlena.

Zar već nisi dušu i razbor olakšao, jer ne moraš «misliti», programirati,

predviđati, a unatoč tome imаш iskustvo kako se nešto Potpuno Svrhovito događa, kako Obavljaš neko Djelo? Zaključi – ne Misle li i ne Čine li Usta i Nos to što Znaju da je njima Svrhovito Misliti/Činiti?

24

A ja čutim kako mi je nelagodno što me gledaš dok ovo izvodim...
Htio bih sada uspostaviti kontrolu, kako ne bih tebi bio smiješan ...

Zanemari to! Ja nemam ništa s tom Voljom kojoj se sada *hoće* biti smiješnom; teško se oslobođaš navike da misliš kako *samo um* može držati pod kontrolom ispunjenje neke tvoje pametne svrhe.

25

Koliko će trajati ovo disanje i gibanje tijela?

Zar bih ja to trebala znati? – Ostavi si vremenaprostora, dok te nosi znatiželja. – Koliko ti je Volja?

I što će biti poslije? Još uvijek ne opažam neko značajnije kretanje.

Uvijek je pokrenuta neka druga Volja za nekom Svrhom, koju ja ne mogu za tebe predvidjeti. Niti ti ju nemoj predviđati, već joj dozvoli da se raskomoti u vremenu i prostoru tvoga Tijela. Pusti neka se Zgodi! Ona će Obaviti svoj Čin, Pokrenuti će Sebe/Tijelo. Ništa neće učiniti što bi *tijelu-bez-Volje* moglo naškoditi. Ako nešto sada osjećaš u svome tijelu kao otpor, nemogućnost, nepokretnost, bol, ukočenost, grč, mirovanje, stanje-bez-geste/kretanje, to je pojavljivanje onoga *nazočnoga*, to je tvoje *sveukupno-dosadašnje-tijelo* koje pokazuje: što njemu nije-bilo-Volja i što je ono do sada upamtilo i kako je sebe izgradilo. To je njegova djelomična kakvoća. Ona Nazočna/Pozorna Svijest Sebstva sada s njom ima posla i nju mora prevladati, u nešto drugo ju Pretvoriti. Treba joj vremena da ju Razriješi, jer u tome ne smije biti nagla, nasilna. Ona Svijest/Volja Sebstva ima uvid u materijal kojim raspolaže. Štuje i uzima u obzir njegove *umanjene* mogućnosti. Stoga budi krajnje povjerljiv i strpljiv u stanju Pozornosti/Nazočnosti!

26

Hoće li se ona, ta Volja, napokon «opametiti» i odlučiti izgraditi nešto što bih mogao prepoznati kao neku logičnu, smislenu priču? Čutim i nadalje nestrpljenje, gotovo da sam već ljut ...

Samo ukoliko njoj daš Vremena i Prostora i ako budeš Pozoran i bez uvjetujućih prohtjeva. Pusti njoj, toj Volji, da ona Oblikuje ono što je njoj neka Logika i Smisao. Ali za njenu Priču trebaš sebi/njoj ostaviti Vremena i Prostora. – Vidiš, kako tobom hoće ovladati neka *svijest* koja teži gubljenju Pozornosti? Imaš straha dozvoliti svojoj Izvornoj Volji da sobom/Tijelom Upravlja. Ona tebe sada isprobava, koliko si Ustrajan u Volji da Pozorno Pratiš i da Dozvoliš da se desi što se desiti Hoće. Ali ipak, znam kako si možeš pomoći da ubrzaš Odigravanje neke Priče/Zgode; mogla bih ti reći, bez da poremetim tvoj Put/Metodu.

27

To bih konačno htio, neku radnju, neko *smisleno* događanje - kako da to konačno ubrzam?

Što nam je inače potrebno kada želimo nešto poduzeti?

Naša moć prosudbe – dakle, glava, noge, ruke, ... moramo se moći kretati, gibati naše tijelo, moramo imati dobru artikulaciju i dobre refleks... Moramo *to htjeti* postići.

Kako ćeš to povezati s našim dogovorom da budeš neprestano Pozoran i da ne ometaš Izvorne Moći Tijela koje ne žele biti ometane u Ispunjavaju svoje Izvorne Volje i Svrhe?

28

Pitati ču moje Noge da li one žele moje Tijelo u nekome smjeru

odvesti, i moje Ruke će pitati da li i one žele Sudjelovati ... pitati će Tijelo da li ono Sada/Ovdje ima neki Plan i Svrhu? – Hoću li dobiti kakav Znak Volje za Vršenjem/Kretanjem, to moram ispitati? Sada si bio dosljedan već usvojenu Znanju i Umijeću: počni! - Ali čekaj još tren: što je bilo s tvojim Očima?

?

Vidim da su se očni kapci zatvorili. Tko je o zatvaranju odlučio: One same - Oči, ili si *ti* imao *nakanu* njih zatvoriti? Je li twoja *svijest* koja teži «koncentraciji» kako bi nešto *proizvela* još uvijek tako dosljedna svome nagonu da postigne neku svrhu kroz *volju* da ne-Pamti? Budi Svjestan kako nisi htio Upamtniti da bi i Tvojim Očima morao pružiti istu Priliku: njihovo Vrijeme i Prostor, da u njemu Odgledaju svoju Volju kako Sudjeluju u Ocjevljenju neke Funkcije i Svrhe. Tako one Sudjeluju s Tijelom i Tijelo kroz njih Zrije svoj Cilj. – Zašto si baš njima htio *uskratiti* Volju da Upotrijebe svoju Moć?

29

Postigao sam i to: Oči ipak Hoće Gledati tamo gdje ja nisam niti pomislio da bih imao/htio što ugledati. Pratim kako hodam i čutim sve što moje Tijelo Radi. Nije to neka «spontanost» - niti «spontan» želim biti, već i to razlikujem; Izvjesno je da idem Ispunjenu neke Zgode: već Stvaram neku Svrhu i neki Cilj i pri svemu tome, moja Pluća Dišu.

Ustraj u tome, daj si Vremena i Prostora! U protivnom, nećeš saznati dovoljno o tome koja je Svrha toga tvoga Čina u ovome/ovdje trenutku.

30

... Prepoznajem da ovo ima Smisla. Naslućujem, Svrhu ovoga što ja sebi *kretanjem pričam* ... «Ja» to u onome «normalnome» stanju svijesti ne bih mogao niti bih stigao ovako Urediti. Znatiželjan sam kako će se odvijati dalje.

Kad odlučiš prekinuti tu svoju Zgodu, ja će poslušati kako ćeš to protumačiti, ali nastavi, ukoliko želiš produžiti svoje iskustvo.

4. Sadržaj 2. susreta i pokusa

Uspostavljanje Izvornoga Disanja/Kretanja te isprobavanje Nakane Tijela da se suodnosi s Okruženjem.

Svijest sebstva i njezina Volja da Sudjeluje u Stvaranju Uprizorenja.

Vrijeme trajanja: dva do tri sata, prema potrebi usvajatelja.

31

Sada, nakon što si se osvjedočio da ima u Tebi/Tijelu neka Sebesvijest koja sebe pokreće kroz Disanje, koja se trenutačno Odaziva pozivu da Sudjeluje (– tek što si se s njom poistovjetio, ona već Sebe Uprizori!), možeš se zapitati: što sve mogu nadalje činiti prema tome istome Načelu? - Kako bi izgledalo moje cjelokupno životno iskustvo, da sam Tu svoju Svijest već prije Znao «upotrijebiti»? - Što bi sve bio propustio (o čemu si mislio da je «tako moralno biti») da je ta Svijest odlučivala što su njoj neki prioriteti? Koji posao bi započeo a koji završio? Čemu bi prišao i od čega bi se udaljio?

32

Upitati će moje Noge da li one žele moje Tijelo u nekome smjeru odvesti ...

I kako si na tu svoju Izvornu Svijest bio (svojom *voljom*) posve zaboravio, ti si se Njoj oteo i djelovao si po nalogu neke nepotpune/spekulativne *svijesti*. Tvoj osjećaj da nisi siguran u svoje

trenutačne izbore temelji se upravo na činjenici da nisi Znao da je tu Svijest moguće Uposliti i da će ona odmah početi uređivati neki sustav i ostvarivati neki svoj Pametan (Inteligentan) Plan. U biranju prioriteta bio si sebe ograničio svojom ne-Cjelovitom, ne-Sve-Obuhvatnom svijesti.

Privučen sam uvijek nečim «vanjskim», želim sebe zadovoljiti smišljanjem i izvršenjem neke radnje. Ali to mi se čini prirodnim postupanjem ...

Dok tako postupaš, uposlio si samo dio sebe, svoju podvojenu svijest koja hoće živjeti od toga da oko nečega uvijek zdvaja, jer je u stanju *zaborava*, odbjegla od svoje prvostrukne Svrhe i Cilja, slijedi samo trenutačni probitak. Ona uvijek mora/hoće dvojiti: sada?, poslije?, ovdje?, ondje?, lijevosmjerno?, desnosmjerno?, da?, ne?, ovo?, ono?, hoću?, neću? Itd. I kada o svemu tome pita, mora donijeti svoj neki *sud i stav* i zatim krenuti u akciju. Ona hoće sebe uvijek i ponovno odrediti u nekoj situaciji u kojoj ima nešto činiti.

33

Nije li to začetak trajnoga uzbuđenja, koje dolazi nakon Uvida i Osvjedočenja da ima u tebi ono Djelatno Načelo koje prepoznaje u svakome trenutku što je tebi tvoj najbolji cilj? – Nije li to začetak nekog Stanja Trajne Izvjesnosti da možeš u svakome Prostoru/Vremenu odlučiti i tome Umu u tebi dozvoliti da on za «tebe» Smjera, Gradi /Čini? Ne dakle da za tebe *samo prosuđuje*, već da mîsli u tenu pretvori u određeno Tvoje Djelo, - i to takvom u vremenu nepodijeljenom sumjernošću da nemaš priliku te svoje misli/slike niti sresti; one se ne nižu u tvojoj glavi/mozgu, nisi ih ti pred sebe složio. Sve si već učinio (činom zanemarivanja) da ih spriječiš da nastanu. A ipak, Djelo je Izvršeno, nešto si Obavio. Logično je da se zapitaš: «kako je to moguće da je to Djelo koje sam upravo Proizveo tako Razborito, a nije bilo mnome izmišljeno, nije od moga spekulativnoga, refleksivnoga uma poteklo? Kako uopće neka smislena proizvodnja može nastati, a da u njenome nastanku nije sudjelovao spekulativni um, ono mišljenje kojega sam *svjestan*, dakle neki plan koji je već odgovorio na pitanje - *čemu/kako/gdje/kojim-sredstvima-hoću-proizvodnju?*».

Istina je, dok sam tako činio (19., 20., 29., 30.) nisam imao *u glavi* neku prethodnu sliku te djelatnosti. Bio sam *promatrač* koji niti jedne sekunde unaprijed nije znao kakva će biti iduća gesta i kretnja.

34

U trenutku dok nešto činiš, tvoja *sjetila* tebi potvrđuju da *ti*, a ne netko drugi, činiš upravo *to* što činiš - a ne nešto drugo; tako ti *znaš* da si upravljen izvršenju neke svoje *nakane*. I dok je tobom uspostavljen Mobilitas Originaria tebe Kretao u ovome prostoru, dok su tvoje Noge Hodale u određenome smjeru (29) i Oči dok su Motrile što se njima Motrilo, jedan dio tvoje svijesti bio je neprekidno zabavljen Promatranjem te Zgode. Istodobno, tvoja svijest bila je zabavljena Održanjem Stanja Neuvjetovane Pozornosti: njoj se i dalje htjelo isključivo nepristrano iskustvo i tako si ustrajao u Činjenju, u održanju Volje da taj Čin ne bude pomučen nekom pristranom voljom i pristranim izborom. I tako nisi morao zdvajati o tome što? i kako? dok si tako Bio. Idemo li sada dalje, idemo provjeriti, kako to možemo «upotrijebit»?

Sebeistraživanje drugo

Razgovor s nekom svijesti sebstva koja želi provjeriti može li – postupajući prema Načelima Mobilitas Originaria metode - nešto svrhovito i smisleno učiniti.

Umijeće i principi postavljanja zadatka.

Uspostavljanje Suodnosa s neposrednim okruženjem.

35

Kako da sada ponovno upotrijebim takvu Moć Sebe-Gibanja, a da to ipak bude neka radnja koja ima početak i kraj, koja ima neku *svrhu*, koja ide ispunjenju mnome zamišljenog cilja?

Što bi tebi ovdje/sada, u ovome tebi nepoznatome prostoru, mogla bila neka *svrha*, neki zanimljiv čin? - Možeš li ti *išta* u *ovome* (mojem) prostoru učiniti što bi se tebi pokazalo svrhovitim? – Ako tako pitaš - dobro si postavio pitanje, jer ta Svijest, prema kojoj ti upravlja svoje pitanje, Hoće zadržati svoju Nepristranu Narav koja uvijek Čini samo ono što sama ocijeni u danom joj trenutku svojom Prvotnom Svrhom i Potrebom. - Neprijeporno je da možeš uvijek «sam» odlučiti, prema izboru svoje spekulativne/refleksivne svijesti, kojom krećeš u nekakvu činidbu. Pod uvjetom da se dogovorimo, ti možeš u ovome prostoru ispremještati sve stvari, možeš promijeniti položaj namještaja, otvoriti/zatvoriti prozore, možeš skinuti slike sa zida, upaliti svjetlo, napraviti od toga neki posve drugačiji prostor/prizor, koji će tebi biti lijepši, ugodniji. Svaku od tih radnji prepoznati ćeš kao *smislenu*, jer će tvoje tijelo tebi poslužiti kao instrument za izvršenje onoga što je tvoj um namjerio. Tako bi ti ispunio neku sobom uvjetovanu svrhu. - Na stolu leži olovka, i ako te ja zamolim da ju premjestiš na pod – opet je ispunjena neka *namjera*, neka sada moja volja, dovršena slobodnim sudjelovanjem tvoje *volje*. I tako možeš do sutra, ispunjavati svoje *nakane* i *volju*. Dok si tako postupao, u tebi je vladao osjećaj kako ispunjavaš svoju «slobodnu volju». Sve je bilo pod kontrolom onoga što ti možeš nazvati «moja svijest».

I prije, u stanju Pozornosti, dok nisam unaprijed znao što će činiti i kakva radnja će biti ispunjena - osjećao sam se slobodan. Bio sam slobodan i od vlastite nakane, i opet je neka radnja mnome bila vršena.

36

Idemo sada postupiti istovjetno, kako bi ti dobio priliku provjeriti - možeš li ti *išta* u ovome prostoru učiniti što bi tebi bila neka svrha i smisao, što bi tebi bila neka tvojim tijelom ispričana priča. – Sjeti se, jesli li kroz sebe već Osvjedočio Djelotvornost nekih Načela MO, - koja Načela možeš opet primijeniti u ovome istraživanju?

Načela Zanemarivanja i Pozornosti?

Kako ćeš primijeniti Načela Zanemarivanja i Pozornosti? Kako ćeš izvesti Čin Zanemarivanja, dok ti ipak želiš pretvoriti neku *mogućnost* u neku *zgodu*? Ne postoji li tu neka opreka, neka ne-Logičnost?

Sve mogu sam provjeriti u Stanju MO. Prvo će odrediti neki zadatak, nešto što će moj spekulativni um odrediti kao neku svrhu i cilj, a onda će to *zanemariti* ...

Što ćeš time postići?

Osloboditi će se onog *razbora* koji nagađa i *volje* koja nameće onoj mojoj Svijesti što su za mene *pametni/-inteligentni* prioriteti. Njoj će prepustiti odluku, da mi ona pokaže postoji li neka Svrha u ispunjavanju toga mogu zadatka, ili će možda doći do toga da će svijest taj moj zadatak/nakanu odgoditi ili posve ukinuti. Ja sam odredio nešto kao meni poželjno, ali dozvoljavam da to nije ono što

je Apsolutno sada/ovdje Poželjno, Dobro, Pogodno, Pametno, Svrhovito. To će, dakle, biti moje istraživanje. Delegirati ću svoju namjeru da nešto činim svojoj Izvornoj Svijesti. Ona će djelovati «kroz» mene, ja ću biti/postati ta Kretljiva Svijest.

Što zatim? To tebe još uvijek neće Pokrenuti. Sebe si samo *opomenuo* o mogućoj manjkavosti vlastitoga *razbora*.

Istraživanje ću otpočeti s uspostavljanjem Izvornog Disanja i Kretanja Tijela.

37

Proširimo za ovu priliku spoznaju o tome što je to neko Izvorno Disanje/Kretanje. Značajno je kako *postaviti zadatak*, kako pripremiti uvjete u kojima će se istraživanje odvijati. Tako ćeš steći znanje o tome kako da ubuduće postaviš uvjete za bilo koje Istraživanje putem MO. Ovako je uputno razmišljati kako bi se pripremilo istraživanje i postavio konkretan zadatak: - «Omogućiti ću svome Jednotnome Tijelu da se Bezuvjetno preda Volji te Izvorne Svijesti. To ću postići kada omogućim Plućima da dođu do Daha. Pluća, moja Izvorna Pluća imaju Znanje kako da iz *tvari* koju zovem «zrak», «kisik» Izdvojim onu Izvornu/Prvotnu Tvar koja je Istovjetna mojim Plućima po Kakvoći Svijesti koja je njih Oblikovala. Pluća imaju Moć da Zanemare sve ono što u «zraku» ne može Podržati Izvornu Svijest. Ako ne zahvatim Izvornu Tvar onom Izvornom Funkcijom/Moći Dišnih Organu, ta Izvorna Tvar ostati će *zanemarena*, ne-Iskorištena i moja Izvorna Svijest neće se moći Pojaviti putem ovoga sada/ovdje Izvornoga Tijela». – Prvo, dakle Oživotvori Dah koji Budi Svijest, putem Stanja Pozornosti. Dozvoli Plućima da Zanemare ono što tebi ne bi moglo omogućiti postignuće Apsolutno Svrhovitoga Cilja. Sve što si sada upamlio istodobno Primjeni! Ništa ne izostavljam!

Opažam da Tijelo to već samo Čini. Moja usta i nos, bronhije, pluća, sve je već u pokretu, bez da sam im rekao «kako».

38

Upamti to stanje Pozornosti koje održavaš Ivornim, Oživotvorujućim Dahom. Ono mora stajati na početku svakoga tvoga Istraživanja; u njemu ćeš istrajati tijekom Istraživanja. Izvorni Dah i Izvorno Kretanje tvoj su temeljni Alat. Tako je tvoje Sebstvo samo sobom sebi Nazočno. Ono prestaje sebi biti puki *predmet pozornosti*, već ono *ima* sebe kroz Iskustvo da Jest sobom Upriličeno. Tako ono zadobiva ničim-posredovan-Znanje o Sebi; ti si onome Sebe/Tijelu dodijelio status Sugovornika od kojega ćeš dobiti i Odgovor na svako moguće *pitanje*. Ona tvoja sebesvijest koja je odustala da ima/proizvede neko *mišljenje*, smisliti će pitanje, a Sebesvijest, putem stanja Pozornosti/Zanemarivanja, isporučiti će njoj Znanje.

Takvo Znanje nije nešto što moram tek razviti, usvojiti. Već ga imam u sebi.

Svako *znanje*, odnosno svako ne-Znanje ima neki svoj *početak i kraj*, ima faze svoga razvoja i ide nekome cilju. Nas takvo *znanje* ne zanima. Njime ne ćemo ništa Razriješiti, ništa Bitno putem njega ne ćemo Saznati. Njega si već bio zanemario kada si isključio svaku svoju *volju* da nešto *ovako ili onako činiš* – dakle da *promišljaš* neki odgovor/čin. Međutim ono Znanje koje mi hoćemo da se ovdje Zgodi je Stanje/Proizvod Duha kada on sebi Jest Nazočan. Njemu možeš prepustiti odgovore na pitanja koja dolaze s «nižeg» plana svijesti. Tvoje Sebstvo upotrijebiti će Cjelokupno Svoje/Tijelo i njegovu moć Kretanja i Priopćavanja kako bi uobličio Odgovor; tako taj Odgovor ne će biti proizvod tvoga spekulativnog *mišljenja*. Svim svojim

Moćima Sebe-Izražavanja ono Tijelo/Sebstvo dati će ti Odgovor na svako pitanje tvoga uma. Tako će Tijelo Proizvesti – upotrebljavajući sve njemu Svojstvene Moći Priopćavanja - sada/ovdje potrebno Osjetilno Iskustvo/Proces. Putem toga Iskustva tvoj Duh stvara mogućnost uvida primjerom onomu dijelu sebe-*svijesti* koji je htio dobiti odgovor (imao je dvojbu) od Sveukupne Svijesti, – «Sveukupne», jer prepoznaje da je ovaj njegov nepotpuni *dio* koji postavlja pitanje dio Cjeline, iako je *on/dio/svijest* sam sebe svojom voljom od te Cjeline izdvojio. Ti si se obratio onoj Sebesvijesti, jer si prethodno *razlučio* gdje je njoj mjesto u Poretku i koja je njezina Kakvoća i poželio si tu Kakvoću u sebi Obnoviti, njoj se vratiti, s njome se Poistovjetiti. Ti nisi sebi od-Sebe-podvojeni *predmet istraživanja*, ti si Pojavnost u svome Sebe/Proizvođenju i Sebe/Prikazivanju. Ti sam Sebe Udjelovljuješ («participiraš») Sada/Ovdje, Pokazuješ kako Razborito Zajednikuješ sa svime što ovdje/sada u Tebi/-Tijelu i oko Tebe/Tijela Jест.

39

Dok vršiš svoje Djelo/Pokus, ti živiš svoju Djelatnu Volju da *razlučuješ*. Tako tvoja *sebesvijest* živi istodobno različite kakvoće pojavljivanja: jedna je ona koja je sebi odredila ulogu *razlučivača* i *promatrača*, a druga je Izvršitelj, ona koja Djeluje putem Tijela/Geste/Kretnje ničim uvjetovana, Oblikujući nešto što je njoj Ovdje/Sada neka Svrha, stavljajući «stvari» na njihovo mjesto. Sebeistraživač dakle pita i stiče prva iskustva kako se naspram njega ponaša Njegova Sebesvijest, kada *sebe* dade njoj na Volju i kada se njoj prepusti za Znamenovanje od Iskona Osposobljeno Tijelo/Cjelina. Znamenovanje Osposobljene Cjeline jest upravo *to*: Izvorna Kretljivost - Mobilitas Originaria.

40

Mogu li očekivati odgovor na bilo koje pitanje, kada se tako naspram one Sebesvijesti Odredim?

I to pitanje nemoj meni postaviti. Odgovori sam sebi, tumačeći sebi sobom-Oblikovano Iskustvo. Moje iskustvo je isključivo moje iskustvo; tebi ne pomaže, jer ti hoćeš sve *provjeriti*, *kako bi razlučio* kako je što *za tebe*. I jer Iskustva stvorena putem MO nisu plod nekog dvojbenog, prenosivog *mišljenja* i *djelovanja* koje bi trebalo *oponašati*, o kojemu bi netko drugi trebao *prosudjivati*. Ti ćeš odgovor sam sebi tek Uobličiti, Upriličiti, putem Izvornoga tvoga Znanja, putem vlastite Osposobljenosti. Ti ćeš neku Zgodu Odznamenovati i zatim, ako to budeš htio - o njoj ćeš sam *prosudjivati*.

Dakle, tek Izvornim Dahom moja sebesvijest Zahvaća Izvorno Znanje i ono proizvodi Gibanje Cjelokupnoga mogu/njegovoga Tijela. Izvorni Dah budi moju Cjelokupnost i ona će nešto sada/ovdje Htjeti Proizvesti?

Dok opažaš kako Proizvodiš Dah i dok si Pozoran da ne popustiš u toj Volji koja njega Održava, koja s njim tako Pametno Zajednikuje, dozvoli i svome pitanju/zadatku da Suopstoji (u MO ti si Istrajan u stanju Volje-za-Razlučivanjem) te Cjelokupnom, za Znamenovanje Osposobljenom Tijelu u stanju Pozornosti, koje Oblikuje - i onome «tebi» - daje Odgovor. Sada postavi neko pitanje na koje želiš dobiti Odgovor/Znanje i kreni u Istraživanje.

41

Da pitam nešto što je povezano s *ovdje/sada*, ili pak s nečim udaljenijim?

Ti u biti želiš znati koliki *može* biti širok dijametar kruga prostora/vremena koji ćeš Istražiti, u kojemu ćeš Izgraditi

Iskustvo/Znanje za sebe.

I tu postoji istovjetan poredak?

Načela i Zakonitosti koje si usvojio vrijede za svaki prostor/-vrijeme koji ti imaš u svome sjećanju i u koji želiš ući s namjerom da ga Istražiš. Isto vrijedi i za prostor/vrijeme o kojemu znaš da o njemu nemaš *sjećanje* i zato ga želiš povratiti putem Moći Sjećanja. Ako kreneš Istraživati neki *dogadjaj* koji se tebi desio dok si bio star 7 godina, primjerice, dijametar se proširuje i svojom Istraživačkom Pozornošću obuhvatiti ćeš veći prostor/vrijeme. Ali to je Istraživanje koje je dobro odgoditi. O tome ćemo poslije. - Bolje je za početak steći iskustvo u prostoru/vremenu koji je dohvatan tvome zoru, koji je tebi izravno razvidan. Na lakkim zadacima postupno ćeš spoznavati Narav te Sebesvijesti koja Svrhovito Djeluje i steći ćeš u nju povjerenje. Ostavi si prostor/vrijeme za Stvaranje Uvida i Doživljaja. – Postupi naspram toga stola i predmeta na njemu *kao* naspram bilo kojeg drugog ljudskog bića (kad imaš Izvjesnost da si to biće upravo Ti, Ja-Jednotna-Svijest): odmjeri si, uzdržan, motriš, sažimlješ o njemu iskustvo, stječeš Povjerenje i gubiš ne-Povjerenje. Daješ sebi i njemu vremena/prostora, ne brzaš. Ne činiš ništa mimovoljno toga bića na koje si usmjerio svoju pozornost. - Tako isto odnosi se i prema svojoj Svijesti/Volji koja potpuno, dakle – Izvjesno - Ima nešto s *predmetom pozornosti* koji namjeravaš ispitati. Kada si na početku odustao u tu Svijest sumnjati i prihvatio si nju kao Jedinu Odabranu Izvjesnost, onda si već odlučio sve drugo zanemariti. Tebi nije potrebna dvojba, sumnja, neka nedovršena spoznaja. Za produbljivanje spoznaje o tome što je to ono Izvjesno, ustraj u vršenju toga ispitivanja/zadatka: neka Sebesvijest Istraži sebe u ovome sada/ovdje stanju. - Površina ovoga stola *može* biti predmetom tvoga istraživanja. - Što bih ja, napokon, mogao imati s tim stolom? - možeš se odmah zapitati. Kakav probitak imam ako to istražim? To je razborito pitanje, jer ti dozvoljavaš sebi oboje: i da *imaš* i da *nemaš* nešto s tim stolom i s predmetima na njemu. Ovo sada/ovdje tebi može postati kušnja.

42

Sve je moguće i sve si zanemario, jer ta, još uvijek refleksivna *svijest* koja je postavila pitanje, razlučuje sebe od one Svijesti kojoj će prepustiti da Odgovori putem Djela, nekim dakle Kretanjem/Znakovanjem. Ona ima u svakome Prostoru/-Vremenu o sebi Izvjesnost i Izvjesno Zna i prepoznaje što su njoj Prioriteti a što neki «niži» interes. Čutiš li kako raste u tebi znatiželja koja pita: - što se tu sada ima desiti, što će moje ruke (ako Hoće/Kane), dotaknuti, pomaknuti, uzeti, premjestiti? - itd., što će moje oči htjeti isprvice izdvajati/ugledati? Ali napokon, postavi sebi pitanje: - imam li ja išta s tim svim i hoću li se ja – putem Kakvoće i Moći Cjelokupne Svijesti/Tijela tome stolu naposljetku uopće približiti? – Neka tvoj razbor bude ustrajan u viđenju da li ovo je moguće/ne-mora-bit; jer ti si se odrekao *žudnje* da proizvodiš ovdje/sada nešto po svaku cijenu. Ti si apsolutno slobodan da prihvatiš svaku mogućnost, jer imaš povjerenja u Moć Prosudbe one Sebesvijesti koju si napokon Uposlio. – Tu sada možeš izdvojiti pitanje (tako sužavaš dijametar kruga Istraživanja), možeš upitati Sebe/Svijest, nju možeš usmjeriti, primjerice: ima li *ičega* na ovome stolu što bi mene moglo zabaviti? – Možeš i ovako postaviti pitanje: ima li u ladici ovoga stola išta što bi mene moglo razveseliti? Napokon, možeš pitati i ovako, proširujući dijametar kruga u kojemu će se Isrtati odgovor: jesam li ja uopće - takav kakav jesam - sa svim mojim iskustvom koje je u meni

zapamćeno, sposoban/voljan približiti se ovome stolu?

To je ono što sam već prije naučio, ja sam zanemario svaku *namjeru*, međutim sve dozvoljavam, kako bih mogao od svoga Izvornoga Sebstva naučiti što je u ovome prostoru/vremenu meni neka Svrha. Mogu li proširiti radijus djelovanja na cijelu sobu, na cijelu kuću, na vrt? Na čašu s vodom na stolu i na hranu na stolu u blagovaonici? Koliko vremena da si uzmem za to istraživanje?

Izdvoji⁴³ prostor koji želiš, sve ti je dopušteno. Izdvoji vrijeme koje ocijeniš potrebnim. Kad uviđaš da ti je dovoljno, završi Istraživanje. Poslije možeš izreći svoja opažanja, možeš meni opisati svoje iskustvo, tako da proširim svoj uvid izvan onoga što sama mogu zaključiti promatranjem, da steknem uvid u tvoje razmišljanje o događaju. Tako ću znati što je tvoje Izvorno Kretanje *tebi* ispričalo i što ti je to značilo.

43

Zgodimice čuti ćeš svojim nazočnim *sjetilnim opažanjem* kako ti se obraćam. Slušaj, ali nemoj odustajati od onih Kretnji koje imaju Izvorište u tvojoj Sviesti/Volji. Nemoj mi odgovarati riječima, nemoj me niti gledati. Desi se naime, da ja ponovim neka bitna načela, kako bih ti pomogla da *učvrstiš* i *održiš Stanje Pozornosti/Zanemarivanja*. To se može desiti ukoliko ocijenim potrebnim da te opomenem. To je, dakle, samo podsjećanje na neka Načela MO (u praksi usvojena u situacijama od 16 do 29). Moju poruku ćeš čuti, ali i nju na kraju zanemari, odnosno provjeri da li ima nešto što bi trebao *popraviti*, pretvoriti u Cjelovitu Izvjesnost (Izvjesnost o Nazočnosti Izvornoga Daha, Izvorne Kretnje). Provjeri da li su svi tvoji radni instrumenti ovdje/sada Nazočni. Koji puta je potrebno diskretno podsjećanje, ali samo u početku, dok Istraživač ne stekne potrebno iskustvo i sebe-Izvjesnost. Ako ti se učini da moja intervencija nije bila potrebna, zanemari je u potpunosti.

5. Sadržaj 3. susreta i pokusa

Iščitavanje psihičkih sadržaja zapamćenih u mnemonijskoj strukturi živaca i mišića.

Disanje/Gibanje Tijela u svrhu oslobađanja od napetosti/-otpora.

Vrijeme trajanja: dva do tri sata, prema potrebi usvajatelja.

44

Kakve asocijacije izaziva u tebi naša nova tema, ovako sročena?

Pretpostavljam da se radi o umijeću opuštanja od napetosti.

Pretpostavljam da će to ostvariti također putem Stanja MO.

Možemo li mi od nečega - što ima izvorište u nekoj drugoj svijesti i ne dakle u Sebesvijesti našega Tijela - uboličiti nekakvo djelatno sredstvo, pogodno za postupak MO Istraživanja? Može li nekakvo u-sebi-ne-Proizvedeno-sredstvo poslužiti tebi kao pokretač Procesa Oslobađanja od napetosti u Tijelu? A nas upravo takav Oblik Izvorne Sebesvijesti sada/ovdje zanima. Ti imaš već o pojavnosti MO svoje Iskustvo i Spoznaju. Sjeti se, jesam li tijekom tvojih prijačnjim sebeistraživanja tebi sugerirala što i kako da radiš? Gdje si našao elemente/naputke za svoje postupanje u Istraživanju?

Sve sam proizvodio svojom neuvjetovanom Voljom. Ona je sama pokretala Istraživanje i određivala postupke i tijek Istraživanja. Opet sam znatiželjan, kojim oblikom/znakom će se taj aspekt MOM

iskazati. Imam potrebu za opuštanjem, osjećam kako sam napet.

Ako te nadalje pitam: gdje je locirana neka napetost u tvome tijelu? - možeš li to odrediti i opisati?

Mogao bih, to je dostupno mome sjetilnome opažanju. Ali nisam baš siguran u kojem dijelu tijela sam oslobođen od napetosti niti sam siguran gdje je pak ima. Možda napetost u ramenima, u zdjeličnom pojasu, u križima, u mišićima šaka i stopala, u listovima, u zatiljku: sve to mogu osjetiti/opaziti dok stojim, dok sjedim, dok hodam. Neke napetosti izazivaju bol i smanjenu pokretljivost.

45

Zamisli se nadalje na trenutak i odredi pozornim sebe-opažanjem neki dio tijela u kojem osjećaš najveću napetost.

... Jesam, odredio sam.

Ako te pitam, kako, kada i gdje si tu napetost stekao, što bi mi odgovorio?

Odgovorio bih da nisam siguran, da se ne sjećam. Mogao bih izvoditi pretpostavke: dugotrajno sjedenje, zamor, možda poremećaj unutrašnjih organa ...; ne bih mogao s izvjesnošću reći da poznajem porijeklo napetosti u nekom mišićnom sklopu. I kada bih nešto izdvojio kao uzrok, opet ne bih bio siguran da je samo to uzrokom stanja napetosti.

Mogu li ja znati što je proizvelo tu napetost? Može li itko drugi?

I ti možeš samo nagađati. Možemo zajedno nagađati ...

Potvrđujem, možemo samo nagađati, ako ostanemo pri spekulativnoj, podvojenoj svijesti. Ali te *svijesti* mi smo se već prije odricali u ime one drugačije Svinjeti, sa znatnim probitkom. – Hoćeš li se dakle opet obratiti svome Izvornome, Sebe-Svjesnom-Tijelu, da razriješi(š) stanje napetosti?

46

Opet sam znatiželjan i uzbudjen, pitajući se - što će se sada, putem moga Tijela, pojavit?

Obnovimo opet sjećanje na određene činjenice. Budi Pozoran i nemoj niti časak zanemarivati Temeljna MO Načela i Zakonitosti, jer ubrzo ću te tražiti da ih opet poštueš u praksi, u izvođenju. Ja te podsjećam samo na ono što su neprijeporne Izvjesnosti/Načela.

To su neka u meni prepostojeća Načela koja ja mogu proizvesti/potvrditi i tako se o njima osvijedočiti, kroz izravno iskustvo.

Sada ćemo zaći u domenu Disanja/Kretanja tijela na nešto drugačiji način. - Isprobati ćeš koliko je tvoje tijelo *kretljivo*, u kojem dijelu je manje kretljivo. Proizvesti ćeš ono Stanje Svinjeti koje će ti omogućiti da osjetiš u svakome pojedinom dijelu tijela, u svakome mišićnom sklopu i ekstremitetu, kolikoću/kakvoću napetosti koja je tamo pohranjena. To iščitavanje nije naš jedini cilj. U Stanju Svinjeti koja sebe Uprizoruje u MO, iščitavanje napetosti istodobno je i Oslobađanje. Istodobno s osjetom/iščitavanjem proizvesti ćeš stanje popuštanja otpora, oslobađanja od napetosti.

Možeš se nadalje zapitati, kako ćeš provjeriti i obraditi dijelove tijela kada nemaš jasnu *predodžbu* o njegovim »neurofiziološkim funkcijama«. Ne znaš sa sigurnošću kako bi uveo u Stvarnost tijela određene pojmove: ako kažem, primjerice, »automatski refleksni mehanizmi« (refleksi¹). Ali ako pridodam da je to neka djelatnost u tijelu koja kontrolira i održavanje tvoga uspravnoga položaja tijela i koja tebe štiti od padova dok mijenjaš položaj tijela, već sam ti dala potpuniju informaciju. Ali ti i nadalje ne znaš što ćeš s tim »znanjem».

Još uvijek s njim ništa ne *proizvodiš*, a mi ovdje/sada hoćemo samo «konkretoće» i neko proizvođenje. – Kako bi ti uveo u pojavnost svoga tijela izričaj: «pars compacta nigre»? Ako pridodam da je to «crna jezgra u mozgu», već se bolje razumijemo, ali još uvijek ne znaš što bi s tim započeo. Nije li se tvoje «neznalačko» tijelo i do sada kretalo, bez da si ti imao neka «stručna znanja» o njemu? Da li je tebi za tvoje Izvorno Kretanje Tijela bilo potrebno da saznaš da moždane stanice proizvode neku tvar koju je netko htio nazvati «neurotransmiter dopamin», i da je neurotransmiter neki tjelesni entitet koji ima ulogu prijenosa podražaja između moždanih stanica?

To me zbumuje, udaljava moju pozornost. Dok tako govoriš, imam osjećaj da se moje tijelo od mene udaljava. Postaje mi još veća nepoznаница, osjećam da gubim kontrolu ... gotovo da se plašim.

Sebeistraživanje treće

Razgovor s nekom sebesvijesti koja želi putem Izvorne Kretljivosti pokrenuti proces Oslobađanja tjelesnih napetosti i otpora.

47

Pripremam te za opažanje novih oblika/stanja koje će proizvesti tvoje Disanje/Gibanje Tijela. Ti ćeš nešto novo uočiti: doći ćeš u Stanje Prisjećanja nečega što je tebi Izvorno Poznato. Pokušaj odgovoriti: kako provjeriti i obnoviti svoju sposobnost «propriopercepcije»? – Ne zvuči li i to nekako «stručno», »pametno»? - Ti već znaš da su nama dostupni i naučljivi takvi pojmovi, ali mi možemo i bez njih. Nisu oni nama prijenosnik Spoznaje niti Poticaj niti Uzrok Događanja na planu Izvornoga Tijela. Kao i do sada mi ćemo njih zanemariti, ostaviti ćemo ih onima kojima oni nešto više znače i kojima oni nešto *pokreću*. Mi se radije pitamo: što je bilo ono Izvorno, Prvotno? Što stoji kao ono Izvorno prije svake moje *volje* i *nakane*? – Kako ćeš to pitanje povezati s našom temom? Primjeni opet već usvojena Načela i Zakonitosti!

Prethodnik svake moje radnje je određeno stanje moje sebesvijesti. Prije stanja napetosti postojalo je neko *bolje stanje-bez-napetosti*. Istražujem, dakle, kako sebe ima (i da li uopće ima) u mome tijelu ono stanje sebesvijesti koje zovem »napetost».

Rekao si već da se ne sjećaš čime je napetost uzrokovana. U njima, u mišićima (u njihovoj *volji/ne-Volji* da budu napeti) leže zabilježeni neko vrijeme/prostor i u njemu neko tvoje tobom zaboravljeni emocionalno/psihičko stanje. Kako ćeš se te napetosti oslobođit? Kako ćeš svoj živčani i mišićni sustav dovesti u stanje Kretljive Volje da se tih napetosti oslobođi?

To me uvijek zapanji, kada susretnim taj pojam - *moja vlastita volja*. - Ako istražujem dijelove tijela i kolikoću njihove napetosti, moram se obratiti Volji/Svijesti koja je bila Nazočna dok su te napetosti nastajale.

To je ono Iz-vorno Znanje koje dolazi kroz Oživotvoreni Dah. Ali još uvijek nemam predodžbu što bi se tu sada trebalo *deša-vati*.

48

U proizvođenju ove pojavnosti ja ću ti djelomično olakšati naputcima kako da *pripremiš* istraživanje te pojavnosti. - Prvo promijeni položaj tijela. Opruži se na podu, dišući u stanju MO. Zaboravi na sve tebi znane metode/-tehnike opuštanja i »koncentriranog« mirovanja. To bi ti ovdje moglo samo smetati. Odbaci svaku predodžbu i *nakanu* da nešto *oponašanjem* proizvedeš.

49

Dok tako ležiš, opuštajući mišićne sklopove, spremi se da upotrijebiš sav potreban MO alat: Prizovi u pomoć Izvorni Dah, dakle Stanje Pozornosti/Zanemarivanja. Kada to postigneš, Pozorno slušaj dalje, ne zanemarujući to Stanje koje si upravo u sebi Obnovio. Slušaj, ovo je značajno: obratit ćeš se Sebi/Svome Tijelu, kao da je neko Razborito Biće. - Da ono jest Razborito ti si se već osvjedočio i prema toj Pojavnosti ponašaj se i nadalje kao prema nekoj Izvjesnosti. - Uputit ćeš dakle Cjelokupnome svome Tijelu ovu poruku: „ja *prepostavljam* da u meni/-tijelu postoji određena napetost. Nije mi poznato kako je nastala, gdje sam je stekao, ali prepostavljam da ona jest tu. Ti, moje Tijelo, koje jesu Jednota koja ima Moć Pamćenja, prepustam ti tu napetost/grč. Dozvoljavam ti da se nje osloboдиš. Ja ne znam otkuda bih *počeo*, ali Ti/Tijelo – Izvorno to Znaš. Želim oslobiti Sebe/Tijelo svake moguće *volje* da budem napet, odnosno da pružam otpor Izvornoj Svijesti Tijela.

50

Ništa neću činiti, čekati će, potpuno predan u iščekivanju da se ta Volja pojavi u svome činu Oslobađanja. Nije mi poznato kako će se moje Tijelo pri tome početi ponašati, ali nemam povoda da sumnjam u Volju Tijela koja mene Može oslobiti svega onoga što je stvorilo/oblikovalo napetost. Ono što zovem *živci* i što zovem *mišići* neka pokrene sebe u oslobađanju od napetosti koju su upamtili. Oni znaju *kako*, ja to ne želim proizvesti spekulativnom voljom. Nju sam već zanemario i u tome sam ustrajan.“

51

Dok tako misliš/činiš, slušaj Pozorno dalje: budi strpljiv. Nemoj očekivati da se tu sada *istoga trenutka* mora nešto ovako ili onako desiti, jer mi u ovoj etapi Istraživanja ipak nešto *određeno* hoćemo *provjeriti*. Međutim, ti ne želiš ništa odmah postići. Ti nisi uvjetovao vrijeme. Niti ne znaš što će se i da li će se tu uopće nekakvo *kretanje* tvome tijelu desiti. Dopusni i da se ne desi. Od svega što znaš i što možeš *zamisliti* ili *oponašati* ti si *odustao*, sve si *odgodio*. Tebi je baš sve nepoznanica, osim vlastitoga Htijenja da *provjeriš* *kako će* Tijelo, kada mu to Dozvoliš, Oslobiti sebe od napetosti. Ti si se dakle opet poistovjetio s jednom od Izvornih Moći svoga Tijela. Tvoje Tijelo nije predmet „tvoga“ istraživanja. Poistovjetio si se s Moćima/-Funkcijama svoga Tijela na samome njihovome Izvoru. Tijelo opet samo sebe Istražuje i ti si to Tijelo koje je potpuno svjesno i svojevoljno da nešto proizvodi, ali i da sebe samo Opaža dok to nešto Proizvodi. I to nešto što Proizvodi (što ćeš ti sada/ovdje proizvesti) nešto je što *diosvijesti* nije prije poznavao. One, „Funkcije“ o sebi Znaju sve, one su Oblik (Organ) i njegova Volja da Sudjeluje u nekoj Svrsi. Ti čekaš da se ta Moć pojavi i da Obavi to što si od nje tako Razborito tražio. Sada čekaš, oslobođen i dozvoljavaš da se ovdje/sada nešto desi.

52

Ja, koja tebe samo pratim na tvome *putu* (dok se tebi otvara tvoja vlastita Metoda/Put/Način) znam kako ta pojavnost izgleda, kada ona sebe putem Sebe/Tijela Upriliči. I svi ostali, čijem sam Sebe-Istraživanju nazočila, Proizveli su tu korisnu Pojavnost. Mogla bih ti je opisati, pokazati, ali kako bi ti poslije bio izvjestan da nisi mene *oponašao*?

53

Ustraj nadalje u tome Stanju Pozornosti i slušaj ništa ne zanemarujući od onoga što govorim. Sve što kažem, pridodaj i provjeri svojom Djelatnom Sviješću: iščekujući da tvoja Svijest/Volja pokrene tvoj

«neuro-muskularni» aparat, tvoje pokretljive zglobove i ekstremite, zamisli slijedeće: to *napetost-biće* mora prijeći neki udaljeni put, iz toga tvoga unutarnjeg «mikrosvijeta»/prostora gdje si ti njega zatvorio, mora izaći na površinu; tijelo će ga odstraniti, sa sebe konačno na neki način maknuti, njega se oslobođiti, razriješiti ga.

54

Jeli to neka *energija* kojoj sam prethodno onemogućio da slobodno kola po tijelu?

U MO sustavu pojmove zvati ćemo to *Volja/volja*, a ne «*energija*». U MO prostoru nama nije potrebno neko znanje o značenju riječi. – Ono što je nama potpuno izvjesno – samo nas to zanima: našim Izvornim «Živcima» «struji», «teče» naša Izvorna Volja. Odnosno, našim djelomično-nazočnim *živcima* teče naša djelomično-nazočna - *volja* ; to su neki pripadci nekom sebi-djelomično-nazočnome-tijelu. Čim izrekneš pojam «*energija*», stvorio si neko *biće* za koje nisi više odgovoran. Još niti jedna znanost nije odredila što bi to bilo ono *energija*, jer znanost uvijek misli na neku pojavnost koja je bezuvjetno *nečim* izazvana, proizvedena. Ne Sama-Sobom-Nastala i Opstojeća, kao neka Moć. I tako dakle ti proizvedeš pojam/biće *energija* i misliš da ti s njim nemaš ništa. U njega si pohranio sve ono što ne-Želiš Spoznati. Tako nisi za tu svoju *složevinu* ni na koji način odgovoran. – Ali kako si ti već naučio, putem MOM, da je sve u tvome Tijelu samo Izvorni Oblik Tvoje Izvorne Volje, onda je to, što *tebe Dije/Kreće* isključivo Tvoja Izvorna Volja. Ili pak neka *volja* - kada si u stanju ne-Znanja - kojim ne-Znanjem ne dozvoljavaš svojim Moćima da Sobom/Tijelom Upravljuju. Dakle, to što tebe Kreće zovimo Volja/*volja*, a ne «*energija*».

55

Ti sada čekaš, da iz tebe izade ta tvoja djelomična *volja*. Očekuješ da iz tebe izade ona *volja* i da prepusti mjesto Izvornoj Volji. Ustraj i nadalje u stanju strpljivoga, ničim-pomučenoga-čekanja. Neki tebi nepoznati događaji koji su možda izazvali određenu napetost u nekom dijelu tijela leže tamo «zabilježeni». Tvoje tijelo ima o njima spremljene podatke, u Pohranjivaču koji ne gubi podatke. Trajno je Pozoran u Nakani da ih ne izgubi. Tamo je dakle spremljen neki događaj. On se ponaša u tvome tijelu kao neki nepoželjni entitet, jer ti si *htio* zaboraviti da si upravo ti njega proizveo. Ti si njega *izdvadio* (izdvajanje¹) i on se ponaša kao neko samostalno *biće/volja* koje ti tako u-sebi-zaboravljeno i doživljavaš: ono tebi samo smeta, onemogućava ti osjećaj lakoće i pokretljivosti. U biti, ti si zaboravio gdje je tebi Izvor stanja Lakoće i Kretljivosti.

Dok ovako ležim i primjenjujem Načela MOM, čutim kako raste napetost u pojedinim mišićima. Toliko je velika da ne mogu zamisliti da bi od toga moglo nastati neko gibanje i oslobođenje. Osjećam kako raste osjećaj ukoče-nosti.

Ustraj u tome Stanju, oslobodi se mogućeg straha. Tijelo-koje-ti-sada-ovdje-jesi - ono Zna držati samo sebe pod Kontrolom. Ono sasvim pouzdano ima Uvid u to što upravo sada Radi, zašto je Proizvelo to što «ti» osjećaš kao napetost. Opažaj dalje, u Stanju Pozornosti. Odstrani i svaku moguću pomisao da sam ja nestrpljiva i da gledam na sat. Meni se ne žuri. U prostoru MO ne gleda se na sat, jer u njega ne ulazimo programirani. Pojavnosti same diktiraju vrijeme/prostor svoga Nastajanja. Ti trebaš neko svoje vrijeme. Dozvoli si to vrijeme. Ja sam to sve već uzela u obzir, potpuno sam strpljiva u svome nazočenju i opažanju što ti ovdje Sebi-kroz-Sebe-Stvaraš.

Sada mi se učinilo da neki mišići titraju. Zatitraju pa se opet umire ...

Opažaj to i ustraj u MO Stanju.

Trzaju mi se prsti na ruci, trgnula se nogu. Mišići dršću. Noga odskače, sama to radi, ja to nisam htio, nisam to kanio proizvesti kao kretnju ... To je meni smiješno!

56

Održavaj i nadalje Stanje Pozornosti. Ne dozvoli da trzaji/kretnje odvuku tvoj um od Stanja Pozornosti, pa da Stanje Pozornosti pretvorиш u stanje «koncentracije». Niti jedan dio tvoga tijela ne treba postati *predmetom promatranja*. – Zaustavio bi time Proces koji zovemo MO. Budi Pozoran u svome Opažanju da ne izazoveš niti *ponavljanje* nekog određenog trzaja. Slušaj kako trzaji nadolaze i kako zamiru, sami sobom izazvani. Onaj tko Proizvodi Trzaj/Kretnju nije od sebe odstranio Moć Opažanja onoga što Zna da je Proizveo.

Trzaji su sve snažniji. Ali to je tako smiješno! Imam osjećaj nelagode, jer me promatraš dok to radim. Trzam se «k'o riba na suhom».

Zanemari i tu nelagodu. Želiš li da izađem? Mogu se vratiti nakon nekog vremena.

57

Opažam kako trzaji dolaze u valovima, u fazama. Nakon faze potpunog mirovanja iznenada osjetim napetost i trzaj. I kako vrijeme protjeće, sve su snažniji. Nisam to nikada prije doživio! To dolazi samo! To ja proizvodim ništa *svojevoljno* ne pokrećući!

Pripremljen si sada da bez straha opažaš Izvorno Kretljivu Volju za opuštanjem tijela, koja eto, ima određenu Svrhu i koja povećava *snagu* svoga Djelovanja. I tu Svrhu ti si poželio Ostvariti i ona se tebi sada/ovdje Dešava. Imaj povjerenja, bez obzira na jačinu trzaja. Ustraj u vremenu, jer samo tako ćeš spoznati koja je krajnja Svrha i Cilj te Radnje. Ja sam rekla da je to Opuštanje, ali ti to Hoćeš sam sebi Dokazati. Ti meni samo uvjetno vjeruješ, sve dok sâm ne Proizvedeš Pojavnost.

58

Opažam da se stalno mijenja način trzanja. Prošlo je već neko vrijeme, i ono još uvijek traje ... Osjećam da bih mogao tako još dugo. Kada zdjelica visoko odskoči, malo je bolno «prizemljivanje». Bilo je meni nepoznato da imam u tijelu toliku napetost. To je meni nevjerojatno da to već nisam prije sam proizveo! Podsjeća me to na ono stanje kada tonem u san, pa mi se tijelo samo od sebe iznenada trgne, i to me razbudi, ali to je trenutačna pojava koja nema nastavka. Ovo traje koliko želim dozvoliti da traje. Ali kada nastupi faza mirovanja, osjećam kako je tijelo sve više opušteno. Kao da sam oslobođio veću količinu napetosti. Već sada osjećam se kao da sam spavao nekoliko sati i upravo sam se odmorao probudio.

Kada pomisliš da ti je dosta pokusa, da si dovoljno postigao, prekini. Nakon odmora možeš ponoviti pokus, potpuno sam; provjeriti ćeš, možeš li to opet proizvesti bez da te ja podsjećam. I nakon toga, iskušati ćeš kako se ponaša pojedini dio tijela, ako s njim poželiš započeti Proces Opuštanja.

59

U početku krenuo si u Pokus MO obraćajući se Cjelokupnome svome Tijelu. Prizovi sada u Stanje Pozornosti određeni dio Tijela. Recimo desnu ruku, ili lijevo rame, ili lijevu nogu. Možda samo stopalo noge. Možda samo vrat. Izaber! Postavi mu isti zadatak. Princip je uvijek isti. I čekaj.

Odmah se odaziva, kao da je kakvo umno biće koje ima uha i čuje

moju misao/glas! Ali sada se već kreće i dio tijela koji nisam htio uposlit. Kako je to moguće? To nisam očekivao. Ne prestaje mi biti zabavno!

Zar misliš da bi ikoji Dio Tijela koji si ti Izdvojio Pozornim Opažanjem, ne zaboravljujući niti časka kako on pripada tome Tijelu/Jednoti i kako je u Funkciji te Cjelokupnosti/Jednote, - zar misliš, dakle, da bi takav Dio video neku *svrhu* u pokretanju *samo sebe*, zanemarujući pritom ostale Dijelove-Sebe-Jednote? - Niti jedan Osviješteni dio Tijela ne zanemaruje neki «drugi» Dio, već ostavlja njemu na Volju da Sudjeluje u Sebe-uprizorenju. I to je ta Pojavnost koju ti sada opažaš: «ti» si izdvojio i stavio u stanje Nazočnosti ono Svjesno Stopalo, «samo» *stopalo*, a kretanje i trzanje nastavlja se u vratnim ili u bedrenim mišićima itd.; i naposljetku, opet se ponavlja ono što si već proživio u prvome dijelu istraživanja Pojavnosti Opuštanja. Ti si to Stopalo (Ti/Stopalo Znaš čemu ti Služe Uha - da čuješ njima Svoj vlastiti glas, ali Ti Znaš primijeniti Izvornu Sposobnost da prizoveš u Svijest sadržaje svoje Misli). I tako Cjelokupno Stopalo/Tijelo samo Sebe/Tijelo pokreće i odlučuje nadalje kako će taj Proces teći i kojim intenzitetom. – Ali nastavi dalje, još tu ima neka pojavnost koja će ti se već otkriti. Budi strpljiv i nastavi. Tijelo će te nadalje iznenađivati i poučavati, pokazat će ti i neke druge svoje Mogućnosti. – Što više ustražeš ne uvjetujući sebi vrijemeprostor, tim ćeš više saznati o svojim Izvornim Moćima i o njihovom Pametnom raspolažanju Tijelom.

60

Zar ima još nešto? Već mi je ovo značajno. Primijetio sam, nakon što sam ovome Procesu posvetio više vremena u više navrata, da trzaji povremeno prestaju i da tijelo počinje izvoditi neke potpuno skladne i smirene kretnje. Moj duh, osjećam, pri tome je također smiren. Osjećam kako je napetost nestala i da upravo to omogućuje tijelu da proizvede te skladne, simetrične pokrete ruku i nogu. To također traje neko vrijeme, a onda ponovno odnekuda naleti određena količina napetosti i prekine te harmonične pokrete, ponavljaju se trzaji u mišićima ekstremiteta i trupa, oslobođajući napetost. Onda opet slijedi faza harmoničnih pokreta ... itd., naizmjenično.

6. Sadržaj 4. susreta i pokusa

Fiziologija Tijela kao Izvorni Ustroj i Sebesvjesna Volja. Izvorno Disanje i Kretljiva Svijest pojedinih Organa.

Vrijeme trajanja: od dva do tri sata – dok se istraživač ne osvjedoči da je postigao razumijevanje i vještina ..

61

Ništa nije nama tako skriveno kao naši unutarnji organi i žljezde. Svaki organ u našem tijelu ima neki svoj predodređeni oblik[↗] i neku svoju «funkciju», o kojima možemo ponešto naučiti iz stručnoga štiva i ponešto zaključiti iz sebe-promatranja i sebe-iskustva. Mi želimo saznati sve Ostalo, ono o čemu *ne postoji prispopobiva slika*. Eto vidiš (uvid u prikaz iz anatomskega atlasa), ovo je npr. slika *bubrega*, neko ukupno-znanje/slika o tome što je ljudski bubreg. To je slika neke sume *znanja* stecenih promatranjem, zorom, uvidom u otvoreno tijelo. Dok gledaš tu sliku, promatraš oblik/lik toga tijela/bića koje je

upravo tako/ne-nekako-drugačije sebe u vremenu/prostoru oblikovalo. U takvome svome obliku bubrezi su htjeli/mogli zapamtiti svoju Činidbu/Funkciju. Tako su oni sebe Ocjelovili, sebe u Tijelo u-Složili, pa su postali dio Složevine/Tijela. Zar bi oni bili sebe-Udjelovili, primjerice, bez mokraćovoda i bez mjehura? Bubrezi su upravo tako/ne-nekako-drugačije Oblikovali svoju Sviest/Tijelo; u njima je sebe iskristaliziralo neko *naslijedno* «biološko vrijeme». Tako je neki sadržaj u tome vremenu sebe u njima Završio, Ustrojio, u-Savršio. Znanost kronogenetika uči nas da su ti naši organi došli, zajedno/istodobno s našim tijelom, iz nekog «Ne-vremena» odnosno iz dimenzije «Kozmičkoga vremena». Može li neka sobom-proglašena-znanost bolje izraziti kako ona *nije* u posjedu Znanja o tome gdje je neki *početak, odnosno* gdje/kada se počeo oblikovati «predmet» njezina istraživanja? - Ima li u ovome problemu nekakva dvojba, nešto što tebi nije-izvjesno? Ima li u tebi još išta što tebi smeta da budeš mjerodavan u svome Sebeistraživanju? – Treba li tebi u prostoru MO nekakvo *predznanje*, osim onoga Znanja koje može sebe Oživotvoriti putem Izvornog Disanja i Kretnje?

Ne, sve do sada naučeno mogu zanemariti. Ništa što sam sada čuo nije izazvalo u meni pometnju. Ono Znanje već će naći Put i Način da sebe kroz mene Izrekne. Sve mi se pričinja logičnim, putem zora i osjeta; izvjesno je meni da to ne može drugačije biti. Ali do sada nisam imao predodžbu da postoji neka svrha i probitak u razmišljanju o činjenici da u nekome mome organu postoji ono *zapamćeno* «biološko vrijeme» čiji početak seže u meni nepojmljivo vrijeme. O tome sam učio u školi, ali nisam nikada mislio da bi to moglo biti povezano s mojom *predodžbom* o pojedinoj mome organu. Nisam znao kako bih *upotrijebio* tu činjenicu. - Što bi mogao imati neki moj organ s tim Znanjem/Činjenicom o prijenosu genetske informacije? Ipak, mislim da naslućujem: i moj bubreg ima Moć, kao što su to već pokazala i moja Pluća - da izrazi svoju Izvornu Činidbu/Funkciju. Ako mu stvorim uvjete, ako ga oslobodim onoga što ga je držalo u ne-Slobodi da **Proizvodi ono što Zna da je Potrebno/Svrhovito Tijelu kao Jednoti ...**

I pošto su naši organi neka našem zoru nevidljiva *bića* (nepoznata, tajna) skloni smo naspram njih razviti određeni oblik nesigurnosti, *nepovjerenja i tjeskobe*. – Što možemo stvarno *saznati* o pojedinom našem organu, *misleći* o njemu, razvijajući predodžbu o njemu? – Može li bilo koji naš organ Izreći svoj «skriveni» Princip Djelovanja te poručiti nekim «svojim» (i unatoč tome - «nama» čitljivim Znakovljem) što je njemu njegova Svrha Postojanja i njegova Izvorna Osposobljenost u tome/takovome Tijelu? – Kako će ono *organ* meni pokazati, manjka li njemu već nešto u «njegovu» tijelu/obliku? I ako to može iskazati, *kako i čime* će to učiniti? – Ako je organ koji si mišlju izdvojio već u tebi malo «zamro», ako si već sebe tako udaljio od njegove Izvorne Moći, te on radi djelomično, umoran je ili čak bolan, pokazao ti je već svoju slaboću, odsuće volje da u tebi dobro «radi» - kako će ti, dakle, to dati na znanje, ako mu ne prepustiš ono što njemu oduvijek Pripada? - Postavi sam sebi ovaj zadatak, uzimajući u obzir sva do sada usvojena i provjerena Načela i Zakonitosti MO. Postavi sam Istraživanje stanja *svijesti/volje* nekoga svoga organa! Ne moraju biti baš bubrezi, njih sam izdvojila samo radi primjera. Odaber i bilo koji tebi zanimljiv organ: srce, jetra, slezenu .... Možeš odabrat i neku tjelesnu tekućinu: krv, primjerice, ali možeš izdvojiti i limfu .... Ako želiš Obnoviti svoj «oslabljeni» dobar vid, Istraži onda stanje svijesti/volje svojih očiju itd..

Sebeistraživanje četvrtog

Razgovor s nekom svijesti sebstva koja želi Obnoviti Izvornu Volju/»Funkciju« svojih organa.

62

Ako opet primijenim ono što sam već Iskusio, pitati će u njega, neki svoj organ ... Prvo mu moram dozvoliti da Diše, da dođe do svoga Izvornoga Daha? Ali kako će se on Kretati, ako je neki *unutarnji* organ? Kako će to meni postati očevidno, kada on nije zoru dostupan, da li je on sebe otvorio/prispodobio Izvornom Disanju/Gibanju? Kako će moja čutila *osjetiti* njegovu Izvornu «fiziološku funkciju»? Hoću li nešto svojim sjetilima prepoznati? Kako će sve to meni postati potpuno izvjesno?

O tome ne postoji neko unaprijed zamislivo znanje, kako će se «gibati» tvoj, ovaj/sada-u-određenome-stanju-svijesti-organ. Mogli bismo proizvesti nagađanje, koje je moguće na temelju iskustva stečenog nazočenjem mnoštvu analognih pokusa. Ali takav model učenja tebi više nije prihvatljiv. Ti si se osvjedočio kako treba upotrebljavati drugačije kriterije. Možeš zamisliti kako bi moja prepostavka o tome što bi se tu, kao *trebalo* događati, stvorila kod tebe zabunu i dovela bi tvoj duh u stanje iščekivanja. Ti bi mogao uobraziti, stvoriti neku predodžbu, kako tu ima nešto (meni) *poželjno* što treba postići. – Međutim, tvoja sjetila prepoznati će sama ono što njima u danome trenutku Hoće/Može biti prepoznatljivo. O svemu tome pitaj onaj organ čiju Izvornu Volju/Djelatnost želiš Obnoviti. Učini ga Pozornim/Nazočnim i on će to Odgovoriti.

63

Daj si opet vremena/prostora. Sve zanemari i njemu dozvoli neka ti on sam pokaže što on, Potpuno Izvjesno, o sebi Zna. Neka ti Isporuči Stvarnost svoje sebesvijesti. Tu se kreće tvoja Pozornost, u tome radijusu Izvornog Prostora/Vremena tvoga Organa. I s obzirom da je Izvjesno kako neki Cjelovito Nazočan Organ ne izvanjščuje svoju Svijest/Volju *djelomično* (kao neku *volju* odnosno kao neku «podvojenu» ne-Volju), ti uzmi u obzir da će taj dotični Organ svojom Apsolutnom Moći Pamćenja/Sjećanja, dok Diše, voditi brigu o Jednoti, o Ukupnosti kojoj oduvijek pripada. Usvoji to i nemoj tu činjenicu više zanemariti: on je s njom već Izvorno Usklađen. Stoga ustraj u Pozornosti da njemu, tome «Inteligentnome», Razboritome Biću niti jedan dio sebe ne uskratiš, a koji on sam sebi ne poželi uskratiti. Priznaj tome Izvornome Organu/Biću njegovu isto tako Izvornu Pamet/Razbor koja jednako tako poznaje Načelo Zanemarivanja; dozvoli mu da Djeluje prema Naputcima svoje vlastite Izvorne Volje, koja je njemu Omogućila da sebe kroz vrijeme Upamti i Pronese, tako da bude sada/-ovdje *u tebi i jedino tebi Raspoloživa*.

Dakle, prvo će joj pomoći da dođe do Daha, prvo će istražiti koliko je «jaka», koliko je sada/ovdje/za-mene nazočna volja toga organa da on sebi Diše? Zna li taj moj *organ* gdje su njemu Pluća? Kako da ga povežem s Plućima? Kako da za «njega» Dišem?

64

Dobro pamti sve što će sada reći i ništa nemoj niti trenutka zanemariti! Sve ćeš to držati u svome Zoru dok budeš Istraživao. – Odgovori: zar bi on/organ bio u Tijelu to što jest sada/ovdje, a da nije već za sebe

razriješio taj «problem». Bi li on postao neki takav Oblik/Funkcija, a da sve to već nije bio Ubrojio prije no što si ti o tome uopće uzmogao pitati? Bi li on u tvojoj *svijesti* mogao nastati u toj svojoj Kakvoći? Ima li tu nekakvoga prijepora o tome da nisi *tí* taj koji je njega (u trenutku trenutačnoga probitka) u njegovoj Vrsnoći Oblikovao i da je takav Čin izvan dosega tvoje djelomične, spekulativne volje?

To njemu ne bi bilo Razborito. Da, bio bi to sustvoriteljski zahvat!

Nije li on i bez tvoje pojedinačne svijesti, kroz Vrijeme Upamlio Znanje o svojoj Potpunosti i Vrsnoći, i to Znanje ne želi biti ovisno o tvojoj «refleksivnoj» svijesti i nekom *znanju*. Tako mu nalaže njegova Neizmjerenjiva Sviest. On će tvoju ne-Pozornu *svijest* Zanemariti, Izdvojiti, upravo to će biti prvočno što će početi Činiti kada mu omogućiš da sebe Izrazi, da bude Nazočan! U tome organu/biću Živi Informacija o Cjelokupnosti Jednote/Tijela kojoj pripada. Stoga on s njom Svjesno Raspolaže prema Jednotnoj Svrsti koja je njemu Poznata. On o njoj ne treba neko («znanstveno») mišljenje, - on Mišljenje/-Znanost već sadrži u Obliku svoje Činidbe/Namjene. Njegova Izvorna Moć Čini upravo što njemu njegova Izvorna Znanosti o sebi nalaže i njemu neka drugaćija znanost-post-Znanost - nije Svrhovita. Njegova Znanost ne sadrži neku drugu *istinu* osim ove Istine-o-Sebi, koja je svom svojom Kolikoćom i Kakvoćom/Vrsnoćom Nazočna u ovome vremenuprostoru. Tijelo/Organ ne podliježe nekoj *volji* da predstavlja što drugo osim onoga što Ćutila Mogu Obuhvatiti. Ono što njima nije Zamijećeno ostalo je Izdvojeno, jer ne pripada toj Cjelini. I ti se Prispodobljuješ toj Izvornoj Znanosti kada Dozvoliš da se ona Zgodi. Tako s njom Zajednikuješ, tako o sebi Učiš.

Osjećam kako i nadalje raste moja znatiželja. Kako ču ja to napisjetku Izvesti?

65

Svaki pojedini organ već Zna (i) kako da se «posluži» Plućima; on nije nikada pomisljao – kao što si ti koji si sebe od njega razdvojio pomisljao, pa zato tako zdvajaš - da to ne bi bila *i* njegova pluća. Dakle, dozvoli organu koji si izabrao kao predmet istraživanja, neka on odluči kako će Pluća/Dah u svoju Činidbu Integrirati. Prepusti tome svome Svjesnome Organu sve njemu-pripadajuće disajne Organe, neka on s njima postupa kako želi i kako putem svoje Samosvijesti Misli/Zna da je najrazboritije za Jednotu kojoj je (i to moramo uvijek ponovno Izdvojiti[↗] kao nešto neprijeporno) od-Uvijek Kanio Pripadati. - Možeš li ti toj Zakonitosti išta *pametnije* i svrhovitije pridodati? Možeš li ti u njeno ime biti dovoljno «Inteligentan»? (Pokušaj, čak iako ne dvojniš! – I to može postati sadržaj Istraživanja putem MOM!) - Ne pristajući uz nju Cjelovitom svojom Voljom njoj/sebi možeš samo oduzeti. Tako i svojim Organima neprestano oduzimaš, ne upošljavajući njihove «kapacitete». Onda se desi da osjetiš kako ti oni manjkaju, - uslijed podvajanja koje si već obavio.

Naučen sam misliti da je isključivo liječnik mjerodavan da nam povrati zdravlje. I njega su obučili da tako misli. Tako sam i ja bio priučen od kada znam za sebe! Zašto smo tako malo upućeni da opažamo što je nama u/na našem tijelu, što nama treba i kako *mi opažamo* da «funkcioniramo»? – Osjećam kako je tu bila uvijek zona moga temeljnoga straha ... To je moja zona «mraka». To je mene i dovelo do potrebe da o tome spoznam više. Želim postati *mjerodavnijim* prema svome ukupnometu stanju. Zdravlje, već mogu zaključiti, nije drugo već popratni oblik Spoznaje. Onda sam upravo ja taj koji ima Pravo prvenstva da učini nešto sa sobom na tome planu. Što mi koristi

spoznaja nekog drugog bića o meni? – I gdje su granice povjerenja?

66

- Sada radimo na tome da zadobijemo Povjerenje u sve ono što nam rođenjem Pripada. Na ovome stupnju sebe-Istraživanja odrediti ćeš sebi za cilj da sebe svojim organima i «njihovoј» volji pri-Družiš, s njima se po-Istovjetiš, pri-Složiš, njima se pre-Pustiš. Tvoje MO istraživanje ne smije, niti nadalje, postati nekakvo tvoje nagadjanje i ucrtavanje pretpostavki. – Pamti Pozorno dalje, ponavljam: u ovome Istraživanju pojedinih organa ne moraš domišljanjem predodrediti nekakve njegove «poretke», jer poretke razvoja u istraživanju MO određuje ono Jednotno/Biće koje Istražuješ, kojemu se prispopodobljuješ, odnosno, koje Sebe Samo Istražuje i koje Zna što je čemu Uzrok a što čemu Posljedica. - To je, dakle, u naravi MOM: da gradi u tebi spoznaju da možeš uvjek djelovati bez da *zdvajaš* o uzrocima i posljedicama; jer ti Djeluješ s Izvjesnošću da kroz tebe Djeluje tvoje Izvorno Znanje.

Prema istome Načelu ponašati će se i to tvoje biće/organ. Ono će ti pokazati u kakvom je u tebi/sebi *stanju*, koja je *zatečena kakvoća* njegove svijesti/volje, jer ono ima Cjeloviti uvid u svoje Sadržaje i zna kako/kada/gdje će ih sebi/tebi iz-Vanjsiti, od-Znamenovati. Ti ćeš to putem tvojih čutila pre-poznati. Ti ne razvijaš dakle *hipoteze*, već Doživljavaš Kretanje onoga što se želi Unazocići i time stvaraš neki «konkretn», očevidan, «logičan» odnos prema njemu - «konkretnom» tijelu i prema njegovom okruženju – «ostatku» tijela. Tako stječeš izvorno Znanje o svome Organu, a njegova «Funkcija» samo je jedna od komponenti. Funkcija Organa jest Oblik njegova Znanja. Dok ono *organ*, koji ti sada/ovdje želiš Razriješiti i Osvijestiti, nema više (Potpuno) Sjećanje na to koji je Sadržaj njegove Izvorne Funkcije.

Dok tako govoriš, uviđam da samo pridodaješ nove oblike istim pojavnostima i načelima. Ne udaljavamo se od Biti onoga što smo tvrdili i u što sam se osvjedočio, izvodeći prvi pokus. Sve mi je lakše te činjenice povezati i stalno u svijesti držati Sažetak i Svrhu.

Dok uviđaš putem MO Disanja/Kretanja, Preodgajaš svoju ne-Cjelovitu *volju* koja teži *mnenju i kretanju*, koja teži tome da uvijek nešto *hoće* – jer misli da može – neko *znanje uspostavljati*. Daj si vremena/prostora i ustaj u Nazočnosti svoga nepodijeljena Sebstva. – Imaš li sažetak? Jesi li sve upamtio što smo do sada rekli, jesli li što od toga zaboravio? – Sve uzmi u obzir! Sve što smo ovdje izrekli neka budu u tebi sumjerno Nazočno. U MO metodi nema ništa što bi bilo postavljeno u ulogu «objekta» istraživanja i spoznaje. – Učini Nazočnim/Pozornim sada/ovdje svoj Izvorni Organ! Istraži njegovu Zbiljnost/-Svrhu, postani on sam koji sebe putem Jednotnoga Tijela Obznanjuje.

Mislim da imam sažetak i da mogu primijeniti što sam čuo i da se mogu upustiti u Disanje Sebe/Organa.

67

Sada si već dovoljno osposobljen da povežeš znanje iz dva pokusa. Pokušaj spojiti Postupak opuštanja mišića i Izvorno Kretanje/Disanje Organa. Postupi s izabranim organom kao da je neko biće koje ima Moć Opustiti se. Postupi s njim kao što si postupio s mišićima. Primjeni sva Načela i Zakonitosti MO koje si do sada usvojio.

7. Sadržaj 5. susreta i pokusa

Prizivanje u stanje Nazočnosti onih Živototvornih Načela: Majka-Žena/Otac-Muškarac/Dijete-Kćer/Sin.

Iščitavanje, putem MOM, psihičkih/emocionalnih sadržaja izgrađenih u odnosu s roditeljima[↗].

Razumijevanje značaja vlastite uloge u proživljenoj obiteljskoj prići.

Otvaranje procesa spoznajnog i duševnog sazrijevanja onog još neodraslog sebstva.

Vrijeme trajanja: dva do tri sata, prema potrebi usvajatelja.

68

Kada bih od tebe zatražila da sažmeš čime si se do sada ovdje bavio, što si istraživao – što bi mi odgovorio?

Tražio sam u sebi neki «optimum» koji je mojim sjetilima dostupan. U biti, nisam ga «tražio» – *on* je pokazao svoju spremnost da sam sebe trenutačno Prikaže i da Djeluje, ispoljavajući svoju Izvornu Volju. Ja sam samo osigurao potrebne uvjete, slijedeći načela Metode MO. Osvjedočio sam se da Mogu pokrenuti cijeli Sustav Gibanja, od Daha do složenih Radnji; *on* se meni ukazao kao Motiv i Volja, kao Izvor, kao Sredstvo i Cilj Poticanja. *To* je bio taj moj Optimum.

Možeš li to povezati sa sadržajem koji sada želimo istražiti? – Što misliš, ima li nešto u tome sadržaju što bi se moglo na sličan način ponašati?

Ono što sam do sada izvanjšto putem Izvornoga Disanja i Kretanja bili su neki u meni već prisutni Podaci. Ja/-Tijelo ponašao sam se kao neki Spremnik za neograničenu količinu Obavijesti. Ja sam «baza podataka» koji su nastajali u nekom vremenu/prostoru koje *sviješću* ne mogu sagledati. – I kako je činjenica da je mene neka žena rodila, te da imam oca koji me je s tom ženom začeo, onda sam ja, njihovo dijete – baza toga Izvornoga Podatka: da muškarac i žena imaju moć začinjanja *djeteta*. Oni, moji roditelji, na mene su taj podatak prenijeli. Na njih je prenesen putem njihovih roditelja[↗], itd.. *To* je dakle neprijeporno, da mene *jesu* začela neka bića, upravo ovi/ovakvi-kakve-znam moji otac i majka, uposlivši svoje Moći Muškarca i Žene. – Eto, tako bih to povezao s ovom temom. Ja imam *porijeklo* u nekim «konkretnim» roditeljima, u osobama koje imaju ime i prezime. Ja sam Potvrda da su Oni sebe već Iskazali u toj njima predodređenoj Kakvoći/Funkciji.

69

Upravi opet svijest na ono što je neprijeporno bilo prvotno; povijesno gledajući dakle, što je tu bilo prvotnije: ova njihova Moć da tebe Začnu, ili pak tome prethodi njihov *status* naspram tebe, oni, osobe tebi znane kao tvoji roditelji?

U odnosu na Izvornu Moć da mene Začnu, njihova osobnost i imena drugotnog su značaja. - Ali još uvijek ne znam kako da tu datost upotrijebim, kako da s njom opet nešto Pokrenem i Iskažem.

Na što se odnosi tvoje ne-Sjećanje i zaborav tvoje priče: na ono što je ona njihova Moć, ili na ono što je osoba s imenom i prezimenom ?

Datost je datost, nju ne moram ispitivati, ona je sama sobom tumačljiva. Ne-Sjećam se pak svih događanja koja su povezana s likovima moje priče, s roditeljima koje sam upoznao (koje nisam

upoznao). Ono što seže u vrijeme moga ranoga djetinjstva mogu znati tek kroz priču nekoga tko to pamti.

70

Što ćeš reći o onim podacima/sadržajima kojih se ipak – ne sjećaš? Koliko daleko seže tvoje pamćenje? – Postoji granica koju ne možeš preći svojom propadljivom, kratkosežnom moći *prisjećanja*. Međutim, raspolazeš li ti i s nekom drugačijom Kakvoćom Prisjećanja? Pokušaj pronaći odgovor u onome o čemu si se osvjedočio, u Izvornim sebe-Znanjima koja si već Primijenio.

Sve što je moje Tijelo u MO Stanju izvodilo, bilo je ono Prisjećanje. – Mogao bih prepustiti mome Tijelu da mene/sebe prisjeti na one dijelove moje životne priče koje nisam upamtilo.

Tvoja obiteljska priča ima svoje dijelove koje je tebi netko morao ispričati, pre-pričati, po-sredovati. - Gdje je - u tome djeliću priče - ono tvoje sebstvo koje je u njoj sudjelovalo «u prvoj licu»? Potpuno je izvjesno da je ono nešto proživjelo, imalo je svoje dojmove, svoje osjećaje. Tko tebi može ispričati i opisati što je ona - tvoja duša – proživjela?

Nitko. O tome se može samo nagađati. I moji roditelji mogu samo nagađati. Možemo graditi pretpostavke. Ništa značajnije od toga.

71

Gdje su sada sva ta događanja? Jesu li «bestraga» nestala?

U Spremniku su moje Sebesvijesti, u Bazi Podataka. Tamo ih je spremila ona Moć Tijela da Pamti. Potpuno su u mome Tijelu sačuvani, do detalja. Moram ih se samo Sjetiti ...

Sada, dok ovdje sjediš, ne sjede li, dakle, istodobno i ti zaboravljeni dijelovi tvoje priče, slušajući o čemu mi razgovaramo?

Sve što je u mome Spremniku sada ovdje skupa sa mnom sjedi i čuje. Nazočno je na određenoj razini moje potisnute, regredirane svijesti, i tako ti sadržaji nisu meni razvidni.

Jučer, dok si obavljao svoje poslove, gdje su oni bili?

Isto tako, i ti sadržaji *obavljalici* su skupa sa mnom, iako meni to nije bilo razvidno. Onaj Oblik Svijesti koji ima Moć Pamćenja, njih ne-otpusta/ne-gubi Svojevoljno. Samo ona djelomična svijest nema Cjelovit uvid.

72

Gdje je «spremljen», u koji dio tijela, onaj traumatični događaj o kojem si mi pričao: u tvome srcu, u tvojim jetrima, ... u tvome «mozgu» koji se sjeća, ... je li on dio tvoje boli u križima, ili možda tvojih glavobolja ...? Ili on uopće nije dio tih smetnji? – Ovako se može svatko pitati, uobičajeno je da na takav način o svojim bolima razmišljamo.

I ja sam već tako zdvajao. Mogu samo nagađati i opet neće ništa postati Izvjesno.

Ona Svijest koja ima Sposobnost Pamćenja zabilježila je baš svaki događaj koji si proživio u odnosu na svoje roditelje i, ponovimo to, - zabilježila je tvoju duševnu, osjećajnu reakciju na događaje. – Ovo što ti sada jesu i s čime sada sudjeluješ u ovome razgovoru, neki je *zbroj* svih tih odnosa i događanja. Oni su sudjelovali u oblikovanju tvoje sebesvijesti, tvojih osjećanja, prosuđivanja, ponašanja, u izgradnji tvoje osobnosti. Tvoja svijest oblikovala se u «ogledalu» svijesti tvojih roditelja. Ogledalo je Cjelovito kada je u njemu Nazočna i Pozorna Izvorna Svijest i njezine Izvorne Sposobnosti. Takvo Ogledalo odražava Cjelovitu sliku svega što pred njega stane. Ona drugačija ogledala, *djelomična, nazočna/ne-Nazočna, ne-Cjelovita, odražavaju*

našu nepotpunu sliku/svijesti. Ono što se u tome ogledalu odrazi nije sebi razvidno. Ima nepotpunu sliku o sebi. - Postavljajući sebe naspram ogledala/svijesti tvojih roditelja, ti si sebe i njih na određeni način doživljavao, sebe i njih ti si poznavao, sebe i njih na određeni način «identificirao» si kao osobe.

73

Dok ovako govorиш, vidim pojedine scene i događaje i znam *kako sam se osjećao*. Pitam se, zašto su roditelji postupili na određen način? Kako i čime – kakvom voljom i sviješću - sam ja u tim događanjima sudjelovao?

Nije naš zadatak da se sada ovdje prisjećamo dijelova priče i osjećanja. Osobito nije naš cilj da s nekom djelomičnom sviješću - koja nije u stanju razviti Cjelokupnu Sliku Doživljaja - donosimo moralni sud o roditeljskom činu, da određujemo tko je bio u pravu a tko u krivu. Događaji su imali neki povod, oni su se već odigrali. Zanemarimo u ovome dijelu istraživanja te *pojedine* epizode. Razborito je sada ovako promišljati: - želim steći Znanje o tome na koji način su se u meni, u mojoj psihofizičkoj cjelokupnosti, u mojoj duševnosti, odrazili odnosi s mojim roditeljima. - Opredijeli se za jednoga od roditelja, koji je tebi veća nepoznanica, ili odaberi onoga s kojim si imao složenije odnose. Predoči si njegov lik. Zanemari emocije: moguće ljutnje, tuge, samosažaljenja, pa i veselja, ushićenja itd. Neka ta osoba pred tvojim zorom stoji kao puka *činjenica*, oslobođena od tvoga suda; samo ustvrди ono što je potpuno izvjesno: *ova/ovakva-kakvu-poznam* osoba - moja je majka/otac. Sve što sam u odnosu s njom doživio sada/ovdje u meni *jest* zapamćeno, sada jest nazočno, u cjelokupnome mome Tijelu. Ništa od svega nije zaboravljeno i to je potpuno izvjesno, jer ona moja Sviest, koja je neprijeporno bila Nazočna događanjima, sada će me podsjetiti na slijedeće: što sam ja u sebi razvio, na mentalnom/psihičkom/tjelesnom planu, što ja u sebi imam s tom/takvom osobom. - Ja sada ne želim prosuđivati, želim *vidjeti* samo *oblik sebesvjести* u kojemu se u meni pojavljuje cjelokupni sadržaj/doživljaj: moja majka/otac. Jednom riječu, tražim to «ogledalo» da odrazi u njemu već postojeću sliku. Sviest sebstva tek sada je spremna da tu sliku Cjelovito sagleda. – Sažmi dakle to razmišljanje; to će biti tvoj čin Sebeprisjećanja u odnosu na sadržaj majka/otac/ja-dijete. – Kako ćeš započeti Istraživanje?

Ponovno Izvorni Dah i Disanje, isti principi koje sam već usvojio. Tek predmet istraživanja je drugi.

Upamti i nemoj ovo zanemariti: može se desiti da osjetiš kako određena emocija dobiva na snazi, kako hoće prevladati. Preplavljen si, primjerice, ljubavlju, ganućem, pa možda i ljutnjom ... Sve što tvoje Tijelo pokrene na afektivnom planu ti samo Pozorno prati/usvoji, ali neka osjećaji ne odvedu tvoju reflektivnu svijest u smjeru prosuđivanja. Ova tema vrlo je osjetljiva. Dijete u nama lako gubi snagu i teži tražiti podršku, kako bi moglo ostati za sebe neodgovorno. – Dakle, budi Pozoran, jer osjećanje ne smije odvući tvoju spekulativnu svijest u nekom pravcu, tako da izgubiš Stanje Pozornosti Geste/Kretnje. Tvoja spekulativna svijest ima ulogu neuvjetovanoga promatrača. Ona je ustupila mjesto onoj Sviesti koja će ti ispričati *kako/čega* se ona Sjeća. To *kako* je izuzetno značajno. To nam ono Tijelo može Izreći i to nam može nešto novo značiti: *kako* ja doživljavam, *kako* u meni leži taj lik ... Ja se ne oslanjam na mišljenje o njemu, jer mogu se osvjedočiti o našoj uzajamnoj zbilji, mogu svim svojim sjetilima osjetiti ono *kako* je on u meni ... Može se desiti i da

osjetiš kako *neke slike* potpuno nenadano obuzmu tvoj zor. Ostavi ih neka se oblikuju, ali tvoja Pozornost spremna je Oblikovati ono što Kretnjom/gestom nadoće. Tvoj Dah je Izvoran/Nazočan, Geste i Kretnje su Nazočne. MO je Potpun. Ta Načela uvijek su ista. – Meni ne moraš priopćiti koji lik (oca ili majku) si odabrao. To mi možeš otkriti poslije, ukoliko poželiš. – Sada ti savjetujem da ustaneš i da istraživanje otpočneš iz stoećeg položaja, kako bi tvoje tijelo sebe potpuno sjetilno doživjelo i bilo spremnije Izvanjštiti Izvornom Kretljivošću tobom proživljene sadržaje.

Sebeistraživanje peto

Razgovor s nekom svijesti sebstva koja želi upoznati odnos prema vlastitom temeljnomy liku – majka/otac/dijete.

74

Spreman sam, izdvojio sam lik koji će istražiti. – Dakle, što/kako je u mome Tijelu Zapamćeno ... od svega što sam stekao/proživio u odnosu s likom ... ?

75

Što da dalje istražujem, nakon što istražim oba lika?

Savjetujem ti da istraživanje izabranoga lika ponoviš sam, bez moje nazočnosti, od samoga početka, kao da još ništa nisi proživio, opazio i saznao. Ne očekuj da će tvoje tijelo ponoviti *iste oblike* disanja/geste/kretanja, međutim ne predviđaj u tome smislu niti nešto novo. Odustani od nagađanja! Budi i nadalje otvoren i strpljiv i postavi češće isto pitanje, promatrajući putem Kretljivosti/Geste nadolazeće oblike i priču koja će se razviti u prostoruvremenu istraživanja. Tako ćeš spoznati kako se ona *svijest*, koja je sudjelovala u odnosu s tim likom/-doživljajem u tebi/tijelu preobražava.

Stavljući pojedine organe u Stanje Disaja/Kretljivosti već sam se osvjedočio kako njima pripadajuća svijest ima trajno promjenljivu narav.

- U MO Stanju Uprizoruje se uvijek određena razina/kakvoća te *svijesti*. Međutim ona Svijest, čim se Pojavi, počinje udaljavati iz Sebe/Tijela sve ono što nije njoj Jednako, i to što se kreće i sebe uprizoruje to su svi oni sadržaji/doživljaji koje je *svijest* izgradila u stanju zaborava na svoje Izvorno Stanje/Oblik. U svome ne-Znanju, ta bića-pojedini-sadržaji zamišljali su kako su sami sebe utemeljili te su postali neke sebi-jednote, neka samo-za-sebe-opstojeća-bića.

Moj Disaj/Kretnja oduzima njima taj uobraženi polaritet? Postajem cjelovitiji, vodeći te dijelove moje podvojene svijesti svome Izvorištu? Tvoj Dah i Kretnja jesu već Živi/Živototvorni Oblik one Izvorne Svijest u svome Nastupu/Djelovanju: ona će otvoriti izlazište tim nepotpunostima, Razriješit će ih njihove isključivosti i osposobiti će ih za komplementarno odnošenje naspram Tijela/Jednote. Tako će u tvome *tijelu* tih ne-Sličnih *sadržaja/-bića* ostati sve manje. Tijelo i njemu pripadajuća duša imaju u MO Stanju uvjete za preoblikovanje, za potpuno poistovjećenje s vlastitim Izvornim Likom/Stanjem. Tako pokrećeš u sebi čin Sebeutemeljenja u Izvornim Likovima Otac/Majka/-Dijete (Roditelji[↗]). Time sebe osnažuješ i sebe sebi Isporučuješ u Izvornome Obliku.

76

Ima li to Izvorno Stanje Sviesti neki svoj osebujni, prepoznatljiv Oblik/Gestu? Što ono čini tako temeljito oslobođeno, Razriješeno od nepotpunih oblika Sviesti? Na koji *način* će se ja kretati kada pročistim svoj *temeljni lik* toliko da se moje, u meni zapamćene pojedinačne sviesti (moja svijest djeteta, moja svijest o majci i moja svijest o ocu) - počnu Komplementarno suodnositi, oslobođene od *volje za sukobom*? Može li sebe nekako Unazočiti samo ono Pozorno Tijelo, koje nema više što izdvojiti, jer Opaža samo Sebe kao Jednotno, Ovdjesada Nazočno Biće?

Ukoliko budeš i nadalje strpljivo radio na razrješenju djelomične sviesti, Tvoje Tijelo samo će do toga Izvornoga Stanja svoje Sviesti ovo drugotno tijelo dovesti, njemu će ga prispojiti, u trenutku kada ovo *tijelo* postane Jednako svome Izvornome Obliku. Ono ima za Uprizorenje toga Stanja onaj Dah/Gestu/Kretnju koji Udjelovljuju sebe u vremenu/prostoru onoga što zovemo *zbilja*. I ta Kretnja, *ako/kada* do nje dođeš, uspostaviti će samu sebe prema toj i takvoj zbilji; ona nije neki proizvod one *svijesti* koja sebe kao takvom (Izvornom) *misli* i u tome mišljenju je propadljiva kao i sve drugo što nije više u sebi Jednotno. Ona je svojim Izvornim Sažetim Oblikom nedvojbeno prepoznatljiva, uvijek je potpuno nešto Izvjesno, jer priopćuje svoju Nazočnost kroz Su-Djelovanje. Biti će prepoznatljiva upravo tebi - jer ti ćeš biti ta Sebe-svijest/Kretnja/Oblik - kao i svakome onome naspram koga usmjeriš svoju Izvornu Kretnju/Oblik.

77

Možeš li mi barem pokazati *kakvim* Znakovljem se to Stanje Sebesvijesti služi, tako da imam neku predodžbu, da mi ne promakne? Onu Kretnju/Gestu koju *u meni* Oblikuje ona *moja* Izvorna Sviest, ja ti ne želim pokazati, ne želim je sada/ovdje Proizvesti; jer ti bi nju mogao *oponašati*, ili, ukoliko nešto slično njoj jednom i Proizvedeš, mogao bi *htjeti posumnjati* kako je to plod oponašanja već viđenoga. – Ostani tome strpljivo upravljan, bez da stvaraš predodžbe/slike kako i kojim Oblicima se to Stanje Sviesti u Zbilji predočava, kakvim Znakovljem se služi. – Ti sada imaš još uvijek posla sa stanjem one *svijesti* tvojih temeljnih, povijesno određenih likova (*otac/majka/dijete*) u tebi i suočavaš se s *otporima* koje oni proizvode u tvome tijelu. Tvoje sebe-iskustvo u MO Stanju Sviesti mijenja, popravlja njihovo ne-Cjelovito stanje sebesvijesti zapamćeno u tijelu i ono će stoga sebe tebi uvijek drugačijim prikazati, ti ćeš sam sebe drugačijim opažati na pojedinim dijelovima toga Puta k Ocjevljenju (MOM). Nemoj brzati, ispitaj prvo ove svoje temeljne *likove* koji sudjeluju u tvojoj životnoj, povijesnoj prići. Sada istražuj i razrješavaj iskustva sebe kao djeteta ovih/-ovakvih tvojih roditelja.

78

Sviest/tijelo moga sebstva pročišćava sebe putem Izvornog Disaja i Kretljivosti, priprema sve svoje dijelove, svoju sveukupnost za proizvođenje toga pročišćenoga, Izvornoga Oblika?

Ako budeš češće proizvodio to stanje Prisjećanja, nakon izvjesnoga vremena moglo bi se desiti da tvoje tijelo počne pokazivati neke oblike/kretnje koji ne podsjećaju na one oblike/kretnje koje si uprizorio u prvome susretu (putem MO) s likovima majka/otac/dijete. – U prostoru MO značajno je ispuniti to načelo *ustrajnosti i provjere*, jer oblici koje usvajaš (putem svoga Kretljivoga Tijela i moći samoopažanja) nastaju u vremenu koje si ti od samoga početka (prema pravilima MOM) *odustao* unaprijed programirati. Ti si sebe prispolobio Načelima i Zakonitostima prostora MO, u kojemu

Disaj/Kretnja tvoga Tijela sama naređuje/određuje i «količinu» vremena koje treba proteći i Ona Zna koji trenutak je «Idealno» Pogodan da se desi određena promjena na planu tvoje svijesti. - To je prvotni uvjet koji mora biti ispunjen za tvoje sebeistraživanje, e da bi ti mogao postići stanje neuvjetovanoga opažanja, kojim tvoj Temeljni Sadržaj - Otac/Majka/Dijete - u tebi postaje sve razvidniji, zbiljniji, «konkretniji» oblikom, osjećajem i kretnjom. Ti sebe/njih razrješavaš one *drugotne, povijesno-stečene-kakvoće* koju si njima/sebi nametnuo. I to je to što je tebi *opisivalo*, pričalo tvoje tijelo dok si se poistovjetio s likom oca/majke u tebi. Dijete koje ti jesu otpustilo je, razriješilo je iz sebe one oblike svijesti o roditeljima koja ga čini o njima emocionalno zavisnim u «pozitivnom» i «negativnom» smislu, ranjivim, možda nezadovoljenim, uvijek za njima žudećim.

79

Dok tvoje tijelo kroz Izvorni Disaj i Kretnju ovdje/sada sebe Preoblikuje, ti se Osvjedočuješ kako se mijenja tvoj čuvstveni odnos prema tome liku kojem si se u sebi prispodobio. Tvoja sjetila reći će ti nepogrešivo *kako* je tvoj temeljni sadržaj *ovdje/-sada* zapamćen u tvome tijelu, u kakvom je fizičkom/duševnom/mentalnom stanju. Muči li se tvoja «biološka» i «duševna» ukupnost s njim ili je njoj već postalo lagodnije i twojоj duši veselije? Ja ću i nadalje ovdje biti nazočna, ukoliko tebe to ne smeta u pokušaju. Meni će biti vidljive tvoje kretnje/oblici sebekazivanja kao i *priča* koju ćeš proizvesti te tvoje emocionalno stanje. Ali samo ti možeš protumačiti što se tebi ovdje/sada dešava. - Ukoliko nisi zamoren, istraži lik i drugoga roditelja.

80

Izdvoji sada iz tvoje životne/povijesne priče određeni događaj koji te se osobito dojmio ili događaj koji te čini zdvojnim, koji te muči, itd. Želiš li steći uvid *kako* se on na tebe odrazio, kako on u tebi i kroz tebe živi? Interakciju kojega dijela (tvoje sveukupne tjelesne svijesti) je taj događaj izazvao; gdje je on sada zapamćen i «spremljen». Koji oblik/razina tvoje *svijest i volje* je sudjelovala u tome događaju, koji te se dojmio. Istraži dakle: kako on sada/ovdje raspolaže s tvojim tijelom. Da li ga čini nepokretnim i žalosnim, bolnim, ili naprotiv, sretnim, smirenim itd..

81

Htio bih provjeriti kakvi su u meni osjećaji/sjećanja prema osobi/liku iz jednoga dogadaja, a koji nije moj roditelj. Želim vidjeti što sam ja kao sveukupna tjelesna/-duševna svijest od toga u sebi zabilježio. Taj događaj ostavio je u meni patnju. Želim sada iščitati gdje je i kako je ona u meni zabilježena, kako ona *kroz mene živi*. Vrijedi li isto načelo kao i prije?

Provjeri, sve sam provjeri.

8. Sadržaj 6. susreta i pokusa

Osobni «negativni» osjećaji i iskustva.

Samoopažanje osjećaja (npr. krivnje, agresivnosti, straha od neuspjeha, zavisti, potištenosti, fobija itd., prema izboru sebeistraživača).

Psihičko/emocionalno sazrijevanje putem MOM.

Vrijeme trajanja: od dva do tri sata – dok se istraživač ne osvjedoči da je postigao razumijevanje i vještina.

82

Na ovome stupnju Umijeća MO mogao bi već potpuno sam postaviti sebi zadatak i krenuti u izvođenje, primjenjujući isprobana Načela i Zakonitosti. Pokušaj svoju stvaralačku svijest na trenutak sažeti, prisjećajući se dosada usvojenoga - odgovori sebi na pitanje: - što je mojoj Izvornoj Svesti (koja ima Moć Suživljavanja, Poistovjećenja sebe sa svime što se pred njom pojavi; sjeti se, govoreći o likovima roditelji/dijete nazvali smo tu Moć Zrcaljenjem) neki nazivak/pojam, neko stanje moje duše kojemu ja dajem neko *ime*?

Ako tako pitam, opet *sebe* pitam, znači - *i* ono moje tijelo pitam. Sve što ja jesam, u MO Stanju Nazočnosti/-Pozornosti uposlitи ће sebe u davanju meni odgovora: što izdvojeni pojам-neko-duševno-stanje za mene znači.

Reci, što je dakle ono *nazivak* s kojim ti poistovjećuješ određeno svoje duševno stanje?

To ime postaje *nosač* mene, onoga mene koji nije bio Cjelokupno Nazočan dok je određene dojmove u sebe sabirao. I kada izgovorim taj pojam, u njemu se zrcali sve ono što sam ja s njim povezao.

Sebeistraživanje šesto

Razgovor s nekom svjesti sebstva koja želi spoznati kako su nju oblikovala životna iskustva, dojmovi, emocionalna stanja. Samoopažanje osjećaja (npr. straha, krivnje, agresivnosti, tjeskobe itd.).

83

Sada mislim na određeno stanje moga duha koje mi se često ponavlja: to je osjećaj *tjeskobe*. Eto, primjerice, tek što izgovorim nazivak «tjeskoba» - u njega sam već ugradio neku količinu toga nečega što samo *ja* kao *tjeskobu* doživljavam. Taj nazivak priziva ono nešto u meni što *ja* pomislijam kao *meni-tjeskobno*. Netko drugi ispunio bi taj nazivak drugim sadržajem. Nazivak postaje nosač psihičkih sadržaja.

Možeš li ti znati, kako ili gdje si to što zoveš *tjeskobom*, stekao?

Mogu samo nagađati. Naučio sam već da je svrhovito da se uvijek pitam: što je u vremenu bilo *prije* onoga što istražujem? – Tako mogu proći neki put koji će me dovesti do događanja u nekom davnome vremenu. Dosljedno slijedim Načelo da je sve u meni zapamćeno. Prepoznati ću u određenome trenutku uzrok(e). Ono moje Nazočno Tijelo meni će to ispričati.

9. Sadržaj 7. susreta i pokusa

Fakultativni sadržaji - Sebeistraživanje prema posebnim potrebama i ciljevima sebeistraživača.

84

Upotrijebi već stečeno Znanje i provjeri: kako je i gdje zapamćeno u tvome Jednotnome Tijelu iskustvo vezano za pojam/biće koji te zanima. Kako ćeš postaviti zadatak?

Moje Tijelo već Sadrži sva moja iskustva koja se tiču spomenutoga pojma; Izvorno Disanje i Kretljivost pokrenuti će u Tijelu onu Sebesvijest koja neprijeporno Zna u kojim Dijelovima Složevine/Tijela je sebe odrazio traženi sadržaj/pojam; jer ona je Sudjelovala u stvaranju toga iskustva. Sve ću drugo, dakle, Zanemariti.

Upotrijebi potrebno strpljenje; i ovo što će se sada/ovdje izvanjštiti

postati će neko iskustvo/slika/doživljaj čije trajanje ne možeš predvidjeti; nepoznat je i način na koji će ono sebe ovdje/sada Udjeloviti. Ono što osjetiš/opaziš – protumači i zaključi – što to *tebi* znači? Što si o sebi saznao, a što prije nisi znao?

IV

METODA MOBILITAS ORIGINARIA U PRIMJENI

A. SEBEISTRAŽIVANJE KAO POKUS

Napomene:

Sva naša istraživanja nisu mogla biti zabilježena video-kamerom. Pojedine osobe, poglavito djeca, osjetljive su na pojavu instrumenta u MO prostoru. U tim slučajevima štovali smo zahtjev privatnosti i slobode, koji je temeljni uvjet za izvođenje pokusa odnosno za uspješno uspostavljanje Stanja Pozornosti Sebesvijesti. Zahvaljujući onim sebe-istraživačima koji su pokazali veliku vještina zanemarivanja nazočnosti kamere, pojedine dijelove njihova istraživanja i sebeosposobljavanja sačuvali smo kao vrijedno svjedočanstvo o našoj praksi i teoriji.

Pojedina zapažanja zapisali smo kao promatrači tijekom odvijanja istraživanja, a o pojedinim doživljajima svjedočili su sebeistraživači naknadnim izvješćem.

Podvučeni broj s lijeve strane teksta označava određenu fazu pokusa u kojoj se nalazi sebe-istraživač, a koja je opisana pod tim istim brojem u poglavlju *Temelji Metode Mobilitas Originaria*. Broj preporučuje ponovni uvid u načela i zakonitosti koji se primjenjuju u toj fazi, te u sadržaj koji se u njoj istražuje, svjedoči, obrađuje i usvaja. Time omogućujemo - bez ponavljanja teoretskih postavki - isticanje u prvi plan osobujnosti svakog pojedinačnog pokusa, te uvid u način na koji je pojedinac pojedinu fazu sebeistraživanja izrazio, doživio i protumačio.

1. Istraživanje «Chiara»

1

Chiara je studentica glazbene akademije. Priprema se za diplomski ispit. Nesigurna je u svoju glazbenu zrelost i pripremljenost. Postavila si je zadatak da tijekom godine dana što bolje ovlada violinom. Posjećuje individualni tečaj za usavršavanje instrumentalne tehnikе. Osjeća da je zakočena, da ima nešto u njoj što ne dozvoljava da se stopi sa svojim instrumentom. Vjeruje kako je to posljedica psihičkoga stanja. - Od prve godine studija živi odvojena od roditelja. Materijalno je pomažu i potpuno je slobodna u svojim izborima. Osjećajno je povezana s roditeljima. Chiara je njihovo voljeno i uspješno dijete. Ona ima nježne osjećaje prema roditeljima i naglašava koliko im je zahvalna. Sve što je bila planirala za svoju budućnost postigla je snagom svoje volje, ljubavlju prema glazbi i podrškom koju je dobila od obitelji.

Unatoč tako povoljnom obiteljskom, životnom okruženju i sretnim okolnostima, osjeća da je njezino obrazovno napredovanje doživjelo zastoj, što u prostoru već ovladane umjetničke vještine predodređuje – nazadovanje. Chiara to opaža u procesu *primjene već naučenoga* gradiva, upravo u nedovoljnoj kakvoći izvedbe. Dešava joj se dok muzicira prateći partituru, da se potpuno isključi, «dekonzentrira», učestalo griješi, kaže kako osobito pravi grješke u ritmu. Pretpostavlja da će je to potpuno obeshrabriti i onemogućiti da pristupi natjecanju za ulazak u simfonijski orkestar. Trudeći se da savlada «elemente», trošeći pozornost na tehniku izvedbe, ne uspijeva istodobno izraziti svoj glazbeni doživljaj. Dvoji da li da prekine usavršavanje tehnike, te da se posveti isključivo upoznavanju sebe (što ju je i dovelo u naš Institut), traženju korijena ovog neslobodnog odnosa prema svome instrumentu.

Ugodno sam iznenađena njezinom spremnošću da detaljno i vjerno opiše svoje dojmove tijekom svake pojedine faze svoga MO istraživanja. Ulaže značajan napor da pronađe odgovarajuće izraze s kojima bi mogla vjerno opisati pojedine, njoj začudne trenutke/-doživljaje tijekom istraživanja. Zadržava se osobito na opisivanju ponašanja cjelokupnoga tijela i određenih kretnji koje su joj bile potpuno nepoznate u prostoru njezina dosadašnjeg odnosa prema glazbalu. Uviđa svoje nove, neočekivane reakcije. O tome svemu svjedoči film. - Dijalog koji slijedi zabilježen je filmskom kamerom tijekom Chiarinog sebeistraživanja.

a) Filmska dokumentacija 1.

Chiara tijekom trećeg susreta sebeistraživanja. Dijalog.

Zadatak: - opuštanje napetosti

U dijalogu koji slijedi (kao i u ostalim pokušima) kurzivom označavamo one riječi koje su značajne za praćenje trenutačnoga razvoja (preobrazbe) svijesti u procesu sebeopažanja u prostoru MOM.

J: Prenesi tu ideju trtičnoj kosti, kako bi ti ono Tijelo moglo odgovoriti.

15:17

J: Što osjećaš u nogama?

C: Kao da *nešto* ... prolazi.

J: Opusti glutealne i slabinske mišiće!

15:18

(*Počinju se micati noge, ruke, glava.*)

C: Napetost je u ledjima.

J: Prenesi tu istu poruku solarnom plexusu.

15:25 do 15:34

J: Možemo li zastati?

C: Može! - Snažno kretanje, i bedra, ne znam ... težina, i tek u trenutku dok su stopala ovako stajala, snažna napetost u gležnjevima. Najveću napetost osjetila sam u gležnjevima, ali, sve u svemu ... bilo mi je dobro!

15:35, 15:43 ,15:45

(*Chiara sjedi i razgovaramo.*)

J: kako si to doživjela?

C: Postavila sam si zadatok: neka se desi nešto, *neka kretnja*, nešto što je *za mene najosobitije* ... prije se desilo na tako grub način, recimo, dosta snažno, prilično *žestoka kretnja*, međutim ovaj puta osjetila sam je upravo kao vrlo nježnu kretnju, bila je stalno vrlo ... vrlo nježna. U početku ono kruženje u zglobu šake i zatim, cijela *ruka činila je krug*; učinilo mi se, ne znam ... kao neki osjećaj ... kako bih rekla ... *kao* da mi je bila *priopćena ideja* nekog odnosa između toga kruga, koji je postajao sve veći. Poput slike svijeta, kao da opisujem neki svijet muzicirajući – na neki način, muzicira-jući s idejom širine, eto, s mišljiju koja se obraća svijetu, sve u svemu, to je bilo jako, jako lijepo, - jako dirljivo.

J: Kako si osjećala nadolazeću kretnju?

C: Vrlo fluidno, vrlo nježno, upravo, dok su se prije mišići ruku, nogu, bokova trzali, evo ovako ... uvijek jako ...

(Chiara uzima violinu)

b) Rad s glazbalom -

Usavršavanje glazbenog izraza

Sebeistraživanje 2.,

15:52

J: Ovaj zadatok podijelit ćemo u dvije faze. U prvoj fazi odsvirati ćeš neku skladbu po svome izboru, bez mojih uputa, na uobičajeni način. Odaberis sama neku skladbu.

C: Sada da to izvedem? – (*Chiara muzicira*)

(15:55)

J: Sada ćeš učiniti ovako: muzicirati ćeš u Stanju Mobilitas Originaria. Svijest koja je Nazočna neka sama odabere što će izvesti, po svojoj želji. Obrati pritom Pozornost na Disanje i na Tijelo, kao što si to već prije iskusila, prepusti se tome Stanju, svojoj Izvornoj Svijesti, - da vidimo što će biti izvedeno!

C: Dakle, da pitam ... da samo muziciram?

J: Muziciraj, neuvjetovano, pitajući svoje Tijelo želi li uopće ono nešto izvoditi, na *kakav* način to želi, hoće li izvesti ono što je već prethodno izvelo ili neku drugu skladbu. Tvoje Tijelo prepustiti će sebe onome Stanju Svijesti kao kada si prvi puta izvodila neuvjetovano kretanje (37, 38).

(15:56)

(*Chiara zatvara oči, duže opuštanje i započinje s izvedbom.*)

(15:59) -

J: To je sada bila neka nova skladba ...

C: (Smijući se) *Nemam pojma* koja je to bila ...

J: Nije li to neka *određena* skladba?

C: Ne, svirala sam *tako* ... note koje su *same nadolazile* ... *nije* bila neka *već postojeća* skladba!

J: Izvela si ... ?

C: *Skladbu!*

J: U trenu! – Kako ti se to svidjelo? Što misliš o toj svojoj izvedbi?

C: Eh ... silno me se to *dojmilo*, iznad svega, zbog trenutka u kojem sam *grenula* uzeti, postaviti violinu ... I jer sam to učinila na *drugaciji* način od onoga na koji to *obično činim*; obično, ne znam ... ovako nekako (pokazuje kako stavlja violinu na rame) izvodim tu gestu. Međutim, *osjetila* sam upravo kako ruke iz ramena ... kako ...

J: Kao da traže ravnotežu?

C: Točno, upravo to, poput krila, više su se uzdigle u ramenima. I zatim, teško je to opisati, u određenim trenutcima, čula sam veoma lijep zvuk, vrlo ... vrlo bogat, ne znam .... osjetila sam zvuk velike dubine, veoma voluminozan. Zatim, ne znam, kao da su mi - od trenutka na trenutak - bile sugerirane note ... ali *nisam znala* ...

J: Koja će biti iduća ...

C: Koja ... točno! Što upravo izvodim, tek nakratko, iduću notu ili dvije iduće, zatim *više nisam znala* ... To me se *dojmilo*, malo je bilo komično, malo zabavno, ne znam da li to mogu dobro objasniti ... *to je prilično izvanredno*, naravno – za osobu *kakva sam ja*. Hoću reći, za osobu koja *ima samo iskustvo koje nastaje iz čina koji je rezultat neke volje*. I onda se desio trenutak u kojem sam, recimo ... izvodila sam *F naturale* i imala sam *neku vrstu uplitanja Volje*, te sam, ne znam ... osjetila sam u trenutku neku vrstu dvije *stvari*: s jedne strane stvar je *išla sama od sebe*, a s druge strane bila je neka *volja*. I jedino mjesto gdje sam osjetila upravo uplitanje, na neki način, Volje, bilo je slijedeće: umjesto da izvedem *F naturale*, ne znam zašto sam izvela *F#* (s povisilicom), a ja sam imala na umu da moram - ne nakanom, već instinkтивno - recimo, izvesti *F naturale* i *G*. Međutim, od *F naturale*, ne znam zašto, željela sam izvesti *F#* (fis) i poslije, baš sasvim mehanički, umjesto da dođe *G*, slijedio je *A* zatim *G* koji je bio rješenje. Da sam samo promijenila notu koja je nadošla, ... da sam samo izvela *F#* umjesto *F*, i da sam zatim izvela kao obično *G*, sve to na neki način ne bi bilo baš jako lijepo! Međutim, dodajući tu drugu notu koja je upravo ... baš kada sam *kanila staviti određenu notu*, spontano je *nadošla neka druga* i kao ... *popravljajući* ... ne znam kako da kažem ... *nametnulo se poput određenog rješenja*.

J: Nametnula se Volja, kao da želi reći: ovdje sam, Nazočna sam. To je ona Sviest koja želi da se uoči ta njezina Nazočnost. Jer ona poznaje sadržaj spekulativnoga uma. Međutim, nešto je «nametnula» i ostala si iznenadena.

J: Da vidimo što će biti dalje. Za trenutak trebamo čin «poniznosti». Pitaj sada Sviest, želi li onu skladbu – onu koju si izvela prema svome izboru – izvesti u Stanju Izvorne Kretljivosti. Da vidimo kakva će biti izvedba. Neka cjelokupno tijelo bude u Stanju Pozornosti, pa i najmanji mišić na stopalu. Potpuna Pozornost mišića u trenutku izvedbe. Sve to uklopi. I sve ono što si stekla učenjem: note, pauze, melodiju ... Sačuvaj Stanje Pozornosti u svakome trenutku izvođenja!

C: (*Svira ponovo skladbu 1.*)

J: Kako je bilo?

C: Bilo je čudno: dok sam svirala, nisam pružala *otpor* ni na koji način. Ali bilo mi je *jasno*: da sam *birala*, bila bih svirala na *drugačiji* način. U početku nisam baš osjećala da držim sve pod *kontrolom*.

J: Želiš reći da se nisi uspjela opustiti, bila je nazočna kontrola spekulativnoga uma, stanje Pozornosti nije bilo potpuno?

C: *Nisam osjetila da potpuno kontroliram instrument. Ali osjećala sam taj poriv*. Osjetila sam kako sam *više priljubljena* uz instrument, više naslonjena no kada sviram na *uobičajeni način*; *kao da sam htjela dodati veću količinu zvuka* no što bih to učinila *svojom voljom*.

Osjećala sam se *vođena*, da sviram na određeni način koji daje veći volumen zvuku. Lakat, ruka, tijelo - sve se više priljubljivalo uz instrument no što to inače *želim* postići.

J: Kako si doživjela kakvoču zvuka, a kako izvedbu na osjećajnom planu?

C: Recimo da mi glazbenici imamo određeni *problem*: postoji neka *nakana*, i ona može biti vrlo određena, međutim u trenutku *nije to moguće prenijeti*. Meni se samo *čini* da *prenosim*, jer imam *nakantu* da učinim određenu stvar. I onda mi se *čini* da to *mora biti razvidno*. Na primjer, ako sviram i zabilježim zvuk, kod preslušavanja ispada slijedeće: *vjerovala* sam da će prenijeti *crescendo*, ili *diminuendo* ili *rallentando*, u određenom trenutku. Ali nije bilo postignuto! I sada prilikom ove izvedbe, sjećam se dva trenutka: nisu mi bile *sugerirane* nove ideje, već ideje koje sam već imala nisu izlazile, a ipak su na *neki način* *izašle*. Ostvarile su se neke *nakane*: kako misliš da je ispravno svirati.

J: Dakle, potrebna je osobita pozornost, tako da zvuk izade sam?

C: Da, potpuno *spontano*, *bez da se o tome razmišlja*. Da, *ne bih rekla* «nešto sam pritom *otkrila!*». - *Sada* sam uspjela, *opažam* da prije te stvari *nisu izlazile* ....

J: Želiš li ponoviti istu tu skladbu, imajući na umu tu Spoznaju, to što si iskusila.

C: Postoji druga stvar koja me se silno *dojmila*: prvo što sam *osjetila* za trajanja izvedbe - kako *mi se izdužuje kičma* – tijelo od glave do pete!.

J: Dakle, prije no što počneš, prizovi i to iskustvo, neka Tijelo bude Pozorno, neka svaki pojedini dio Tijela zauzme po svojoj Volji onakav Stav kakav Svjesno Tijelo smatra ispravnim. Poslije će mi reći što si opazila.

16.15

C: (*Chiara treći puta izvodi istu skladbu 1.*)

C: Ovaj puta *opazila* sam na određenim mjestima *nove stvari*, na *određeni način različite*, koje *nisam mislila* ovako izvesti. U smislu izvedbe zvuka. Bilo mi je *sugerirano* da to izvedem na *način koji me nije nitko naučio*. Što se tiče Tijela, opazila sam kako sam neke kretnje izvela na drugačiji način no što *inače mislim* da to *trebam učiniti*. Desila se nekakva *borba*. *Uspjelo mi je* dobro, u stavu. Kretnja lijeve ruke od prvog do trećega položaja. *Moj učitelj uputio* me je da ruka u trećem položaju *mora* doticati instrument. Međutim, sada ga ruka više *nije doticala*.

J: Ruka nije željela doticati?

C: Ruka *nije više željela* dotaknuti instrument. Međutim u tome trenutku nastao je mali problem. I nadalje, neke stvari bile su izvedene *na drugačiji način od onoga uobičajenoga*.

C: (Ponavlja dio skladbe, *crescendo*.)

C: To je bio *crescendo*. U Stanju Mobilitas Originaria desilo se *uplitanje crescenda s dvije određene razine* ...

J: Je li tebi bilo zanimljivo čuti tu izvedbu?

C: Da, bilo je *začudno*, ali zanimljivo.

C: (Ponavlja stavak.)

C: Opazila sam da ... u četiri grupe dvije note ... zadnja grupa dviju nota ... *opazila* sam kako su razdvojene – imam *dojam* da sam ih *željela* naglasiti.

J: Imam utisak da si u zadnje dvije izvedbe više pozornosti posvetila detaljima. Veća pažnja prema onome što slijedi. Ti kao promatrač si osjetljivija. Imam li pravo?

C: Postoji *veća pozornost* i istodobno *više dopuštenja* u izvedenim dijelovima. I još nešto zanimljivo: ono što sam opazila u prvoj izvedbi, ostalo je bilo u drugoj, ali u trećoj je lagano *izmijenjeno* u smislu *dodataka veće točnosti*.

J: Pokušaj još jednom izvesti istu skladbu, zanimljivo je kako se uvijek nešto nepredviđeno događa.

C: (Chiara izvodi istu skladbu u Stanju MO.)

16.29

2. Istraživanje «Marta»

1

Marta je profesorica likovne umjetnosti u srednjoj umjetničkoj školi. Želi istražiti kako se sposobnost Izvornoga Disanja i Kretanja može odraziti na poticaj i na snagu likovnog izražaja. Žudi obogatiti svoje osobne likovne izražajne sposobnosti. Kao pedagoginja želi usvojiti novo *znanje* kojim će pomoći učenicima da otklone trenutke *otpora* koji smetaju umjetničkom nadahnuću da *slobodno* pronađe svoj izraz. Dijalog koji slijedi zabilježen je filmskom kamerom tijekom Martinog sebeistraživanja.

Filmska dokumentacija 2.

Čin slikanja putem metode MO. Dijalog.

Sebeistraživanje 2.,

J: Možeš li spontano i sažeto nešto reći o svome iskustvu?

M: Pa recimo da ni o čemu *nisam razmišljala*. Ne o svim onim stvarima o kojima *obično razmišljam* u vrijeme dok radim: harmoničnost, simetričnost, neharmoničnost, usklađenost ... Gotovo da sam *više osluškivala energiju* koja je *vodila* moju ruku. Koji puta bila sam svjesna da izvodom i neke ružne poteze, ne lijepo, ali *slušala sam ruku*, sve dok nisam osjećala zamor, dok više nisam mogla ...

J: Što ti se najviše svidjelo u ovakvome načinu izražavanja? Jesi li imala u nekom trenutku osobit osjećaj, osim onoga osjećaja kako se tvoja ruka sama izražava?

M: Pa možda upravo *bezbržnost* što si *ne moram praviti probleme*, mogu *ostaviti ruku* da se igra u potpunoj slobodi. Postojao je zamor ali i zabavljenost igrom. Ali *ta igra zamara*.

J: Je li te smetala činjenica što umovanje nije upleteno?

M: Ne, možda zbog toga jer ovo je bilo *istraživanje intime*. Osjećam više taj mjesec i taj cvijet. *Neposrednost* je veća.

J: Osjetila si u većoj mjeri kako se izražava razbor oslobođen od nadzora?

M: Dok radim trudim se da ne stvaram slike lijepog zbog lijepog, već tražim istinu, neku svoju istinu, malenu i djelomičnu, kakva god da ona jest. To je za mene fundamentalno. Dakle koji puta radije se pitam zašto su boje ili crtež baš ovako složeni, umjesto da po svaku cijenu tražim neki uravnoteženi odnos. Radije se pitam zašto sam odabrala određenu boju, umjesto da ostvarim neku ravnotežu. – Svidjela mi se činjenica *da osjećam tu energiju* koja *izlazi iz ruke*.

J: Kako si to doživjela, kako bi tu energiju nazvala? Kako ti se ona pojavila, u kakvim oblicima?

M: Upravo ruka! *Promatraš* kako cjelokupno *tijelo daje snagu samo ruci*.

J: Udjelovljenje Cjeline u Pojedinačnome ...

M: Osjetila sam da je jedini kanal koji *prima energiju* upravo ruka.

J: Kako objašnjavaš *umor* koji se pojavio u vrijeme slikanja?

M: Bilo je toliko *energije*, da je ruka *nije mogla* potpuno *potrošiti*. Osjetila sam to kao *izgubljenu bitku*.

J: Bila si poput nestrpljivoga promatrača?

M: *Mogla sam reći: sad je dosta! - ali nije mi se dalo ... Svidjela mi se takva vrsta gestualnosti.*

J: Možeš li je usporediti s onom koja se javlja tijekom uobičajenog procesa stvaranja?

M: Zrcali veoma ono što moje slike već jesu.

J: Možemo li vidjeti tvoje slike?

M: *Slike su moje (misli na ove netom nastale u MO). Prepoznajem da su moje. Recimo, ova snaga izražavanja - koju uvijek tražim u svome radu i koju s mukom postižem – odmah se desila!*

(*Uspoređujemo slike i dijapositive prijašnjih radova.*)

J: Htjela sam pitati, misliš li da možeš, u svome budućem radu ... to iskustvo snage ...

M: Neprijeporno, barem za savladavanje onih trenutaka *otpora* koji se ne mogu izbjegći u tome poslu. Tko radi taj posao ima trenutke *zatvorenosti*, zbog različitih uzroka. Tada bih mogla koristiti ovu Metodu kako bih *savladala* te trenutke. Koji puta je dovoljno samo započeti i već se stvori strah od bijelog papira.

J: Kada bi ti netko rekao da odrediš ovu Metodu, kako bi ju nazvala? Kako bi sažela ovaj doživljaj, uzimajući u obzir svoje slikarsko iskustvo?

M: *Teško je sažeti. Ono što me se dojmilo* (promatrajući to *kroz ono što ja jesam*): osjetiti se toliko *nazočnom* na tako autentičan način, *bez cenzure, bez lažnih zamisli*, sa svim onim *što se jest*. ... Teško mi je sažeti.

J: Imala si bogato pedagozijsko iskustvo u umjetničkoj školi: vidiš li neki način na koji bi se ova Metoda mogla povezati s tom sredinom?

M: U školi nije jednostavno. Trebalo bi s mladima raditi. S malo njih je moguće nešto istraživati. Tada bi se trebalo ići do kraja, *u iskustvo*. Ovako, kakva je situacija sada ... *to bi bilo teško*.

J: Vjerojatno, jer se radi i pojedinačno ...

M: Ne radi se baš toliko pojedinačno. Ali postoje određene *sheme* i *standardi* koji se *slijede*. Koji puta je teško doći do nekakvog *osobnog*

istraživanja. Ružno je to izreći: nema se vremena! Trebalo bi pratiti druge stvari. Trebalo bi *otvoriti određenu temu i ne završiti je* ....

J: Da, to je zanimljivo: «otvoriti određenu temu i ne završiti je», ostaviti je otvorenom, malo po malo produbljujući iskustvo.

M: *S druge strane, osoba koja se razvija spremna je prihvati određeni način dijaloga.*

J: Misliš li da učenici raspolažu sposobnošću razumijevanja kojom bi mogli prihvati takav način poučavanja-, vole li oni teme povezane s pojmom slobode?

M: Često to kažem ... već od vrtića, već bi učiteljice trebale otvarati *neke teme*.

J: Vidiš li kakvu vezu između onoga što zovemo *um* i *srce* u ovome poslu? Vidiš li da oboje sudjeluju? – I znanstvenici govore o «umu srca», govore o toj svezi, počinju je proučavati. Vidiš li u toj stvari (MO) njihovo jedinstvo ili podvojenost?

M. Mora biti jedinstvo ... inače ... Eto, dok sam radila, *osjetila sam* kako *volim* boje, kistove, kako volim papir, kako volim *sposobnost da se krečem*. Eto, *ako ne postoji ljubav, nije moguće ...*

3. Sebeistraživanje «Ulrike/Maximilian»

1

S Maximilianom i njegovom obitelji počela sam primjenjivati edukacijski program prema načelima MOM dok je on bio u dobi od 8 godina. Rođen je s teškim oblikom cerebralne paralize. Rad s njegovom obitelji tekao je u tri faze.

U prvoj fazi edukacije obitelji majka (liječnica) usvojila je određena znanja o cjelovitom načinu prehrane, koju još uvijek dosljedno primjenjuje, zbog izvanrednih rezultata o kojima se osvjedočila (dječak se može hraniti «na žlicu», ne prima više hranu infuzijom – to je i za obitelj veliko olakšanje).

Druga faza: majka usvaja MOM, stavljajući težište u primjeni Metode na rad s pojmovima **dijete/majka/otac**, te na pojam «prihvatanje» Maximilianovog «stanja». – U određenoj fazi rada s Maximilianom i njegovom majkom opazila sam snažnu afektivnu krizu u majke: suprug je oduvijek sebe izuzimao od dnevnih poslova

povezanih sa sinom. Zaklonjen iza poslovnih obveza, izbjegava sukob sa svojim afektivnim stanjem: neprihvaćanjem činjenice da ima invalidno dijete. Obitelj je zbog toga dugotrajno u krizi, majka i otac pred rastavom. Što se više otvara nekim spoznajama, majka sve više uviđa kako tako «ne može ići dalje». Uviđam potrebu da radom obuhvatim cijelu obitelj, ili, ukoliko to ne bude moguće, da prekinem susrete s majkom. Ona razgovora sa suprugom i s kćeri (12 godina stara) i dobiva pristanak.

Slijedi **treća faza**: dva programska susreta sa svim članovima obitelji (Maksimilian i sestra, majka, otac), kako bi se postigla *zajednička vizija budućnosti*. Pozvani su svi da «iznesu na vidjelo» svoje mišljenje, i stavove, osjećanja. Otac i majka izrekli su prvi puta neka svoja neslaganja, zamjerke i strepnje; oslobođena je velika emocionalna napetost, stvoreni su uvjeti za dijalog; «normalan» dijalog već je započeo. Cilj je postao zajednički. Svakome članu ponaosob stavljeno je u zadatak da se sam sa sobom dogovori na koji način želi/može ili *ne-želi/ne-može* u budućnosti sudjelovati u zadovoljenju Maximilanovih potreba. Sestra je nacrtala crtež koji predstavlja obitelj u aktualnome vremenu, te drugi crtež s projekcijom u budućnost (brat je prikazan kako sjedi u invalidskim kolicima i figura je puno sitnija no ona na crtežu sadašnjosti. Figure roditelja stoje posve blizu jedna drugoj). Potičem ih na potpuno izvjestan stav, na unutarnje i formalno samoodređenje, obvezivanje na suradnju, na koju se *bezuvjetno* mogu osloniti ostali članovi obitelji. Svaki član ima svoj list papira i niže svoje prijedloge i obveze. U drugome susretu stvorena je zajednička strategija za postizanje dogovorenoga. Otac je otvoreniji i više integriran. Majci su «dozvolili» povremeno udaljavanje iz kuće. Vraća se nekim svojim prijašnjim aktivnostima (sviranju violine) i osjeća da je oslobođena osjećaja krivnje, - sretnija je.

U **četvrtoj fazi** suradnje slijedio je rad s Maximilanom na usvajanju Vještine Izvorne Kretljivosti. To je postignuto, uz čuđenje majke da je njezin sin pokazao sposobnost razumijevanja i da odgovara - putem određenih kretnji tijela, uz mimiku te glasanje, na za njega složene (kako je ona mislila) poruke i zahtjeve. Ovdje donosimo zabilješke (prijevod s njemačkog dnevnika majke) o svome Sebeistraživanju putem MOM.

a) Sebeistraživanje Ulrike/Maximilian – Izvještaj 1.

Primjena Buljan-Metode

- Moje iskustvo s Mobilitas Originaria,

u listopadu 1998. godine.

1. susret

Zadatak:

Pustiti pluća da Dišu - Izvorni Dah/Kretnja.

(Vidi Sadržaj 4. susreta i pokusa)

Zapanjujuće, kako je moguće ovako duboko disanje! Moje preostalo tijelo, čini se, potpuno je na to usredotočeno. Ne miće se. Kod drugog pokušaja moj trup okreće se uljevo unazad, a noge su pritom kao ukorijenjene. Osjećam se okrenuta, tako kako tu stojim, sa stopalima i nogama u jednom pravcu, a preostalim tijelom u suprotnom, te zbog toga moram plakati. Čudnovato! Navečer, kod ponavljanja, rotirajući pokret u lijevo unazad, oko 10 minuta. Znatiželjna sam kako će ići dalje.

2. susret

1. zadatak:

Ponavljanje već usvojenog, komunikacija s vlastitim tijelom.

(Vidi Sebeistraživanje prvo)

Disanje se povećava i to je *naporno*. U početku, ponovno okretanje je veselo, ali onda u tijeku i povećanom širenju - neraspoloženo, napetost u ledjima bolna, *trajanje* čak zastrašujuće.

2. zadatak:

Komunikacija s Maximilianom, u stanju izvornog disanja.

(Vidi Sadržaj 2. susreta i pokusa, te Sadržaj 5. susreta i pokusa, U početku bez micanja, a onda usmjeravanje na prisutnog Maximiliana, unutarnji *osjećaj hitanja* k njemu, u izvođenju pokreta iznenadno

zaustavljanje i ponovno ovo okretanje. Strašno, taj osjećaj, biti otuđen u vlastitom tijelu i ova čežnja za Maximilianom!

3. susret

1. zadatak:

Uspostavljanje kontakta s prostorom i stvarima u njemu, uz moguće promjene.

(Vidi *Sadržaj 2. susreta i pokusa*)

Stajala sam u kutu prostorije i pokušala steći stanje Pozornosti. To je bilo nešto *teže*, jer je Maximilian bio tako nezadovoljan. Dakle, - zatvori oči i saberi se! - potom pomisao: što da radim sada s prostorom, sa svojom okolinom? - Moje se tijelo *počelo okretati* amotamo; na jednoj strani bila je fotelja, a na drugoj stolci, moj ruksak, moje cipele. Sve više je izlazilo na površinu pitanje: što se sve to mene tiče? Oči su *se otvorile*, u toj zbumjenosti. Jadranka me upitala: Ulrike, gdje si ti? – Dobro pitanje, ali *nema vremena* za odgovor, jer sada moje oči *počele su bježati* po zavjesama, po podu i stropu sobe. Moje se tijelo tako okretalo *da bi* očima *omogućilo* da vide više prostora. Ova vrsta kretanja nije bila nelagodna.

2 zadatak:

Opustiti se u percepciji cijelog tijela.

(Vidi Sebeistraživanje prvo)

Nakon ove «vježbe» osjećam se vrlo osježena i *vrlo pokretna*, kao nakon dobre fitness tjelovježbe. Ali uopće *nije bilo lako* opustiti pojedine dijelove tijela. Noge su bile vrlo teške. *Događaji su dolazili* postupno, *u valovima* i *u rastućem intenzitetu*, gdje je bilo moguće odrediti glavni cilj/mjesto. O takvoj *sposobnosti tijela*, da *ono sebe može ovako rasteretiti, nisam do sada imala pojma*.

3. zadatak:

Izvorno Disanje, koje pokreću bronhije.

(Vidi *Sadržaj 4. susreta i pokusa*)

Ovo što sam upravo doživjela bolje je od svake tjelovježbe! Moje bronhije i nakon pet minuta još uvijek *dominiraju mojim tijelom!* Moje disanje tako je duboko i mirno kao što se može primjetiti samo u duboku snu. Odmah nakon naloga da *obratim pozornost* na bronhije, *osjećala sam sve više njihov zahtjev* da ih napunim zrakom i duboko ih ispraznim.

Dodatni susret

Zadatak:

Komunikacija s okruženjem.

(Vidi *Sadržaj 2. susreta i pokusa*)

Moje oboje djece bilo je prisutno. Uprkos tome nije bilo poteškoća započeti s Izvornim disanjem. Zadatak je bio: igrati se čudnovatom platnenom lutkom (*odnosno, provjeriti jesam li sposobna zaigrati se s lutkom ...*), ili pak s nekim drugim predmetom. Na izbor su bile knjige i jedna drvena igračka. Ponovo sam stajala u kutu sobe, disala, razgledavala prostor sobe, lagano okrećući tijelo. Jadranka je upitala: - Gdje je lutka? - Na to sam je pogledala izdaleka, ali zapravo - nije me uopće zanimala. Mnogo radije željela sam se baviti određenom knjigom. Upravo kad sam *osjetila tjelesni poriv* uzeti je, prišla je moja kćerka Clara, zgrabilo je knjigu, sjela je s njom daleko, kako bi je čitala. Bila sam potpuno razočarana, imala sam osjećaj da mi je nešto bilo oteto. Ponovno pitanje: gdje je lutka? – ta glupa lutka! Nije mi preostalo ništa drugo nego se od nje udaljiti. Pogledala sam je pozornije: prilično monstruozna, ta stvar! Moje su oči šarale po prostoru, prema mojoj djeci, - pritom sam bila znatiželjnija prema Clari i njezinoj knjizi, a istodobno i zadovoljna zbog dražesnog prizora. Ali opet mi je uspjelo promatrati lutku, te polagano, uz puno izbjegavanja i kolebanja, korak po korak doći do nje na metar udaljenosti. Da sam imala još deset minuta više na raspolaganju, bila bih je čak dodirnula.

4. susret

1. zadatak:

Razriješiti nejasan dojam o majci. –

(Vidi: *sadržaj 5. susreta i pokusa*)

Sjedila sam opušteno na podu; nakon nekoliko udaha ona je stajala pred mnom, tik uz mene, ali vrlo velika i čvrsto je stajala. Pružila sam ruke prema njoj, prema koljenima i pokušala sam je dohvatići gledajući je u lice. Osjećala sam kako ona nepomično gleda preko mene, nisam ju naročito zanimala. Nije mi poklanjala više pažnje nego drugima. Imala je nešto božansko. Ja sam pokušala doći joj ususret, glavu zabacivši unazad, kako bih je uhvatila, a ona je rasla preda mnom kao okomita stijena, nisam je mogla donijeti k sebi: privukoh se njezinim stopalima i osjećala sam kako se smrzavam. Moja draga mama! Nikada ne bih pomislila da u meni postoji ovakva slika! Iznenadena sam i tužna. O ovome nisam mogla ispričati mojoj majci. Ona bi bila duboko pozlijedena, nesigurna i poželjela bi se obraniti.

2. zadatak:

Razriješiti dojam o ocu.

Bilo je teško usredotočiti se na njegov lik, jer se oživljena majčina slika u međuvremenu stalno *nametala*. Ali onda se *nametnuo* i pojamo nečem malom, jedva vidljivom. Bilo je to neko teško pojmljivo biće, možda jako udaljeno, koje je izgledalo kao mali, plavi embrion s divovskim očima i velikom lubanjom. Zračilo je veliku mudrost i snagu i činilo mi se da promatra izdaleka. Imala sam osjećaj da bih mogla uspostaviti kontakt s njime. Osjećala sam svoju lijevu polovicu mozga. Pokušavam, ali mi ne uspijeva približiti se. Dok ovo ovdje pišem, obuzima me osjećaj da bi bilo moguće neko zbližavanje.

5. susret

Zadatak:

Opažanje vlastite *hrabrosti*, odnosno istraživanje – ima li u meni takvo što kao što je *hrabrost*.

Najprije vrlo oslobođeno disanje, slobodna ramena, disanje je duboko. Tada je zaliha hrabrosti bila iskorištena, osjećala sam zamor i rekla sam sebi: - Hrabrosti! Hrabrosti! – Uspjelo mi je ponovo se sabrati, osjećala sam malu hrabrost u sebi i primijetila sam da je moje tijelo počelo malo drhtati, a noge su tražile čvrst oslonac. – Hrabrost! – U potiljku su se zategnuli mišići, i to bolno. Onda je nastupilo stanje smirenosti i došla sam u očekivano stanje, veoma pozorno, spremno za nove turbulencije. A onda novi zadatak od Jadranke: - Želiš li k svome sinu? - Ali to nije išlo tako jednostavno, nego s puno kretnji koje se opiru. - Pokreti izbjegavanja, žalost je *prožela tijelo*, izbjegavanje, ali i sada je bila upitna ona «hrabrost»; tako je uslijedilo približavanje i dodir. Kada sam stigla do Maximiliana, grč je nestao.

Idućih dana i dalje sam mogla, pod Jadrankinim praćenjem, istraživati Mobilitas Originaria metodom.

1. Zadatak:

Pozornost na zapamćeno u trenutku začeća te na stanje fetusa u maternici.

Najprije sam promatrala dobro umetnuto jajašce. Osjećala sam dobro prokrvavljenu vlastitu maternicu. Osjećala sam ga kao prokrvavljeni unutarnji prostor, obavljen nježnim mišićima. Katkada bi se u mome disanju pojavio titraj i zaronio u moju maternicu. A onda se stvorila slika unutarnjeg prostora u obliku tvrde, mlačne kugle. Na jednom mjestu unutarnje stjenke nalazilo se malo, nekako živo zadebljanje, koje je bilo smješteno pod malim, srebrnim pokrivačem. Bila sam jako žalosna, jer sam mislila da vidim svoju bebu u svojoj maternici, koja je postala čelična kugla. Kasnije sam se sjetila, da se radi o ranom stadiju fetusa, naime o stadiju oblikovanja mjehura. Onda mi je ponovno lagnulo.

2. Zadatak:

Slijedeća konstelacija: «Maximilian, ti si bio u meni i disao si, stoga sam i ja u tebi i mogu disati kao ti».

Nakon nekog vremena osjetila sam u donjem, desnom dijelu prsnog koša snažno sažimanje, tako da me i sada, kada ovo pišem, boli desni luk rebara. Osim toga, snažno je vuklo u području ramena, a pogotovo lijevo rame podiglo se i moja glava bila je povučena unazad.

b) Istraživanje održano u studenom 1999. godine.

U međuvremenu, radila sam učestalo s Mobilitas Originaria, ponajviše u svezi slobodnoga Disanja i osjećanja Tijela. Na pitanje Jadranke Buljan o mojim planovima za *budućnost*, morala sam odgovoriti da nemam u sebe dovoljno povjerenja za nekakve planove. Maximilian ima sada 10 godina i u stanju je dvomjesečnog djeteta. Bojim se da će završiti u kakvu smještaju, koji mu ne će biti po volji, jer ga tamo ne će voljeti, - ako ga dadem u neki dom, kako bih imala svoj osobni mir.

Jadranka mi je pomogla da si postavim neka temeljna pitanja i utješila me je, da će s vremenom, kroz Sebeistraživanje putem Mobilitas Originaria, doći do odgovora. Dakle, ja sam radila Mobilitas Originaria, dok se Jadranka bavila Maximilianom, prateći ujedno moj rad.

1. susret

Zadatak:

Otvoriti se za put u neku *budućnost*, zajedno sa svojim sinom Maximilianom.

Najprije se pojavio *osjećaj* da čudo postoji, a time i novi početak. A onda osjećaj da sam ponovno trudna. Embrio se pojavio u mojoj glavi, a onda i u mome srcu. Nije se pokretao. Trudila sam se da dišem za njega i dala sam srcu da kuca za njega, kako bih ga oživjela. Rastao je kao divovski insekt, koji je ispunio polovinu moga trupa. Tražila sam Maximiliana: - Pa gdje si? Jesi li tu? – i bila sam spremna - za ovoga insekta - poletjeti majčinskim krilima. Zvala sam Maximiliana: - Dođi ovamo! Pogledaj, imam predivna krila i ti se možeš toplo saviti u mom mekanom trbušnom krvnu! Dođi sa mnom! – Ali on nije došao i ja sam odletjela, da ga potražim. Brzo sam došla na jedno brdo, gotovo do neba, kao što sam već bila doživjela uz manifestaciju slike majke. Tamo gore – sigurno nije bio moj sin. Onda sam letjela padinama brda i ugledah pticu grabljivici (moga oca?). Uspjelo mi je izravno zagledati u jedno njegovo oko, a onda se preobrazio: zjenica je postala dubok, crni svijetleći otvor, šarenica se pretvorila u višeslojnu mišićavu kesu! Stajala sam ispred neke maternice i bila sam spremna ući. Osjećala sam da je Maximilian bio u blizini.

2. susret

Danas je sedmi dan od smrti moga oca. Njegovi posljednji dani i sati veoma su prisutni u meni.

Zadatak:

Sakupiti snagu za moju i Maximilianovu budućnost, uz očevu pomoć (uz pomoć onoga što je moje sebstvo zapamtilo o ocu).

Otac mi se prvotno pojavio u disanju. Osjećala sam da dišem kako je on to činio, i to prije nego mu je rak pluća to onemogućio: moje lijevo plućno krilo jako se otvorilo (očev emfizem!), a desno – samo u gornjem dijelu. Polako osjetih nešto u mojim rukama, prije svega u vršcima prstiju i u površini desne šake, koja se podigla i okrenula prema van. Osjetih kapljice na mojoj ruci, - opet sam plakala? Oči su ostale zatvorene, to nije bila suza. Oprezno pokretanje šake – zatvaranje i otvaranje, opet osjećaj kapljica. Ah, tako, moja ruka dospjela je pod vrhove listova lončanice! Otac je u meni govorio: - Imam snage za budućnost! – Ja sam moj otac i govorim: - I ja imam odvažnosti i snage za budućnost! – Time sam u potpunosti ispunjena i moje podlaktice podižu se, moja desna ruka još jednom pomiluje biljku (lončanicu), a onda su moje ruke počele potpuno opušteno kružiti, u velikim zamasima susrećući se u sredini i zajedno krećući se k sredini moga tijela.

3. susret

Sinoć smo mama i ja dugo razgovarale o vremenu u kojem su se ona i otac upoznali.

Zadatak:

Kao jučer: zamislila sam da je moj **otac** star 26 godina. Onda je bio u Münchenu pred medicinskom državnom diplomom i upravo tada zaljubio se u moju majku. Brzo me obuzela pojavnost koju sam željela ispitati i to je išlo tako: - Ja sam mislio kako imam 26 godina i još nisam bio u ratu i nemam pojma da će doći. Pred državnom sam diplomom. Ali toga se ne bojam, ja mogu sve! Dovoljno sam velik i jak – pogledajte samo moja široka ramena! Omiljen sam među prijateljima, voljen u obitelji i osim toga upravo sam se zaljubio (moja mama! *Ja (Ulrike)* govorim dalje: Ja sam tako zaljubljen u nju i ona u mene i to je jasno, jer ja sam velik i jak i imam crne lokne. Sjedim na lavu ispred hale i mašem studentskom kapom i vičem: meni pripada svijet! (Maximilian nešto plače, Jadranka je u njegovoј blizini). – Čekaj, Maximilian, doći ćeš još k tebi, imam i za tebe puno odvažnosti i snage, vidjet ćeš! I ti ćeš onda dobiti široka ramena! Jer osjećam se tako slobodna i mogu sve postići! – Ovaj osjećaj sreće držao me je cijeli dan. Osjećala sam se u potpunosti u sebi samoj, ali otuđena od drugih ljudi, jer oni nisu imali pojam o tome što sam ja upravo doživjela.

4. susret

Zadatak:

Izvanjštenje stanja *radosti*.

Jadranka me je potaknula: - neka ono što je radost (*ukoliko je ima*) u meni uspostavi Izvorno Disanje. Pitaj se - gdje si ti, **radosti**? Diši za mene i u meni, ukoliko te ima? Otvori se toj radosti i obrati pozornost

gdje će se pojaviti u tvome tijelu. – Trajalo je prilično dugo. Stajala sam tu, osluškujući u svome tijelu i nisam znala što me očekuje. Onda se odjednom pojavila u mojoj glavi mala crvena kugla. Iz nje je nastala mala zraka koja je počela kolati po mome tijelu poput male svjetlosti, koja šeta kroz tanko, plastično crijevo. Zraka je bivala sve brža i na kraju skakala je potpuno nestošno amo-tamo, gurnula me lagano po glavi, na lijevoj ruci, na nosu, na leđima, na maternici, na malom nožnom prstu, na plućima ... i doviknula je mome tijelu: - daj mi znak na kojem mjestu trebam eksplodirati, da se proširim po tom cijelom tijelu!.

5. susret

Radost, koju ja nazivam «volja za životom», nije se mogla u meni razviti, počinje potraga za drugim osjetima, onima koja nju potiskuju. Vidljivo je da u sebi imam veliku tugu koja me pritišće u svim mogućim situacijama.

Zadatak:

Izvanjštenje žalosti.

- Tugo, dođi, Diši za mene! – Ponovno dugo čekanje i osluškivanje tijela. U grlu imam osjećaj knedle i pečenje iza očiju. Stojim i čekam. Jadranka veli: - Nemaš razloga bojati se! Tvoji te roditelji neće kazniti. Nitko ne može tvrditi da tvoj sin nije sretan! - Osjećaj knedle i pečenja se povećavao. Stojim tu, čekam i mislim: - Pa dođi već jednom, tugo, želim znati, zašto i kakva jesi? Dovoljno sam jaka da izdržim. Ti si u meni i ja te prihvaćam kao dio sebe! – Ali u najdubljoj svojoj nutrini istodobna misao: - Pokaži se, da te konačno mogu izbaciti!

c) Ulrike - Izvještaj 2.

Nakon što je Maximilian usvojio MO, te prvi puta stekao iskustvo samostalnog pokretanja svoga tijela.

Ovaj izvještaj nastao je pod utjecajem mojih iskustava kao liječnice i majke 13 godišnjeg dječaka s teškim tjelesnim oštećenjem.

Sve poznate i priznate medicinske terapije u Njemačkoj pretvaraju dijete s tjelesnim poremećajem u pacijenta, kojega se mjeri istim normama kojima se pristupa razvoju zdrava djeteta iste starosne dobi. Prilikom najave dijagnoze o uzrocima smetnji u razvoju i nastupajućim odstupanjima od normi, dijete postaje objekt znanstvenih interesa; predlažu se sve skuplji tretmani, bez da se razradi neki individualni koncept, koji je obitelji izvediv. Vremena za normalan život ima sve manje, brakovi se često razvode jer obitelj ne podnosi stres. Odnosi

braće i sestara dovedeni su u osjećajnu krizu, jer se sve raspoloživo vrijeme poklanja djetu s poremećajem. Ono u svome razvoju prolazi kroz mnoge terapeutske tretmane i ono samo osjeća se u velikoj mjeri otuđenim. Rijetko dobiva priliku da govori o sebi i o tome kako ono želi planirati svoj dan, jer za individualan pristup jedva da ima još vremena.

Na taj način često se gubi neizmjeran potencijal, kojeg sva djeca – pa i ona oštećena – a priori posjeduju. Naime, *sposobnost* i *volja* za individualnim razvojem, *težnja za samostalnošću* – temelj su svakog *odgoja*. Ako medicina ništa ne može otpočeti s ovim potencijalom i jedva ostavlja mjesta djetu za malo ponosa i samopoštovanja – krajnje je vrijeme da se u takvim slučajevima zatraži pomoć od *pedagogije* - i roditelji bi trebali od nje zatražiti pomoć.

Jadranka Buljan razvila je sa svojom Mobilitas Originaria metodom fascinantan koncept koji za oštećeno dijete - ali i za njegovu cijelu obitelj - nudi životnu, razvojnu i odgojnju pomoć.

Naš je Maximilian u velikoj mjeri zarobljen u svome tijelu. Ne može se kretati. Kada ga se stavi spavati, satima leži tako kako je ostavljen. Kako je usrećujuće i čudnovato svaki puta kada se prepusti duboku disanju u Mobilitas Originaria! Tada on može svoje uvijek skvrčene ruke ispružiti, prste opustiti, noge malko trzati; njegove oči pune su ponosa, svijetle i on glasnom vikom skreće pozornost na sebe! I jer on zrači većom svjesnošću, meni je lakše priхватiti ga kao neko samostalno biće.

Putem Mobilitas Originaria metode prepoznala sam određene načine ophođenja i neke konstelacije koje se ponavljaju u našoj obitelji i njenoj povijesti. Maksimilianov poremećaj sada mogu suvislo staviti u red, osjećam se oslobođena krivnje i emocionalno sam puno opuštenija, jer svome sinu prenosim puno više samo-odgovornosti; imam puno više vremena i emocija za druge stvari. Naša cijela obitelj želi i dalje ići ovim putem.

4. Istraživanje «Miro»

1

Miro je završio gimnaziju s odličnim uspjehom; upisan je na elektrotehnički fakultet bez obveze pristupanja prijemnome ispitu. Velik trud uložio je u svoje dosadašnje školovanje. Otac je uspješan poduzetnik, ima razvijenu samostalnu djelatnost u kojoj zapošljava očeve dvadesetak obitelji i u koju bi Igor mogao ugraditi svoje buduće profesionalne znanje. Otac o tome otvoreno ne govori, kako bi izbjegao osjećaj pritiska; Miro osjeća da je to očeva želja. Potpuno je svjestan povoljnih životnih okolnosti kojima je okružen, ali nije zadovoljan. Pati od strahova i ima poremećen odnos prema hrani: jede samo određenu hranu, ne želi jesti meso, majka smatra da količina hrane nije dovoljna. To je povod velikih sukoba i napetosti, ljutnje. Roditelji su zabrinuti za njegovo zdravlje. On želi da takav njegov izbor bude bezuvjetno prihvaćen. To ne može postići. Prijeti odlaskom na Himalaju. Kaže kako žudi duhovnom i kako to nije tu gdje on živi. Roditelji su uplašeni, žele da sin nastavi studij. On omalovažava rezultate svoga truda, ne vidi nikakvo dobro u materijalnoj sigurnosti koju mu pruža obitelj. Nesretan je zbog napetosti koju je stvorio u obitelji, koja ima značajnijih problema s drugim sinom, ali ne zna kako da sa svim time izađe na kraj. Ne želi iznevjeriti roditelje koji su brižni i dobri, strpljivi, ali želi zadržati sebi pravo da sam odlučuje što je za njega dobro. Njegov gimnazijski profesor (koji je prošao iskustvo MOM) razgovarao je s roditeljima i zajedno su odlučili da pokuša naći odgovor na svoje probleme kroz iskustvo MOM. Došao je pun povjerenja i nade u neko povoljno rješenje. Žali se na stalne bolove u kičmi u visini vrata i u leđima, između lopatica. Dosadašnje iskustvo rada s tijelom: ima iskustvo yoge, popraćeno razočaranjem. Vrlo kritički prosuđuje osobnost i određene postupke učitelja yoge i zdvaja o njihovoj moralnoj utemeljenosti. Traži neku čvršću povezanost sa svojim sebstvom, neki nov temelj na kojemu će izgraditi povjerenje u sebe.

a) Filmska dokumentacija 3.

1. Sebeistraživanje 1.

Zadatak:

Neka se desi što Izvorna Svijest smatra da je sada/ovdje meni najpotrebnije.

Tumači proživljeno:

I: Imam dosta problema s kičmom i vratom. *Nesvjesno* pokušavam to nekako popraviti. U ovom stanju osjećam da *tijelo samo pokušava* istegnuti te kosti. To mi istezanje paše.

J: Kako doživljavaš Kretnju? Kao svjesnu radnju, kao planirani pokret; kako ga prepoznaješ?

I: Pokret uopće nije planiran. Pokušavam pratiti Disanje i promatram što Tijelo dalje radi. Doista fascinantno! Za mene nešto potpuno novo, jer pokret dolazi iz mene, ali ne razumijem: ja ga promatram i smijem se sam sebi i pokretima koji dolaze iz mene. To je potpuno novo za mene.

J: Možeš li pojmiti da je to zapravo proces učenja?

I: Da, to je učenje samoga sebe.

J: Tijelo pokazuje samo što mu treba?

I: Da, meni pašu takvi pokreti.

b) Filmska dokumentacija 4.

2. Sebeistraživanje

Vrijeme: 12.42.

Zadatak: što je u meni upamćeno o odnosu s ocem?

I: U početku, kada sam izdahnuo, kao da neko vrijeme nisam imao potrebe udahnuti. Bio sam neko vrijeme bez zraka. Dosta teško mi je bilo kada sam se okrenuo na glavu i kada je težina tijela bila na glavi. Nije to bio osjećaj ljutnje, već dugotrajne boli i djelomično gušenja.

J: Organska bol ili duševna?

I: Tjelesna. Čak na početku sam osjetio neko olakšanje.

J: Gdje te je boljelo, na kojem dijelu tijela?

I: Kako sam stajao na rukama kosti su me boljele, jako, i zato što sam lupao dlanovima po podu.

J: A kakav je osjećaj bio prilikom lutanja?

I: Nije bilo osjećanja ljutnje, već neki isprazan osjećaj.

J: I koji je to bio sadržaj?

I: Informacije vezane uz sjećanje na oca.

Nastavlja istraživanje

I: Imao sam osjećaj mučnine, zatim pritiska u glavi, zatim osjećaj tuge i na kraju nedostatak snage i pritisak u glavi.

3. Sebestraživanje

Zadatak:

Neka me moje tijelo nauči kako da popravim stanje u kičmi.

I: Počeo se manifestirati moj strah. Tijelo je prestalo disati. U tome trenutku nisam znao što će se dogoditi. Očekivao sam da će to možda izazvati još veći strah u meni. A kada je došlo do neke optimalne točke do koje mogu strah izdržati, tijelo se vratilo u normalno stanje disanja, počelo je normalno disati i to vrlo ubrzano. Pluća su naglo počela udisati zrak i to vrlo ubrzano. To je izazvalo osjećaj velikoga olakšanja. Mislim da mi je taj osjećaj olakšanja jako pomogao i izbacio iz tijela taj strah koji sam osjećao u sebi.

J: Da li je možda bio prisutan i osjećaj ljutnje?

I: Mislim da nije. Istina je da osjećam da su mi ruke blago utrnule, ali to je ugodan osjećaj olakšanja.

4. Sebeistraživanje

Zadatak:

Postoji li u meni neki osjećaj ljutnje?

J: Koji sadržaj je sada na redu?

I: Pretpostavka da postoji ljutnja.

I: Doista sam se iznenadio zbog ovog ispuštanja neartikuliranih glasova, zavijanja, ali to mi je proizvelo osjećaj olakšanja. Nakon toga mi je doista lakše. Puno se bolje osjećam. Nisam uopće očekivao nešto takvo. Iznenadio sam sebe.

J: Da možeš urlati?

I: Da, da mogu urlati.

J: Jesi li ikada tako urlao?

I: Ne sjećam se kada sam tako urlao.

5. Sebeistraživanje 6.

Zadatak:

Imam li poriv za pretjeranom *kontrolom*?

I: Na početku sam osjetio nedostatak zraka.

J: Koji je bio sadržaj?

Ispitati da li postoji unutarnja želja za kontrolom. U izvjesnom trenutku, nakon vrtanje, imao sam gubitak orijentacije na trenutak i lutao sam po prostoriji i zatim sam lutao po prostoriji kao da želim steći dojam ukupnoga svega što ima.

J: To je već tvoja interpretacija?

I: Da, hodao sam naprijed natrag, napravio sam više krugova po prostoriji, obišao sam cijeli prostor, počeo sam čitati naslove knjiga, kretao sam se od jednog do drugog zida, do prozora, vračao par puta.

J: Kako to interpretiraš?

I: kao neko ograničenje. Možda su ti zidovi ograničenje koje bih ja htio pomaknuti. Možda osjećaj kontrole. Kako nisam osjećao takav razvoj situacije pa me zanimalo što će biti dalje, da li će biti neki određeniji događaj, snažniji od samog kretanja kroz prostoriju. Malo me to iznenadilo, to ...

J: Gubitak kontrole?

I: Možda baš to ... Nije ono što sam očekivao, za razliku od prošlog puta.

6. Sebeistraživanje

Zadatak:

Što je u meni upamćeno u svezi moga doživljaja *majke*?

I: I za mene to na neki način znači izražavanje moje psihe a isto tako i znanje do kuda kretanje tijela može ići i kakve su tome gibanju posljedice, što se može dogoditi.

J: Postoji li faktor kontrole?

I: Postoji faktor kontrole. Ja to mogu *skinuti* a možda ja nemam hrabrosti prepustiti se potpuno tome ...

J: Postoji paralelno razmišljanje: dokle može ići ...?

I: Postoji paralelno razmišljanje.

J: Kako dolaze kretnje?

I: Kretnje dolaze iz mene samoga.

J: Ti ih planiraš?

I: Ja ih ne planiram. To je izvan kontrole *racionalnog* uma. Možda baš zato što ih ne mogu kontrolirati ja se na neki način bojim.

(Miro nastavlja istraživanje.)

I: Jake frustracije. Kada vrtim ovako glavom imam osjećaj da se gubim, da gubim ravnotežu. Našao sam se na podu ali sam *zadržao osjećaj sigurnosti* da mi se ništa ne će dogoditi. Možda mali osjećaj straha da ću otpočeti udarati nogama o pod.

J: Koji sadržaj si disao?

Sadržaj je bio: iščitavanje memorija vezanih uz moju majku.

7. Sebeistraživanje

Zadatak:

Ja u trenutku rođenja.

J: Možeš li reći nešto o doživljaju?

I: Ruka je stiskala vrat, što je izazvalo značajnu bol. Pritisak na glavi kod stajanja na glavi bio je negativan.

J: Kakva je bila stvarna priča kod rođenja?

I: Mama kaže da je porod bio jako naporan.

J: Koliko je trajao porod?

I: Više od tri sata.

c) Miro - svjedočenje nakon seminara

«Ovo je bilo predivno iskustvo čije je stvarne vrijednosti još uvijek nisam potpuno svjestan. Imao sam priliku, iako ne znam čime sam to zaslužio, vidjeti sve o čemu sam sanjao da postoji. Pred mene ste stavili instrument od neprocjenjive vrijednosti. Pokazali ste mi kako da

razlikujem želje i projekcije strahova, kako da prihvatom odgovornosti i uloge u životu. Kaos u mojoj glavi je dobio putokaz za povratak u prvobitnu mirnoću. Ja sam ponovno prepoznao ljepotu vlastitog života. Shvatio sam da smisao leži u sreći vlastite obitelji a ne u negiranju pojavnoga svijeta. Prepoznao sam motive i vrijednosti budućeg djelovanja. Moja shvaćanja yoge su sada obrnuta. MO je za mene najvrjednija stvar koju sam u životu mogao otkriti. U njemu leži način kako mogu liječiti tijelo, fizički i psihički. I to nije nešto mistificirano, već je tu, dostupno meni. (...) To je sve što sam mogao zaželjeti. Meni i mojoj obitelji ste dali putokaz sreće ... Ja sada želim preuzeti odgovornosti i promijeniti svoj život..»

5. Sebeistraživanje «Marco»

1

Marco ima 7 godina. Dovela ga je majka. Usvojen u dobi od tri mjeseca. Dok je on zabavljen prostorom i predmetima u njemu, majka mi tumači motive posjete. Kada su dječaka donijeli u njegov novi dom već je pokazivao nemir, učestalo je plakao bez vidljiva razloga. Nestalne je pozornosti, povremeno pokazuje stanje straha u potpuno mirnim situacijama. - Teško zadržava zor na nekom predmetu i potrebnu pozornost prilikom komuniciranja s drugim osobama. I sada, dok čeka, pogled mu luta od predmeta do predmeta. Pričinja se da ga ništa ne zanima, ali unatoč tome, uočava mnoge detalje pogledom i tek ovlaš dodirom. I mene je pri dolasku tek nakratko pogledao, bez pozdrava riječju ili rukovanjem. Samo se nesigurno smješka. Svaki puta kada nam se pogledi susretnu - on je spremjan nasmiješiti se. Roditelji ga vode na plivanje, ali ne primjećuju da ga to veseli. Majka je zabrinuta za njegovo opće psihofizičko stanje. Roditelji žele da bude veseliji i da razriješi sklonost strahu.

Opažanje tjelesnog stanja i držanja:

Marco je mršav, ramena uska i srušena, pogнутa; grudni koš nešto uvučen, glava, vrat i ramena istureni prema naprijed. Ruke obješene uz tijelo i dok hoda. Tu i tamo ruke se odvajaju od tijela, svaku radnju brzo otponjući i prekidajući. Koljena opuštena i lagano povijena. Boluje od bronhijalne astme.

2

- Majka te je dovela da porazgovaramo. Što mi ti želiš reći? Vjerujem da si nešto pripremio ... znatiželjna sam.

- Želio bih postati snažan. I ne želim se plašiti mraka. Strah me je ostati sam u sobi u mraku.

- Koliko snažan želiš biti?

- Volio bih imati veće mišiće i volio bih brzo trčati. Kada trčim ostajem bez daha. Učiteljica mi kaže da zabušavam ... sram me je kada mi tako kaže. - Nakon plivanja sam umoran. Ne volim ići na plivanje. Ali želim imati jake mišiće, kao moj tata (*smije se*). - Ti nemaš ovdje utege ni sprave ... (gleda uokolo) kao u «palestri» (*dvorana za vježbanje*) u koju ide moj tata.

- Bi li ti želio sazнати, zašto tvoji mišići nisu snažni toliko koliko ti želiš?

- ?!

- Zamisli sada, ja te to pitam ... Vjerujem da se to nisi na taj način pitao, ali ipak - čini li se tebi da je moje pitanje zanimljivo? Bez odgovora na to pitanje ne možemo ništa novo započeti! Ja tebe ne želim prevariti obećanjem, da ćemo ovdje stvoriti velike mišiće.– Kada meni netko nešto obeća, ja to odmah zanemarim. Hoću samo djelo! – Ali mogu ti nešto obećati: ovdje ćeš naučiti nešto što će se tvojim mišićima svidjeti.

- **Može, - zašto nemam mišićave ruke?**

- Idemo polako. Pokazat ću ti igru koju još nisi upoznao. Igrat će mo se skupa. Prvo ću ja tebi nešto ispričati, a zatim ćeš ti meni pokazati što to tebi znači. U toj igri tražiti ćeš hrabroga dječaka kojega nije strah kada ostane sam u sobi. Ja ću biti pokraj tebe dok ti budeš njega tražio. On se sakrio. On je u tebi, - taj dječak to si ti, - onaj dio tebe kojemu ti ne dozvoljavaš da se on snažnim pokaže. - Zar je tebe «njega» strah?

- Uopće me nije strah! Njega mora biti strah od mene! Ja ću njega naći pa će se on uplašiti!

Bi li ga ti htio upoznati? Bi li htio vidjeti što on sve zna i može kada mu daš da ovlada ovim tvojim-njegovim tijelom? (*Smije se, znatiželjan je i otvoren, ne smeta ga nazočnost majke, stoji potpuno uz moj bok priljubljen, svojom voljom*). To ti želim reći. Kada se taj dječak-koji-ti-jesi, pojavi u svojoj snazi, onda će nam on sam odgovoriti - gdje je on do sada bio. Zaključi sam: nije li možda on taj kojega moramo izvući iz mračne sobe?

- Rekao sam ti da je njega strah, ne mene!

- Najbolje da to odmah provjerimo!

(Slijedi uvod u metodu Disanja i Kretljivosti, istumačen na način koji je dječaku razumljiv).

Zatvara oči. Otvara ih i ponovno zatvara. Tako više puta. Konačno ih ostavlja zatvorene. Smješka se, potpuno zabavljen time što izvodi. Pruža ruke ispred sebe te laganim ali sigurnim korakom hoda – i dalje zatvorenih očiju – prema zidu. Žmireći, saginja se tijelom prema zidu, provjerava opipom je li već stigao, razveselio se kada ga je napipao, - i zatvorenih očiju došao je do cilja. Okreće se, i nadalje zatvorenih očiju, vrača se na polazište zapamćenom trasom. Stiže do sredine prostorije – do polazne točke, otvara oči i smije se. Oči se zatvaraju i radnja se ponavlja na jednak način, u smjeru preostala tri zida. Povremeno nalijeće na predmete, ali vidljivo je da ga to ne smeta, - ne otvara oči da provjeri što se dogodilo, na što je naletio. Potpuno je slobodan u prostoru - samim sobom proizvedenoga mraka.

Podsjećam ga kratko da bude i nadalje Pozoran - dok se ovako lijepo zabavlja - neka ostavi Plućima snažnoga dječaka da vode brigu o sebi, itd. Bez zabune razumije metaforu, zna da je samo o njemu riječ. U stanju je *razlučiti* što je neka *namjerna*, unaprijed programirana radnja od *ove* vrste Radnje. Geste koje se Uprizoruju zabavljaju ga svojom neočekivanošću. U jednom trenutku prekida stanje Pozornosti i pita me je li dosta. Vjerojatno, prema navici, misli da je u pitanju vrijeme ili da bih mu ja trebala nešto opet reći. – Trenutak «racionalizacije», uspostavljanja «kontrole». U svakom slučaju, želi moju reakciju. Gleda u majku i smije se. Traži njezino odobravanje. Međutim ništa ne govori. Očito nema potrebu što reći. Vidno je zadovoljan i ispunjen Zgodom.

- Da li te zanima kako se ova igra dalje odvija? – Idemo još jednom od početka, - što dječak koji se ničega ne plaši želi ovdje i sada raditi? – Pitaj toga unutrašnjeg dječaka ovako: što bi njega sada moglo jako zabaviti, što njega ovdje *privlači*? – Nije li ovdje malo dosadno? Nema niti igračaka. Ali hrabri i snalažljivi dječaci taj problem rješavaju - da vidim kako! ... Počni isto kao prije ... !

Na trenutak je miran: Uspostavlja Dah/Kretnju. Oči se zatvaraju. Prsni koš toliko se širi Disajem da se ramena odižu. Njegovo tijelo okreće se u smjeru smotanih vunenih prostirki. Napipava jednu od njih, neprekidno žmiri, bez «varanja»; obgrli je rukama i prenosi je do središta studija. Smije se. Sve obavlja «u mraku», iza zatvorenih vjeđa. Žmireći odmotava prostirku. Pipa rukama da li je potpuno ispružena, po cijeloj dužini. (Potpuno je i nadalje Pozoran, Disajem i Gestom.) Zatim ustaje (žmireći), odlazi i po drugu prostirku. S njom ponavlja istu radnju. Složene su jedna do druge. Nakon što je napipao gdje bi bio rub – liježe popreko prostirke, hvata naposljetku rub i počinje umotavati svoje tijelo, koturajući se po parketu. Glava mu je umotana, vire samo djelomično noge. Smije se grohotom iz «dvostrukoga» mraka. Kotura se u jednome smjeru, zamotavajući se u prostirku, zatim

se odmotava koturajući se u suprotnome smjeru. To sve ponavlja i s drugom prostirkom. U trenutku kada ju je napisao, počeo se smijati. (Ima neobičan i dražestan smisao za humor, vrlo je svjestan, odgoneta «u letu» smisao iz-sebe-nastajuće Igre.) Onda se okreće u suprotnome pravcu i ponavlja to isto. Veoma je razigran i potpuno predan tome svome Izumu. I u ovoj igri odredio je četiri pravca kretanja. Konačno se zaustavlja, i gleda me razdragano, očekuje moju reakciju.

- Kako ti se svidjela tvoja igra?

Smije se, ne odgovara, još je zanesen doživljenim. Ništa mu ne objašnjavam, ostavljam mu njegov Doživljaj. Tek ukratko napominjem da kod kuće može opet dozvoliti - hrabrome dječaku koji on jest - da se poigra, započinjući igru «onakvim» Disanjem. Priznajem mu da mi se njegova igra jako dopala i da sam se i ja zabavila.

Slijedi razgovor s majkom, kojoj dajem neke naputke o tome kako da ga potiče na tu «igru», a da on to ne osjeti kao zapovijed, obvezu ili neko «lječeњe». Spremaju se na odlazak. Majka mu pomaže da obuče kaput i on kreće u predoblje, prema izlaznim vratima, bez da me pozdravi. Samo mi je dobacio pogled, kao i pri dolasku. Ja ga pozivam da se vrati:

- Hej, hej! Dođi, dođi! – Zar stvarno hoćeš samo tako otići, bez da mi ostaviš mogućnost da te pozdravim? Osjećam da mi nešto nedostaje! - Idemo još nešto pokušati: ponovimo ono što smo naučili. Znaš što me zanima? – Htjela bih vidjeti hoće li me na rastanku pozdraviti onaj dječak koji se do maloprije ovdje veselo igrao u potpunome mraku. – Hoćeš li mu to omogućiti? Ne zanima li i tebe kako bi se on ponašao?

- **Može!** – Odlazi opet do sredine prostorije, otkuda je započinjalo njegovo MO Kretanje.

Uspostavlja MO Sebesvijest. Kreće se usporeno, stavljajući nogu ispred noge, opet u «mraku» čvrsto zatvorenih vjeđa. Hoda vijugajući, smijući se tomu. Mijenja smjer, kao da me drži u neizvjesnosti, hoće li naposljetku stići do mene. («Ti moraš čekati – možda i ne dođem do tebe!» - tako prevodim poruku.) Opet je živahan i vesel. Prilazi mi napokon i širom otvara oči. Na trenutak stoji. Usporeno odiže ruke od tijela, u visini ramena. Stoji tako raširenih ruku, a zatim ruke izvode, poput pantomime, gestu grljenja nepostojećeg-nekog. Obuhvaća sam sebe oko tijela, grli sebe i opet širi ruke, smije se. Ja učinim isto (u MO): raširim ruke, čučeći pred njim, ali u stanju čekanja njegove Volje, ništa prva ne započinjem. On se smije, učini gestu kao da će krenuti prema meni, ali se vraća, «vara» me. Ja i dalje ne odustajem, ali niti on s «varanjem». U trenutku baca se meni u zagrljav, čvrsto stišćući moja ramena rukama; u njegovom smijehu ima ushićenja pobjednika; potpuno je oslobođen nelagode od ove bliskosti. Naposljetku izlazi s majkom, zadovoljan.

6. Istraživanje «Giorgio»

Majka dovodi sina starog 11 godina. Odazvala se mome pozivu koji sam uputila (putem intervjua u Torinskome dnevnom listu «La Stampa») roditeljima koji su usvojili dijete i smatraju da imaju u odnosima s djetetom problem koji ne mogu nikome povjeriti (strah od osude). – Imali su priliku ispričati svoju priču, dobiti savjet i pomoć. Istraživala sam određenu pojavnost: djeca koja su proživjela napuštanje (odmah nakon rođenja i u najranijoj dobi (o tome u poglavlju: *Primjena teorije Izvorne Svijesti u pedagogiji*) teže neprihvaćanju roditeljske ljubavi. Željela sam dobiti što veći broj ispitanika za moje istraživanje te pojavnosti.

1

Potpuno slobodno, majka pred sinom govori o njegovim smetnjama u ponašanju i poremećenim odnosima u obitelji. G. je vrlo aktivan u praćenju dijaloga i nadopunjava majku, kao da se priča o trećoj osobi. - Dječaka su usvojili u dobi od 9 mjeseci. Muž je liječnik, veoma zaposlen. Nema vremena za dijete. U zadnje vrijeme izbjegava ga i nakon posla, jer ne može s njim izaći na kraj, nema strpljenja niti razumije uzroke poremećena ponašanja dječaka. Nema psihičke snage poboljšati kontakt sa sinom, osjeća se «kažnjen» njegovom nazočnošću i razočaran je. U dogovoru sa ženom preustroio je njoj svu brigu o djetetu. Ona je također liječnica, napustila je svoj posao i danonoćno je s djetetom. Otac skrbi, majka se bavi «logistikom» odgoja. Usamljena je, rezignirana, strepi za dijete, osjeća se bespomoćno, napuštena kao supruga i majka. Nikome ne može povjeriti što je tišti: niti prijateljima, a ponajmanje rodbini. - Dijete je usvojeno u tako ranoj dobi te će svatko prosuditi da su roditelji krivi što je dijete s njima tako «nesretno», jer oni ga, očito, «ne vole». Ona zna da ga voli «kao rođeno dijete». Potpuno je njemu sebe posvetila. I u najtežim trenutcima nježna je i popustljiva. Dijete nije upoznalo grubo ophođenje u obitelji. Od najranije dobi njegovo ponašanje je «nemoguće».

Giorgio je hiperaktivan, pati od nesanice. Drži majku budnom do 2 – 3 sata ujutro. Onda se budi oko pet ili šest, hoda po kući, traži po hladnjaku što će pojести. Nedavno se «uneredio» i čekao da majka dođe. «Morala» ga je prati i presvlačiti. Na rubu je živčanoga sloma. Već nekoliko puta bacio se na pod, pred gostima, i počeo masturbirati, bez ikakvoga srama. Ne zna kako da ga oslobodi od toga nagona. Molila ga je da to ne čini – nije pomoglo. Ne zna kako da se pred gostima izbavi zbog takvih ispada. Majka osjeća to ponašanje kao izazov. Desilo se da je otišla u trgovinu, a on je u međuvremenu zapalio zavjesu u dnevnome boravku.

Izravan povod dolasku je nadolazeći kraj školske godine. Majka bi voljela da se on barem malo smiri, da završi razred. Na nastavi u školi nema strpljenja s mirom sudjelovati. Uznemiruje cijeli razred. Još jedna zgoda majku je potpuno shrvala: sin čupa pincetom dlačice koje su se počele pojavljivati ispod pazuha i na pubisu. I to ne skrivajući se, bez osjećaja srama. – «Naš dom je umobolnica!». – Majka želi promjenu i boljitetak sinu i cijeloj obitelji.

Dojam o Giorgiu

Nizak rastom i pun. Geste tromije, ali duhom vrlo otvoren, razgovorljiv, prijemčiv za svaku izgovorenu riječ i misao. Sve drži pod kontrolom. Velika sposobnost uživljavanja i spremnosti na sudjelovanje.

1

- Želiš li mi nešto reći, nešto što još nikome nisi rekao.

- Da, imam nešto ...

- Slobodno reci. Ovdje možeš reći sve što ti padne na um.

(*Dolazi posve blizu, šapće mi na uho:*) – Neprestano razmišljam o tome kako će nekoga ubiti. Kako moram nekoga ubiti. To mi nije drago kada tako mislim. To je ružno i plaši me.

- Je li to netko koga poznaš?

- Ne, ali to bi me moglo spopasti svaki čas. To se ne smije. Toga me je strah. Ne želim tako misliti.

- Tako ti govori neki glas, kao da ga čuješ izvan sebe, ili ti tako razmišljaš?

- Nitko mi to ne govori, to ja sam tako smislim.

- Ima li još nešto što mi želiš reći?

- Umoran sam, htio bih spavati, ali tako sam nervozan. Mamu gnjavim.

Pristaje na to da upozna način disanja koji će ga smiriti i kojim će moći sam ovladati svakom situacijom u kojoj bi se mogao osjetiti nesiguran i koja mu se iz bilo kojeg razloga ne bude svidjela. Slijedi prenošenje Metode.

Uspostavlja s lakoćom Stanje MO. Tijelo se spušta na prostirku na kojoj je prvotno stajao. Sjedi i pluća potpuno smireno dišu. Noge prekrižene, dlanovi su na koljenima. U jednom trenutku, usporenom kretnjom, ali odlučno, spušta se na leđa. Liježe. Oči se zatvaraju. Nos udiše, usta izdišu. Prošlo je 10 minuta i disanje postaje jedva čujno. Sjedim na podu pokraj njega, izvan njegova vidnog polja. Nisam više sigurna da li je utonuo u san. Oslovljavam ga.

- Sada moje tijelo meni kaže da *ono hoće* spavati. *Hoću* spavati!

- Ne daj se smetati!

Nakon nekoliko minuta Giorgio spava i hrče (pati od polipa u sinusima). Majka se smije, a i meni je komično. Strpljivo čekam i ne prekidam njegov pokus. Razgovaram u međuvremenu s majkom. Ona prepoznaće da on *stvarno* spava. U očima su joj suze, to joj se čini nevjerljivim. Kaže mi kako se još nije desilo da bi po danu zaspao. Noću ga mora uspavljivati do 2 ujutro. Majka je vidljivo uzbudjena i ne može razumjeti kako je dijete «samo tako, svojom voljom» zaspalo, bez nagovaranja, nitko mu nije niti spomenuo da bi on tu sada trebao spavati. I sve to - u njemu nepoznatu prostoru. Prošlo je više od pola sata. Dječak se u jednom trenutku budi. Gleda oko sebe. Smiješi se, traži pogledom majku. Ne zna koliko dugo je spavao.

- Na trenutak sam zadrijemao!

- Želiš li mi što reći? Kako to da si zaspao?

- Ne znam, samo sam *onako disao* i moje tijelo je tako htjelo. Ono me je uspavalo, samo su moja pluća *onako disala* ... , ja sam ih poslušao ...

Za vrijeme slijedećeg susreta majka mi je ispričala kako je sin u autu, vozeći se kući, «ušao u stanje Mobilitas Originaria» te je bio i nadalje vrlo smiren. Savjetovala mu je da ponovi to isto dok ga je vozila u školu na završni ispit. Bio je mirniji i pokazao je vrlo dobre rezultate. Dječak mi je to i sam drugom prilikom opisao.

7. Sebeistraživanje «Anna»

1

Anna ima 48 godina, majka je kćeri F. rođene s cerebralnim poremećajem. Kćer ima 24 godine. Od njezina rođenja ona je bila u potrazi za nekim sredstvom i metodom koja bi pomogla njezinu djetetu da lakše živi. Sve je isprobala što se na «tržištu zdravlja» - na planu rada s tijelom - nudi u Europi i u Americi: Rolfing, Autogeni trening, Rebirthing itd.. U tome smislu ima određeni stupanj «prosvjećenosti» i pripremljenosti. Došla je k meni u prvom redu «zbog sebe». Želi potpuniji uvid u svoju životnu situaciju, psihičko opuštanje, naposljetku željela bi postići stanje prihvaćanja obiteljske zbilje. Osjeća da se nikada s tom situacijom nije mogla pomiriti. To je jedino dijete koje ima sa suprugom. F. živi s ocem i bakom u drugome

stanu, u istoj kući u kojoj živi Anna. Potpuno psihički slomljena, majka je tražila i dobila «povlasticu» na trenutke »mira«. Ne podnosi više agresivnost i ispade (galamu i razbijanje) kćeri; u obitelji su složni da kćer ne treba ići u neku instituciju. Otac je pažljiv i strpljiv, skrbi za nju, a i prema Anni je uviđavan i brižan. Obitelj, iako fizički podijeljena, afektivno i nadalje suživi. Anna manji dio dana posvećuje svojoj profesiji; često ide u šetnju s F. ili kreativno s njom nešto gradi. Potpuno je i fizički i psihički iscrpljena. Sada želi radikalnu promjenu, želi stanje prihvaćanja i veselja životu, nove snage za neki novi «početak». Od toga će imati indirektno koristi i F.

Uspostavlja MO Stanje. Posve lagano tijelo se spušta i sjeda na tepih. Ruke počinju pretraživati površinu tijela; usporeno prelaze po nogama, bokovima, vratu, licu, po kosi. Pramenove kose povlači prema očima i motri ih izbliza. Nasmije se. Prsti prelaze na odjeću, na trenutke se zadržavaju na tkanini, ispitujući građu materijala. Otvara prste šake, u visini su očiju. Okreće dlanove, širi prste, motri pozorno ruku. Vrlo detaljno pogledom ispituje svoje ruke i prste na rukama. Zatim oči upravljuju pogled na prostirku na kojoj sjedi. Saginje se blizu površine prostirke i potpuno lagano prelazi prstima preko površine, razmičući vlakna šišane sirove vune. Smije se. Pogled se upravlja prema dvosjedu. Polako ustaje, ide prema dvosjedu, sjeda sa strane, na pod. Prstima prelazi po tkanini, ispitujući dodirom strukturu. Ustaje, prilazi vratima, prstima opipava drveni okvir, te prelazi na staklenu površinu. Smije se, ovaj puta jače no prije. Vraća se na prostirku i ponovno sjeda. (*Već je prošlo sat vremena.*) Motri ponovno s velikom pažnjom ruke: okreće dlan i nadlanicu, pomiciće prste. S velikom pozornošću. (*Doima se kao da ih prvi puta vidi.*) U očima su joj suze, ali prasne u smijeh. Leži na leđima i ne može zaustaviti smijeh, valja se i smije se, koljena su priljubljena uz prsa. Nakon nekog vremena tijelo ponovno zauzima sjedeći položaj, ruke prelaze od bokova do koljena, dotiču prste na nogama kao da ih prebrojavaju, jedan po jedan, zadržavajući se na svakome posebno neko vrijeme, ispitujući. Opet prasne u nezaustavljiv smijeh. Smije se dugo (i tako kako te se i ja moram smijati). Pita me napisljetu može li prekinuti na trenutak, jer mi želi nešto priopćiti.

- Točno znam što mi se ovdje *desilo!* Dok su moje oči motrile prste na rukama, osjećala sam se kao da sam potpuno maleno dijete – bila sam dijete. Imala sam svijest dijetenceta koje ništa ne zna, jer nije stiglo proživjeti. Bila sam neko sitno biće bez ikakvoga iskustva. U onoj sam fazi kada proučavam svoje prstiće, u krevetiću, i spoznajem: to su moji prsti. Kao da nisam još živjela. Samo sam to opažala i znala: gle, imam prstiće! Kakvo čudo! Proživjela sam takvo čuđenje, baš kao i dijete koje ništa još nije proživjelo i tek spoznaje kako je sastavljeno. To je bilo tako ganutljivo, to čuđenje.

Dok sam prelazila prstima po tijelu, opet mi se učinilo kao da to nisam nikada u životu *tako* učinila i tek sada opažam da imam i neko

tijelo koje moram upoznati. Osjetila sam samosažaljenje i nepodnošljiv osjećaj krivnje (prati me od poroda). Doživjela sam sada da se *sve to* u mome srcu saželo, zgušnulo, zbrojilo, gotovo da nisam mogla podnijeti osjećaj krivnje. Ali taj osjećaj je ubrzo prošao. Onda sam iznenada opazila da sam *lijepa*, da mi se sviđa tijelo koje dodirujem. I to me je također ganulo, jer to tijelo nije dugo od mene dobilo priliku da bude primijećeno i voljeno. – Od kada je kćer došla na svijet – ja sam za sebe prestala postojati. - Moje vrijeme prošlo je u organiziranju njezina života, u priučavanju i obuci dadilja koje su se neprestano mijenjale (jer je F. svaku fizički napala). Dok sam prebirala nožne prste, u srcu sam osjetila kako je to *značajan* posao – doticati prste, a ne što drugo «važno» raditi. Osjetila sam kao da ništa u životu nisam napravila što bi bilo značajnije od *te* geste. Zaboravila sam kada sam to posljednji put učinila s tom namjerom: da jednostavno protrljam i prebrojim prste na nogama. Možda dok sam bila dijete ... To je ponovno bilo tako ganutljivo i smiješno - istodobno. Dok sam se smijala, osjećala sam nježnost prema sebi, izazvanu netom doživljenim, ali i neku strašnu, udaljenu grozotu. Da, u meni se smijao i taj užas koji sam proživjela ... *on se mogao smijati*. Sve je to bilo u meni. I to je sada meni pokazalo: ti se *možeš smijati*, unatoč svemu ti *imaš tijelo, to si ti, gle*, pa to si ti, živa i *takva*, sebi *lijepa i prihvatljiva!* A dok sam opipavala predmete i tkanine, ponovno sam trenutačno prepoznala: gle, od kada se F. rodila, nisi više primjećivala stvari oko sebe! – Svijet oko mene prestao je biti meni *vidljiv*. Da si me zadnji puta pitala što ima u ovome prostoru, gdje što stoji, kakva je oblika i materijala – ne bih mogla opisati. Iznenadena sam kako je to *sada* postalo meni vidljivo i značajno! Još više me čudi pitanje: *zašto sam ja sve to sebi bila oduzela?* Gle – evo, sada ponavljam to stanje ... – i gle! – već moji prsti hoće ispitati od čega je što napravljano ... – Koliko će to trajati, ta moja faza prepoznavanja svijeta?

8. Istraživanje «Carla»

Carla ima 30 godina i pati od multiple skleroze. Otežano se kreče, vidno polje znatno je smanjeno, na decimetar udaljenosti. Želi naučiti više o svome tijelu, po mogućnosti izgraditi neku novu volju za životom, poboljšati svoje tjelesne funkcije.

«Prolaze mjeseci i željela bih da mi bude bolje, da ne osjećam grčeve u žučnoj kesici. Povremeno imam velike probleme s disanjem, ukočenost u leđima, bolove koji mi ne dozvoljavaju da hodam kako bih željela. Vježbe koje izvodom uvijek su iste i moje misi lutaju i smetaju mi u napredovanju. Produbljivanje pojedinih pojmovova bilo je od temeljnog značaja, pokrenulo je moju «zalivenost», iz koje mi se činilo da neće biti više pomaka. Rad na pojmovima i njihovo pročišćenje putem tjelovježbe dalo mi je poleta. Kretnje su postale

raznolikije, svida mi se otkrivati sto se ima desiti svaki puta kada krenem pročišćavati pojmove kao što su *sunce*, *hrana*, *nebo*, *kiša*, ili *prijateljstvo*, *osjećanja*, *glazba* itd. Puno teže bilo je raditi s pojmovima *majka* i *otac*. To zalazi u najskrovitije dubine duše; osjećam pritom veliku napetost u rukama, disanje se smiruje, vraća se poriv na plač, a nakon što sam sve to izvela osjećam se veoma umorna.

U ovome periodu (proljeće 1995.) istražujem iskustvo slikanja putem Mobilitas Originaria metode. Od prvoga trenutka to iskustvo učinilo mi se složenim jer zahtijeva ne samo moć Kretanja, već i korištenje kistom i bojama. Pred listom papira razumjela sam da terapijski aspekt prevladava u svim aktivnostima tijela. Morala sam staviti u ruku kist prije no što sam «ušla u sebe», jer bi inače sama ruka nastavila raditi uobičajene vježbe i ništa više od toga. Kada bih joj dodala kist, bilo je lakše početi. Mogu sažeti slijedeće:

1.

Položaj ruke za vrijeme slikanja je neuobičajen (u zglobu izvrnuta šaka) i tako se giba po papiru. Kada dozvolim da ruka djeluje slobodno, izbjegavajući da razmišljanje uvjetuje kretanje, osjećam se slobodna u iscrtavanju znakova po papiru. Potrebno je zadržati veliku pozornost kako se ne bi zasmetalio, razmišljajući, protjecanje kista i traženje boja. Ta pozornost čini mi se napornom i povremeno moram napraviti stanke.

2.

Ruka se kreće kao da želi poučiti o prvim, temeljnim pravilima i kao da želi iskusiti na papiru to o čemu me poučava.

Ovaj put prešla sam do danas:

- a) pozornost o čistoći boje nanesenoj na papir; pažljivo čišćenje kista,
- b) razlikovanje čiste boje i nijanse boje,
- c) miješanje više boja
- d) nanošenje dvije i više boja izravno na list papira,
- e) različite načine držanja kista i varijacije izvlačenja crta po listu, prema tome koji kist sam koristila; plosnat ili deblji, deblji ili tanki,
- f) u svakome trenutku nazočna je težnja za savršenošću, iako se ruka giba na nezgrapan i neharmoničan način.
- g) izbor boja pričinja se slučajnim, ali u zbilji štovana su određena pravila kromatske komplementarnosti.

Izvodeći ovo osebujno iskustvo slikanja, spoznala sam da se i putem slikanja može postići određeni oblik liječenja i pročišćenja *kretnje*. Iznad svega, što se tiče mojih problema, u oslobođenju psihičkih sposobnosti mogauma koji je zarobljen, u fazi je frustracije, sukoba, uvjetovan je fizičkom bolju koju moje tijelo još uvijek osjeća, dok se kreće. Osim toga, dobila sam veliku poduku o poniznosti, jer činilo mi se da već slikam na zadovoljavajući način, i vraćajući se unazad u tehnici slikanja putem Mobilitas Originaria metode, popustila je oholost i spoznala sam kako sam malo savršena bila u svojim djelima».

(Filmska dokumentacija 5.; Carla izvodi 1. Sebeistraživanje putem MO.; pokušaj slikanja u MO.)

B. ZGODE KAO POKUS

1. Istraživanje/Zgoda «Wiltrud»

Pisani izvještaj, W. S., docentica, psihoterapeutkinja, pedagogijska izobrazba odraslih, Sveučilište u Hamburgu.

Iskustvo rada s metodom Jadranke Buljan Cypryn

Općenito

Iskusiti čudo disanja; *učiti*, biti *svjestan samoga sebe*; ponovno proživjeti i *preobraziti* vlastita duševna događanja; o onome «sebstvu» dati odgovor. Pustiti da se razvije *odgovornost* za sebe, naučiti *vjerovati vlastitome tijelu*.

Moja poteškoća: Mobilitas Originaria prakticirati bez pratnje.

Usporedba s Gestalt-terapijom

Kao psihologinja-psihoterapeutkinja imam u Gestalt-terapeutskome radu raznoliko iskustvo s autonomnim tjelesnim reakcijama koje se javljaju tijekom duboke introspekcije, pa ipak je to vrlo različito od onog što sam iskusila kada sam psihičke sadržaje obradila metodom Mobilitas Originaria.

Primjer: osobni problem – Sakupljati i ne moći odbaciti/-pustiti.

U uvodnom razgovoru, izronila je iz ranog djetinjstva situacija napuštenosti, usamljenosti. Dok si predočavam situaciju i istodobno usmjeravam pozornost na Izvorno Disanje i Kretnje Tijela, proživjela sam najjače impulse zatvorenosti i duševne boli, teško podnošljive, kako bih nakon toga iskusila kako nastaju impulsi *otpuštanja* koji su se postupno harmonizirali u impulse oslobođanja.

Obradila sam, dakle specifičnu tematiku, pri punoj svijesti, pri punoj vlastitoj samoodgovornosti, a da pri tome *ne regrediram*, kao što se to dešava tijekom rada s Gestalt-terapijom.

Prepostavljam da se metodom Mobilitas Originaria takva duboka iskustva mogu lakše integrirati te su primjenjiva u pedagogijskom kontekstu. Središnji trenutak ove vrste osobnog pedagogijskog rada čini mi se značajna sebeprisutnost jedne vrlo integrirane i pedagogijski osviještene osobe.

Mislim da bi svijet izgledao sasvim drugačije kada bi se primjenjivali principi Mobilitas Originaria.

2. Istraživanje/Zgoda «Helen»

Nakon više godina izbivanja, vraćam se sa suprugom i djecom u roditeljsku kuću, u posjetu majci. Oni odlaze u šetnju, ja ostajem sama. Ne znam što bih započela. Osjećam kako me obuzima tuga. Sjedam u fotelju kako bih se opustila. Što mi se događa? Motrim uokolo. Sve me podsjeća na moju obitelj. - Otac je umro prije rođenja moje djece, isto jutro kada je moj sadašnji suprug zvonio na vrata ove kuće da zaprosi moju ruku. Nismo slutili što se desilo. Zvonimo na vrata, razdragani, srce mi lupa od neizvjesnosti. Vrata otvara moj brat i veli: - tata je umro! – Izriče to tako, bez da me pripremi, bez uvoda. Bacam se mome čovjeku oko vrata i jaučem: - gdje je moj otac, gdje je moj otac!? - To se sve ovdje dogodilo. Vidim pojedine scene tako živo, kao da su se netom desile. - Brat živi u drugome gradu i nemamo kontakte. On ih ne želi. Majka ga je udaljila od mene; u tome je njihova volja složna. – U ovoj kući bili smo obitelj. U mojoj bivšoj sobi sada živi podstanar. Moja djeca rastu bez baka, djedove nisu niti imali. Sve mi se to mota po srcu i u mislima. Osjećam da ću zaplakati. Sjetim se u trenutku kako moja majka nije došla pozdraviti unuka kada je došao na svijet. Već je bilo prošlo tjedan dana nakon rođenja djeteta kada sam shvatila da ne namjerava doći. Nisam znala što sam skrivila. Nazvala sam majku, plakala sam moleći da nas posjeti, da vidi unuka. - U trenutku, povezujem to s öinjenicom da je ona mene, dok sam bila dojenče u dobi od dva mjeseca, odnijela baki. Povod: moj stariji brat se, navodno, razbolio i nestalo joj je mlijeka. – Zar nije bilo mlijeka u dućanu? – sada se pitam. - Kod bake sam se tako razboljela da sam zamalo umrla. Potpuno sam dehidrirala, poplavila, ukočila se. Vjerojatno sam htjela umrijeti uslijed *žalosti od napuštanja*. Baka me odnijela nekoj medicinskoj sestri: «Izlječite je, nemojte mi je враčati, ne smijem kćeri na oči ako mi dijete umre!» - Djed je otiašao kod stolara naručiti lijes. Ta žena tri dana me je pojila razrijeđenim limunovim sokom i tako sam ostala na životu. – Sada, kad imam djecu - znam: ni u kojim uvjetima ne bih dala od sebe svoje dijete! – Ona je mene napustila, bez opravdanoga povoda. - Sjedim i dalje nepomično, žalost je velika, stišće me u grlu, guši me u srcu. Pomišljam kako nije dobro prepustiti se sjećanju, kako je sve to prošlost. Već kao sasvim mlada djevojka spoznala sam da je majka dala ono što je «mogla». Tako je mislila glava, ali srce je ostalo žalosno. Ja sam nju, baš takvu kakva ona jest, trebala. I ona mene, takvu kakva ja jesam. U odnosu s njom ja sam vježbala svoju *upornost* da zasluzim njezinu ljubav. Sada želim da bude dobra baka mojoj djeci, da njih voli. - Sama sam, ali sretna da je ovaj trenutak moja majka s mojom djecom i s mojim mužem – Pomišljam, kako je besmisleno ovako tugovati. Možda da pogledam kakav program na televiziji ... da pređem na neku drugu temu? – Već plačem, ne znam što bih započela, nemam snage ... Ne želim da me zateknu ovakvu. *To je samo moj problem, s kojim ja mogu izaći na kraj.* To sam već «apsolvirala». Zar će to biti sve, pošto sam ovdje došla? - Želim svoje stanje promijeniti. Napokon,

spremna sam posavjetovati se, putem MO, sa svojom Izvornom Svidjeti, koja će mi nešto razborito *pokazati*, utješiti me, nešto sada/ovdje *izvesti*, kako bi priča dobila neki Smisao. Mobilitas Originaria može me izvući! – Hoću provjeriti mogu li bez Vaše (J. B. C.) nazočnosti i praćenja biti sada/ovdje efikasna.

Postavljam istraživanje:

(Vidi *Sadržaj 2. susreta i pokusa*)

Kako da postupim, ovdje/sada? - Ima li nešto, *sada/ovdje*, u ovome prostoru (u kojemu sam *sve ovo* proživjela) što bih ja *sada* neizostavno trebala *saznati, naučiti*, što bi meni bilo u tome smislu korisno, a nikome na štetu.

To je bio sažetak, moja ideja. Tako ste me vi naučili da postavljam istraživanje. Baš tako sam pitala. Morala sam izvidjeti, što je bolje od tugovanja, htjela sam se opametiti. Potpuno sam bila otvorena, silno znatiželjna što će se desiti.

36

Disanje/Kretnja. Sjedim i dalje opuštenih ruku na koljenima. Ruke su nepomične. Pomišljam, - oh, moje tijelo sigurno hoće mirovati! U trenutku moje tijelo (to tako pričam, iako znam da nema podvojenosti, - dio svijesti sudjeluje motreći) odlučno ustaje, ide u smjeru zidnoga ormara. - Istodobna misao: što ću tamo? Zašto u tome smjeru? – Ali prepuštam se Izvornom Disanju i Kretnji. Ruka ide prema vratima ormara. Zbunjena sam. Istodobna misao: to ne bih nikada *namjerno* napravila! Nije pristojno krišom zavirivati u tuđe ormare. Ali ruka otvara ormari. Na trenutak provjeravam jesam li u Stanju Nazočnosti, - ta nije moguće da *to* dozvoljava *takve* stvari? Interveniram, upošljavam «namjernu svijest», povlačim ruku i zatvaram vrata. Želim provjeriti, ponavljam ulazak u Stanje Nazočnosti. Ruka potpuno odlučno ide prema vratima i otvara ih. Sada sam mirnija i istodobna misao: - da vidim, nema se tu što zdvajati, to je MO! Osjećam kako raste moja znatiželja, ali i bojazan da bi se moji mogli vratiti i prekinuti moje *istraživanje*. – Stojim pred otvorenim vratima ormara. U njemu tek jastuci i pokrivači, složeni do vrha. Pomislih: nema tu ništa zanimljivo ... Pitam se: i što sada? Što mi to znači? – Ha! Itekako mi može značiti: voljela sam velike bakine jastuke ispunjene perjem. Ha! To je! – majka mi nije poklonila niti jedan jastuk! Možda i među ovima ima koji bakin? – To je to! – Prekidam taj upad refleksivne misli, provjeravam stanje Zanemarivanja, potpune predanosti Disanju i Kretljivosti, odlučna da to više ne prekidam, neka se desi što se desiti Hoće, moja Izvorna Svidjeti Zna što je meni sada od Koristi, a što nikome ne će biti na štetu. – Tijelo se lagano spušta u čučanj. Ruka se pruža između dva donja jastuka. Pipa. Opet sam

zapanjena time što se *meni događa*, što to *moje Tijelo sada izvodi*. Što ima među jastucima? - Oči ne gledaju u smjeru jastuka, glava je okrenuta u stranu. U trenutku osjećam ispod prstiju neku meku, hrapavu tkaninu. Primam ju i izvlačim. Oči motre: držim u ruci *moje hlače!*, bijele, od prugastog bijelog samta, koje sam kupila dok sam bila u drugom mjesecu trudnoće, dok sam nosila sina (onoga, kojemu baka nije izrekla dobrodošlicu!). – Opet istodobna misao: - Sve ove godine nisam ih se niti sjetila. Pojma nisam imala gdje su završile. Bile su mi drage. Sjetih se kako sam bila ponosna na svoju trudnoću: napinjala sam u *tim* hlačama trbuh, u jednoj plesnoj dvorani hotela na moru. Ta odjeća bila je potpuno neprimjerena ambijentu. Bez straha da će izgubiti plod, ja sam u njima ludo plesala, - sa žlicom posuđenom u restoranu, zataknutom u džep na prsima - napinjući trbuh kako nitko ne bi došao u zabunu: da, ona je trudna! ... Nedostajao je koji centimetar obima da to bude svima razvidno i ja sam te centimetre dodavala napinjanjem. Bila sam neopisivo radosna što će postati majka. – Imam u glavi sliku svega toga i stojim s tim hlačama u ruci, toliko *iznenadēna* ... – Čini mi se *nemogućim*. U tome ormaru samo je posteljina i - moje hlače; kao da su bile sakrivene. Nema niti komada druge odjeće! Potpuno mi je izvjesno: da nisam bila u MO, tamo bih još sjedila, i dalje plačući ... Ta Svijest koja me je dovela do ormara - *sve* je Znala: što tamo ima ... i da ja to *sada* trebam. - Obnovim u sebi Stanje Pozornosti, i gledam što će biti: hoće li ih vratiti ili ...? - Jedan dio mene osjeća se kao lopov, a drugi kaže: to je moje, *ona* je to *zadržala*. *Ona* je to od mene sakrila! Mogla mi je to već odavno vratiti, da je samo htjela. Pronašla je način kako da čuva *mene*, tako me je zarobila, među svojim jastucima. Zatvorila me u mrak svoga ormara i u njemu me drži pod *kontrolom*. Tako ona samnom, konačno, vlada. - Ha! Da, sada mi je to sinulo, to sam posve jasno prozrela: majka mene nikada nije uspjela kontrolirati i to je nju dovodilo do bijesa. Nisam se dala, izmicala sam joj, bježala od nje, nije me uspjela pokoriti. Bojala sam se svoje majke i njezine agresivne kontrole i proganjanja. – Potresena sam tom «slikom». Opet moram Zanemariti misao. – Ruka zatvara ormar. Idem prema fotelji, obje ruke drže hlače, u visini srca. Tijelo sjeda. Ruke su prekrižene na prsima i hlače su uz moje srce, u mome zagrljaju. Opet strepnja: - sada će oni doći i majka će vidjeti što sam tu našla ... Sve će pokvariti. Još nije gotovo, ta priča mora imati neki svršetak? ... Ako sam tako mirna, znači da se oni neće još vratiti. Svijest koja je *ovo* Znala i Uredila, Zna i kada je čemu Vrijeme, njoj će se prepustiti. Idemo dalje! – Sjedim tako i Dišem, i dalje u MO Stanju. Osjećam kako sam u nutrini duše potpuno smirena. Nema žalosti. Kao da je nije niti bilo. Ne plačem, ali iz očiju teku suze. Kao voda, - nevjerojatna količina! Doživljavam kako se neka *pravednost* odigrala. U srcu osjećam baš to: svoju *pravednost i nevinost*. Potpuno sam mirna. Nisam više *nesigurna*. Da, bila sam nekim osjećajem sebe-ljubavi obuhvaćena. Sjetih se na tren voljenoga muža koji nježno voli našu djecu i koji će se sada *meni* vratiti. To me dodatno razveseli. – U trenutku, tijelo se diže iz fotelje.

Idem prema hodniku, prolazim ga, pojma nemam kamo sam «vođena», međutim ne dvojim, moja Sviest je Potpuno Pozorna. Ulazim u drugu prostoriju. Na podu leži naša putna prtljaga. Ruka ide prema kovčegu. Otvara ga. Hlače odlaže na pod, presložene kao za peglanje. Ruka prolazi po cijeloj njihovoј duljini kao da ih pegla i miluje istodobno. Zatim ih slažem, na tri dijela, s neizrecivom nježnošću. Svjesna sam komičnosti situacije, duša mi se smije. Spremam ih na dno kovčega. Ruke slažu preko njih ostalu odjeću. Nestale su! - Ha! Majka ih više neće naći! Gotovo! Vraćam se u sobu, sjedam u fotelju, ganuta i vesela. – Priča se nastavlja po dolasku kući. - Te hlače bile su zasluzile da ih se dodiruje isključivo *tako*, putem MO. Ne želim prema njima nepravedno postupiti, hoću provjeriti što će biti dalje, kako se razvija ta moja i *njihova* priča.

– **Ponavljam pokus.** Hlače su na stolu, ja sjedim na stolcu. Moje tijelo se diže. Ruke otvaraju ladicu i vade škare. – Potpuno sam Nazočna, ne želim pobrkatи planove svijesti. Vraćam se stolu. Srce mi lupa. Ha! Nešto će krojiti?! Otvaram hlače po cijeloj dužini. Jedna ruka određuje visinu na kojoj će druga zarezati. – Refleksivna svijest je nesigurna, to osjećam, ali je nadvladavam Pozornošću, kroz Disanje i Kretnju. Kretnje idu same: režem, krojim ... *ne znam unaprijed* kako će biti usmjerena iduća gesta, a ipak sve ima smisla. Ništa nisam *htjela*, a ipak ova radnja ima smisla - i te kakvog! – onom «drugačijom» svojom pameti to ne bih mogla inscenirati. Ne bih niti našla te hlače! Naposljetku, vidim, *ispao* je jastučić. – Šijem ga Pozorno; naposljetku nosim ga u MO Stanju u dječju sobu. Ruke ga polažu na uzglavlje sinova kreveta. Liježem na krevet, jastučić je pod glavom. Osjećam zadovoljstvo i *puninu!* I to je tako završilo, i nije završilo ... - taj jastučić je uvijek tu, u njemu je sve ono što znam o sebi, što sam proživjela kao dijete i kao majka, u njemu je i način kako je nastao.

C. ZAKLJUČCI O PRIMJERIMA SEBEISTRAŽIVANJA/POKUSA

1. Poticaj za Sebeistraživanje

Svaki poticaj za sebeistraživanjem ima svoj početak u potrebi da se promijeni postojeća životna situacija koja više ne zadovoljava. Pojedinac uviđa u kriznim životnim okolnostima da želi postići određenu *promjenu* na planu spoznaje, pomaknuti kognitivne granice, pronaći neko *novo sebeodređenje u samoodgovornom i za-sebe-mjerodavnom mišljenju, znanju i ponašanju*. Da bi taj svoj cilj ozbiljio, pojedinac kreće u pronalaženje neke metode kojom će istražiti svoju intimnu povijest; otvara se procesu utvrđivanja uzroka svoga stanja te postavlja nove, potpunije parametre s kojima će *sam istražiti* sebi nepoznate prostore vlastitoga «trpnoga» bića. Istraživač je dakle *sam sebe odredio* kao neko još-ne-potpuno-svjesno biće. Stoga teži nekom cjelovitijem stanju samosvijesti koje će mu pomoći da se uspješnije akomodira u zahtjevnoj životnoj stvarnosti. Pojedinac je, poteškoćom koju proživiljava, potaknut da uspostavi novi koordinatni sustav unutar kojega će preoblikovati proživljena iskustva, ali u kojemu će imati početak i ono po kakvoći *bolje* sebeiskustvo. Ono se tek ima izgraditi, ono će se uspješnije i sretnije odigrati ukoliko se savlada potrebno gradivo: sebeistraživač dolazi poučavatelju u stanju *slutnje* nečega u sebi što je njemu *nepoznato*. Probitačno je za osobu kada nasluti da postoji njoj nepoznati psihički/emocionalni sadržaj, uzrok traume i smetnje u odnosima sa samim sobom i s okolinom. Najčešće se dešava da se taj sadržaj ne određuje i ne imenuje nazivkom *prepreka* ili *otpor*, već nazivkom *problem*.

Osoba s «problemom» očekuje od učitelja pomoći u otkrivanju, u „iznošenju na vidjelo“ tog skrivenog sadržaja, vjerujući da će on „proizvesti“ u njemu takvo kognitivno/tjelesno stanje u kojemu će se *problem* pokazati u obliku nečega što je *suvišno* i kao takvo - *otklonjivo*, ili će se pak obznaniti u obliku *praznine* koja se *zbiva* na mjestu nečega što *nedostaje* te će biti nečim djelotvornim *popunjena*. Taj tek naslućeni, nepoznati sadržaj postaje (u MOM), predmet sebeistraživanja, u obliku *gradiva* koje nije unaprijed zadano, međutim biti će *samoobznanjeno* i zatim *naučeno*.

2. Temeljne sastavnice didaktičkog odnosa: učenik–učitelj–gradivo.

U sustavu metode Mobilitas Originaria ono *gradivo* ne postoji u obliku neke naučljive pre-složevine, pre-datosti. Ono se mora tek pojaviti tijekom procesa Izvornog Disanja/Kretanja (Kretanje[↗]), u Obliku[↗] Izvorne, Sebeuspostavljuće Izvjesnosti. Sadržaj naučavanja spoznajni je entitet koji će sebe tek Proizvesti i Razviti u procesu “učenja” – *sebeučenja*. Kako to gradivo nije nekakva pre-datost, poučavatelj/pratitelj nije didaktički opremljen s nekim predodređenim *znanjem* koje *bì mogao posredovati*. Niti učeniku nije izvjesno što će se i u kojem trenutku pojaviti kao „gradivo za usvajanje“.

Isključiva uloga *učitelja-pratitelja* u procesu MO sebeistraživanja jest ta da *podrži* onoga tko sebe istražuje, kako bi *ostao ustrajan* u pronalaženju vlastitih *sadržaja* za proučavanje i u samoproizvođenju *sredstava rada*. Poučavatelj/-pratitelj (slijediti[↗]) ostaje *promatrač* njegove činidbe, *pozoran* kako ničim ne bi omeo sebeistraživača u primjeni *načina* vršenja svoga Zadatka[↗] - vlastitim, samopronađenim sredstvima; dosljedan je temeljnom načelu MOM: poučavatelj ne raspolaže nekim *mjerodavnim znanjem* o uzroku psihološke/ponašajne/tjelesne smetnje učenika. Učenik će Znanje o uzrocima svoje *onemogućenosti* tek Samoobznaniti, Istodobno sa Sredstvom za Preobražaj aktualnoga stanja svijesti[↗] (ne-Svjести).

Ono što Svijest učenika Disanjem/Kretnjom Izvanjšće (MO) to je ono što je (Sebevijest) izgradila u stanju odstoa/zaborava o svome Izvornome, Cjelovitome Obliku. Tako sakupljena «intelektivna građa» bila je samo mnoštvo zamjenskih sadržaja koje um neprestano umnožava, progresivnom mjerom. Jedna ne-Ocjelovljena-zamisao priziva drugu ne-Ocjelovljenu-zamisao i tako redom, samotvoreći svoju sklonost za sebe-reduciranjem. Ono što se Unazočuje kao Izvorno ne može postati predmetom neke samo-Redukcije. Ona Izvorna Sebesvijest ima takvu Kakvoću koja Želi Trajno ostati Nepromijenjena u svojoj Nakani da sebe Preoblikuje.

3. Dodatni naputak pratitelju za praćenje

Svako vođenje pojedinca koji je uposlen oko opažanja *sebetijela* pretpostavlja i neki postupak *organiziranog poticanja* kojim bi ga se dovelo do predodređenog cilja. Vođeni učenik prisiljen je slijediti predodređeni postupak i *dodatne* upute. – Usuprot tome, metoda Mobilitas Originaria utemeljena je na takvoj povezanosti sudionikā u procesu sebeučenja u kojoj *nema postupka vođenja*. – Metode utemeljene na postupku vođenja nameću potrebu da se naučeno gradivo/sadržaj *ponavlja*, kako bi se gradivo *uspješno savladalo*. U tome smislu, učenik se poslije javlja u statusu *ispitanika*.

U prostoru MOM učenik-sebeistraživač *proizvodi* situaciju istraživanja isključivo za sebe i u vremenu koje sam odredi. - Niti jedan sadržaj svijesti u sustavu MOM ne pojavljuje se (ne ponavlja se) u istome obliku. Svijest sebstva u neprestanom je Kretanju i Promjeni, ispoljavajući svoje sadržaje uvijek nekim novim Sredstvima i Oblicima/Znakovljem Sebe-izražavanja (način Disanja-Kretanja-/Glasanja-/Govorenja). Sebe-istraživaču tijekom procesa rada na sebi (putem MOM) samoobjavljuje se dakle i *postupak i samopromjena postupka* (tijekom savladavanja-sebe-gradiva).

Učenik proizvodi svoje Kretanje iz onog Samoproizvedenoga, ničim uvjetovanoga Mišljenja. *Njegovo Mišljenje jest Činjenje.* - Svaka ona metoda ili tehnika rada s tijelom koja ima za cilj poticanje kretanja „cjelokupnoga“ tijela putem *unaprijed zadanih* shema („tehnika“), *održava* naučeni postupak unutar određenog oblika, odnosno održava određeni usvojeni kognitivni oblik¹. Učenik nema puno prostora - ili ga uopće nema - da sam *preinači* nametnuti mu *postupak usvajanja*.

Prije no što se *pridruži* procesu Sebeistraživanja u statusu promatrača i pratitelja, poučavatelj MOM niti na trenutak ne smije zanemari sljedeća načela i zahtjeve koje postavlja Metoda:

O cilju:

- Istraživač većima prepostojeće Znanje o svome Cilju, iako njemu nije unaprijed poznat sam put i način kojim će ostvariti Zadatak¹: Pokrenut je unutarnjim Počelom Djelovanja/Kretanja, koje Počelo Zna sve o tome koje to Načelo Pokrenutosti njega Vodi i koji Cilj je njemu Primaran.

O motivaciji:

- Motiv je Istraživaču ono Pokretalo njegove Izvorne Volje.
- Istraživaču je Poželjno ono što će Um sam Poželjnim Odrediti: u svakome segmentu njegova Kretanja njemu se ono Poželjno prikazuje kao ona Izvjesnost.
- Istraživač ne istražuje kako bi udovoljio nekim *očekivanjima* pratitelja.
- Njegova Volja ne slijedi neko *dobro*, ona jest ono Dobro koje ima o svojoj Izvornoj Kakvoći Izvjesnost.
- On ne iznalazi ravnotežu između mnoštva motiva: ono što je njegovoj Svijesti Privlačno njemu je već Poznato.

O naputcima:

- Sebeistraživač proizvodi Upute/Algoritme u *nadolazećem* vremenu-prostoru, jer to je jedini način da riješi zadaću – s Izvjesnošću u Uspjeh.

O postupku:

- On se ne *domišlja* kako će postupiti: njegov Postupak počinje Trajati s prvim Disajem/Kretnjom.

O logičnosti:

- Istraživač je mogao učiniti bilo što «logički nužnim», ali on je odabrao ovu Metodu (Put Sebesvijesti) kojom će neprestano nadolaziti neka nova, Sebirazvidna Logična-Djelatna-Nužnost.

O razboru:

- Njegova Razboritost nije u proturječju s njegovim početnim Izborom. On slijedi Model Sveobuhvatne Razboritosti.

O znanju:

- Istraživač ne uči neko novo znanje – on se otvara procesu Sebeprisjećanja i Samoizražavanja onog Izvornoga Znanja o sebi.

- Istraživač Samorazvija Nezavisan Sustav Pojavnosti i Znanja, u potpunosti Cjelovit, kojemu se ništa ne može pridodati i ništa oduzeti.
- Razborito je ostaviti ga slobodnim u Opisivanju (svoga Empirijski Utemeljenoga napora/doživljaja): Izvora svoga Znanja, njegovih Sastavnica, njegovoga Razvoja i Oblika Pojavljivanja.

O smislu:

- Misao koja njega pokreće ne *pripisuje* Radnji koja Traje neki smisao. Ta Radnja već jest Smisao: u njoj je sebe Unazočilo i sve ono «praktično znanje» i «iskustvo».

O odgovornosti:

- Istraživačev Stanje Sviesti je ono hotimično Proizvedeno Stanje, koje ima Izvor u sebi. Ono je samo sebi Odgovorno.

O slobodnom djelovanju:

- Ono što Istraživač čini nije neka promišljena «spontanost» i «proizvoljnost», unatoč tome, njegova Sviest je Slobodna u onome što Zamišlja.

Odustajući/zanemarivši svaki drugi oblik *prinude*, on je sebe već Usmjerio.

Istraživač će sam sebe Pokrenuti i postaviti u Zbiljnosti/Prostoru vlastitoga Bivstva.

- Istraživač sam Opaža i Prati Kretanje-Proizvodnju-Uspostavljanje Odnosa na svim planovima Sebeostvarivanja.

- Svoja opažanja tumači prvo Istraživač, on ima neprikosnoveno pravo prvenstva u tumačenju *svojih* sjetilnih i spoznajnih doživljaja.

O zadovoljstvu:

- Osjećaj Zadovoljstva njemu dolazi izravno od Predmeta Bavljenja.

O sjetilima:

- Njegova sjetila Podložna su Volji koja će ih Pokrenuti kako bi Sudjelovala u postizanju Cilja.

O ponašanju:

- Istraživač se Ponaša onako kako mu nalaže Izvorni Razbor: on Upriličuje one Kretnje i Poteze koji su Upravljeni na Uspostavljanje Suodnosa s Okruženjem na takav način koji nije suprotan njegovom Temeljnom Moralnom Načelu: da bude Trajno Pozoran.

O ispitivanju/preispitivanju

- Njegovo Disanje/Kretanje neprekidno je Stanje Sebe-preispitivanja koje traje koliko i samo Disanje/Kretanje, odnosno koliko i ona Volja da se bude Pozoran: ono što je već u početku (Istraživanja) bilo *Zanemareno*, ne može se njemu pojaviti u obliku neke dvojbe.

O vremenu

- Kroz Sadašnjost Istraživač mijenja svoju *prošlost* i time se otvara Budućnosti.

4. Dodatno o Slobodi Samoodređenja te o Samoodgovornosti

Jednom postignuta Vještina Izvorne Kretljivosti može po volji biti

ponovljena (reproducirana), ponovno Uspostavljena. Kroz iskustvo MO stječe se trajna spoznaja o samoodgovornosti za tu Vještinu. Mnoge životne situacije/zadaci (u kojima je svijest sebstva izazvana da se na određeni način postavi/odredi/ponaša) prizvati će sjećanje na proživljeno iskustvo (MOM) i osvjedočenje o Djelotvornosti te Izvorne Sposobnosti koja može postati Pokretač, pronalazač Najizvrsnijega Rješenja u određenoj situaciji.

Sebeistraživač će, dakle, i nadalje potpuno slobodno za sebe odlučiti: hoće li primijeniti to Izvorno Znanje/Vještinu, te hoće li - Slijedeći u Stanju Pozornosti Naputke/Kretanje svoje Izvorne Svijesti - Istražiti tu određenu situaciju i Proizvesti/Udjeloviti onaj Najizvrsniji svoj Odgovor. Ukoliko on pak *odluči* da ne iskoristi tu svoju već provjerenu/iskušanu Vještinu/Moć, on sebi posvjedočuje slijedeće: - moja svijest ostala je slobodna u izboru/odluci da sebe ne Prikaže u Cjelovitome Obliku (MO); pronašla je neki drugačiji trenutačan probitak u odustajanju od onoga što je njoj Moguće. Ona sada promatra svoj podijeljeni *razbor*.

U takvome stanju spoznaje o vlastitoj spoznajnoj/moralnoj podvojenosti, pojedinac neposredno postaje Odgovoran za položaj u kojemu se nalazi. Njegov osjećaj samoodgovornosti proporcionalan je njegovim Izvornim, svojevoljno-zanemarenim-Mogućnostima. Osjećaj Odgovornosti je Potpun, naspram onoga prethodnoga osjećaja *odgovornosti*, koji je postao prije Iskustva o Izvorno Kretljivoj Svijesti. Odlukom dakle da se u nekom događaju ne-Sudjeluje, sebe se sebi *udjelovljuje* kao svojom-voljom-ne-Cjelovito i u-sebi-podijeljeno-biće. Ne-Djelovati (su-odnositi-se), u ovome slučaju, *hotimično* ovisi dakle o *dogovoru* sa samim sobom.

Ukoliko pak Poznavatelj svojih Izvornih Sposobnosti odluči da to svoje Znanje u određenome prostoru/situaciji primjeni, on je sebe *sebi* Odredio tim Činom Odnošenja/Ponašanja (koje je dakle upravljeno prema unutarnjem i prema vanjskome prostoru istodobno). On pokazuje kako on Mnije i kako Djeluje. Njegovo Mniti i Činiti jedno su te isto i nepodijeljeno Izvorno Kretanje njegove Nazočne i Pozorne Svijesti. Djelovati (su-odnositi-se) Hotimično, u ovome slučaju, ovisi također - o dogovoru sa samim sobom.

5. Mogući zamjenski nazivci za pojam Samoodređenje putem MOM

MO kao Sebeprijećanje

Svijest sebstva je pokrenuta onim Izvornim Znanjem koje nije neko erudicijom-stečeno-znanje/znanost, već je neko dakle Znanje/Znanost koje je samo sebe Izgradilo i Održalo, Hraneći se svojom Moći da sebi uvijek bude Nazočno.

MO kao Sebeizražavanje

Iz pojma Sebeizraziti može se izvesti pojam Sebeopisati, - Izreći sebe putem Govora Tijela, svim onim njegovim Izvorno Ustanovljenim Sredstvima Sebeznamenovanja kao što su Glas-Govor/-Motorika/-Kretnja/ Crtež-Simbol.

MO kao Samopopravljanje

Od prvoga trenutka Sebepojavljivanja, Izvorna Sebesvijest pokazuje Djelatnu Volju da Preoblikuje one dijelove *tijela* koji prethodno nisu bili kao Cjeloviti spoznati – pretvarajući ih u Kretljive, Djelatne, Ravnopravne Sudionike Procesa Samo-popravljanja.

MO kao Sebivraćanje

Smjer Kretanja Sebesvijesti je takav da počinje u vremensko-prostornoj datosti tijela i okruženja i „vraća“ se „unatrag“ – u smislu „progresije“ - prema svome Izvornome Stanju.

MO kao Sebesažimanje

Ono što se Samoprikazalo kao neko aktualno stanje (ne-Znanje, otpori, nemogućnosti, emocionalne/tjelesne zakočenosti itd), povlači se (Samoustupa), samo po svojoj Volji, kao posljedak onog Poticajnog Stanja Sviesti koji je rezultat Prethodnog spoznajnog čina Zanemarivanja-sve-do-Potpunoga-Sažimanja. Dakle, neki relativni oblici svijesti, pošto su već sami sebe takvima odredili, otpuštaju svoje mjesto onim Izvornim Oblicima Sviesti, u progresivnoj Dinamici-Pomicanju. Spoznajni proces koji vodi Sažimanju putem Zanemarivanja onog *manje-važnog-relativnog*, nije proces „redukcije“ u tome smislu već u biti nosi Kakvoću Sveobuhvatnosti.

MO kao Sebeprizivanje:

Zov je pojам koji je suodgovarajući pojmu zvuka. Zvuk je pojavnost organa sluha. Sjetilni organ sluha neke Sebesvijesti koja Izvodi Mobilitas Originaria, ima ulogu da Osvijesti ono što Želi Sebi-Postati-Čujno, da Priziva ono što Želi sebe Odrediti putem Zvuka. Takva Određenost nosi u sebi one Osobitosti za koje je ona Htjela biti isključivo Sebi Odgovorna.

MO kao Sebeistost

Ono što se prije pokazivalo kao sadržaj/graća neke ne-Cjelovite *sebesvijesti*, ne može biti prispolobljeno sadržaju/gradi one u sebi Cjelovite Sebesvijesti: Sposobnost Izravne Raščlambe spašava Sviest Sebstva od *zdvajanja*: ona Sviest Sebstva (koja je, dakle, Izvorno Cjelovita, ima takvu Kakvoću-/Svojstvo (Cjelovitosti) jer posjeduje o tome Samovidljivu Sliku te nema toga razloga koji bi nju naveo da gradi od-Sebe-nešto-različito-drugo. – Ona sebe Zna.

v

PROCES INDIVIDUACIJE
U DVA RAZLIČITA SUSTAVA TEORIJE
SVIJESTI

A.

PROCES INDIVIDUACIJE U PSIHOLOGIJI NESVJESNOGA, C. G. YUNGA, TE U SUSTAVU MOBILITAS ORIGINARIA METODE

Egzistencijalno-komunikacijske metode spoznajne preobrazbe izravno se nastavljaju na temeljne postavke Jungove psihologije nesvjesnoga, na njegovo tumačenje pojma «*sebstvo*» (*Selbst*), postavljajući slijedeći zahtjev prema terapeutskom činu: unutrašnji sukob u *sebstvu* ne može se razriješiti samo *razumijevanjem*, već *doživljavanjem*, pri čemu treba *proživjeti* svaki stupanj toga procesa. Treba moći «vidjeti», jer - «psihologija se bavi činom *viđenja*».⁵⁸ Ona potiče na «samostalan odgovor, što otkriva samosvojno biće onoga tko odgovara» jer «nesvjesno ne treba podvrgavati racionalističkom суду svijesti», međutim psihologija istodobno treba «pripaziti kako ne bi prekoračila granice nekim metafizičkim tvrdnjama ili drugim vjerskim očitovanjima» - Ovakvo polazište u analitičkom postupku razvilo je u Yungovih sljedbenika (koji su njegov radni *prostor sna* zamijenili radnim *prostorom tijela*) zahtjev za *edukacijskim postupkom* u tretmanu pacijenata, koji vodi takvoj *vještini* traganja za sebeznanjem koja će taj *uvid, doživljaj i sebe-viđenje* u konačnici učiniti dostupnijim. Psihoanalitički prostor pretvorio se u obrazovno-odgojnu *učionicu*, u kojoj je *tijelo* (odnosno svijest o tjelesnosti) postalo i *instrument i polje* za sjetilne doživljaje i za sebetumačenje, kako je opisano u našem 2. poglavlju.

Motreći iz obzora našeg MO sustava na trasu/put kojom prolazi preobrazbeni proces onog «nesvjesnoga» (dakle, u sustavu «psihologije nesvjesnoga» C. G. Yunga i sljedbenika) i na temeljne kategorije kojima se ta preobrazba objašnjava – možemo ustvrditi da se u našoj teoriji svijesti isti pojmovi (primjerice: *svijest, sebstvo, ocjelovljjenje, individuacija* itd.) pojavljuju bitno drugačije konceptualizirani i osmišljeni, drugačije *dynamizirani*. - Nije suvišno pono-viti kako spoznajno iskustvo stečeno u istraživačkom prostoru Mobilitas Originaria metode ne može biti protumačeno leksičko-semantičkim modelima iz prostora spoznajne preobrazbe C. G. Yunga i njegovih sljedbenika, iako je zadani cilj sličan:

«iskustvo cjelovitosti», «potpunost kao krajnji cilj duševnog razvoja». Ono što je postalo «svijest» neke zrele «osobnosti» u njihovu *obrazovnome* prostoru, u nas je još uvijek tek neka ne-Dostatno razvijena *svijest*, dakle - *nesvijest/ne-Svijest* u stanju regresije.

⁵⁸ C. G. Yung, *Psihologija i alkemija.*, str. 22.

Različitost postoji ne samo leksički-formalno, već i semantički-supstancialno, potvrđujući se i na pojavno-empirijskome planu: u Prostoru u kojemu sebe Unazočuje ona Sebesvijest, Kakvoću Dostatnog ima *isključivo* ono što je Sebstvu Izvorno Uzmožno-/Ozbiljivo.

...Pokazalo nam se stoga svrhotitim učiniti razvidnjom tu *nesličnost* u *pristupu i dosegu*, te smo dali sebi priliku da postavimo naš semantički sustav Mobilitas Originaria metode *pokraj* Yungova semantičkog sustava psihologije nesvjesnoga. Na nekoliko odabranih *uzoraka* iz konteksta psihologije nesvjesnoga – iz njegova djela *Psihologija i alkemija* - ušli smo u izravni dijalog s njezinom semantičkom građom, tumačeći ujedno koje mjesto zauzima ta ista građa u vrijednosnom sustavu naše teorije Izvorno-Kretljive Sviesti (Sebstva), odnosno u sustavu Mobilitas Originaria metode (MOM).

B.

UZORCI ZA DIJALOG I USPOREDBU

Uzorak 1. _____

– *Kurziv u citatima je naš.)*

«Uopće je nemoguće zamisliti postojanje bilo kojega određenoga lika koji bi izrazio arhetipsku neodređenost. To me je potaknulo da sukladnom arhetipu dadem psihološki naziv 'sebstvo' (Selbst), pojam što je s jedne strane dostačno *određen* da bi prenio bivstvo ljudske *cjelovitosti*, a s druge strane dostačno *neodređen* da bi izrazio *neopisivost* i *neodredljivost cjeline*. Te *protuslovne osobine* pojma odgovaraju činjenici da se cjelina jednim dijelom sastoji iz svjesnoga, a drugim dijelom iz nesvjesnog čovjeka. Ali *granice* i *odredbe* ovog posljednjeg *ne mogu se naznačiti*. Stoga se «sebstvo» u znanstvenoj jezičnoj uporabi ne odnosi ni na Krista ni na Budhu, već na sveukupnost sukladnih likova, a svaki od likova *simbol je sebstva*. Taj način izražavanja *misaona je nužnost znanstvene psihologije* i nipošto ne znači *transcedentalnu predrasudu*.

(MOM)

Ona (i samo ona) Izvorna Svijest Sebstva (Svijest/-Sebe-svijest[↗]) uzmožna je Izraziti ono što jest «cjelina» (*slika*) koju je *izgradila* o sebi neka *svijest/ne-Svijest sebstva*). Ona (Svijest Sebstva) nije *protuslovna onome ne-Svijesnome-sebstvu*, već djeluje na njega Ocjelovljujuće, vraćajući ga prema njegovome/svome Izvornome Obliku, u njemu ga Usredišćuje. Tako ono *sebstvo* dolazi u stanje Individuacije. Izvorna Svijest Sebstva pokazuje/iscrtava *sebstvu* njegov *lik/obliče*, čini Razvidnima *granice* onog ne-Svjesnog u njemu; jer ono *sebstvo* ne može ništa Odrediti/Raščlaniti u stanju zaborava (*zanemarivanje[↗]*) svoga Izvornoga Stanja/Oblika (Oblik[↗]). Taj *način* našeg izražavanja je Spoznajno/Djelatna nužnost one Znanosti-o-Sebi koja je izgrađena u prostoru MO metode i nipošto ne znači *transcendentalnu predrasudu*. Međutim, znači *upravo* potvrdu onog *metafizičkog, ostvarenog i primijenjenog* u Prostoru onog Izvornoga Sebstva.

Uzorak 2. _____

«Ali s *očitovanjem* nesvjesnoga počinje njegov *rascjep*, kao kod 'stvaranja'; jer svaki je čin *osvjećivanja* stvaralački čin, i *iz* toga psihološkog iskustva potječu raznoliki *kozmogonijski simboli*.»

(MOM)

S očitovanjem/izvanjštenjem ne-Svjesnoga u *sebstvu* (putem Kretljivoga Tijela), počinje i njegovo Ocjelovljenje, jer svaki je Čin Osvješčivanja (MO) Sebestvaralački Čin, i tim Činom ona Sebesvijest udaljava se od *poriva* da stvara raznolike *kozmogonijske simbole*; ona Kreće Sebe i Priopćava Nakamu da svoju Izvornu Osobnost suodnosi s nekim uvijek *Sada/Ovdje Okruženjem*, da ga Mijenja i da sebe njemu Su-Postavlja.

Uzorak 3.

„Tijekom kasnijih snova taj će se *sukob* neprestano javljati, sve dok *napokon* ne pronađe pravo *uobličenje* za uzajamni odnošaj svjesnoga i nesvjesnoga, a *osobnosti* će naznačiti *ispravan, srednji položaj.*“

(MOM)

Kada sebe Unazoči ona Sebesvijest, ona svojim Kretljivim Tijelom Upriličuje svoju Izvorno Ocjelovljenu Osobnost, čineći sebe Primjetnom/Prepoznatljivom. Zbog takve svoje Naravi, prostorvrijeme u kojemu ona Djeluje i u kojemu svoj Izvorni Ustroj $\nearrow$ onim Kretljivim Tijelom Tumači, ne postoji nešto što bi imalo *narav* „sredine“, „početka“ ili pak „kraja“. Ona sebi - Izvorno i Sveobuhvatno - Jest nešto posve Jednotno.

Uzorak 4.

„Nesvjesno je *dio* psihe na koji se može djelovati samo *prividno*, a i tada bit će to na veliku *štetu svijesti*. Ono *izmiče* svakoj subjektivnoj samovolji, ono je područje naravi koja se ne može *niti popraviti niti pogoršati*, i njezina tajna, koju možemo *samo osluškivati*, ali *ne i opipati.*“

(MOM)

Kada ono *nesvjesno/he-Svjesno (sebstvo)* *djeluje* na sebe, ono djeluje samo *prividno*. Ali ni u kom slučaju, ono ne-Svjesno nije sposobno *učiniti štetu* onoj Svijesti Sebstva. Ona njemu *trajno izmiče* - i to jest bît njezine (regresivne) naravi. Kada se Pojavi na toj Razini (Postupkom Razlučivanja/-Izdvajanja $\nearrow$ koji jest MO) na kojoj s njom uspostavlja suodnos, *svijest* tim Činom Poistovjećenja samu sebe poništava/ukida i postaje Jednaka/Suoblična onoj Izvornoj Sebe-svijesti Sebstva. Ona će sebe Izraziti putem svoga Tijela i njegova zamjetljiva Znakovlja/Govora.

Uzorak 5. _____

«Poznati stavovi *svijesti* imaju određljive *ciljeve* i *nakane*. Ali stav *sebsta* jedini je koji nema određljivi cilj i očitu nakanu. Može se naravno, reći «*sebство*», ali ono što se time kaže ostaje obavijeno 'metafizičkim mrakom'. Ja doduše, određujem «*sebство*» kao *ukupnost* svjesne i nesvjesne psihe. Ali ta je cjelina nepregledna: zbiljski 'lapis invisibilitatis'. Jer ukoliko nesvjesno postoji, ono nije određljivo, ono je opstojno tek puki postulat o čijim se mogućim sadržajima baš *ništa ne može reći*. Cjelina je iskustvena samo u svojim dijelovima i ukoliko su ovi sadržaj svijesti: ali kao cjelovitost, ona nužno *nadilazi svijest*. Granice svijesti zacijelo možemo naznačiti; ali nesvjesno je naprosto nepoznato područje psihe te stoga i bezgranično, jer je neodredivo.»

(MOM)

Nakana one *svijesti* (ne-Svjести) *sebsta* postoji samo kao začetak izvršenja *Zadatka*↗ (Sebeistraživanja) u prostoru metode MO, odnosno, ona *svijest odlučila je* da Metodu (njezine Principe i Zakonitosti) primjeni, Zanemarivši↗ sve ono što ne predstavlja te Principe i Zakonitosti. Narav one (Izvorne) Svijesti nalaže njoj da sebe ne postavlja u «opreku» prema drugim razinama *svijesti* *sebsta*. Ona Izvorno djeluje Objedinjujuće, ukidajući svaki *poriv* za suprotstavljanjem. Ona Izvorno Zna da bi Sebi-suprotstavljanje bio ne-Svrhovit čin. Neka takva Objedinjujuća Svijest *Sebsta* ne može se, dakle, naći u nekom *oprečnom* položaju u odnosu na *svijest* (ne-Svjest) *sebsta*. Ono *ne-Svjesno sebstvo* počinje *doživljavati* Preobrazbu nakon što se Svijest njegova *Sebsta* Samouspostavi i Pokrene te dok tako Utjelovljena Traje u stanju Sebinazočnosti. Ono *Sebstvo* svim svojim Sredstvima Izražavanja i svojim načinom Suodnošenja prema *ovom/ovdje okruženju* - Čini Razvidnim kako ono već ima neko prepostojeće Znanje o svome Cilju, iako onoj *svijesti sebsta* nije *unaprijed* poznat *put* i *način* kojim će se ostvariti njezin Cilj. Ono *sebstvo* je *dozvolilo* (početak Čina Mobilitas Originari) svome Izvornome *Sebstvu* da se Očituje, da sebe Pokrene onim Unutarnjim Počelom Djelovanja/Kretanja, koje Počelo Zna sve o onome čega *sebstvo prethodno* nije-Htjelo-bitи-Svjesno. - Neko sebe *ne-Svjesno sebstvo* ne može činiti neku Ukupnost sa *Svišešću*. – Ono je Stanje Ukupnosti već – *svjesno/-ne-Svjesno* - isključilo i zanemarilo (Zapostavljanje↗).

«*Opiranje svijesti nesvjesnomu, kao i njegovo omalovažavanje, nužnosti su povijesnoga razvoja, jer se inače nikad ne bi mogla lučiti svijest od nesvjesnoga.*»

«Čim se dodirnu svijest i nesvjesno, oni zbog svojih opreka uzmiču jedno od drugoga.»

(MOM)

Narav one Svijesti Sebstva sebe je već Razriješila od ne-Učinkovita *nagona* da stoji u *opreci s nekom svijesti sebstva*. Međutim, ona *svijest sebstva* nije razriješena od takva nagona da u svemu zre neku sebi-suprotstavljenost. Ona Svijest Sebstva nije odgovorna za odluke/nakane one *svijesti sebstva* da njoj *uzmiče*, ne Prepoznavši (Prepoznati[↗]) u njoj neku svoju Svrhu i Jednotnost. Ono Sebstvo Djeluje i Ponaša se Dosljedno (Dosljednost[↗]), isključivo Izvorno-u-Sebi i za-Sebe Odgovorno. Ono je već Razlučilo/Prepoznao ono *sebstvo* koje ima *volju* da bude ono nešto *za-sebe* i od-nečega «drugo», prepuštajući toj njegovoj *volji* da za sebe odlučuje i (dakle, «slobodno») da bira što je njoj neka *svrha*.

VI

PRIMJENA TEORIJE IZVORNE SVIJESTI SEBSTVA U KONTEKSTU USVOJENJA DJETETA

A.

PEDAGOGIJSKI OSMIŠLJEN ČIN USVOJENJA

1. Definicija problema

Institucije socijalne skrbi te obiteljsko okruženje aktivni su sudionici i svjedoci procesa povezivanja roditelja i usvojenoga (prisvajanje/sebe-prisvajanje) djeteta. Nakon što su pružile uslugu posredovanja, koja je omogućila susret članova *budućega zajedništva*, stručne službe institucija spremne su i nadalje pružati pomoći i posredovanje, ukoliko se pojave poteškoće u odnosu roditelja i djeteta («neuspješno» usvojenje).

Obitelj koja je sebe utemeljila činom usvojenja ranjivo je biće, podložno utjecajima. U njezinoj jezgri trebao bi se desiti proces uzajamnoga pomirenja i ostvarenja primarnih uloga (dijete/roditelji) koje su prethodno bile onemogućene. U novonastalom zajedništvu očekuje se događaj afektivnoga iscjeljenja svih članova, putem procesa *prihvaćanja i prispolobljenja* u uzajamnoj ljubavi.

Potreba da se ostvari roditeljstvo potiče od neke unutarnje žudnje, a sam čin usvojenja jest *izvanjštenje* te neodložive potrebe da se pruži ljubav *svome* djetetu. Taj duboko intimni zahtjev, od kojeg se *nije moglo odustati* (te je ozbiljen činom) jest *socijalni događaj*, kao što je takve naravi bila i *odлуka* roditelja o napuštanju djeteta. Svi sudionici/svjedoci čina usvojenja dobiti će jedinstvenu priliku da udjelove svoj doprinos i upotpune pomoći, izražavajući spremnost na razumijevanje, na *lojalnost* naspram novostvorene obitelji. Neko ponašanje može se ocijeniti lojalnim ukoliko posreduje poštovanje, prepoznavanje potrebitosti nastajanja određene pojavnosti i događaja, u ovome slučaju - zbiljnost i izvjesnost onoga što se činom usvojenja uprizorilo. Usvojenjem djeteta muškarac i žena ostvarili su *čin-uprizorenje* kojim su već - i dakle neprijeporno - *dorekli* i pokazali slijedeće činjenice:

- da su bili *odlučni* u ostvarenju žudnje/želje da sebe objave u *kakvoći roditelja*;
- da su *nadvladali* i u sebi i za sebe *proširili* uobičajeno poimanje pojma »obitelj»;
- da su spremni i *predani* suočiti se s posljedicama toga čina;

- da su *uvjereni u zbiljnost* svojih potreba i osjećaja, slobodni su i otporni na uvjetovanja sa strane.

Ovim formalnim nabrajanjem, ukazivanjem na ono što već *jest učinjeno*, želimo naglasiti značaj onoga što je u tome činjenju *izvjesno* vidljivo i čemu *nije potrebno* pridodati moralno-etičke atribute niti aplauze. Čin usvojenja, kao duboki intimni čin, nema potrebu za stavovima i prosudbama drugih ljudi. Iz onoga što su budući roditelji *već obavili*, izvire sama bît i duh čina usvojenja djeteta. Bračni par *već je izvršio* svoje djelo, uloživši određeni napor u *ostvarenje prostora za svoju intimnu žudnju* da pruži utočište i ljubav *svome* djetetu, međutim osobe iz užega okruženja obitelji tek će dobiti priliku da pokažu na što su spremne i što osjećaju. Njihov odgovor/-ponašanje, formalno i sadržajno, biti će neko *kasnije, drugotno činjenje*. Uvid u značaj ovakvoga poretku događanja i statusa sudionika (prema kriterijima izrađenim u kognitivnom prostoru MOM) odlučujući je tijekom procjene vrste poteškoća u odnosima članova nove obitelji i tijekom pokušaja njihova rješavanja.

Žena i muškarac, združeni u biću koje zovemo *roditelj-u-zamišljaju*, pokrenuli su djelatnu snagu osjećaja *povjerenja* prema onome što će *tek u budućnosti* tvoriti njihovu obitelj. Ono što nije bilo ostvareno («biološko» roditeljstvo), ono što već *prije nije bilo moguće* (zbog neplodnosti itd.) postalo je njima - unatoč preprekama – moguće, putem *snage vlastitih uvjerenja i postupanja*. *Imaginarni roditelji* nisu ozbiljni i formalizirali samo potrebu da «imaju» i da sebi «pribave» dijete, već su iskazali duhovnu moć i osobnu slobodu da djeluju vođeni neuvjetovanim, unutarnjim nagonom da sebe udjelove u životnom prostoru nekog napuštenoga, ljubavi potrebitoga djeteta. Stoga bi atribut «usvojeno» (dijete) trebao biti pridodan isključivo u kontekstu opisivanja *načina* na koji se povezanost dogodila, a ne pri opisivanju *statusa* uloga i odnosa.

Roditelji-usvajatelji zrače tim u-sebe-povjerenjem i altruizmom. Oni posreduju neku vrstu duhovnog *izazova* te se često događa da čin usvojenja djeteta nadahne i neki drugi par da to isto ostvari, kako bi sam osjetio i sebi dokazao da je sposoban proizvesti istu takvu kakvoću koju je bio *prepoznao* i kojoj se emocionalno i kognitivno prispolobio. Iskustvo je pokazalo da taj čin može dovesti i u posve drugu vrstu iskušenja one osobe koje nisu sposobne prihvati tu «drugačiju» zbiljnost i «normalnost» takve vrste povezanosti.

Sudionici nekog «biološkoga» rođenja, članovi užega okruženja (uža obitelj i prijatelji) na «automatski» način uvučeni su u zgodu. Njihov status uređen je implicitno, putem «više «sile» (postati – na «automatski» način djed, baka, sestra, brat, ujak, teta itd., *rođenoga* djeteta). Međutim, u zгодi usvojenja, sebe je izrazila i udjelovala neka *volja* koja *ne implicira* sličan automatizam: nitko nije bio predviđen, ali unatoč tome i istodobno, svi oni koji su sposobni sebe poistovjetiti

s bićem nove obitelji - pozvani su na sudjelovanje. Dano im je da iskoriste priliku da i oni *usvoje* i da postanu *usvojeni* - na osjećajnom planu. Tako čin *usvojenja* priopćuje neizravan poziv na odanost, sudjelovanje i prihvaćanje.

Ovaj uputan i neupitno *potreban oblik povezanosti odraslih i djece* (za kojim raste potreba, proporcionalno sa već zabilježenim rastom postotka neplodnosti bračnih parova) izložen je dakle sukobu s pojedincima koji nisu spremni surađivati i s onima koji *ne žele* biti dovoljno pozorni kako svojim ponašanjem i komentarima *ne bi smetali*. - Obitelji bliski pojedinci mogu se osjetiti izravno prozvani da zauzmu neki «svoj stav», te počinju izražavati prigovore i osporavanja na suptilan i prijetvoran način, jer se ne usude (ne bi bilo društveno prihvatljivo suprotstaviti se ovako «lijepome» i «humanome» činu) izraziti svoj stav otvoreno.

Ovako razvidan čin slobodnoga izbora kao što je usvojenje djeteta priopćuje, dakle, određene *napetosti* u svim smjerovima: on poziva na prepoznavanje *ploda* određenoga neuvjetovanoga izbora, a ne na prepoznavanje *ploda* neke «više sile», nekog «naravnoga» (*per naturam*) čina. Član nove obitelji ili blizak prijatelj mogli bi se osjećati «obvezni» da nešto «obave» prema osjećanju «dužnosti» i to bi ih moglo intimno zasmetati, proizvesti u njih i osjećaj *krivnje*. U svome položaju sudionika oni će pokazati svoju spremnost – odnosno svoju ne-spremnost - na lojalnost i bezuvjetno prihvaćanje. Pojedinac može odgovoriti dakle na čin usvojenja i na osvetoljubiv način: biti će pozoran i spreman da prosuđuje svaku gestu i ponašanje roditelja, koji nastavljaju - usprkos njemu (!) - slijediti obveze koje im je stvorio čin roditeljstva koji su ostvarili prema vlastitoj slobodnoj odluci.

Potpuno neočekivano, roditelji se nalaze pod kritički raspoloženim prosudbenim povećalom onih osoba koje stavljuju u pitanje upravo moralnu i etičku cjelovitost statusa *biti-nečiji-roditelj/biti-nečije-dijete*. Oni uviđaju kako se od njih očekuje *nepogrešiva* blagonaklonost naspram djeteta. Činjenica je da roditelji-usvojitelji nisu u dovoljnoj mjeri *pripremljeni* i obučeni da na odgovarajući način postave sebe i svoje dijete u nastaloj situaciji, kako bi zaštitili integritet obitelji. Može se reći kako intenzivan doživljaj intimne sreće koji su ostvarili zbrinjavanjem *svoga* djeteta i pružanjem ljubavi, nije ostavio mjesta za razboritu količinu podozrenja kojim bi *predvidjeli* i neki prostor za one nevoljke i sumnjičave promatrače.

Dešava se u zbilji da roditelji *ne opažaju* prve, na neupadljiv način izražene poruke odbijanja i neprihvatanja. U takvim okolnostima postupno se stvara štetna situacija za psihičku ravnotežu djeteta, čiji je integritet činom napuštanja već bio teško pozljeđen. Očevi i majke izazvani su da svoj *prvotni izbor* i postupke *opravdavaju* određenim ponašanjem/gestom. Upućeni prigovori nisu što drugo već prijetvorni zahtjev njima, «zamjenskim» roditeljima da *opravdaju* svoj *prvotni*

izbor/čin (sam čin usvojenja), da se dokažu *dostojnim* njega. - Njihova potreba za roditeljstvom i ljubavlju, temeljna životna načela koja njih pokreću, izložena su sumnjičenju. Ta sumnja poniziti će njihova prvotna osjećanja, doživjeti će poniženje i naći će se usamljeni sa svojim problemom! U trenutcima *psihičkoga zamora* koji slijedi nakon sukoba s djetetom, pojavit će se i bolne *sumnje* u razboritost i opravdanost samoga čina usvojenja.

Problemi u odnosima roditelja i djeteta, koji su «prihvatljivi» u nekoj «biološki» nastaloj obitelji, u ovome slučaju učestalo se tumače na ovaj način: «zamjenski» roditelj (koji dakle «nije pravi» roditelj) nesposoban je za «pravu», «iskrenu» roditeljsku brigu i ljubav. - Zbog nedobronamjernoga uplitanja drugih osoba u odnose u obitelji, stvara se određena *bipolarna napetost* koju će dijete osjetiti i snažno proživjeti. Iskustvo je pokazalo da postoji stalna opasnost da će dijete *upotrijebiti* ove poteškoće; ono ih koristi djelujući protiv roditelja, gradeći sebe njihovom žrtvom. Dijete ima poriv da u tome traži *suučesnike i svjedoke*. – Navesti ćemo samo dvije od mnogobrojnih sakupljenih tipičnih priča roditelja-usvajatelja o takvom ponašanju djeteta.

2. Dvije priče

Priča roditelja iz Hamburga:

«Nakon što smo suprug i ja otisli na trenutak u trgovinu, djevojčica (11 godina stara) pozvonila je na vrata susjedi, tražeći kruha. Izjavila je, doslovce, da je gladna i da joj ne damo jesti. Ova ju je pustila u stan i nahranila ju je, prepuna *samilosti*. Bilo je to za nas strašno, objašnjavati susjedi kako to *nije istina!* - Što joj to treba, svi ju obožavamo i ništa joj ne nedostaje! – Imamo osjećaj da tu *sramotu* ne možemo popraviti... – Toliko je nevjerojatno da bi dijete tako nešto «samo tako» učinilo, bez stvarnoga povoda, da druga strana mora ostati u dvojbi: «Ta oni nisu 'pravi' roditelji! Zar su oni 'sposobni' 'stvarno' voljeti svoje dijete, i ne maltretirati ga glađu?»

Priča roditelja iz Torina:

«Kupili smo kćerki (8 godina stara) vuneni kaput, - onaj koji je i sama odabrala. Kvalitetan i lijep. *Isti* takav kaput, samo druge boje, dobio je i njezin brat. Bili smo veseli i zadovoljni što smo djecu obukli u tako dobre zimske kapute, koji će potrajati koju sezonu. Nakon samo tjedan dana, uočili smo da iz oba rukava vise konci i dio podstave. Na naše zaprepaštenje, u razgovoru s kćerkom, utvrdili smo da je to *namjerno* počupano. – Drugom pak prilikom (imala je već 14 godina), pronašli smo pismo koje je pisala baki. Bilo nam je čudno što

ga skriva, te smo se odlučili pročitati ga, kad je otisla u školu. U njemu je opisivala baki svoju veliku *nedaću*: kako joj se prsti na nogama smrzavaju dok čeka autobus za školu. Pada «hladna kiša i snijeg», a njezine «stare» cipele «zijevaju». – Istina je, međutim, da smo joj kupili tople čizme od najbolje kože. Rekla je da su lijepo i u njima je sve ove dane išla u školu. – Zamislite - što bi baka pomislila o nama? – Odlučili smo porazgovarati s djetetom. Nije nam odgovorila na pitanje *zašto* piše *neistinu i čemu joj treba bakino sažaljenje*. *Zašto želi* da mi u bakinim očima ispadnemo *nebrižni* roditelji i ona, eto, naše *jedno, ne-zbrinuto i ne-voljeno* dijete? - - Ostali smo zadugo vrlo potreseni ovim događajem. Osjećamo da nas ona veoma voli, i - zar je potrebno ikome opisivati i dokazivati - koliko je velika naša ljubav prema njoj?

Dijete čija je psihička cjelovitost prvotnim činom odbacivanja već bila pozlijedena, *sklono je* : pokazivanju poteškoća i otpora u prihvaćanju emocionalne naklonosti koju nude novi roditelji. Efekt toga *sindroma* -razočarano *odustajanje od usvojenja i vraćanje djeteta* nadležnoj instituciji poznat je psihologima, psihijatrima i socijalnim radnicima. Ovaj, po svojoj naravi tragičan događaj dalekosežnih razmjera, postaje predmetom njihova *terapeutskog i socijalnog bavljenja*.

Naše zanimanje za ovu značajnu društvenu problematiku i za pojavnost koja unutar nje nastaje, doveo nas je do opažanja (tijekom rada na uspostavi osjećajne komunikacije između roditelja-usvajatelja i njihove djece), kako roditelji stvarno *ne mogu shvatiti zašto* im se *to* desilo. Oni bolno proživljavaju otpor djeteta prema njihovu činu brige i ljubavi, potpuno su izgubljeni. Taj osjećaj biva brižno *zatajen* u mnogim obiteljima. Roditelji se plaše zatražiti pomoći od nadležnih ustanova, pribojavajući se dalnjega nerazumijevanja, neuspjeha i društvene osude. - Roditelji su potpuno nepripremljeni za novonastalu situaciju, mnogi gube onu početnu snagu koja im je davala slikovitu viziju zajedničke, *sretne* budućnosti.

Emocionalno stremljenje roditelja bilo je predano željenome biću, žudjeli su da ga podrže i zaštite. Sada doživljavaju otpore, otvoreno suprotstavljanje djeteta, izazove, njegovo pokazivanje *trajnoga nezadovoljstva*, koje niti jedan njihov čin ne može zamijeniti *trajnjim osjećanjem sreće* i ispunjenosti. Ispuniti. - Zbiljnost koja *nije shvaćena* ne može postati niti *prihvaćena* niti *promijenjena* na razborit način. Mnogi roditelji ostaju bespomoćni zarobljenici svoje-/djetetove situacije: u odnosu s djetetom oni »pročišćavaju« snagu svoje sposobnosti da *bezuvjjetno vole*, te traže u sebi i u svome partneru životne snage, kako bi unatoč svemu, pružili *svome* djetetu *uvijek iznova*, iz dana u dan, vlastiti zalog ljubavi i strpljenja, - s *istim* onim *početnim* osjećajnim poletom.

1. Obnavljanje temeljnih pojmoveva *otac/majka/dijete*, prema parametrima Metode

Neko *voljom* roditelja napušteno dijete ono je biće za koje se oni/roditelji više *ne žele* brinuti, oduzeli su mu svoju pažnju, odrekli su se njegove nazočnosti. O tome svemu *slobodno* su *odlučili*. O toj odluci, zanemarujući svaki «objektivni» razlog, neporecivo svjedoči nov status djeteta: *napushteno dijete*. Stručnjaci koji se bave tom problematikom slažu se u jednome: iskustvo odbačenosti utisnuto je duboko u svijesti djeteta i stvoriti će u njemu *poriv* za samouništenjem. Njihovo temeljno pitanje je slijedeće: kako ponisti te razorne psihičke energije i stvoriti zdrave uvjete za psihofizički razvoj odbačena djeteta?

Baveći se ovom problematikom prvotno u Hrvatskoj, zatim u Italiji i u Njemačkoj, zapazili smo kako od strane pedagozijske znanosti nije ponuđen odgovarajući model za razrješenje ove problematike. Ona sudjeluje napose kao pasivni i nemoćni promatrač događanja, za koja su druge humanističke znanosti bile spremnije ponuditi svoj istraživački prostor i rješenja. One su, očito, sebe smatrале *mjerodavnijima*. - Problematikom usvojenja bave se ustanove socijalne skrbi, a psiholozi, psihijatri, psihoterapeuti i neurolozi prihvaćaju se pokušaja razrješenja sukoba u novonastalom obiteljskom prostoru. Stručnjaci usmjeravaju svoj poticaj i pomoć na *ublažavanje* razornoga efekta iskustva napuštenosti na psihu djeteta. Neki *pedagozijski* osmišljen zahtjev za cjelovitijim obuhvaćanjem toga društvenoga problema nije bio vidljiv. Spoznali smo da *zgoda usvojenja*, te period nakon usvojenja, imaju potrebu da budu popraćeni *pedagozijski uobličenom edukacijom i podrškom obitelji*. Upravo znanost o odgoju može ponuditi i otvoreni modeli za stvaranje uvjeta za *odgovorno ponašanje budućih roditelja*, a to su modeli koji otvaraju nove obzore u svijesti pojedinca, pripremajući ga i odgajajući za samospoznaju i samopomoć, u nekom *objektivno sagledljivome vremenu*, ne pretvarajući ga pritom u *pacijenta/klijenta*.

I ovako duboka duševna povreda kao što je gubitak roditelja (u psihičkoj zbilji djeteta - *sebegubitak*, prema parametrima MOM)) može uči u proces uravnoteženja i promjene. Nije svrhovito pokušati tu ozljedu «ukloniti», «reducirati», staviti u stanje «zaborava». Naša praksa je pokazala da je djelotvornije njoj dodijeliti status *djelatnoga čimbenika* koji može postati pokretač procesa ponovnoga psihičkog i kognitivnog Ocjelovljenja djeteta. Razumijevanje te djelatne kakvoće već proživljenoga psihičkoga sadržaja od temelnjoga je značaja za pronalaženje nekog «iscjeljujućeg», pretvorbeno sposobnog rješenja, koje će dovesti dakle do promjene na planu spoznaje i posljedično -

na planu ponašanja. Nije dobro da traumatski doživljaj postane neko izdvojeno, dezaktivirano biće. Takvo poimanje izgraditi će površne pretpostavke i *pravocrtne modele* za isto tako površno i *pravocrtno djelovanje*.

Svaki onaj *pojam/nazivak* koji nastane kao plod *površnoga* pristupa i razumijeća ovoga problema, predstavlja nešto posve *izdvojeno* (↗izdvajati): on se ponaša kao neproductivni djelić neke *nezbiljne* cjeline i kao takav ne će moći sebe uskladiti, ne će zaživjeti s osebujnim iskustvom djeteta.

Svaki onaj pojam koji ostaje podvojen od djetetove Izvorne Zbiljnosti ne može sudjelovati u procesu stvaranja njegove životne zbiljnosti. Jezik koji tu zbilju ne obuhvaća Cjelovito, izgraditi će *neplođan kognitivni prostor* u kojem nema klice iz koje bi nikla ona *poželjna budućnost*, koja može zaživjeti tek ako je *razriješena* od proživljene boli.

Naš pedagojički pristup, koji ima za cilj osposobljavanje za sebe-spoznavanje i za samostojno i odgovorno djelovanje, ponudio je takav djelatni i semantički model iz sustava Mobilitas Originaria Metode, koji je sposoban u životnoj zbilji nove obitelji podržati i razviti njezino duhovno i osjećajno tijelo. Kao pedagozi-praktičari nismo se zadovoljili time da udjelovimo neko svoje *mišljenje* o ovome fenomenu. Dosljedno našim spoznajama i praktičnom iskustvu, pokušali smo pristupiti ovoj problematici, sa željom da osmislimo neko istinsko i *trajno rješenje*, primjenljivo u praksi, upotrebljavajući dakle spoznajni sustav izrastao na iskustvu pojavnosti Izvorne Kretljive Sebesvijesti.

Psihofizička Jednotnost i Samostojnost bića Izvorne su Kakvoće i one su dakle prepostojeće naspram određenog traumatičnog iskustva. To znači da te Kakvoće (Jednotnost i Samostojnost) - koje su dakle bile Nazočne u vrijeme doživljavanja patnje zbog napuštanja, predstavljaju onu odnosnu točku prema kojoj može sebe uspostaviti i ono teško duševno pozlijedeno dijete. Dijete raz-Jedinjeno od svojih Izvornih Sastavnica dobiti će *priliku, u prostoru MOM, za ocjelovljajuću spoznaju u prostoru uređenom prema pedagojičkim didaktičkim načelima* (vidi poglavlje *Temelji Metode Mo-bilitas Originaria, te Sebeistraživanje «Giorgio» i «Marco»*) koja daju prednost *samouvidu i samoučenju*. – Dijete može na organiziran način upoznati i usvojiti Nazočnost u sebi Izvornih, Kretljivih Kategorija Majka/Otac/Dijete, te može steći *ponovljivo* iskustvo o tome kako se one Pojavljuju i kako u njemu Djeluju. Te Izvorne Sposobnosti u djetetu već su postavljene kao *prepostojeći koordinatni sustav*, unutar kojega se može smjestiti njegov ničim uvjetovani Izvorni Identitet. Taj koordinatni sustav predstavlja Matricu kojoj se dijete može prilagoditi bez da pritom ugrozi vlastitu psihofizičku cjelovitost. Svi elementi koji čine tu prepostojeću Matricu uzajamno su povezani, tvoreći otvoreni Sustav,

uvijek spreman da djeluje Seberegulirajuće. I kako su sastavnice toga koordinatnoga sustava one Trajnice, Jednotne i Samostojne, nepromjenljive Kakvoće, upravo one moraju biti prepoznate[↗], potaknute i podržane, ukoliko se želi postići da dijete počne bez otpora i s ljubavlju prihvati svoje «nove» roditelje, svoje okruženje. Kada se te Sastavnice pokrenu, nastupiti će proces istinskoga spoznajnog i psihofizičkog Samoocjelovljenja.

4. Svijest Sebstva koja Pamti duševne ozljede

Vrijeme koje je dijete provelo u tjelesnoj/kognitivnoj/emocionalnoj povezanosti sa *ženom koja ga je rodila* («biološka majka») predstavlja dio životne dionice koju je ono već prošlo i u tome smislu to je njegova proživljena, neotuđiva, «objektivna» životna zbilja. Nju nije moguće relativizirati niti zastrti nekim *zamjenskim* sadržajima. Psihička patnja koju je prouzročilo sebe-oduzimanje-udaljenje roditelja može biti opisana, predstavljena, *priopćena* (ovisno o tome kako odluče roditelji-usvojitelji ili kako to propisuje zakon), ukoliko se dijete samo ne sjeća svoje obiteljske povijesti. U tome slučaju proživljena «nesretna priča» postala je neka *virtualno-posredovana-zbilja*, koja nudi neka/nečija *privilegirana* tumačenja koja *imaju ambiciju da budu istinita*, da pruže djetetu mogućnost da prepozna sebe kao ono *za-nekoga-nazočno-biće*.

Neovisno o tome koliko vjerno je proživljeni događaj/povijest obnovljen/prepričan, on je tek posvjedočen, on je postao *priča* čiji je sadržaj neprijeporno restriktivan (naspram onoga što je dijete *stvarno* proživljavalо, iako ono nema o tome sačuvano aktivno sjećanje) i taj događaj ne će biti cjelovito prispojen procesu djetetova *sebe-udjelovljenja-nekome*. Doživljaj zadobiva tek novu dimenziju *neke/nečije nepotpune zbilje* koja ne može pretvorbeno sudjelovati u procesu emocionalnog smirenja i spoznajnoga ocjelovljenja. Dotičući samu formalno/sadržajnu dinamiku događanja, priča ovako teče:

- više-ne-nazočni-majka/otac (koji su sebe udaljili od djeteta, koji su sebe njemu oduzeli) bivaju *posredovano obnovljeni* u djetetovu pamćenju;
- iznad njih postavljaju sebe majka/otac koji *imaju namjeru* sebe-djetetu-*unazočiti*.

Prošlost i sadašnjost trebali bi tom *nakanom/činom* postati neka u duši i u svijesti djeteta povezana cjelina koja bi sudjelovala u njegovu «ozdravljenju»; prošlost bi mogla biti «pročišćena» svojim uranjanjem u ono djetetu-nadolazeće prostorvrijeme. Međutim, društvena zbilja/iskustvo priopćuje da taj proces, u nepoželjno učestalom broju slučajeva, ne teče kako ga se priželjkuje. Nije potrebno dugotrajno istraživati pojedinačne slučajeve usvojenja kako bi se pokazalo da

takav pristup, iako neosporno slijedi načela istinitosti (svjedočiti djetu njegovu *istinitu* životnu priču) i «poštenja», ne osigurava bezbolno i uspješno uvođenje djeteta u novo životno okruženje. - Savjetodavna funkcija koja se temelji na takvoj shemi činjenica i postupaka ostaje, *kratkoročno* - *prividno uspješna*, i *dugoročno* – *neuspješna!* Po sili «logike», očekuje se pretvorbena, uspješna promjena, međutim racionalni aspekt «istine» nije dovoljan da pokrene razvojni proces punog povezivanja djeteta i njegovih «novih» roditelja.

Društvena zajednica i njezine nadležne institucije imaju znatnih poteškoća s tom *pojavom otpora* (koju smo nazvali sindromom razjedinjenja) i neprihvaćanja roditelja od strane usvojenoga djeteta i novoga okruženja. Djelatnici u tome sektoru skrbi često se nalaze u položaju *nemoćnih* posrednika između dviju strana koje se uzajamno *privlače*, tražeći neki način da se pomireno jedna drugoj prispolobe, kako bi proživjele željeni status nekome-pripadajućega-voljenoga-djeteta/roditelja. Upravo ta učestalost s kojom se ostvaruju neuspješni susreti, sugerirala nam je da u tome prostoru nedostaje neka bitna sastavnica koja bi bila u stanju uspostaviti *trajnu povezanost* dviju strana.

Povijesni, vremenskoprostorni isječak koji osobe/svjedoci prizivaju u sjećanje usvojena djeteta ne sadrži dovoljno elemenata i *poticaja* koji bi u njemu *proizveli nestanak* poteškoća, te mu omogućili da se kognitivno i emocionalno uskladi s dobronomjernom nazočnošću nove obitelji. Očito je: nije bilo dovoljno svrhovito *ponoviti*, *prepričati* poglavljje neke priče a da bi se postigao njezin miran tijek prema nekome «sretnome» završetku.

Naše pedagozijsko iskustvo pokazalo je da ta patnja i stanje *uzajamne onemogućenosti* može biti preoblikovana/zacijeljena u ovako postavljenim edukacijskim uvjetima:

činjenična povijest dobiti će priliku da bude *Preutemeljena* putem onih Kategorija i Pojmova koji su Izvorno Sudjelovali u njezinome nastajanju. One Izvorne Kategorije koje Sudjeluju u tome odnosu mogu biti Obnovljene i «vraćene» u svoj Cjeloviti, Temeljni Oblik. Jedino će tako ono *prošlost* postati Sadašnjost, a ne neka *virtualno-posredovana-zbilja*.

Što je to neki Cjeloviti Oblik neke kategorije-pojma? – Prema parametrima MOM, neka kategorija/pojam jest Cjelovita ako se u njoj Prepozna[↗] njezina Moć da Traje u Vremenuprostoru. Cjelovito tumačenje neke pojavnosti uzeti će tu Kakvoću kao svoje Polazište i kao Cilj kojemu teži. U tome smislu, tumač pojavnosti, odnosno pratitelj iskustva MO, postupa prema ontologiskim načelima, ne zapostavljajući dakle činjenicu da bića Izvorno posjeduju Moć izravne Spoznaje svoga Izvornoga Statusa u odnosu na druga ljudska bića i Moć Spoznaje svoje urođene Sposobnosti - da sebe u sebi i kroz druga

ljudska bića trajno Obnavlja. Takav poznavatelj, tumač i praktičar metode Mobilitas Originaria dati će tim Kategorijama pravo prvenstva, pravo na Samouprizorenje.

B. O POJMU MAJKA/OTAC/DIJETE

NE-NAZOČNI I NAZOČNI

Ona Žena ima Izvornu Sposobnost da ispunи određeni Zadatak[↗] koji je njoj zadan u «kozmičkom vremenu», u «ne-vremenu» (kako nam te pojmove posreduje kronogenetička znanost). Žena Izvorno ima Dar da Utemelji i da nosi u svojoj Utrobi ono Život. Tim izvršenjem Prvobitnoga Zadatka ona sebe udjelovljuje u ulozi Majke. Neka žena Uzmožna je ostvariti svoju ulogu Majke upravo uslijed prepostojanja u njoj toga Dara. Može se reći da njezin Status Biti-Žena sadrži Status Moći-Biti-Majka.

Utemeljujuća[↗] Bića Majka/Otac/Dijete (Izvorni Majka/Otac/-Dijete) nisu neka pretpostavka, neko apstraktно biće, izvedeno iz spekulativnoga razmišljanja, već su oni činjenično, nedvojbeno Nazočno Biće. Oni Majka/Otac Nazočni su (Aktuelni) prije svake djelomične *volje* postati-majkom/ocem. – Samo oni mogu utemeljiti Hranjivu Zbiljnost i povratiti djetetu spoznajnu i psihofizičku Cjelovitost na kojoj će izrasti njegova Budućnost. Dijete sobom raspolaže Cjelovito ukoliko mu je kognitivno dostupna i ta njegova Izvorna dimenzija u kojoj je Nazočno Pamćenje na Izvornu Majku/Oca. Jedini način da se njih Uprizori, Unazoči (da ih se učini Aktualnima) jest taj da se do njih dođe putem izravnoga Znanja o njihovoј Nazočnosti, putem živoga iskustva Disanja i Kretanja Sebesvijesti (MOM). Dijete bi dakle trebalo učiniti taj *prijelaz iz stanja* u kojemu ne postoji povezanost-odnos s takvom Majkom/Ocem u Stanje u kojemu će Oni sebe Udjeloviti njegovoј Volji da on Sebi i njima Bude. To će dovesti do slijedeće promjene na planu zbilje:

- dijete ne će više živjeti *pokraj* neke majke/oca koji *namjeravaju* za njega biti *nazočni* (imaginarni roditelji/dijete) već će ono doživjeti/usvojiti ([↗]prisvajanje) sebe kroz Cjelovitu Majku/Oca u kojima on-već-Jest - u Cijelosti i oduvijek – Izvorno-njihovo-Dijete;
- dijete ne će više živjeti *pokraj roditelja* djelomično nazočnih, ograničenih i izdvojenih u (djelomičnome) vremenuprostoru, već će sebe Zrcaliti u Majci/Ocu koji su Neuvjetovani u Vremenuprostoru; njih nije moguće potisnuti voljom/činom ne-Pamćenja; njih nije moguće od Djeteta podvojiti nekom *voljom-za-sebe-napuštanjem* (naša definicija čina napuštanja djeteta).

Status majke/oca ostvariv je u zbilji na različitim planovima svijesti i zahvaljujući novome obzoru koji se otvara poistovjećenjem s Izvornim Statusom Roditelja, moguće je razumjeti ono Stanje Svijesti koje Obnavlja Moć Prisjećanja na Izvorno-Nazočne-Roditelje. Svaka

žena/muškarac koji *kane* postati nazočni u životu nekog djeteta, mogu sebe njemu Unazočiti u toj Cjelovitoj i Ocjelovljujućoj Kakvoći, primjenjujući temeljna Načela Mobilitas Originaria metode. Njihova Iskustvu-Podložna-Kakvoča može stvarno «poslužiti» djetetu kao sredstvo za ponovno zadobivanje samoga sebe u Cijelosti, u Kakvoći/Statusu onoga Djeteta neke Izvorne Majke/-Oca.

Naša primjena MOM u pedagozijskom kontekstu pokazala je slijedeće: izvjesno je moguće uspostaviti *Ocjelovljene Uloge* dijete-/majka/otac koje se samo u potpunoj uzajamnosti ostvaruju kao zbiljske i u kojoj uzajamnosti nestaju sve prethodno (vremenski-prostorno) proživljene duševne boli. Poznavanje i iskustvo te Dimenzije-Kakvoče koja nije ograničena *vremenskoprostornom i pojavnom prividnošću*, može dovesti do postignuća Sebespoznanje, (do Sebeutemeljenja) te do Sposobnosti da se sebe konačno Prihvati i Voli, koja je mogućnost bila potisnuta proživljenom duševnom patnjom izazvanom razdvajanjem. Svaka suslijedna tome iskustvu majka/otac (sa cjelokupnim okruženjem) iskusiti će poteškoću da zadovolji potrebe usvojenoga djeteta. Odbijeno, poreknuto dijete, gubitkom «bioloških» roditelja *udaljilo je na spoznajnome planu* Moć Prepoznavanja i Pamćenja svojih Izvornih Roditelja. Suslijedni roditelji tek djelomično su nazočni (jer nisu-Svjesni onoga Oblika Sebe koji je Cjelovito u Djetetu Nazočan), te oni stoga nisu bili sposobni prizvati u djetetu Pamćenje te činjenice da su oni u njemu već u Izvornome Obliku Nazočni, da oni *Izvorno* jesu njegovi Roditelji. Međutim u zrcalu koje prikazuje djetetu njegovu ne-Potpunu sliku, dijete ne će moći prepoznati sebe kao nekome-u-Cijelosti-Pripadajuće-Biće. - U djetetu će nastaviti živjeti njegov nagon da sebe ostvaruje putem svoga prijašnjega iskustva: *sebe-odbijanja u nepotpunome zrcalu roditelja*. Psihičko i fizičko nazadovanje djeteta u svome obliku/statusu ne-Prepoznatoga-Djeteta bolno će se nastaviti ukoliko spoznaja ove pojavnosti ne zaživi u svijesti i u srcima sudionika priče.

Da bi se roditelji/dijete potpuno otvorili i postali spremni da se uzajamno Prepozna i Priznaju, potrebno je proširiti njihovo *znanje*. Spoznajama, Znanjem i Vještinama iz sustava MOM otvara se mogućnost stjecanja nove moći suodnosa na relaciji roditelji – dijete, koju pokreće ona Djetatna, Povezujuća Ljubav. Roditelj iskušava svoju moć da bezuvjetno prihvati – bez potrebe da *sažalijeva*. Ta Spoznaja preduvjet je za ovakav oblik postojanja obitelji: onaj u Cijelosti Izvoran i stoga Samobitan, koji stvara vlastitu budućnost, onaj trajni oblik iz kojega može nešto *samo-po-sebi-nastati*.

Djetetu je prirođena Moć da sebe Kognitivno Utemelji, Samo-ocjelovi, putem metode MOM, poništavajući traumatsku dimenziju doživljaja. Njegovo poimanje likova otac/majka može biti prošireno do prostora bez granica, u kojemu ima mjesta za dvije povijesti/priče:

- za onu djelomičnu priču, ograničenu u vremenu, u kojoj je dijete bilo odvojeno od majke/oca/sebe;
- za onu uvijek aktualnu priču, neograničenu u vremenuprostoru (i sada dakle Nazočnu) u kojoj su Dijete, Otac i Majka jedno drugome Smisao postojanja, u kojoj su oni ona Jednota koja nikada nije niti postojala razdvojena i koju dakle - niti u budućnosti – ništa/nitko ne može razdvojiti.

U takvoj vrsti Bezvremene Priče ukida se iluzorni odnos temeljnih likova. Oni Majka/Otar sebe su Ostvarili u ovome/ovdje/sada Djetetu i to Dijete je Nazočno jer oni su sebe njemu Udjelovili. Dijete u toj Zgodi ne živi pokraj neke *majke i oca* koji njega doživljavaju kao neko biće koje nije plod njihovoga zajedništva; to dijete je Spoznalo, putem Izravnoga iskustva (Disanje i Kretanje prema MOM) da Potiče-iz-Utrobe-Majke koja je za njega bila Nazočna, i sada/ovdje Ona jest za njega Nazočna kao što je to oduvijek bila. – Dijete Spoznaje da ne bi niti moglo biti Začeto da ta Temeljna Majka nije bila Nazočna svojom Cjelovitom-Ocjelovljujućom Kakvoćom. Ona je jedan od posrednika njegova Uprizorenja, Jer od Utemeljujućeg Počela Majke potiče i ona ne-Cjelovita majka, *podložna/sklona tome da bude potisnuta u sjećanju*. U tako Ocjelovljenim Kognitivnim uvjetima dijete prolazi kroz proces Opažanja Sebe, iskušavajući posljedično i Potpunost svega što ga okružuje. To će mu pružiti konačno iskustvo Zadovoljenja i Samoostvarenja. To će ga kognitivno i duhovno Nahraniti.

Psihički i umni procesi koji se odvijaju u Stanju Izvorne Kretljivosti (MOM) počinju djelovati postupno, poštujući snage kojima dijete raspolaže. Krajnji cilj toga preoblikovanja može postići, prvenstveno, dijete u sebi samome, i to je nešto što njemu ne može biti posredovano. Metoda MO to može u njemu Potaknuti. Svaki čin kojim se kani posredovati određeni «preodgojni», «korektivni», «terapeutski» sadržaj, a koji zanemaruje tu Izvornu Sposobnost djeteta, djelovati će kao ometajući, ograničavajući i regresivni faktor, koji želi nešto postići nasilno, nametanjem djetetu/roditelju, bez potrebe da se s njegovim Izvornim Sposobnostima prethodno i u Cijelosti – Poistovjeti.

1. Kategorizacija stanja svijesti sebstva u dva moguća sustava

Usvojenje kao socijalna kategorija	Usvojenje kao samostalni spoznajni proces
Iskustvo uvjetovanoga stanja svijesti	Iskustvo Svijesti u Stanju MO
1. napuštenost	Sebipripadnost
2. podvojenost	Nazočnost
3. žudnja/iščekivanje	Punina
4. posredovanje	Samo-posredovanje
5. podrška/priučenost	Samostojnost
6. prilagodba/slijediti	Stalnost/Stvaranje
7. upravljanost k budućnosti/ razjedinjenost u vremenu/prostoru	Jednotna Nazočnost u vremenu/prostoru
8. zaborav	Znanje
9. ne-Prepoznavanje/raz-Jedinjenje	Prepoznavanje/Povezanost
10. izdvojenost/otuđenje	Pripadnost/Ocjelovljene

2. Sadržaji za razmišljanje prije čina usvojenja

Čin usvojenja priziva potrebu za postignućem kognitivne i emocionalne *discipline* i na upoznavanje s osebujnim oblicima *znanja*. MOM nudi ta proširena znanja o pojmovima/kategorijama majka/otac/dijete-kao-obitelj, ali nudi i *djelatna* sredstva za pokretanje procesa emocionalnog i kognitivnog sazrijevanja. - Žudnja da se postane roditeljem/djetetom proizvodi određene *predodžbe* koje mogu zaživjeti i na planu pojavnje zbilje. Imaginarni roditelj/dijete žudi tome da sebe daruje: činom usvojenja on *susreće* onaj dio sebe koji - kako on zamišlja - ima potrebu za *primanjem*. Roditelj će ostvariti susret s onim *sadržajem* koji on *već posjeduje-u-kakvoći-nečega-što-ne-posjeduje*. Radi se o dvoznačnoj situaciji: predodžba o biću za kojim se žudi određena je, međutim nedostaje joj dio slike kojim bi slika postala Cjelovita, kojim bi obuhvatila izvjesnu pojavnost: ono biće za kojim se žudi nije netko koga se *tek* treba steći, već ono jest sada/ovdje Nazočno. Ono biće za kojim se žudilo i koje je sada/ovdje nije neko *drugo* biće, već uobličeni, utjelovljeni lik vlastite već prisutne-potrebe. Rečeno na drugi način, «postignuto» dijete/roditelj

nije različito od onoga bića koje je za njim osjećalo potrebu. Oni jesu jedna te ista slika/biće.

Bilo bi korisno da neko biće koje žudi sebe *upotpuniti statusom roditelja/djeteta* prouči sadržaje svoje svijesti prije no što se počne kretati prema ostvarenju te značajne zgode. Dakle status roditeljstva trebao bi sazrjeti prvo na planu svijesti (prvi odgojni prostor) i na osjećajnom planu, a tek zatim u pojavnoj obiteljskoj zbilji. Pronalaženje odgovora na temeljna pitanja koja ćemo ovdje nanizati, može dovesti do stvaranja povoljnijih uvjeta. Odgovori na njih mogli bi spriječiti *daljnja* bolna iskustva i moguća razočarenja.

1.

Odlučio sam prihvatiti neko dijete koje su druga bića *htjela* začeti i nakon toga su *odlučila* da ga napuste: kakvoga to ima značaja za mene?

2.

Kakvo/koje moje iskustvo je začelo u meni žudnju da nastavim *suživjeti s* takvim (tih-začetnika-i-njihovim-plodom) iskustvom?

3.

Je li ostvarenje roditeljstva neko institucionalno, građansko pravo, je li to neki od svega nezavisni ideal ... ili je to nešto posve drugo?

4.

Jesam li ja dovoljno pripremljen da podijelim sudbinu nekog bića koje *već* nosi tako tešku patnju?

5.

Hoću li ja uspjeti *obuhvatiti* djetetovo trpljenje?

6.

Je li moja *sposobnost da volim* dovoljna da umiri njegovu veliku duševnu ozljedu?

7.

Ako se ja *odreknem* svoje želje, što će se dogoditi s tim bićem za kojim imam potrebu?

8.

Tko je to biće za kojim osjećam potrebu? Koji je sadržaj te moje predodžbe?

9.

Zašto žudim brinuti se za nekoga: da bih se brinuo o njemu ili da bih se brinuo o onome dijelu samoga sebe koji ima potrebu da se o nekome brine?

10.

Pitanje-labirint:

Gdje je razlika/sličnost između mene i zamišljenoga djeteta? – Može li ono zadovoljiti svoju potrebu putem moje žudnje da ostvarim s njim povezanost kojom će njemu ponuditi onaj dio sebe u kojemu će on sebe prepoznati kao Dijete koje nema potrebu za *majkom/ocem* koji nisu sposobni Prepoznati u sebi Majku/Oca koji nemaju potrebu za *djetetom* u kojemu oni ne bi mogli biti Prepoznati u Kakvoći Oca/Majke?

11.

Mogu li ja tu svoju potrebu zadovoljiti *bez da se vežem s nekim napuštenim djetetom?*

12.

Tko će odrediti sadržaje na kojima će se temeljiti naš odnos: ja/roditelj ili ono/dijete?

13.

Na kojem sadržaju će se temeljiti naša povezanost?

Prvi korak prema ostvarenju statusa *roditelja/djeteta* bio bi dakle *kognitivno sažimanje*, u početku pojmovno i zatim eksperimentalno, pokrenuto s plana Cjelovitoga, Sebepokrećućega Tijela. Disanje i Izvorna Kretljivost temeljni su Oblici Pojavljivanja likova Majke/-Oca/Djeteta. Oživljavanje tih Temeljnih bića u roditelju/djetetu započinje Iskustvom, Samoosvjedočenjem o njihovoј Izvornoj i Trajnoj Nazočnosti

Postignućem Iskustva Izvornoga Disanja i Kretljivosti, dijete/-roditelj biti će sposobljen da u svakoj situaciji proizvede odgovarajuća sredstva za emocionalno povezivanje s ostalim članovima obiteljskoga zajedništva. S usvajanjem MOM dijete/-roditelj osvaja novi prostor za napredovanje u procesu povezivanja, sam sebi stvara priliku da iskusi i proizvede ono stanje Cjelovitosti koje je njemu *prvotno nedostajalo*. U tome Stanju Svijesti iskusiti će neku Kretnju/Činjenje koja sama stvara one nužno potrebne elemente za rješavanje samo-postavljenoga Zadatka (vidi opis Samoistraživanja «Marco» i «Giorgio»). Tako svijest sama Proizvodi neku potrebnu činidbu/-ponašanje, koje je uzelo u obzir kognitivno i emocionalno stanje i status svih sudionika odnosa.

Osvjedočivši se kako je potpuno izvjesno steklo trajnu Sposobnost da se Kreće/Ponaša Samostalno, roditelj/dijete može nadalje i samo stvarati vlastiti *odgojno-obrazovni prostor* i *odgojno-obrazovna sredstva*, započinjući rad na nekom zadatku/istraživanju u svakoj onoj situaciji koju sam odabere. Tako će on postati Proizvođač čina Samopopravljanja i Samoodgoja. U prostoru Mobilitas Originaria metode kategorije *Samospoznavanje*, *Sebeznanje* i *Samoodgoj* utemeljene su na onome Izvornome Spoznaji/Znanju koji nisu dio neke izvana nametnute, od ranije postojeće i uvjetujuće sheme. Na temelju postignutoga Iskustva i Znanja o tome što je njemu Izvjesno Moguće, kakvo Stvaralačko Ponašanje jest Moguće, neko biće obnoviti će sposobnost povezivanja s vlastitom duševnošću i sa svijetom, postati će Pokretalo Pove-zivanja. Samo izravno osvjedočenje o djelovanju vlastitih Izvornih Moći (o Počelima koja su sudjelovala u osobnoj priči roditelja/djeteta) može predstavljati temelj pedagogijski organiziranog procesa duševnog pomirenja i spoznajnog razvoja.

VII

BUDUĆI PRAVCI RAZVOJA

Razvoj osobnosti - izgradnja znanja o sebi.

Naše istraživanja i primjena metode Mobilitas Originaria u kontekstu pedagogijske prakse omogućili su nam otvaranje širokog obzora u području razvoja unutarpersonalnih spoznajnih i psihofizičkih sposobnosti. Nastojali smo u našem radu prikazati - prema zakonitostima naše Metode - tijek procesa Sebeistraživanja koji ima za cilj upotpunjene onoga znanja o sebi te sebe-ospozobljavanje. Stečeno iskustvo i spoznaje zadobivene u prostoru MOM omogućuju pojedincu širi uvid u psihičke i tjelesne procese, otvaraju prostor za razvijanje posebnih znanja koja postaju temelj za razvijanje već stečenih vještina i profesionalnih sposobnosti.

Obiteljska pedagogija i znanje o sebi.

Metoda MO ponudila je izgrađen model teoretskog i praktičnog rada i za područje obiteljske pedagogije. Izradili smo takva edukacijska sredstva koja omogućujući svim članovima obitelji (zainteresirane za takvu vrstu spoznaje) ona znanja i iskustva kojima mogu postići potpuniju osjećajnu međusobnu povezanost te razviti oblike prihvatljivoga ponašanja, ali i steći značajnu samostalnost u odnosu na socijalne institucije o kojima su prethodno znatnije ovisili. Pokazali smo da obitelj ima i djelatna sredstva i sposobnost da u potpunosti mjerodavno rješava svoj ključni problem: odnos prema djetetu s posebnim potrebama, kako bi bolje prihvatile djetetov status, pomogla razvoj njegovih motoričkih sposobnosti.

Putem MOM znatnu osposobljenost za rješavanje svojih poteškoća stekle su i obitelji s usvojenim djetetom, te s djetetom koje pokazuje poremećaj u ponašanju prema hrani.

U području istraživanja MO metodom urođenih motoričkih poremećaja, uočili smo poteškoću koja zahtijeva da bude još opširnije protumačena u kontekstu pedagogijske znanosti, kako bi pedagozi na primjeren način mogli pristupiti njezinu uklanjanju. Otkrili smo naime određenu pojavnost koja, koliko je nama poznato, nije do sada uočena od strane stručnjaka (pedagoga, psihologa, defektologa). Vjerujemo da smo ju upravo mi mogli uočiti zahvaljujući rasponu parametara koje uključuje naša Metoda u proces istraživanja. Ta pojavnost ukazala nam se tijekom izvedbe našeg istraživačkog pilot-projekta, započetoga u Torinu i nastavljenog u Hamburgu, pod nazivom «Mogućnosti razvoja spoznajnih i motoričkih sposobnosti u djece s posebnim potrebama».

U tome kontekstu metodu Mobilitas Originaria primijenili smo 37 puta. Naše pedagogijsko iskustvo rada s ciljnom grupom obitelj s djetetom s posebnim potrebama potvrdilo nam je ponavljanje određene pojavnosti na planu ponašanja roditelja, u konkretnom slučaju – roditelja djeteta s motoričkim poremećajem. Od navedenoga broja uzoraka ona se nije potvrdila u radu s devet uzoraka. – Sažeto ovako opisujemo tu pojavnost:

- što je značajnija postignuta promjena u smislu poboljšanja sposobnosti kretljivosti i *samostalnosti* djeteta, određeniji su znakovi *opiranja* majke da to novo stanje djeteta prihvati. Nije svaka majka *spremna* prihvatići promjenu/poboljšanje koje dijete pokazuje na planu kretljivosti.

U fazi istraživanja mogućnosti primjene MOM na urođene motoričke smetnje, naš rad protjecao je bez nadoknade, te spomenuta reakcija roditelja nije mogla naći opravdanje, primjerice, u izgovoru da obitelj nema sredstava da nagradi zalaganje poučavatelja. Reakcija otpora je bila neprimjerena postignutoj promjeni. - Veoma je suptilan način na koji će *nespremna* majka izraziti svoje protivljenje nastavljanju procesa učenja i osamostaljenja djeteta, u smislu da mu se pruži šansa da počne samostalno koristiti vlastite *spoznajne i tjelesne sposobnosti*.

Operater/pedagog koji se odluči koristiti temeljne parametre i zakonitosti metode Mobilitas Originaria u ovome kontekstu, mogao bi se dakle susresti s poteškoćom da ostvari potrebni *kontinuitet u suradnji s djetetom*, u slučaju da jedan član obitelji (npr. majka, kada ona preuzme cijelodnevnu brigu o djetetovim dnevnim potrebama i kada je dijete s njom najintenzivnije afektivno povezano) odbije *aktivno sudjelovanje i praćenje djeteta u procesu spoznajno-somatskog razvoja*.

Potrebno je postići pristanak svih članova obitelji na određeni stupanj suradnje. U protivnom, dešavaju se teško pomirljive razlike u *načinu spoznavanja* zajedničkoga problema te u viđenju perspektive razvoja djetetove/obiteljske situacije. Naša praksa je pokazala slijedeće: ukoliko majka, primjerice, ne prođe obuku unutar sustava MOM (koja obuka otvara spoznajni i iskustveni prostor za razumijevanje onih djetetovih Izvornih Sposobnosti *koji će ga pokretati u radu sa samim sobom*), najvjerojatnije će doći do izražaja ta *pojavnost pružanja otpora*:

- Majka će pokazati poriv da *ostane* na onom stupnju razumijevanja i viđenja djetetovih mogućnosti i potreba koje za dijete nisu više aktualne i odgovarajuće: ona *nije u stanju spoznajno obuhvatiti* niti ono što postaje neupitno razvidno (uzmožno i njezinu *iskustvu*) – pretvorbeni proces poboljšanja spoznajnih i motoričkih sposobnosti djeteta.

Majci je potrebna odgovarajuća pomoć kako bi se otvorila spoznaji o takvom svom *porivu* i kako bi uočila načine njegova manifestiranja. Nakon ostvarenog uvida, ona će sama *odlučiti* hoće li promijeniti svoje *ponašanje* i odluke.

Samu ovu pojavnost tumačimo, dakako, kroz prizmu zakonitosti MOM: spoznajna, psihička i fizička ukupnost roditelja[↗] - ona koja je udjelovila sebe u tome djetetu - doživjela je (u djetetu) zaostajanje, uslijed njegova aktualnoga spoznajnog rasta (u prostoru MO). – Svrhovito bi bilo da oni slijede[↗] spoznajnu promjenu kroz koju prolazi dijete, da se djelatno uključe u praćenje *njegova* procesa spoznajnog/motoričkog razvoja, kako bi i *nadalje* ostali *jednotna cjelina* s djetetom. Na tu potrebu za *jedinstvom-u-spoznaji* s djetetom, roditelju treba pažljivo ukazati, kako bi se nerazboriti otpor pretvorio u svrhovitu suradnju.

Možemo reći kako je podizanje razine svijesti roditelja o potrebi rada na sebi i o nužnosti aktivnog podupiranja djeteta najsjetljivija faza edukacije (obitelji u ovome kontekstu) putem MOM. – Sustav edukacije putem MOM daje priliku psihološki zakočenu roditelju da *postane svjestan vlastita «negativna» nagnuća* i da ga u sebi razriješi, kako bi rad s djetetom bio oslobođen različitih manifestacija njegovog opiranja (koje može formalno biti izraženo i odustajanjem od suradnje). Svrhovito je, dakle, kod roditelja postići uvjerenje o potrebi da i on prođe sličan proces razvoja i sazrijevanja koje, u novom prostoru za *sebeosposobljavanje*, prolazi njegovo dijete.

Dijete s posebnim potrebama ima veliku perceptivnu osjetljivost za «stanja» i stavove roditelja. Ono će se s većim samopouzdanjem i intenzivnije zalagati u osvajanju novih motoričkih mogućnosti ukoliko osjeti da roditelj «vjeruje» u njega, ukoliko ga potiče i ohrabruje. Dijete se i samo zalaže da ovlada znanjem i vještinama koje će mu pomoći da savlada vlastite *otpore*, kako bi pokrenulo svoju *Kretljivu Svijest* i ostvarilo prve pomake prema skrivenoj u njegovu «zarobljenu» tijelu Vještini Kretljivosti. Ono postaje samo sebi dostupnije tek pod uvjetom da ga roditelj *oslobodi* od svoje zdvojnosti, od nepovjerenja u njegove nove spoznajne i motoričke mogućnosti, od vršenja psihološkog pritiska općenito.

Poteškoću dakle vidimo u *postignuću te odluke* : obitelj s djetetom s posebnim potrebama osjetljiva je i krhka zajednica, koja ulaže znatne i trajne psihičke i fizičke napore kako bi savladala učestale, uvijek nove i drugačije medicinske metode «popravljanja» i/ili «održavanja» «zdravlja» djeteta.

Bilo bi korisno za cijelokupnu socijalnu zajednicu da se obiteljima s djetetom s motoričkim smetnjama (ili s djetetom s nekom drugom vrstom «posebnih potreba») omogući tako uređen model edukacije, koji bi ih otvorio spoznaji i uvidu u činjenicu da njihovo *dijete nije samo «medicinski slučaj»*, za koji je isključivo meritorna medicinska znanost, već da je upravo ono - *dijete - prvo odgovorno i meritorno samo za sebe*. Zbog svega navedenog, početak rada s djetetom smisleno je *uvjetovati* pristankom na suradnju cijele obitelji, a naša praksa je pokazala - da to nije lako postići. Značaj *pojavnosti pružanja*

otpora i etički principi na kojima se temelji naša Metoda, nalažu nam da odustanemo od zalaganja u svakom onom slučaju gdje nije moguće dogovorno postići da ključna osoba (na koju je dijete osjećajno najviše vezano) sudjeluje u procesu spoznajno-tjelesnih promjena djeteta.

Neovisno o stupnju motoričkog poremećaja, unutar MO prostora za sebeistraživanje dijete može iskoristiti priliku da pokuša samo sebe ospozobljavati i stjecati znanja o vlastitoj tjelesnosti, i to u skladu sa vlastitim spoznajnim i motoričkim sposobnostima.

Naša iskustva u primjeni metode MO u radu s djecom s cerebralnim oštećenjima koje smo proveli u prostoru «Pädagogische Praxis» na Fakultetu pedagoških znanosti u Hamburgu te u Institutu za integrirani razvoj djece s posebnim potrebama «Schritt für Schritt» (Hamburg) pokazala su da je moguće postići «neočekivane» rezultate - sa stanovišta roditelja, ali i one «nemoguće» rezultate - s medicinskog stanovišta. (Vidi sebeistraživanje «Ulrike/-Maximilian»). Upravo to stanje *nemoćne psihološke ovisnosti* u odnosu na medicinske usluge, koje se često svode na puko *praćenje* «simptomatologije» «bolesnika», na kirurške zahvate i sl. (produženje tetiva npr. u djece s cerebralnom paralizom), otežava već duboko traumatiziranoj obitelji da stekne uvid u potrebu preuzimanja veće *odgovornosti i za onu dimenziju svoga djeteta koja je izdvojena/izolirana pod nazivima «oboljenje» i «zdravlje»*, te za koje nazivke oni – roditelji - navodno, ne bi morali biti meritorni. Takvim stavom i iskustvom obitelj je *psihološki potpuno blokirana* i nije u stanju razmišljati na takav način koji pomiče zakočene, neslućene potencijale za razvoj njihova djeteta. A upravo takav način *izvorno jest* potpuno u njihovoj ovlasti, jer oni jesu neupitno *prvi i nezamjenjivi odgajatelji svoga djeteta*.

Suradnja s navedene dvije institucije omogućila je našoj Metodi potpunu uronjenost u problematiku motoričkih poremećaja. Dobili smo jedinstvenu priliku pokazati koliki može biti značaj pedagoškog edukativnoga pristupa koji je vođen slijedećim principom: prije svake druge metode rada s *tijelom* djeteta, koja uključuje *manipuliranje* njegovim tijelom od strane operatera (pomicanje udova, vježbanje prema zadanim shemama itd.), dijete treba obučiti da *prvo posegne za svojim Izvornim Sposobnostima*; treba ga potaknuti da *iscrpi prije svega* one svoje Izvorne Uzmožnosti koje jesu njemu već dane kao *djelatno sredstvo sebe-Pokretanja* i koje mu nitko drugi ne može usaditi, nekakvom metodom motoričkog treninga i – *trpljenja (!)-vježbi*.

U ovakvim uvjetima provodeći naše istraživanje, pokazali smo da pedagoški pristup omogućava s ostalim sudionicima u «liječenju» djeteta takve oblike suradnje koji ne pozivaju na *natjecanje*, već ukazuju na potrebu za *komplementarnim sudjelovanjem različitih sredstava pomoći* djetetu. Pedagoški pristup već po svome izvornome ustroju pristupa čovjeku kao nekom *mislećem biću*, koje je

prijemčivo na poticaj za osamostaljenjem. Medicina kao znanost nije obvezna u svoja sredstva i djelovanje uključiti to čovjekovo svojstvo - da za-sebe i o-sebi *misli* i odlučuje, - a ipak ona ispunjava sobom postavljene ciljeve, doseže u ono («bolesno!») u čovjeku što kani promijeniti, na što želi utjecati. Medicina ne postavlja pojedincu uvjet da mora steći neka *saznanja*, primjerice, o «fiziologiji lokomotornog sustava», prije no što upotrijebi sredstva za osposobljavanje «popravljanje», «liječenje» toga sustava.

Neka «pedagogijska» metoda rada s tijelom ne može postupati u tome smislu invazivno; ona određuje svoje metode i sredstva u *poznatom/predviđenom vremenu* u kojemu *osposobljava* čovjeka da proiz-vede plodove svoga mišljenja i da ih za sebe iskoristi prema svojim potrebama. Upravo zbog takve svoje naravi, pedagogijski pristup ovoj problematici trajno je aktualan u svakoj životnoj situaciji pojedinca, jer i mogućnosti sebeučenja i *sebeznanja* su nebrojene i djeluju – *regenerativno* - na svijest sebstva i na ono *sebe-tijelo*.

Ovakva naša polazišta i sama narav naše Metode omogućili su nam suradnju s navedenim institucijama koje su vođene sličnim kriterijima. Na nas je djelovalo poticajno saznanje da postoje takvi znanstveni djelatnici koji su uložili znatan trud, utirući put i otvarajući nove radne prostore za pojedince i obitelji koje se žele obučiti u nekoj «humaniziranoj» metodi sebe-ospobljavanja za svjesniji život, odnosno za - «zdraviji» život. Bio je potreban velik trud da se osvoji prostor, da se *stekne „pravo“* na prostor unutar domene koju je potpuno neopravданo bila usurpirala medicinska znanost. U tome pravcu djelovao je navedeni institut «Pedagogijske prakse», koji je na odsjeku za pedagogiju Sveučilišta u Hamburgu utemeljio Dr. prof. Werner Lauff. Studenti pedagogije dobili su jedinstvenu priliku za sudjelovanje u znanstvenim projektima i istraživanjima koja su provedena s predstavnicima različitih metoda rada «s tijelom», ali koje su «naučljive», prenosive na obitelj odnosno na pojedinca. Studenti pedagogije u okviru radionica ovoga Instituta stječu konkretna znanja i vještine koja će primijeniti u vlastitoj pedagogijskoj praksi nakon završenog studija.

I mi smo se zalagali u tome istraživačkome prostoru, realizirajući projekte koji su bili utemeljeni na našoj teoriji Izvorne Sebesvijesti, iznjedrenoj kroz nastajanje Metode. Ponudili smo pedagogijskoj praksi tako osmišljen radni prostor u kojemu se ta *primarna potreba djeteta i roditelja* - da prvenstveno oni *odlučuju i raspolažu metodama* rada «na sebi» - može kvalitetno zadovoljiti. Zalažemo se i nadalje na tome planu da to *izvorno pravo* svakoga pojedinca na *obrazovno znanje o sebi kroz sebespoznavu* postane nešto potpuno ozbiljeno, - putem *prava na prioritet u primjeni onih «instrumenata» koji su pojedincu već Izvorno Dani*.

Možemo zaključiti da su spoznaje i iskustva koja se grade kroz primjenu naše Metode proširile i otvorile nov i zanimljiv obzor u prostoru znanosti o odgoju i obrazovanju. Pokazali smo da s punim opravdanjem - samosvjesno i odlučno - pedagozi mogu zauzeti određeno mjesto u *edukaciji obitelji*, u razvoju njezine svijesti o prednostima samostalnosti u odnosu na institucije, u podizanju razine svijesti svih njezinih članova o tome koje su njihove *izvorne ovlasti*. *Izvorna Vještina* djeteta da sebe kroz sebe spoznaje, razvija i ospozobljava, mora dobiti u obitelji prioritet.

Prepostavljamo da bi se neka povoljnija situacija za rad na samostalnosti djeteta u prostoru MO metode cijelovitije pripremila i pojavnost *otpora roditelja* lakše bi se razriješila kada bi naša Metoda bila uklopljena u program neke pedagogijske institucije u Hrvatskoj. Prethodno bilo bi potrebno ostvariti opsežniji istraživački projekt, s razrađenim kvalitativnim i kvantitativnim zahtjevima, na temelju pretpostavki-zaključaka izvedenih iz pilot-projekta. - Izvještaj o slučaju «Ulrike/Maximilian» uzet kao primjer potpune suradnje obitelji, ukazuje na *izvjesnost* uspješne primjene i opravdanost uvođenja metode MOM u kontekstu obiteljske pedagogije.

Umjetnička izobrazba i *znaje o sebi*.

Ostvarili smo početak suradnje i sa školskim ustanovama umjetničkog usmjerenja, koja je suradnja potvrdila izvanredne mogućnosti Metode u razvoju izražajnih (glazbenih, tjelesno-kinestetičkih, likovnih) sposobnosti. Pedagozi tih ustanova izrazili su spremnost da prodube spoznaje o razvoju fine motorike i oslobođanja umjetničkog izražaja putem MOM. Na tome planu želimo učiniti dodatne napore, kako bi Metoda postala dio fakultativnog školskog programa tih ustanova.

Logopedska tehnika i *znajne o sebi*.

Metodu Mobilitas Originaria *pokušali* smo primijeniti u razrješavanju pojave mucanja. Utvrđili smo (u svih pet slučajeva s kojima smo se bavili) veoma brzu reakciju-djelovanje i promjenu, u smislu normalizacije govora. Zaključujemo da bi Metoda mogla educirati i ospozobljavati pojedince - u kratkome roku - kroz potpuno samostalan rad i na izvjesne rezultate. Ova Metoda pružila bi korisna znanja i logopedima o pojavnosti Izvornoga Disanja i Kretljivosti, tim više što se najuspješnije logopedske metode također temelje na učenju savladavanja određene tehnike disanja. To bi bilo djelatno sredstvo – *izrađeno u radnom prostoru pedagogijske znanosti* – za razrješavanje problematike koju su «zauzele» neke druge znanosti (psihologija, defektologija, medicina). Metoda Mobilitas Originaria nudi sve potrebne elemente koji bi ušli u proces istraživanja i korekcije pojavnosti govornih smetnji.

VIII

SEMINARSKI PROGRAMI

1.Temeljni seminar za pojedinačno Sebeistraživanje

Mobilitas Originaria:

Izvorno Disanje i Kretljivost kao samospoznajni čin za samoizgradnju Znanja o sebi

Program

Svaki pojedinačni susret sastoji se od teoretskog i izvedbenog dijela; traje do dva i pol sata, odnosno dok polaznik u potpunosti zaokruži spoznaju i iskustvo.

Sadržaj 1. susreta i pokusa:

Usvajanje filozofije MOM: MO kao teorija svijesti.

Spoznajno - etička načela teorije i prakse MO.

Tumačenje pojmova: svijest sebstva o tjelesnosti, Izvorna Volja, Životne Funkcije Disanja i Gibanja; postupak Zanemarivanja[↗];

Iskustvo MO: Izvorno Disanje i Kretljivost.

Sadržaj 2. susreta i pokusa:

Uspostavljanje Izvornoga Disanja/Kretanja te isprobavanje Nakane Tijela da se suodnosi s Okruženjem.

Svijest sebstva i njezina Volja da Sudjeluje u Stvaranju Uprizorenja.

Sadržaj 3. susreta i pokusa:

Iščitavanje psihičkih sadržaja zapamćenih u mnemonijskoj strukturi živaca i mišića.

Disanje/Gibanje Tijela u svrhu oslobođanja od napetosti/-otpora.

Sadržaj 4. susreta i pokusa:

Fiziologija Tijela kao Izvorni Ustroj i Sebesvjesna Volja. Izvorno Disanje i Kretljiva Svijest pojedinih Organa.

Sadržaj 5. susreta i pokusa:

Prizivanje u stanje Nazočnosti Živototvornih Načela: Majka-Žena/Otac-Muškarac/Dijete-Kčer/Sin.

Iščitavanje, putem MOM, psihičkih/emocionalnih sadržaja izgrađenih u odnosu s roditeljima.

Razumijevanje značaja vlastite uloge u proživljenoj obiteljskoj prići.

Otvaranje procesa spoznajnog i duševnog sazrijevanja onog još neodraslog sebstva.

Sadržaj 6. susreta i pokusa

Osobni «negativni» osjećaji i iskustva.

Samoopažanje osjećaja (npr. krivnje, agresivnosti, straha od neuspjeha, zavisti, potištenosti, fobija itd., prema izboru sebeistraživača).

Psihičko/emocionalno sazrijevanje putem MOM.

2.

Seminar für Pflege- und Adoptivfamilien

UNIVERSITÄT HAMBURG

Instittut für Socialpädagogik, Erwachsenenbildung

und Freizeitpädagogik

PÄDAGOGISCHE PRAXIS

WiSe 1998/99

Veranstalter: Freunde der Kinder e.V.: Landesverband für Pflege- und Adoptiveltern, Hamburg; Pädagogische praxis, Universität Hamburg; Pfiff e.V. Pflegekinder und ihre Familien Förderverein.

Elterliche Liebe und kindliche Identität

1 Tag

Programmvorstellung und Seminarüberblick:

«Der mühsame Weg», Abhören einer Kassette mit der Aufgabenstellung, die anklingenden ethischen Frahestellungen einer Adoptio zu notieren.

Zuhause für den nächsten Tag Antworten auf die ethischen Fragen erarbeiten.

2 Tag

Vortrag

Vergleich und Kommentierung der erarbeiteten ethischen Vorstellungen Der Zusammenhang zwieschen Adoption und dem Kind im Mutterleib.

3 Tag

Was hat Ernährung mit der speziellen Problematik der adoptierten kinder zu tun? – **Zuhause Vorbereitung einer Fallanalyse und Synthese.**

4 Tag

Fallbearbeitung in Gruppen und im Plenum.

Pädagogische Spezialprobleme mit adoptierten Kindern.

**Erarbeiten des Aufsatzes «Reformulierung des pädagogischen Blicks»
(Hausaufgabe)**

5 Tag

Gemeinsame Kommentierung des Aufsatzes.

Konzeptentwicklung zur Verbesserung der Warnehmungsfähigkeit in Adoptions- und Pflege- und überhaupt in Familien. – Kommentierung von Berichten anwesender Eltern - zum Seminarkonzept der Mobilitas Originaria.

3.

Seminar für Pflege- und Adoptivfamilien

UNIVERSITÄT HAMBURG
Institut für Socialpädagogik, Erwachsenenbildung
und Freizeitpädagogik
PÄDAGOGISCHE PRAXIS

Veranstalter: Freunde der Kinder e.V.: Landesverband für Pflege- und Adoptiveltern, Hamburg; Pädagogische praxis, Universität Hamburg; Pfiff e.V. Pflegekinder und ihre Familien Förderverein.

Die Zurückweisung und Wiederherstellung
der elterlichen Liebe

Einführung

In der Arbeit mit Pflege- und Adoptivfamilien gibt es vielfältige Ansätze, die aus unterschiedlichen wissenschaftlichen Fachgebieten, Forschung und Sichtweisen hervorgegangen sind und sich ständig weiterentwickeln. Nach der positiven Resonanz des letzten Seminars wollen die Veranstalter Pflege- und Adoptiveltern die Möglichkeit geben, sich mit dem Ansatz von Jadranka Buljan Cypryn, der leiterin dem Institut für Integrative Pädagogik in Kroatien erneut auseinanderzusetzen.

1 Tag

Die zurückweisung der elterlichen Liebe

Die Trennungserfahrung des Kindes von seinen Eltern leitet einen Zerstörungsprozeß seiner seelischen und geistigen Entwicklung ein: es verliert die Fähigkeit der ganzheitlichen Wahrnehmung seiner eigenen Identität, sowie seiner Umwelt. Einer zurückgewiesenes Kind entwickelt die Tendenz zu einem Syndrom der sogenannten «Dis-Einheit». Insofern bekommt die elterliche Liebe als existentieller und integrativer Bestandteil der kindlichen Entwicklung keine Resonanz. Eltern fühlen, daß sie nicht in der Lage sind, ein für beide Teile konstantes und zufriedenstellendes Verhältnis aufzubauen und können in einen Zustand der Ohnmacht geraten.

Vor den Hintergrund der von Jadranka Buljan Cypryn geschilderten phänomene, haben pflege- und Adoptiveltern die Gelegenheit, ihre persönlichen Erfahrungen auszutauschen.

2 Tag

Die Wiederherstellung der elterlichen Liebe

Im Anschluß an den Vortrag werden wir die Möglichkeiten, bzw. «Mittel» kennenlernen, die dem Kind helfen können, zu seiner Identität und realen Welt zurückzufinden.

Als wichtigsten bestandteil für die Wiederherstellung der elterlichen Liebe hat jadranka Buljan Cypryn in ihrer langjährige Praxis mit Pflege- und Adoptiveltern die innere Vereinheitlichung des Kindes herausgearbeitet. Dies bedeutet zugleich die Veinheitlichung, bzw. Die Versöhnung des Kindes mit dem inneren Mutter- und Vaterbild. Die Zurückfindung des Kindes zur elterlichen Liebe ermöglicht ihm ein qualitativ anderes Verhältnis zur Welt. Eine solche Entwicklung

zeichnet sich dadurch aus, daß das Kind nicht länger von seiner Unglücksgeschichte bestimmt wird.

4.

Unterstützung für ein Leben mit Behinderung
durch Besinnung auf das Urbewußtsein
- ein Weg zur Regeneration von Lebensenergie
für die ganze Familie.

SCHRITT FÜR SCHRITT
Institut für ganzheitliche Kindesentwicklung
gemeinnützige GMBH

Forum
In Kooperation mit Institut für Integrative Pädagogik – Kroatien
Vortrag und Seminarleitung: Jadranka Buljan Cypryn

1 Tag
Vortrag
Das Leben mit einem behinderten Kind –
Wie kann ich wieder mehr Lebensenergie finden?

Durch Änderung der emotionalen Beurteilung der Behinderung.

Eine Familie mit behindertem Kind ist eine sehr sensible Gemeinschaft, die Gefahr läuft, bei der Hilfe- und Lösungssuche für ihre Probleme ihre psychische Energie zu erschöpfen und ihre Zukunftsperspektiven zu verlieren. Neue Lebensenergie wird durch die Erkenntnis der familiären Ursache der Behinderung (Antwort auf die Frage: Warum gerade mein Kind?) und ihrer Ein gebundenheit in die Entwicklung der Gesamt-Familie und ihrer einzelnen Mitglieder erschlossen. Schuld- und Belastungsaspekte werden auf diese Weise relativiert und objektiviert.

Durch Ernährungstherapie.

Die Ernährung und ihre heilende Aspekte: wie unterstützend eine abgestimmte Ernährung für die Erschließung von Lebensenergie wirken kann, zeigen Beispiele der erfolgreichen Anwendung bei schwer behinderten Kind.

Durch ursprüngliche Atmung und Bewegung.

Basierend auf der Gewissheit, daß auch ein behindertes Kind im eigenen Leib einen ursprünglichen vitalen Raum trägt – eben das intakte Urbewußtsein – und die Fähigkeit besitzt, in diesem Raum eigenverantwortlich seine unentwickelten neurophysiologischen Funktionen zu unterstützen, wird die Buljan-Methode vorgestellt.

2 Tag
Seminar

Unterstützung für ein Leben mit Behinderung durch Besinnung auf das Urbewußtsein – ein Weg zur Regeneration von Lebensenergie für die ganze Familie.

Erster Schritt

Das Leben stellt an jeden Angehörigen einer Familie mit einem behinderten Kind die besondere Aufgabe, sich selbst in dem Kind zu erkennen und zu akzeptieren. Nur so können sie ein gemeinsames Bild ihrer Zukunft bauen, in der sich jeder als Ganzes wiederfindet.

Gemeinsames Gespräch unter Anleitung von J. Buljan C.

Spontane Gedanken und Klärungen von Gefühlen und Einstellungen, Einordnen von Erlebnissen im Verlaufe des Lebens mit einem behinderten Kind, Welche Parallel gibt es in dieser Hinsicht unter den einzelnen Familienmitgliedern, welche zwischen den einzelnen Familien und ihren Historien?

Darstellung und Berücksichtigung der Komplementarität der schöpferischen Grundprinzipien Vater/Mutter/Kind: Eine Mutter ist gleichzeitig auch Frau und Tochter, ein Kind in der Anlage auch Erwachsener und Elternteil.

Das Ziel:

Objektivierung der eigenen Situation. Benennung und Eingrenzung der Schlüsselbegriffe.

3 Tag

Selbstbeobachtung im familiären Spiegel

Zweiter Schritt:

Die drei komplementären schöpferischen Grundprinzipien und ihre Spiegelfunktion.

Emotionelle Interaktion der Beteiligten bei einzelnen Familienepisoden.

Erinnerung an traumatische Inhalte aus der Vergangenheit und ihre Reinigung im inneren Schpiegel.

Das Ziel: Prozeß der Aufdeckung und Akzeptanz von Verhaltensmustern jedes Einzelnen und der Familie in Gang setzen.

Dritter Schritt:

So wie ich atme, so bewege ich mich.

Der Körper ist der beste Interpret seiner eigenen traumatischen Inhalte. Erste persönliche Erfahrungen mit der Buljan-Methode (Mobilitas Originaria): in ursprünglicher Atmung und Bewegung liegt die Quelle für neue Vitalimpulse und Selbstkoordination-fähigkeit. Die Erfahrung zeigt, dass auch motorisch schwer behinderte Kinder diese primären Bewegungsimpulse selbst induzieren und eigene psycho-motorische Fähigkeiten wiederherstellen können. Es ist sehr hilfreich für das Verständnis, wenn Angehörige der Familie selbst diese erfahrung machen.

Ziel: Identifizierung mit vergessenen wiederentdeckten Lebens- und leiberaufnahmen. Vision, dass das behinderte Kind mehr Selbstverantwortlichkeit und Autonomie haben kann.

Einzelne- und familienberatung von J.B.C.

2. Pojedinačni seminar za glazbenike

Disanje i Kretljivost Tijela-Glazbala.

Izvorno Disanje i Kretljivost kao samospoznajni čin u instrumentalnoj izvedbi.

Glazbena škola Varaždin

Institut za integrativnu pedagogiju – Kuzminec

Uspostavljenje Izvornih izražajnih sposobnosti

u glazbenoj umjetnosti.

Seminarski program za učenike glazbenih škola i akademija te za profesionalne glazbenike

Metoda Mobilitas Originaria - Program seminara

Svaki pojedini susret sastoji se od teorijskog i izvedbenog dijela, a traje do 2 i pol sata.

1. Sebeistraživanje

Proširenje pojmove koji ulaze u tumačenje fenomenologije stvaralačkoga čina te umjetničke izražajnosti.

Pojam Umjetnička Sviest; njegov suodnos s pojmom Sudjelovati/Priopćavati/Predstavljati/Interpretirati. Sredstva priopćavanja i njihove Izvorne Izražajne mogućnosti. Izvođenje Mobilitas Originaria: Izvorno Disanje/Pokret-Gesta. Zvuk Nazočnoga Glazbala.

2. Sebeistraživanje

Utvrđivanje prakse Mobilitas Originaria. Proces Ujedinjenja s Glazbalom.

Izvorna Sviest/Volja Tijela i njezin odnos prema glazbalu. Tijelo-glazbalo ne-Nazočno; Tijelo-Glazbalo-Nazočno. Prvotno Disanje u Glazbalu. Izvorni Zvuk koji Pokreće/Oblikuje sam sebe u Tijelu-Glazbalu. Čin poistovjećenja s idejom/sadržajem glazbenoga djela. Samoispravljanje.

3. Sebeistraživanje

Prvotna "fiziološka" Sviest tijela koja sudjeluje u stvaralačkome činu/glazbenoj izvedbi.

Potpuno opuštanje napetosti u živcima i mišićima cijelog tijela te pojedinih dijelova, važnih za sudionika u izvedbi. Samousklađivanje položaja tijela u odnosu na glazbalo.

4. Sebeistraživanje

Prvotno Disanje pojedinih organa – buđenje njihove Nazočnosti/Svijesti.

Usklađenost pojedinih organa s Glazbalom. Eksperimentiranje njihove Vibracije/Zvuka. Vibracija/Zvuk/Gesta Srca koja Pokreće Zvuk u Glazbalu.

5. Sebeistraživanje

Temeljni Stvaralački Principi i njihova kakvoća/intenzitet; njihovo uvođenje u umjetničku izvedbu.

Preispitivanje odnosa (u stanju MO) prema Živototvornim Načelima: Majka-Žena/Otac-Muškarac/Dijete – Temeljnim Sastavnicama psihičke/emocionalne životnosti te snage izraza. Opažanje i osjećanje psihičkih/mentalnih/tjelesnih sadržaja, povezanih s likovima majke/oca/djeteta. Poistovjećenje s njihovom Izvornom, Cjelovitom Svješću. Zvuk Glazbala i njegov/moj lik/rod.

6. Sebeistraživanje

Preispitivanje odnosa naspram negativnih, inhibirajućih psihičkih sadržaja (prema osobnoj procjeni), koji predstavljaju smetnju za ostvarenje potpune stvaralačke slobode.

Samopromatranje vlastitih psihičkih stanja (npr.: strah od neuspjeha, trema, slabo pamćenje, slaba koncentracija, ljutnja, zavist, agresivnost, nepostojanost, itd.) i njihovo-preoblikovanje/-razrješenje, kao uvjet emocionalne zrelosti i stabilnosti. Osjećaji i njihova titrajna/sonorna priroda: izražavanje i preoblikovanje psihičko-emocionalnih sadržaja putem titraja Zvuka.

7. Sebeistraživanje

Glazbena izvedba kao čin Ponovnog Uspostavljanja Unutarnjih/Vanjskih Prasadržaja.

Utvrđivanje sposobnosti poistovjećenja s glazbalom. Tišina kao Izvorni sadržaj: preoblikovanje nečujnoga unutarnjega zvuka u čujni. Glazbeni znak/ime i ustanovljenje njegova Zbiljskog-/Postojanog Sadržaja. Osnaživanje zvuka. Vrijeme/Prostor kao sadržaj titraja; titrajna priroda stanke.

8. Sebeistraživanje

Zvučna ljestvica unutarnjeg Vremenaprostora.

Temeljni osobni zvuk i njegova Sebepreobrazba. Srce i njegov zvučni Sadržaj. Primjena stečenoga znanja na određeno glazbeno štivo - prema odabiru učenika/sudionika.

9. Sebeistraživanje itd.

Fakultativni sadržaj.

Primjena stečenoga znanja, prema posebnim zahtjevima učenika/sudionika seminara.

Disanje i Kretljivost Glasa-Glazbala.

Izvorno Disanje i Kretljivost kao samospoznajni čin u glasovnoj izvedbi.

Metoda Mobilitas Originaria
Program seminara

Svaki pojedini susret sastoji se od teorijskog i praktičnog dijela, a traje do

2 i pol sata.

1. Sebeistraživanje

Proširenje pojmove koji ulaze u tumačenje fenomenologije stvaralačkoga čina te umjetničke izražajnosti.

Pojam Umjetnička Svijest; njegov suodnos s pojmom Sudjelovati/Priopćavati/Predstavljati/Interpretirati. Sredstva priopćavanja i njihove Izvorne Izražajne Mogućnosti. Izvođenje Mobilitas Originaria: Izvorno Disanje/Kretljivost-Gesta/Glas.

2. Sebeistraživanje

Utvrđivanje prakse Mobilitas Originaria. Prvotna Svijest/Volja Glasa.

Izvorno Disanje i Glas. Izvorni Zvuk koji Pokreće/Oblikuje sam sebe u Glasnicama-Glazbalu. Čin poistovjećenja s idejom/sadržajem glazbenoga djela. Samoispravljanje.

3. Sebeistraživanje

Prvotna "fiziološka" Svijest tijela koja sudjeluje u stvaralačkome činu, u glasovnoj proizvodnji Zvuka.

Potpuno opuštanje napetosti živaca i mišića cijelog tijela te pojedinih dijelova, važnih sudionika u glasovnoj izvedbi. Glasnice i njihova Kretljivost.

Usklađenost Glasnica-Glazbala s Cjelovitim Tijelom.

4. Sebeistraživanje

Prvotno Disanje pojedinih organa – budjenje njihove Nazočnosti/Svijesti.

Glasanje pojedinih organa putem zvuka/glasa. Eksperimentiranje njihove Vibracije/Zvuka. Vibracija/Zvuk Srca.

5. Sebeistraživanje

Temeljni Stvaralački Principi i njihova kakvoća/intenzitet; njihovo uvođenje u umjetničku izvedbu.

Preispitivanje odnosa (putem MO) prema Živototvornim Načelima:

Majka-Žena/Otac-Muškarac/Dijete – Temeljnim Sastavnicama psihičke/emocionalne životnosti te snage glasovnoga izraza. Opažanje i osjećanje psihičkih/mentalnih/tjelesnih sadržaja, povezanih s likovima majke/oca/djeteta. Poistovjećenje s njihovom Izvornom, Cjelovitom Sviješću. Moj lik/rod i njegov Glas/-Zvuk.

6. Sebeistraživanje

Preispitivanje odnosa naspram negativnih, inhibirajućih psihičkih sadržaja (prema osobnoj procjeni), koji predstavljaju smetnju za potpunu stvaralačku slobodu.

Samopromatranje vlastitih psihičkih stanja (npr.: strah od neuspjeha, trema, zavist, agresivnost, nepostojanost, slabo pamćenje, slaba koncentracija itd.) i njihovo preoblikovanje/-razrješenje, kao uvjet emocionalne zrelosti i stabilnosti. Osjećaji i njihova titrajna/sonorna priroda: izražavanje i preoblikovanje psihičko-emocionalnih sadržaja putem boje i volumena Gasa.

7. Sebeistraživanje

Glasovna izvedba kao čin Ponovnog Uspostavljanja Unutarnjih/Vanjskih Izvornih Sadržaja.

Glasovna Nazočnost. Tišina kao Izvorni Sadržaj: preoblikovanje nečujnoga unutarnjega zvuka u čujni. Glazbeni znak/ime i ustanovljenje njegova Zbiljskog/ Postojanog Sadržaja. Osnaživanje glasa. Vrijemeprostor kao sadržaj titraja; titrajna priroda stanke.

8. Samoistraživanje

Zvučna ljestvica unutarnjeg Vremenaprostora.

Temeljni osobni zvuk/glas i njegova Sebepreobrazba. Srce i njegov zvučni sadržaj. Uvođenje stečenoga znanja na određeno glazbeno štivo - prema odabiru učenika.

9. Samoistraživanje, itd.

Fakultativni sadržaj.

Primjena stečenoga znanja, prema posebnim zahtjevima učenika.

3. Mobilitas Originaria Metoda u športu

Buđenje izvorne pokretljivosti, pozornosti i refleksa

Program seminara

Metoda se usvaja tijekom individualnih susreta. Svaki susret sastoji se od teorijskog i praktičnog dijela.

1. Susret

Temeljni pojmovi teorije i prakse te njihovo povezivanje s određenim iskustvom i interesom pojedinca/grupe.

Izvorna Vitalnost, Cjelovito Tijelo, Pozornost. Tijelo kao Sebesvjesna Cjelina.

Izvorna Volja Tijela. Utjecaj vitaliteta i zdravstvenog stanja, unutarnjih organa metaboličkih funkcija na stanje lokomotornog sustava

Izvođenje Mobilitas Originaria: Prvotno Disanje/Pokret-Gesta/Akcija.

2. Susret

Progresivno opuštanje. MO kao sredstvo za buđenje Izvorne Svijesti fiziološkog tijela.

Razrješenje neuromuskularnih napetosti u pojedinim dijelovima tijela.

3. Susret

Buđenje Izvorne fiziološke funkcije pojedinog organa putem MO disanja i kretanja

prema osobnom zdravstvenom stanju polaznika ili pacijenta.

4. Susret

Mobilitas Originaria u određenoj športskoj disciplini

Izvorno disanje/Kretanje/Gesta u odnosu na zahtjeve određene športske discipline. Koordinacija u prostoru. Samoispravljanje. Stanje

Pozornosti I njegove komplementarne komponente: Snaga, Volja, Motiviranost. Izvorni Refleksi.

5. Susret

Izvorni Stvaralački Principi i njihova kakvoća/intenzitet.

Samopromatranje psihičkih/mentalnih/tjelesnih sadržaja povezanih s konkretnim osobama majka/otac/dijete.

Spozajno/emocionalnoocjelovljenje. Preispitivanje odnosa prema Izvornim Stvaralačkim Principima: Majka-Žena/Otac-Muškarac/Dijete - temeljnim komponentama psihičke/emocionalne životnosti i zrelosti te umješnosti intenziteta pokretljivosti.

6. Susret

Oslobađanje od negativnih psihičkih/emozionalnih sadržaja (izbor prema osobnoj procjeni), koji predstavljaju smetnju za samoosjećanje osobne snage i zadovoljstva i blokiraju volju koja želi uspjeh.

Osjećaji/emocije i njihovo sudjelovanje u određenome športu. Promatranje osobnih psihičkih/emocionalnih stanja (na primjer: tjeskoba, agresivnost, strah od neuspjeha, fobija, seksualna impotencija, zavist, i t.d.) te njihovo preoblikovanje/razrješenje, kao uvjet psihološke zrelosti i stabilnosti.

7.Susret

Integriranje srca u športsku akciju/natjecanje.

Znanje za prevenciju srčanih oboljenja. Izvorno Disanje i Pokretljivost srčanog mišića. Srce kao sjedište Volje i Snage. Pobjedničko Srce. Srce pojedinca i srce grupe.

Poistovjećenje s namjerom protivnika. Predviđanje i kontra-akcija.

Fakultativni i kontrolni susreti.

Praktični rad ovisno o posebnim potrebama i ciljevima. Pripremanje za konkretnu športsku situaciju/natjecanje.

Trajanje svakog susreta 2do 3 sata.

Tjekom i nakon seminara poželjna je kontrola muskolarnih funkcija, refleksa i koordinacije.

IX

CURRICULUM PRIMJENE METODE

1. Primjena teorije Izvorne Sebesvijesti

Mobilitas Originaria metodu primjenjivala sam tijekom pedagogijske prakse u Torinu (od 1986. do 1996. godine) kao sredstvo za poticanje procesa individuacije, Sebespoznaće i Sebepreoblikovanja.

Sa stanovišta načela i zakonitosti Metode, obradila sam sljedeće teme na Fakultetu pedagogijske znanosti u Hamburgu:

Ljetni semestar 1994.:

:Metafizički pristup fenomenu prehrane i njegova povezanost s pedagogijom.

Zimski semestar 1994/95.:

Pedagogijski usmjeren pristup prehrani i odgojno djelovanje.

Ljetni semestar 1995.:

Bio-tehnologija i kognitivno-somatska cjelovitost.

Zimski semestar 1995/96.:

Integrirana Prehrana kao sredstvo za razrješenje regresivnih psihofizičkih stanja i smetnji u ponašanju.

Ljetni semestar 1996.:

Integrirana prehrana; Samoosvještenje seksualnosti putem samoposredovanja Temeljnih Principa Otac/Majka/Dijete.

Zimski semestar 1996/97.:

Prehrana, Disanje i Kretanje kao samospoznajni čin.

Zimski semestar 1997/98.:

Integrirana prehrana u obitelji s djetetom s posebnim potrebama.

Ljetni semestar 1998.:

Odgoj u obitelji s djetetom s posebnim potrebama. Sebespoznaće putem principa MO.

Zimski semestar 1998/99.:

Roditeljska ljubav i identitet djeteta. – Sposobnost Izvorne Kretljivosti kao Sebeućenje.

Ljetni semestar 1999.

Pojavnost Izvorne Kretljivosti, prehrana i odgoj – usvojenje, anoreksija, umjetna oplodnja.

2. Raznorodne odgojno-obrazovne teme

1996.

Rijeka,

Simpozij o slobodnom školstvu: «Mobilitas Originaria metoda – Izvorno Znanje o sebi»

1998.

Universität Hamburg, Seminar für Pflege- und Adoptivfamilien und für Pädagogikstudenten: «Wege zu mehr Verständnis und Verständigung in Pfläege - und Adoptivfamilien».

1998.

Universität Hamburg,

Seminar für Pflege - und Adoptivfamilien und für Pädagogikstudenten: «Die Zurückweisung und Wiederherstellung der elterlichen Liebe.

1998.

Varaždin, Glazbena škola:

predstavljanje pojavnosti Izvorne Kretljivosti; njezin značaj za usavršavanje instrumentalne i vokalne glazbene izvedbe. Ciljna grupa: predavači i učenici.

1999.

Škola za ritmiku i ples, Bogovićeva 7., Zagreb,

u organizaciji Ministarstva prosvjete i športa; za nastavnike plesnih struka i učenike: «Integrativna pedagogija: Izvorno Disanje i Kretljivost kao samospoznajni čin; usavršavanje umjetničke izražajnosti i govora tijela».

2000.

Plön, Predavanje za liječnike: «Die Nutzung mentaler kräfte zur Förderung von Heilungsprozessen - Heilungsprozesse sind Reaktivierungen ursprünglich geistig/körperlicher Erinnerungsfähigkeit».

2001.

Plön, Predavanje za liječnike: «Metoda Mobilitas Originaria kao sredstvo za ublažavanje stresa liječnika-kirurga».

2002.

Hamburg, Schritt für Schritt - Institut für ganzheitliche Kindesentwicklung, Vortrag und Seminar: «Unterstützung für ein Leben mit Behinderung durch Besinnung auf das Urbewußtsein – ein Weg zur Regeneration von Lebensenergie.

2002. – 2003.

Koprivnica, «Kriza obitelji kao šansa» - Kolumna u tjedniku «Glas Podravine». - Primjena teorije Izvorne Svijesti Sebstva u razrješavanju problematike obitelji u krizi.

X

POJMOVNIK-ZNAMENAR

O POJMOVNIKU/ZNAMENARU

Pojmovi navedeni u ovome poglavlju nastali su primjenom Vještine Izvorne Kretljivosti Sebesvijesti, prema načelima Mobilitas Originaria Metode: sami su sebe Unazočili putem Izvorne Moći Sebekazivanja (Znamenovanja): svaki izdvojeni nazivak dobio je Prostor da sâm sebe Odredi te da o sebi Kaže ono što je Volja njegove Sebesvijesti njemu Udjelovila (putem Izvornoga Dara Govora).

Sadržajem Pojmovnika (Znamenara) učvrstili smo cjelovitost naše teorije Izvorne Sebesvijesti, koja je teorija oblikovana u prostoru Mobilitas Originaria prakse.

Potreba da se temeljni pojmovi s kojima se ulazi u prostor MO prakse preispitaju putem Vještine Sebekazivanja (Znamenovanja) Izvorne Sebesvijesti, nastala je tijekom obrade sljedećih tema, s metafizičkog stanovišta, za potrebe naših predavanja na Fakultetu

pedagozijskih znanosti u Hamburgu: Izvorno Disanje/Kretanje kao samospoznajni čin, Integrirana Prehrana kao sredstvo za razrješenje regresivnih psihofizičkih stanja i smetnji u ponašanju, Bio-tehnologija i kognitivno-somatska cjelovitost, Samoosvještenje seksualnosti putem Samoposredovanja Temeljnih Principa Otac/Majka/Dijete, Obi-telj s djetetom s posebnim potrebama itd.

Navodimo popis ostalih temeljnih pojmoveva, koji su kroz praksu u prostoru MOM bili također semantički obrađeni/-prošireni, a nismo ih uvrstili u ovaj rad:

biće, cjelovitost, dijeta, čast, gesta, hrana, hranjiv, intuicija, izvjesnost, izvoran, klica, klonirati, komplementarnost, krivnja, krug, ljubav, maternica, misao, mogućnost, načelo, nazočan, odgovornost, pamćenje, paralela, pojam, po-zornost, pravo, prethodeći, preustroj, promjena, prepozna-ti, priopćavanje, poistovjećenje, ravnodušje, razboritost, razumski, riječ, ritam, sadržaj, sebstvo, snaga, sreća, stalnost, stav, strpljenje, svijest, tvrditi, udaljenost, unutarnji, volja, začeće, zadovoljstvo, zamisao, zamjenski, znak, život, životnost.

A. SADRŽAJ POJMOVNIKA

208	Dosljednost
208	Ime/ime
209	Izdvajanje
209	Izvjesnost
209	Kretanje/Gibanje
210	Oblik
210	Odgoj
210	Prepoznati
211	Prisvajanje
211	Razboritost
211	Refleks/Odgovor
214	Rodotelj
214	Slijediti
217	Svijest/Sebesvijest
217	Tijelo
219	Ustroj/Tijelo-kao-Ustroj
220	Utemeljujuće
221	Zadatak .
222	Zanemarivanje/Zapostavljanje

B. POJMOVNIK

Dosljednost

Dosljedno ponaša se ono Biće koje poznaje Vještinu Tumačenja samo jedne Uloge: one kojoj se svojom Voljom Prispodobi svijest[↗] njegova sebstva (u prostoru Mobilitas Originaria Sebeistraživanja). Tada ono samo sebe Tumači, Pozorno odnoseći se prema Vremenuprostoru i prema Okolnostima, odolijevajući porivima da se prikaže drugačijim od onoga kakvim ono Izvorno Jest. Dosljedno biće Djeluje pokrenuto isključivo ovim Nagonom: ostvariti samo ono što će svoju Izvornu Kakvoću Pokazati i u nekom Vremenu koje će tek doći.

Neko Sebi-Dosljedno Biće ne upušta se u slučajne odnose s drugim bićima. Prije svega istrajno je u Odnošenju naspram Sebe, Suobličeno je sa Svišeću svoga Izvornoga Sebsta. Razbor koji njega upravlja u Suodnošenju prema drugim bićima ovako Priopćuje svoju Dosljednost: «Ja Jesam i Trajem u onome što ja sebi Jesam». - Ta Svijest tako Zbori jer njoj je Izvjesna njezina Vještina Izdvajanja[↗] onih Sadržaja Izvorne Kakvoće, koja je Vještina Izvorno Moguća svim bićima. Ona Svijest Sebsta nekog bića koje je odlučilo biti Dosljedno, preuzima Ulogu Pokretača njegovih suodnošenja. Tako Ponašajući se, biće ostaje Slobodno od svake sveze koja nije Dosljedna tomu Načelu.

Ono Dosljedno Biće Prispodobljeno je Razboru koji ne nalazi Probitak u tome da sebe suobličuje s mislima nekog sebstva koje je zaboravilo na svoj Izvorni Oblik te nije sebe produbilo vrsnoćom Nepromjenljivih Načela. Ono Dosljedno Biće ne povezuje se s bićima koja su napustila Moć Prosudbe; jer ona ne mogu proizvesti stanje Dosljednosti. Zabavljena su prolaznim pojavnostima, ostvarujući o njima trenutačno iskustvo i kratkoročni sud. Da bi mogli i nadalje sebi-dosljedni opstati, to iskustvo i sud proizvesti će uvijek neke nove, kratkotrajuće oblike i sustave; jer pravila njihova ponašanja podvrgavaju se promjeni u nekim uvijek «novim» okolnostima, ispunjavajući uvijek neku sebi-ugodnu «novu» svrhu. Svrha koju ostvaruju takva bića u onoj mjeri je promjenljiva koliko i njihova volja (da ustraju ostati ono što za-sebe jesu). Uslijed volje tih bića da djeluju ne-Dosljedno, svijet je prevladan bez-Smislenim i ne-Svrhovitim događanjima.

ime/lme

Ime je neko Biće; ime je neko biće. Ime je Proizvod Nazočnosti Izvorne Svijesti onoga Sebsta koje ničemu/nikomu nije suprotstavljen; ime je pak manjkavi um u neprestanoj svemu-sebe-suprotstavljenosti i u sebi-samome-sebi-suprotstavljenosti.

Ime je i ono Nešto što je Um Oblikovao (oblik[↗]) u nastupu Volje[↗] da on Sebi Bude (to što Jest); ime je ono nešto što nije pojmilo Um u Njegovu Nastupu Volje da on Sebi Bude.

Ime je i Proizvod Svijesti[↗] Sebsta koje Potvrđuje sebe u svojoj Izvornoj i Nepromjenljivoj Kakvoći; ime je plod nakane svijesti sebstva da ne-Ostvari neko takvo Stanje.

Ono Ime je i neko Pitanje u kojemu leži Odgovor u neprestanoj Provjeri samoga Sebe; ime je neko pitanje koje ne očekuje odgovor, jer ga je već izreklo.

Izdvajanje

Postupak privođenja volje[↗] sebstva svome Izvornome Obliku[↗]. Ono što neka Svijest[↗] Sebstva odluči vratiti u stanje Izdvojenosti, poprimiti će onaj Oblik njezina Postojanja koji je njezinoj Naravi Izvorno Svojstven. Tako, primjerice, neka (ne-Cjelovita) svijest sebstva počinje suobličavati sebe sa svojom Izvornom Voljom i Svrhom kada odustane (zanemariti[↗]) od prisvajanja[↗] sebi onoga što njoj prema njenoj Izvornoj Naravi ne pripada. – To i jest početak čina Izvorne Stvaralačke Kretljivosti, odnosno Čina Mobilitas Originaria.

Izvjesnost

Izvjesnost je Predodžba Sebstva o onome što Jest. Izvjesnost ima Izvorište u onome Razboru koji stvara Događaje i Pojavnosti, Suobliče se s Bićima i njihovim Djelovanjem, pokazujući svoju nepromjenjivu Narav. U stanju Sebe-Izvjesnosti živi ono biće koje je Postiglo Vještinu Unazočenja (MO) one svoje Izvorne/Cjelovite Svijesti. Svaki njegov Čin Proizvod je Spoznaje da ono sebi Jest. U stanju Izvjesnosti ona Svijest Sebstva Upriličuje Događanja i Suodnose i stoga ona nema potrebu da o nečemu «ima intuiciju».

Kretanje/Gibanje

Ono Kretanje jest svako ono Događanje koje ima svoje Izvorište, svoje Trajanje i svoj Kraj u istome tome Biću koje je to Kretanje poželjelo Ozbiljiti/Izvanjštiti (Mobilitas Originaria). Svojom neuvjetovanom Voljom[↗] da sebe Kreće, to biće usklađuje sebe s onim Izvornim Probitkom svoga Jednotnoga Tijela[↗] i tome Probitku isključivo teži. Ono Kretanje je neka Djelatnost, Samopokrenuta od Cjelovito Nazočne Svijesti[↗] Sebstva i od njezine Izvorne Moći da samu sebe Preoblikuje i Popravlja. To je njoj njezin neodloživi Zadatak[↗].

Ona Kretnja ne može imati Početak u zapovjedi «instinkta» neke ne-Cjelovite volje. Ona je uvijek i u svakome slučaju Hotimična, za razliku od one kretnje koja slijedi ne-Hotimične ciljeve: one ugodne ne-Volji i ne-Svijesti sebstva. Ona Kretnja Iskazuje svoju Volju za Samoodređenjem i Samoupravljanjem Ponašanja.

Ona Izvorna Kretnja preuzima Odgovornost ne samo za Proizvod svoga Bavljenja, već i za oblik[↗]/način kojim ga Stvara. Tako nju usmjerava Vrsnoća Razbora kojim je ona Pokrenuta. Iz ovoga se dade zaključiti da su u svakome Obliku koji izabere-Proizvede neka Kretnja da bi sebe Iskazala jest već Nazočan njezin Početak i njezin Završetak.

Oblik

Oblik je neko Biće koje je svojom Voljom[↗] samo sebe Uprizorilo. Uprizorenjem sebe kao Oblika to Biće sobom Iskazuje isključivo one Izvorne Sadržaje koji su kroz njega Željeli biti Iskazani.

Neko biće može ushtjeti prepoznati[↗] u nekome Izvornome Obliku/Znamenu neku kakvoću koja nije takva, sama-sobom-Upriličena, Sama-Sobom-Ustrojena ([↗]Ustroj/Tijelo-kao-Ustroj). Zanemarivši[↗] svojevoljno svoju Izvornu Moć da i on Sudjeluje u Sebe-Uprizorenju, biće zre tek ono što je njemu njegov vlastiti sadržaj-kakvoća, ono razlučuje (ne-Razlučuje, ne-Izdvaja[↗]) samo ono što je njemu njegov oblik. Svijest njegova sebstva ostaje bez dodira s vlastitim Izvornim Oblikom i Voljom toga Oblika da ostane u sebi Trajno Sobom-Određen i Sebi-Potpun. Takvo biće-oblik zadovoljava svoju trenutačnu svrhu time što sebe-uprizorenjem (sebe-odražajem)

sudjeluje u udaljavanju od Izvornoga Oblika i što stvara stanje zaborava. - Ali zašto bi itko u-sebi-Slobodan tome biću zamjerio što ono sebi oblikuje svoju slobodnu volju? Zašto bi itko Razborit tome biću prigovorio što ono - svojom slobodnom voljom –zatire Sjećanje na svoj Izvorni Oblik?

Odgoj

Odgoj je onaj nužni čin kojim odrasle osobe preuzimaju odgovornost za svoje potomstvo. Volja[↗] da se za nekoga preuzme odgovornost može biti pokrenuta činom začeća, ali i prije njega. Odgoj dakle počinje razmišljanjem roditelja[↗] o tome kako će i na koji način postati odgovorni za dijete, kako će ga slijediti[↗] u njegovu razvoju. - Prvi odgojni prostor jest svijest[↗] obaju roditelja, ujedinjena u ljubavi i volji[↗] da začnu dijete. Drugi odgojni prostor jest maternica[↗] majke u kojoj su te dvije Volje Oživotvorene te se Majka brine da tu Jednotnu Volju podrži u njezinoj Izvornoj Kakvoći, pružajući joj svoju Ljubav, Prepoznavanje[↗], Prihvatanje, Priznanje[↗] i Tjelesnu Hranu.

Čin odgoja biti će prekinut u svakome od navedenih odgojnih prostora, kada Ljubav, Prepoznavanje, Prihvatanje, Priznanje i Tjelesna Hrana prestanu za dijete biti u Cijelosti Nazočni, dakle, u svome Izvornome Obliku[↗] za njega Svrhoviti. Odgoj će biti ometen i u onim uvjetima u kojima nije moguće ostvariti pravo na Čin Naravnoga Rađanja.

Ono Odgoj kao Sebeodgoj Cjeloviti je čin Sebeuspostvaljanja koji nastaje u prostoru Izvorne, Sebeopažajuće i Sebe-preoblikujuće Sviesti (MO). U tome Prostoru toj Moći za Sebeodgojem biti će osigurano neprikosnovenno pravo prvenstva. – Svaki odgoj koji se provodi bez Prepoznavanja te Izvorne Sposobnosti svakoga Bića (da se Pojavi u Sebi Utemeljeno) – pretvara se u nasilan čin.

Prepoznati

Nazivak Prepoznati u Cijelosti sadrži nazivak Priznati, na isti način na koji nazivak ne-Prepoznati sadrži u sebi nazivak ne-Priznati. Oni jedan drugog upotpunjaju i potvrđuju, prvi je dio Sviesti[↗] drugoga, iz prvoga se izvodi drugi, prvi djeluje putem drugoga. Trajno i nepromjenljivo oni su u suzvučju svojih uzajamnih Volja[↗].

Pojam Priznati priziva Izvorni Sadržaj pojma Izvorna Odgovornost, koja udjelovljuje sebe Zauzimanjem Stava. Dakle činom Prepoznavanja potvrđuje se Dobrodošlost one Izvorne Svrhe i Koristi. Probitak je neprijeporni i nepotkuljivi Cilj svake Sviesti Sebstva (dok je Nazočna u Stanju Mobilitas Originaria). Ono što je Sviest Sebstva Prepoznala u biti jest ono što je ona Htjela (Kanila) Prepoznati kao vlastiti, Prepostojeći Dio. Uдовoljavajući potrebi da se nešto/nekoga Prepozna, usuglašuje se, poistovjećuje se, postaje se ono Jednotno - s onom Utemeljujućom, Stvaralačkom Voljom i s nepogrešivom Izvrsnošću njezine Sviesti koja je pokrenuta željom za postignućem Razboritih Ciljeva.

Prisvajanje / sebe-prisvajanje

Postupak kojim neka svijest[↗] sebstva sebe umnožava, uslijed obuzetosti voljom[↗] da zaboravi svoj Izvorni Oblik[↗] i Svrhu. Prisvajanjem nekog od-sebe-dragačijeg oblika, ona potvrđuje svoju žudnju da samu sebe zadobije, dijeleći svoju ne-više-Jednotnu

(Izvornu) sliku o sebi na bezbroj djelića (svijesti); oni više ne prepoznaju sebe kao nešto Izvorno Jednotno, niti luče Svrhu kojoj su Izvorno Pripadali. Tim umnožavanjem nastaje neka složevina/sadržaj, koji ostaje izdvojen (izdvajanje[↗]) i kao takav prisvojen. Ono tijelo[↗] koje sebe pokreće takvom kakvoćom/kolikoćom svijesti koja je uvijek nečemu drugome prispolobljena i tako sebe pri-svojena, razmrvti će sebe na nebrojene oblike, ubrzavajući proces gubitka Sjećanja na svoju Izvornu Moć i Volju da sebe Giba. Kada svijest sebstva konačno ostvari i ustali takvu svoju nakanu i cilj, preobrazit će se s vremenom u neki sasvim sebe-ne-prepoznavajući nepokretni oblik, koji je posve zaboravio da je svojom slobodnom voljom i izborom htio sebe nepokretnim pokazati. To je njemu njegovo sudjelovanje u svijetu.

Razboritost

Razborito djeluje svaki Um svakog onog bića koje je uzdržano od suodnošenja naspram nečega/nekoga što nema Kakvoću Izvorno Nazočnoga i u sebi Utemeljenoga. Svoje razborito (ne-Razborito) porijeklo svjedoči svaki onaj oblik/-sadržaj uma koji nije u Sebstvu Utemeljen. Svijest ne-Razboritoga sebstva oblikuje (oblik[↗]) svoje misli izvan Vremena-prostora. Takav način oblikovanja misli (izvan Vremena-prostora) potiče ne-Razborito ophođenje. Psihičke i intelektivne moći razborite (ne-Razborite) osobe zauzete su ispunjenjem ciljeva koji su sukladni njezinu primarnu porivu: razlikovati privid, razlučivati pojavnosti privida, svojom činidbom graditi uvijek nove prolazne pojavnosti u nekom ograničenom vremenuprostoru.

Refleks/Odgovor

Ono Tijelo[↗] je Izvorno Cjelovita i Jednotna Složevina (tijelo/složevina[↗]). Svakome pojedinome Dijelu Tijela pripada Izvorna Sposobnost da Izvede Neuvjetovanu Refleksnu Kretnju ([↗]Kretanje). Takva Sposobnost ne postoji u sebe-ne-Svjesnom tijelu-složevini, prevladanom svojim ili tuđim poticajem za kretanjem. Uvjetovanom voljom prevladano neko tijelo odgovariti će na poticaje onim ne-u-sebi-Utemeljenim, ne-Nazočnim refleksom. Refleks koji je nastao uslijed uvjetujućih poticaja ne-Cjelovit je i nije više Svjestan svoje Izvorne Svrhe.

Svaka ona refleksna kretnja koja je nastala u nekome sebe-ne-Svjesnome tijelu, čini razvidnim kako to tijelo nije Sebi Nazočno u Vremenuprostoru. Svijest sebstva kojemu «pripada» to tijelo nije u Stanju Pozornosti (Mobilitas Originaria). Ona djeluje, udjelovaljujući sebe ne-Cjelovito i ne-Samostojno. Svaki onaj čin/kretnja koji nije nastao uz Sudjelovanje Izvorne/Jednotne Volje Tijela, u prostoru Mobilitas Originaria smatra se ne-Cjelovitim, ne-Izvornim činom i ne-Izvornom Kretnjom.

Tijelo pokazuje Samostojnost svoje Činidbene Izvornosti kada svaki pojedini njegov Dio Slijedi[↗] Volju da Pripada samo toj Činidbenoj Jednoti. U nekom Nazočnom Djelujućem Tijelu ne postoji takvo nešto kao što je «periferni sjetilni organ» ili «temeljni sjetilni organ», «periferni živčani sustav» ili «središnji živčani sustav». U njemu ne postoji poredak organa, djelovanja i sjetila. Svaki njegov Dio Supripadan je nekome drugome Dijelu kao što je Supripadan Cjelini. Dakle, kada neki Dio Sebstvu-Nazočnoga-Tijela Odgovori na određeni Poticaj, u biti desila se Samo-proizvodnja (Autoindukcija) Refleksa one Jednote/Složevine/Tijela.

Svaki odgovor tijela, potaknut nekom drugaćjom voljom (vlastitom ili tuđom) koja ne slijedi⁷ Zajednički Probitak pojedinačnih Dijelova Cjeline, pokazuje svoj umanjeni razbor⁸ koji nije usklađen s dugoročnim Probitkom Sebesvijesti Cjeline/Složevine/Tijela. - Tkogod pokuša izazvati uvjetovanu kretnju/odgovor u nekom tijelu/biću, bez da uzme u obzir njegovu Izvornu Moć koja Samoproizvodi Refleksnu Kretnju, spriječiti će Izvorno Pravo toga Tijela da bude isključivo Sebi Odgovorno za ono što sobom Može Unazočiti. Takav čin uskratiti će i pravo tijelu nekoga sebstva da pokaže i kako ono ne-Želi biti Odgovorno za ono što uprizoruje. Onaj tko svjesno potiče nekoga na ponavljanje/oponašanje uvjetovanih kretnji, posreduje svoju nakanu da bude ne-Odgovoran za osobu koja je isto tako odlučila biti sama za sebe ne-Odgovorna.

Nije Učinkovito poticati volju onoga tko želi ostati ne-Odgovoran i ne-Samostojan u gibanju svoga tijela. Vladati na takav način drugom osobom i njezinim tijelom znači podržavati⁹ u njoj neku svijest koja ne-Udjelovljuje sebe u Cjelosti. Tko u takvome djelovanju pronađe smisao svoga podučavanja i odgoja¹⁰ tijela, ostati će i sam uvjetovan, daleko od uvida kako se pretvorio u manipulirani dio tuđe volje koja ne Kani sebe Udjeloviti Životu. Takvo ponašanje može zadovoljiti uobrazilju samo one osobe koja nije Iskusila i Spoznala Pojavnost da u svakome biću postoji Izvorno Načelo Kretljivosti, neprijeporno uvijek Raspoloženo (Mobilitas Originaria) da služi isključivo Upriličenju Života.

U svakome tijelu Izvorno postoji ta Kretljiva Instanca, Potpuno Odgovorna i Dosljedna¹¹ onome Znanju o tome što je njoj u Tijelu Činiti. Samostojnost nekoga bića biti će pozlijedena u svakome ophođenju koje ne uzima u obzir tu Izvornu Moć Tijela-Jednote/Cjeline da Samoproizvede vlastiti Čin (u ovome slučaju - Refleksnu Kretnju). I načelo Ljubavi – neotuđiva sastavnica načela Razbora - ne može u takvim uvjetima Djelovati u smislu očuvanja Probitka Tijela/Cjeline.

Refleksna Kretnja nekog Cjelovito Nazočnog Tijela trajno je, dakle, Nazočna i Odmjeronom Jakošću spremno će odgovoriti na svaki poticaj. Nju ništa ne može naći zatečenom. Svako Sebesvjesno Tijelo ima u sebi Izvornu Moć da oslobodi onu trajno Pozornu/Nazočnu Refleksnu Kretnju. Nazočna Refleksna Kretnja ne može biti prizvana na pojarni plan putem uvjetovanoga poticaja. Ona sebe Iskazuje, Potaknuta vlastitom Voljom i Razborom, uvijek u Pogodnom trenutku. Refleksna kretnja ne-Cjelovitoga tijela unazočuje upravo ono što hoće (ono što ne-Hoće) i ono što može (ono što ne-Može). Ono što ona može jednako je onome što hoće, kao što je ono što ona ne-Može jednako onome što ona nije-Htjela-Moći.

Svakoj Refleksnoj Kretnji onoga Sebi-Nazočnoga Tijela (MO) trajno i neukidivo Pritječe njezina Izvorna Snaga. Unatoč tome, svaki pojedinac je slobodan iskazati neku kretnju koja je začeta u vremenu u kojem ono tijelo nije bilo Nazočno svojom Izvornom/Pozornom Svišeću, - tom jedinom Svišeću koja može biti Odgovorna za Kakvoću i Kolikoću (intenzitet) Kretljivoga Odgovora onoga Sebetijela na Poticaj.

U trenutku u kojemu neka sastavnica ne-Cjelovitoga tijela osjeća određeni poticaj, u tome poticaju Sunazočna je i ona Svijest o Svejednoti Kretljivoga Tijela. Međutim, ona se uzdržava da odgovori Kretnjom, sve dok biće onu Kretnju ne uzme u obzir kao svoju Izvornu i sobom Odabranu Izvjesnost i Moć. Prepoznajući¹² njezinu

Djelotvornost, biće može konačno odlučiti (postupkom Zanemarivanja[↗]) dati Prednost svojoj Volji da se Unazoči Cjelovitom Kretnjom (Mobilitas Originaria). Tek na taj način odgovor tijela na podražaj biti će Poznanjen, Sebstvu-Odgovarajuć i Sebstvu-Potpun.

Neko Znanje jest Cjelovito kada je sukladno Djelotvornoj Volji. Onome Znanju nije Prirođeno nasilno nametanje volje i ono ne vidi Probitak u tome da ispravlja/popravlja nečiju spoznajnu/tjelesnu zbilju. Ono Znanje štuje slobodu izbora koja je dozvolila tijelu-jednoti da se pojavi, čak i onda kada ne zrcali neko Cjelovito Stanje. Ona Refleksna Kretnja biti će dakle Oslobođena, Samozačeta tek ukoliko nije bila prethodno uvjetovana. Tko planirano u «tuđem» tijelu prouzroči refleksnu kretnju, (uvjetovanu) on izvodi nad njim nasilan čin, svjedoči da mu nije blisko ono znanje o Urođenoj/Izvornoj Moći Tijela da sebe Samouspostavi u nekom Savršeno Povoljnog Vremenuprostoru. Tako djeluju oholi pojedinci koji grade svoje sustave rada s tijelom na nekom krvnjem znanju, koje uči da je moguće popraviti/poboljšati nečiju volju i oblik[↗]; oni žive s iluzijom da mogu tuđu volju za životom uspostavljati na «Primjeren» i «Odgovoran» način.

U nekom uvjetovanom refleksnom pokretu vidljivo je tek ograničeni vrijemeprostor nekog u-sebi-sobom-ograničenoga-tijela. U tome odnosu djeluju, u neusklađenome vremenu, dva bića: prvo koje je nasilno, koje ne-Prepoznaće kao Samo-dovoljno ono što nije-Htjelo Prepoznati kao takvo (Samo-dovoljno). Njegovo nasilno djelovanje upravljen je na «popravljanje» razine svijesti druge osobe koja svojevoljno trpi njegovu nasilnu radnju. Takav djelatnik slijedi pravila koja kažu da je kategorija vremenskoprostornog djelovanja tijela neka apstraktna pojavnost, bez Znanja i bez Moći Pamćenja. Tko dakle djeluje potaknut ambicijom da prizove u tijelu druge osobe neku povoljnu refleksnu-kretnju-odgovor (na poticaj) u biti ugrađuje u njegovo tijelo vlastitu ne-Cjelovitu svijest (zbiljnost nižega reda). U takvome odnosu nema mjesta za Poticaj za Kretanje iz Osjećaja Sebeljubavi, koji Poticaj Prepoznaće u drugome biću sebe samoga, potpuno Samo-sposobnoga za Sebeuspostavljanje i za Kretanje u Stanju Djelatne Sebeljubavi.

Sve one metode i tehnike rada s tijelom koje ne uzimaju u obzir u njemu Nazočnu Vještina Sebi-Svrhovite Kretljivosti, tek su manipulatori tuđe volje/razbora, koji imaju neke druge ciljeve, a ne ono Izvorno Dobro Tijela da bude Prihvaćeno takvim kakvo ono Izvorno Jest: Suobličeno svome Razboru, odnosno dosljedno (dosljednost[↗]) svome razboru da bude/traje (da ne-Bude).

Samo ono Biće/Tijelo koje je ovu Zakonitost Kretljivosti Spoznalo i Iskusilo, posjeduje Djelotvorna Sredstva koja mogu Potaknuti svako vlastito Izvorno Dobro; Sredstva koja će trajno i Pozorno Ostvarivati ono što je Tijelu potrebno u danom (Ovdjesada) trenutku. Samo onaj tko je stekao Vještini Prisjećanja na ona Znanja i tko ima u iskustvu Vještini Sebe-ocjelovljenja putem Izvorne Kretljivosti one (Izvorne) Sebe-svijesti, - samo taj Zna kako/kada je Svrhovito Oslobođiti Odgovor-Refleksnu-Kretnju.

Roditelji

Roditelji su ona Svrhovita Bića koja Utemeljuju (Utemeljitelj[↗]) Pravo na Rođenje koje je Čin Nakane da se ostvari Sebe-postignuće, od Iskona Omogućeno svim Bićima. Prema tome Poretku svako ono

biće koje odluči uz taj Poredak Pristati (njega Prepoznati[↗]) i njemu se Prispodobiti, čini sebe za njega Suodgovornim, potvrđujući i vlastito Pristajanje na svoju Životnu Ulogu: onu kojom sebe kani Svrhovito Obznaniti kao Sina/Kćer Svrhovitih Bića - Roditelja.

slijediti

Ići za nekim/nečim, pratiti koga/što ukorak. Tragovi i stopala pripadni su dijelovi iste cjeline, istoga bića, te onaj tko sebe pomiče i premješta slijedeći nečije tragove, biva obuhvaćen njegovom jednotom, njoj se prispolobljuje, postajući njezinim pripojenim dijelom. Budući da su stopala tâ koja izvode nakanu uma, onaj koji napreduje slijedeći tragove nekoga tko ide pred njim, u biti nadahnut je od njegova uma i njime je vođen. Onaj koji ide naprijed i onaj koji ide njega slijedeći, nisu dva-jedno-od-drugog-različita-bića, već oblikuju usklađeno zajedništvo, u kojemu su jedno drugome sluga.

Odnos koji su uspostavili članovi te udruge nema onu Kakvoču Uzajamnosti koju dijele Bića koja Poznaju/Priznaju Zakon o Sebe-Usmjeravanju (Mobilitas Originaria). U varljivom zajedništvu koje su uspostavili, podložni su djem različitim, ali istodobno djelujućim voljama: onom za odvajanjem (odvajalica) i onom za ovisnošću (ovisnica). Odvajalica priključuje činu praćenja svoju pasivnu, trpnji sklonu narav, dok ovisnica nudi svoju za kretanje uvijek spremnu narav. Unatoč svojoj oprečnoj usmjerenošti, obje su zbližene u kretljivoj volji[↗] da sebe podrede biću čije tragove slijede.

I odvajalica i ovisnica pokazuju sklonost da pronalaze neku svoju svrhu u podupiranju čina slobodne volje u onome biću koje traži uporište, koje žudi neko načelo koje će slijediti, koje će mu poslužiti kao navoditelj-upaljač. Tako to biće postavlja sebi za vodiča svoju vlastitu žudnju i njezin trenutačni probitak. - Uspostavlja se gibanje, neki hod-prema, čin povjerenja i prihvatanja[↗] uloga koje sudjeluju u gibanju, u tome kretanju-prema.

Povodljivost za nekom korišću podupire njih u slozi. Radišna članica toga dvojstva zre probitak, jer gibanje je zajamčeno i već je neupitan smjer. Pasivna članica daje sebe u stanju prepuštenosti i trpnosti. I kako sama nije pokretalo, ostaje odvojena od uporišne točke, lišena znanja o svome udjelu i o samoj sebi. Njezina ništa-od-Sebe-Započinjuća narav hrani se voljom uporišne točke da je upravo neka takva narav slijedi.

Ona trpeća i ona radišna djelatnica – složne u nakani da upregnu sebe u vlastitu volju za ovisnošću - iscrpiti će sebe i u nešto drugačijoj svezi. Njih privlači volja[↗] nekog drugog bića koje hoće sebe učiniti odgovornim za njihovo stanje ovisnosti. Onaj tko se prihvati uloge pokazivača puta kojim će proći neka druga volja, preuzeo je odgovornost, on priopćava kako želi biti aktivan u takvoj vrsti povezanosti. Pokrećući sebe s nakanom da nešto odradi, takva volja počiniti će ne-Razborito (Razborito[↗]) djelo. Svaka tako postupajuća volja živi od probitka koji pronalazi u ugađanju drugim ne-Razboritim i ne-Potpunim voljama (ne-Voljama).

Neki ne-Razborit um koji provjerava svoju moć upirući prst da nekome ukaže smjer, ograničeno vidi i ograničava kretanje. On nema uvid u ovu Pojavnost: neka Snaga nekamo vodi tek kada je Samopotaknuta i Samoupravljena. Tek iz Čina koji je nastao iz Sebepotaknuća nastaje neko Vrijedno Iskustvo.

Kada neko biće Spozna kako da sebe Samopotakne i Samo-usmjeri

(Mobilitas Originaria), njegovo Kretanje biti će bez prepreka, a svaki njegov Korak potvrdit će njegov Cilj. Od samoga početka on je već na Cilju. Takav netko reći će onome tko poželi za njegovim tragom poći: «Nema tebi Probitka od toga da mene slijediš! U tebi je već sve Ono čemu se nema što pridodati i što sadrži Znanje o tome kako da sebe Pokreće. Slijedeći mene izgubiti ćeš sebe. Ja utirem put Vladanja Sobom, a ne put vladanja tobom. Na mjesto gdje je utisnut trag moga stopala ti ne stavljaj tvoje stopalo, prije no što te na to ne Potakne Kretanje»⁷ Svijesti tvoga Srca (Mobilitas Originaria). U Srcu leži već utaban put («metoda») kojim možeš poći. U njemu Pulsiraju Snage koje će te Voditi i kojima se možeš s povjerenjem predati. Sam ćeš sebe Hraniti, slijedeći vlastitu Bิต. Uдовoljavajući Razboritosti svoga Srca, sebe ćeš Uskladiti i sa Smislom moga Kretanja».

Onaj tko za nekim ide, dao je vlastiti pristanak, nemajući osjećaj da ga nešto veže ili prisiljava. Taj čin vjere proizvelo je to biće, žudeće zadovoljenja vlastite koristi: u gonjenje neke prilike potrebno je uložiti manje napora i nitko pritom nije za-sebe-Odgovoran.

Neka ne-Razborita volja koja slijedi samo svoj probitak može biti uspoređena s turbinom koju hrane dvije struje. U prvoj struji djeluje ona temeljna, prema naprijed kretljiva snaga (da bi se nekoga moglo slijediti, potrebno je da je on već upravljen u nekom smjeru i da predhodi). U drugoj struji nazočna je snaga u kojoj nema volje za pokretanjem i djelovanjem. Ta struja ne stavlja samu sebe u pogon, ona je zatvorena između zidova (brana) koje je za tu svrhu sama podigla; ne postoji u njoj takvo nešto što bi potaknulo neko Strujanje prema nekom Korišnom Činu. To je ona trpeća «energija», koja nije samu sebe Začela, te nije niti mogla steći Iskustvo o svojoj Samopokretljivoj Naravi.

U djetetu (u sebstvu-u-još-malenu-tijelu) postoji već ugrađen takav «mehanizam» Sebeusklađivanja koji prepoznaže što mu je činiti kako bi očuvalo svoju Tjelesnu i Umnu Cjelovitost. Djetetu je urođeno ono Izvorno Znanje o vlastitim Temeljnim Potrebama; njegovo zanimanje za Probitak potpuno je «nevino» i prema sebi Odgovorno: ono (dijete) ne žudi postići što drugo već biti Prihvaćeno od Subjekta/Objekta koji Slijedi. Moglo bi se pomisliti kako njega pokreće neki nagon da živi s njime sljubljen. Međutim njegov Nagon utječe se njegovu Razboru⁸ koji mu kazuje da se ni uz koga ne treba sljubljivati. – Impuls Samohranjenja (po svojoj Naravi – Gibljivo Organsko Počelo), koji mu je dan kao Temeljno Počelo, proizvod su njegove Urođene tro-oblične Volje: one Njegove/-Djetetove, one Majčinske i one Očinske da on sebi Bude i da on Sebe Njima Prinese (Udjelovi).

Uobičajeno je da neka odrasla osoba (neko-sebstvo-u-nešto-većem-tijelu) preuzima brigu o djetetu, ne zrijući u njemu pre-Utemeljeni Um, Sposoban i Spreman na Sebe-vođenje. U sprezi koju je stvorila, isključivo ta odrasla osoba poznaće motive i svrhu svoga povezivanja s djetetom i samo ona (tako si umišlja) može njih opravdati i o njima prosuđivati. Ona nadalje mnije kako će njezini sudovi i postupci «pomoći» djetetu u njegovu «razvoju». Poželjeti će unaprijediti dijete, tako «neiskusno» i «nepotpuno» za život opremljeno, te će ga premjestiti u neki novi, znanjem i uzorcima opskrbljeniji prostor. – Odrasloj osobi hoće se ono što njoj prvoj treba: neko usmjerenje i povod kretanju. Stoga ona treba dijete, kojemu će ona biti neka vrsta prometnoga znaka, pokazatelja-voditelja. Sustav za usmjeravanje koji sebe tako nameće potisnut će Urođenu potrebu djeteta za Sebe-Kretanjem. Ona – Izvorna Volja Bića - pozna samo Slobodno Kretanje

i ne vidi Svrhu i Korist u tome da nekoga - tko nju neće - sebi prispopodobljava (prisvajati[↗]). Tko je Sljubljen s Jednotom taj je Jednota sama koja Prepozna[↗]je u drugome biću svoje vlastito Stanje. Ona bi samo ovakvo Gibanje i Zborenje: «Ja sam Ono nešto u svim Bićima što je Pri-Su-Sljedno njihovu Razboru kada je na Djelu - u svim onim Bićima koja nekome Cilju Idu kao i u onima koja njih Slijede.

Svijest/Sebesvijest

Ona Svijest Sebstva je ono nešto u Tijelu[↗] Prepostojeće, što o Sebi/Tijelu posjeduje Cjelovito Znanje. Kada Svijest Sebstva dobije priliku da o sebi Govori, onda ona Iskazuje što ona sebi Jest. Svaka i najsitnija Sastavnica Tijela opskrbljena je tom Izvornom Kakvoćom da samu sebe Udjelovljuje u Svojstvu Sebesvjesnoga Tijela.

Neko u-sebi-Utemeljeno-Tijelo posjeduje Moć da Preutemelji, Oživotvori i Izvornu Vježtinu Govorenja (Mobilitas Originaria). Ta Stvaralačka Moć Zbori one Pojmove koji mogu u Cijelosti Opisati Zbilju nekoga sebstva. Ti pojmovi nisu dakle proizvod nekoga uma koji nagađa o tome što i kako njemu nešto jest. Oni, Pojmovi, Izviru iz Sebi-Nazočnoga-Uma, koji svjedoči svoje Izvorno Znanje, proisteklo iz Moći Sve pamćenja i Stvaranja Svega, te tako Osposobljen Um može Razlikovati bez grješke kakvoj kakvoći svijesti pripada koji sadržaj. O tome Um saznaće putem Izravnoga Zora. Ona Svijest Sebstva koja ima Svojstvo Sve pamćenja, nije u potrazi (zdvajajući da li će naći) ni za čim. U njoj je već sve u Cijelosti Sadržano. Takva Svijest Sebstva nema potrebu da išta dokazuje; njoj su sporedni «logički» postupci onoga uma koji je zaboravio kako se dolazi na Izvor Znanja koje je u njemu oduvijek Sadržano. Sama sobom Oživotvorena u Prostoru Mobilitas Originaria sebeistraživanja – ona Svijest Sebstva Izriče ono Izvorno Znanje-o-Sebi.

Neka ocjelovljena Sebevijest (MO) Prepozna[↗]je porijeklo neke druge u sebi podvojene sebesvijesti - one koja vjeruje da je samu sebe iz sebe uspostavila. Dakle ona Cjelovita Sebesvijest od koje je Samooblikovano Tijelo isto je to Tijelo, sa svim onim što mu rođenjem pripada, sa svim svojim Moćima. I Tijelo samo nije što drugo već Sebeuprizorena Sebesvijest koja pokazuje svojom Nazočnošću da je to što Jest: ona Izvorna Moć Iskazana putem Tijela. Njegovo Izvorno Stanje je dakle ono Cjelovito Stanje u kojemu ono Jest i ponaša se Dosljedno[↗] takvoj svojoj Moći.

Ona Izvorno Kretljiva Sebesvijest nalazi smisao svoga postojanja u tome da se Uprizoruje, ostajući uvijek i u svemu isključivo sebi nalik, djelujući isključivo putem svoje Volje. Čin Kretljive Svijesti jest Prilagođavanje (putem Disanja/-Kretanja) i Vježto Pretvaranje u ono nešto što je njoj po Volji. Ono što je Posljedica njezine Čnidbe samo je neki njezin Oblik[↗]. Zahvaljujući Izvornoj Moći da Unazoči vlastitu Sebesvijest (Mobilitas Originaria), neko biće može Ostvariti Spoznaju o Nepromjenljivoj Naravi onoga Sebstva. Time će zadobiti Sredstvo za oslobađanje od stanja dvojbe i neizvjesnosti.

Tijelo

Tijelo je Sjeme i Plod koji će se iz Sjemena Razviti, Dozrijevajući ono u sebi Sve jednotno što je već Izvorno Sadržano. U svojoj Uzmožnosti ono je Savršeno i ništa njemu ne nedostaje. Njegova Budućnost utemeljena je u njegovoj Prošlosti kao što je njegova Prošlost Zreli Plod njegove Budućnosti. U tome suodnosu Vremenaprostora krije se

Pojavnost Trajanja u Sebi-Oživotvorenoga-Tijela.

Tijelo može biti uspoređeno s mostom koji povezuje dvije obale. S jedne strane njegov je Početak, a s druge njegov Svršetak. Premda Tijelo/Most spaja obale u Svejednotu, one ostaju trajno razdvojene. Svaka od strana nosi u sebi svoju suprotnost. Nije teško zamisliti neko kretanje[↗] koje nekamo vodi, svladavajući prostorvrijeme. Međutim, teže je zamisliti neko Kretanje kojim se ne postiže pomicanje u prostoru-vremenu. Ukoliko se Slika o takvome Kretanju ipak postigne, znači da je razbor odlučio izazvati promjenu: probudio je Izvorni Razbor u Tijelu (MO).

Sićušne čestice Tijela/Jednote slobodne su u ispunjenju svake svoje Volje/Nakane. One su vječno Nalik onome čemu žele biti Nalik, stoga su Sastavljeni od Tkiva/Tvari koje su same izgradile. To Tkivo ima upravo takvu Kakvoću kojoj je njihova Cjelovita Volja[↗] Težila. Ništa u Tijelu nije Stvoreno a da o tome već prije nije odlučila ona Prepostojeća, Sebe-Oblikujuća Volja.

Za oblikovanje ljudskoga tijela odgovorna je ona Stvaralačka Volja koja nadilazi trenutačnu, prolaznu volju roditelja[↗] da začnu dijete. Nakon što neko biće/tijelo dođe na svijet, ta utemeljujuća Volja nastavlja biti Nazočna. Ona nosi u sebi dorečeni Oblik vlastite Budućnosti (ono Život u Tijelu Traje, da Održi sve ono što Jest). U toj Budućnosti već je Utjelovljena Sadašnjost kao što je i Prošlost Samovidljiva i nju nije moguće izdvojiti iz Cjeline Vremenaprostora.

Ono Tijelo neka je složena Jednota koja uvijek tako Čini da ne izgubi niti najmanji svoj Dio. Sve njegove Sastavnice povezane su u Nepropadljivu Cjelinu, zahvaljujući tako Snažnoj Izdržljivosti koju nikakva sila (vanjska ili unutarnja) ne može poremetiti. Sastavnice onoga Tijela neprestano su vođene Voljom da tvore Cjelinu/Jednotu. One Utjelovljuju nepromjenljivo Načelo: Trajno Pripadati i Djelovati u Jednoti. To Znanje neizbrisivo je sadržano u njihovu Pamćenju, uvijek je Nazočno i ono njih čini tako Cjelovitima. Sastavnice Tijela nastavljaju Nepromjenjivo Biti, Svjesne te činjenice da one Jesu, u Činidbi Cjeline čije su Pojedinačne Članice.

Tijelo je dakle Utemeljeno na Počelima koja neki razbor ne može ugroziti svojim ne-Prepoznavanjem. Međutim, ne-Prepoznavanje samo jednoga Dijela Tijela dovodi do udaljavanja slike o Cjelini, jer Cjelina, da bi postala Nazočna, zahtjeva trajnu Moć Pamćenja o Nazočnosti svih svojih Sastavnih Dijelova. Tim svojim Temeljnim zahtjevom Tijelo/Cjelina Izražava Smisao za Zbilju. Ne-Prepoznati neki njegov Dio isto je što i ne Prepoznati Cjelinu kojoj Dio Pripada. Svakoj Cjelini/Jednoti pripada i Izvorno (Urođeno) Pravo na Cjelovito Pamćenje. Ovo je Izvorno pravo svakoga pojedinoga Dijela Tijela: neukidivo Pripadati Cjelini, Prepoznati[↗] Cjelinu, Dozvoliti Razboru da Smisleno Upravlja Cjelinom.

Što je uzrok gubljenju Pamćenja pojedinih Sastavnica Tijela? - Izvorna Moć Pamćenja biti će napuštena kada pojedina sastavnica odluči/nakani poistovjetiti se sa sadržajima i probitkom neke sebesvijesti umanjene kakvoće (ne-Kakvoće). Ta sastavnica i dalje nastavlja pripadati Cjelini, međutim Cjelina njoj prepušta Pravo na Slobodan Izbor, pruža joj Slobodu u ostvarenju vlastite volje, u biranju onoga što se njoj trenutno čini probitačnim. Tako neka sastavnica napušta Izvornu Moć Pamćenja o Pripadnosti Tijelu/Jednoti. Uslijed volje da ne-Pamti, snositi će (samozasluženo) posljedice. Ona njezina kratkoročno-kretljiva-volja ima potrebu da se potvrđuje u suodnosu s njoj bliskim planovima sebesvijesti. Tako ona utemeljuje/oblikuje sebe

kao neko izdvojeno biće koje je izgubilo Pamćenje o Izvorištu. Nastavlja djelovati/kretati se u smjeru koji udaljava od Izvorišta, misleći da je sama-svoja, jedina, samostojna i ni sa čime/kime povezana. Ona počinje promatrati sebetijelo, opaža neku svoju posebnost, sebe više ne Prepoznaje. Ne-Prepoznajući svoj izvorni Oblik, ne Prihvata sebe i nije Svjesna zašto se njoj sve to događa. Ne razumije svoje stanje, usprotivljuje se svemu što opaža. Ona opaža i način na koji sebe udjelovljuje, ali kut iz kojega motri ne omogućava Jasnoću i Punoću Slike. Stoga nije zadovoljna svojim izgledom, sebi je neprihvatljiva, počinje smišljati kako da se osloboди sebe-slike, kako bi si olakšala napredovanje k svome cilju. I nakon što je ostvarila/-oblikovala ono što je svojom slobodnom voljom kanila, počinje osjećati žudnju da uništi tu vlastitu stvorevinu-dio: on se njoj ne pričinja više korisnim i dovoljnim takav kakav jest. Tijelo-djelić postupa ne-Razborito, ne vodeći računa o Probitku pojedinih Dijelova/Sastavnica. Prestalo je biti Proizvodno. Pokreće ga samouništavajuća svijest koja se sama sebi suprotstavlja i samu sebe izaziva. Tako ga je bila navela njegova trenutačna volja. Onaj njegov dio koji je proizveo sukob, protivnik je koji će biti napadnut.

Onaj Razbor, koji je oblik one Izvorne Sebesvjesti, ima Moć Svrhovitoga Čuvanja Pamćenje na Tijelo/Jednotu. Izvorni Poriv Razbora želi uvijek Tijelo Očuvati Cjelovitim, Neozlijedećim, jer izravno shvaća da su Razbor i Tijelo Nerazdvojna Jednota. Razbor koji posjeduje Potpunu Sliku Cjelovitoga Tijela sadrži u sebi i Moć da privede tijelo-sebe-ne-Svjestan-djelić u Prvobitno Stanje, u Stanje Cjelovitoga Sjećanja na Sebe. Ocjeloviti neko sebstvo/tijelo koje nema potpuno sliku o sebi značajan je Zadatak[↗] koji može ostvariti samo ono-Sebstvo/Tijelo. Tu žudnju za samodijeljenjem može ukrotiti isključivo Sebesvijest onoga Izvorno Kretljivoga Tijela koje je Odabralo takvo svoje Izvorno-Kretljivo Stanje (MO).

ustroj/tijelo kao ustroj

Kada sebstvo nastoji stvoriti uvid u nešto što izdvaja imenom ustroj, tada sva građa/sadržaj koju u tu svrhu njegov razbor proizvede, postaje sastavnim dijelom toga ustroja koji je – kako razbor to sebi predočava – on sam utemeljio. Kao proizvod takve volje[↗], ustroj je zbroj za-sebe-stojećih jednota-pojedinačnosti koje se uzajamno suodnose, povezane svješću (svijest[↗]) o pripadanju istoj cjelini/zamisli, te su nadahnute žudnjom da udovolje njezinim zahtjevima. Sve što oni uzajamno čine, određeno je dakle takvom njihovom voljom da se ne-Potpuno uzajamno odnose. – U tome slučaju ustroj je nastao djelovanjem izvana: um tumači/priopćuje neki sadržaj kojemu je oduzeo Izvornu Sposobnost i Pravo da izvanjšti svoju Izvornu Volju koja Zna kako samu sebe Udjeloviti (Mobilitas Originaria) i Protumačiti. Ustroj vrednuje narav te stvorevine, opisuje odnose njezinih dijelova, vjerujući kako doživljava/spoznaje zbiljnost onoga što je sam izmislio/utemeljio. Tako uspostavljeno biće/ustroj lišeno je svoga Izvornoga Oblika. Kada bi onaj tko sastavlja/opisuje neki ustroj poznavao način sebe-prepuštanja Urođenoj/Izvornoj Volji koja samu sebe Određuje i Tumači (Mobilitas Originaria metoda), tada on ne bi osjećao poriv za stvaranjem nekog Sebi-drugotnoga-ustroja.

Pojam tijelo-kao-ustroj može, u određenim uvjetima, razviti Volju za Prisjećanjem svoje Izvorne Kakvoće i za Očitovanjem svoje Gibljive Moći da sam protumači svoje Izvorne Sadržaje. Izvorni Ustroj je svaka Cjelovita Složevina, u kojoj se Djelatno suodnose Sebe-Svjesne-Volje.

Izvorni Ustroj Svjesno će Zanemariti[↗] (praksa i teorija metode Mobilitas Originaria) svaku takvu (drugotnu) volju koja je izabrala/-odlučila da ne-Prepozna ono što je Izvorno-Cjelovito. Međutim, Izvorno (Tjelesno) Ustrojstvo ne želi odustati od takve svoje Kakvoće. Ona je u njemu Trajna (Vrijeme/-Prostor[↗]). Svaka ona sebesvijest koja nju kao takvu ne-Želi Prihvatići (jer nalazi trenutačnu korist u praćenju neke drugotne volje) ostati će i nadalje privučena igrom svoga nazadovanja i propadanja. Jer ona jest tek neka propadljiva složevina koja potvrđuje svrhu svoga življenja u sebe-razlaganju - sve do postignuća sebe-poništenja.

Utemeljujuće

Ono nešto Utemeljujuće je ona posve Samostojna Jednota koja je sastavljena od tri Pokretala koja su jedno drugome toliko prispolobljena da ih je nemoguće jedno bez drugoga predočiti:

- od Oca koji Jest,
- od Majke koja ima Sposobnost da Sebe Udjelovi u nekome Biću/Tijelu koje je Željelo/Kanilo sebe kroz nju Ostvariti u Pojavnome (ili pojavnome/ne-Pojavnome) Obliku,
- od Djeteta-Kćeri/Sina, koje ima Moć da se Poistovjeti s Voljom Oca (kojoj je Uдовoljila Majka).

Dijete i Majka Poznavatelji su i Izvršitelji Očeve Volje. Dakle Utemeljujuće Počelo je ona Jednotna Složevina i Zajedništvo u kojemu svako pojedino njegovo Pokretalo ozbiljuje Smisao svoje Nazočnosti i Djelovanja u Svijetu:

- Majka se pojavljuje slijedeći (slijediti[↗]) Volju Sina/Kćeri da Udjelovi sebe Životu/Svijetu, kako bi udovoljio Očevoj Volji;
- Otac (koji je Prvotno Pokretalo toga Zajedništva) posjeduje Oživotvorujuću Moć samo ukoliko je Majka (drugo Utemeljujuće Pokretalo u kojemu je Dijete pronašlo Smisao svoga Pojavljivanja u Svijetu) u Cijelosti za njega Nazočna, Prispodobljena njegovoj Volji da Začne Dijete. Oni su se međusobno Poistovjetili (Prepoznali[↗]) u Volji da Začnu to Dijete;
- Dijete može sebe Ostvariti i njima se Pridružiti samo ukoliko se Potpuno Podredi njihovoj Volji i Nakani.

Tri su dakle postojeća Bića toga Zajedništva, ali u Zbilji ona su Jedno/Jednotno Biće.

Otac koji je sebe prispolobio Izvornoj Volji Majke da sebe Potvrdi u Tijelu Djeteta - Jedan je i Cjelovit u Vlastitome Svemu. Majka koja je sebe Udjelovila kako bi ispunila Izvornu Volju Sina/Kćeri da dođe na Svijet u nekome pojavnome Tijelu - Jedna je i Cjelovita u Vlastitome Svemu. Dijete koje je Prepoznalo Izvorno Pravo Oca i Izvorno Pravo Majke, Prepoznalo je u njima isti Smisao i Poziv: da sebe kroz njih Obnovi; stoga je i ono u sebi Jedno i Cjelovito. Otac i majka jesu, dakle, ono Utemeljujuće Počelo, vršitelji su Čina Ozbiljenja, Postvarenja Djeteta, a ono Dijete Plod je njihove Nazočnosti i Jednotne Činidbe.

Nov Život koji je Začet neko je vidljivo Tijelo Utemeljujućega Tro-Jednotnoga Počela, koje je Ostvarilo svoju Volju da se Unazoči Cjelovito, Udjelovljujući vlastitome Sebetijelu sve svoje Izvorne Moći: one od Oca, one od Majke i one koje ima Izvorno, dakle - po Sebi samome.

Niti jedno od ova tri Pokretala ne bi moglo samostalno djelovati kao neko izdvojeno-nezavisno-biće. Svako od njih posjeduje o tome Samosvijest. Oni Opstaju samo u Obliku Jednote koja je sebe

Unazočila kako bi Podržala ostala dva Pokretala koja su također Udjelovila ono svoje Sve. Može se reći kako ta tri Pokretala Oblikuju Udrugu: Majka je odlučila Udržiti se s Ocem koji je poželio Dijete. Oni bivaju usklađeni u Zajedništvo-Jednotu tek kada njihove Izvorne Volje Surađuju, na svim razinama Sebesvjesti. U Stanju Savršenoga Sklada njihovo Djelovanje može Začeti ono Život. Ukoliko je postignut Savršen Sklad, njihovo Djelovanje biti će nastavljeno u Pojavnome Tijelu onoga bića koje su Začeli: u Cjelovitome Djetetu (Sinu/Kćeri). U njemu će Roditelji[↗] postati ono Jednotno-Potpuno-Nazočno Biće.

U Obliku Tijela/Roda Kćeri Potvrditi će sebe Majka/Žena, a u Tijelu/Rodu Sina Pronaći će svoj Smisao Otac/Muškarac. Kćer/Žena postati će Supokretalo Utemeljujućeg Počela Oca/Muškarca, odnosno Majke/Žene onoga Bića koje će sebe Utjeloviti u njezinoj Utrobi. - Dijete/Plod Djelatne Usklađenosti dvaju Bića/Tijela (Oca i Majke) ponijeti će neporecivo Obilježje Sličnosti s onim od njih kojemu Odluči biti posve Nalik.

Zadatak

Zadatak je svaki Samoutemljeni Čin (MO) kojim se Planira i Vrši neka Nakana bez određenog cilja. Prvi razlog Postavljanja Zadatka jest da on bude u Potpunosti Ispunjeno. Zadatak je Proizvod i Uzrok svakoga Djelovanja i svakoga Odvijanja. U trenutku kada Zadatak sebe Oblikuje, Zbiljnost postaje ispunjena Smislom. Zadatak na Izravan i Odgovoran način Upriličuje Odgovare vlastitoj Zamisli da sam sebe Ostvari. U biti, Zadatak je neka Zamisao koja sama sebe Oblikuje, sama sebe Iskušava i o sebi ne dvoji.

Cilj nekoga Zadatka već je postignut prije no što je Zadatak Izveden do kraja. U tome je njegova bit: da nema početka i da ne planira svoju budućnost. Zadatak je onaj Uprizoreni Sadržaj koji je Urođen onome Sebstvu koje je Zanemarilo sve one sadržaje svijesti umanjene kakvoće (MO). Njegov um poznaće bitnu okolnost za Događanje Potpunoga Zadatka: neki Zadatak je Potpun ukoliko ne proizvede neku posljedicu.

Vrsni Zadatak u stalnome je odnosu sa Zamisli-o-samome-Sebi i sa svojim Izražajnim Sredstvima. Iz te Izvorne Sveze nastaje Iskustvo neke Volje koja Djeluje jer Dosljedno Ostvaruje samo ono što je oduvijek već bilo u njenoj Moći.

Zadatak je svaki onaj Čin koji se odvija bez zadatah shema; u njemu ne postoje podaci za uspoređivanje; Zadatak ne prati neku teoriju, niti se upinje da što dokaže; on tek slijedi Poriv svog Izvornoga Razbora. Zadatak ne može izvršiti netko tko primjenjuje određene tehnikе, brojeve i nazivke. U Zadatku nema mjesta znanju, učenju niti predviđanju. Zadatak ne može biti podržan naporom, strpljenjem, probitkom. Odsječak vremena u kojemu se izvršava Zadatak nije djeljiv. Zadatku slijedi samo Zadatak i njemu slijedi opet Zadatak. Nitko ne može spriječiti da Zadatak bude Izvršen, jer onaj tko ga Izvodi Udjelovljuje sva svoja Sredstva i Moći u njegovome Ispunjenu.

Onaj tko se trudi da Ispuni Zadatak, ne uzvisuje taj svoj Trud niti hvali Proizvod koji je Ostvario. On je Svjestan da nije činio ništa osobito; jer nije sam sudjelovao u Ispunjenu Zadatka. Posljedično, sva bića imaju pravo na Plod koji donosi Ispunjene Zadatka.

Zanemarivanje/Zapostavljanje

Čin kojim neka Razboru sklona Svijest[↗] Hotimično Izdvaja[↗]

(Mobilitas Originaria metoda sažimanja svijesti) ne-Bitne kategorije i sadržaje iz prostoravremena, nakon što se odlučila Vratiti svome Izvornome Obliku⁷/Stanju. Sebesvijest tako postupa, jer želi izbjegći svako ne-Svrhovito povezivanje s vlastitim ne-Cjelovitim proizvodima/oblicima. Ona potvrđuje Trajnost i Dosljednost⁸ svoje Volje⁹ da sebe Usuobičuje samo sa svojim Izvornim Likom i Sadržajem. U tome Sebe-Obnavljanju ona jest Izbornik, Izvršitelj Ukaza/Zadatka (Zadatak¹⁰) i Opažač koji sama sebe Zre i Razlučuje od svakog drugog lika koji nije njemu sličan te će ga stoga i nadalje Dosljedno¹¹ Zapostavljati.

XI

TEMELJNI POJMOVI TEORIJE I PRAKSE

MOBILITAS ORIGINARIA METODE

1. Izvorno
2. Zanemarivanje – Izdvajanje - rasčlamba
3. Pozornost
4. Nazočnost
5. Kretljivost
6. Sebesvijest
7. Tijelo/Ustroj
8. Znamenovanje
9. Sebeodgoj
10. Znanje

XII LITERATURA

ALBISSETTI, VALERIO, *Il Training autogeno per la quiete psicosomatica*, San Paolo, Turin, 1988.

ARISTOTEL, *Metafizika*, Hrvatska Sveučilišna Naklada, Zagreb, 1992.

BULJAN CYPRYN, JADRANKA, *Il Libro dei Mudra*, Alfa i Omega Editors, Turin 1993.

BULJAN CYPRYN, JADRANKA Skripta, *Die metafysische Aufasung des Phänomens der Ernährung und ihre Bezugspunkt zur Pädagogik (I), - Über das Prinzip des Willens*, Universität Hamburg, Fachbereich Erziehungswissenschaft, Institut für Sozialpädagogik, Erwachsenenbildung, Freizeitpädagogik, 1994.

BULJAN CYPRYN, JADRANKA, Skripta, *Die metafysische Aufasung des Phänomens der Ernährung und ihre Bezugspunkt zur Pädagogik (II), - Über die Aktivität; Erklärung des Begriff Starkung*, Universität Hamburg, Fachbereich Erziehungswissenschaft, Institut für Sozialpädagogik,

Erwachsenenbildung, Freizeitpädagogik, 1995.

CAPRA, FRITJOF, *Das Tao der Physik*, Scherz Verlag, Bern, 1995.

DESPOT, BRANKO, *Uvod u filozofiju*, Zora, Zagreb, 1988.

DESPOT, BRANKO *Vidokrug apoluta, Sveska prva*, Cekade, 1989.

DESPOT, BRANKO, *Vidokrug apoluta, Sveska druga*, Cekade, Zagreb, 1991.

ELIZALDE, JOSE' A., *Introduzione all'Ontopsicologia*, Psicologia Editrice, Roma, 1988.

FROMM, ERICH, *Kriza psihoanalize*, Naprijed, Zagreb, 1986

GEDDA, LUIGI / GIANI, BRENCI, *Cronogenetica - l'eredità del tempo biologico*, Mondadori, Milano 1980.

GOVINDA, ANAGARIKA LAMA, *Die Dynamik des Geistes*, O.W. Barth, 1992.

GOVINDA, ANAGARIKA LAMA, *Grundlagen tibetischer Mystik*, O.W. Barth Verlag, 1999.

GRODDECK, GEORG, *Il libro dell'Es*, Newton, Roma, 1994.

GRUDEN, VLADIMIR, SNL, *Vježbom do sreće*, Zagreb, 1985.

GUENTHER, V. HERBERT, *Treasures on the Tibetan Middle Way*, Shambala, Berkeley, 1976.

HAWKING, W. STEPHEN, PENROSE, ROGER, *O prirodi prostora i vremena*, Sveučilišna knjižara, Zagreb 2002.

ILLICH, IVAN, *La convivialità*, Red edizioni, Como, 1993.

IYENGAR, B.K.S. *Yoga Vrksa the Tree Yoga*, Fine Line Books, Oxford, 1988.

JUNG, C. G., *Psihologija i alkemija*, Naprijed, Zagreb, 1984.

JUNG, C. G., *La psicologia dell'inconscio*, Newton, Roma, 1989.

KEMPLER, WALTER, *Načela obiteljske geštalt-terapije*, Alinea, Zagreb 1994.

KRÄMER, HANS, *Platonovo utemeljenje metafizike*, Demetra, 1997.

LINDEMANN, HANNES, *Autogeni Trening – kako preživjeti stres*, Prosvjeta, Zagreb, 1979.

LOWEN, ALEXANDER, *Il Linguaggio del corpo*, Giangiacomo Feltrinelli, Editore, Milano, 1994.

LUCAS LUCAS RAMON, *L'uomo Spirito Incarnato*, Edizioni Paoline, Turin, 1993.

MARINKOVIĆ, JOSIP, *Ogledi iz filozofije odgoja*, Školske novine, Zagreb, 1987.

- MUŽIĆ, VLADIMIR, *Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja*, Educa, Zagreb, 1999.
- NEPOZNATI AUTOR, *Lo Yoga rivelato da Śiva (Śiva- Samhita)*, Promolibri, Turin 1991.
- NEUMANN, ERICH, *Die Grosse Mutter*, Rhein-Verlag, Zurich, 1956.
- NEUMANN, ERICH, *Ursprungsgeschichte des Bewußtsein*, Rascher Verlag, Zürich, 1949.
- NUOVA ONTOPSIHOLOGIA, *Rivista quadrimestrale*, N.2., anno XIII, Roma, Maggio 1995.
- OAKLANDER, VIOLET, *Put do dječjeg srca*, Školska knjiga, Zagreb, 1996.
- ORR, LEONARD / KONRAD, HALBIG, *Rebirthing, la respirazione consapevole*, Meb, Turin, 1992.
- PASTUOVIĆ, NIKOLA, *Edukologija*, Znamen, Zagreb, 1999.
- PERLS, S. FREDERICK, *La terapia gestaltica*, Astrolabio, Roma 1980.
- PERLS, FREDERICK / RALPH F. HEFFERLINE / PAUL GOODMAN, *Gestaltterapie – grundlagen*, Klett-Cotta, München, 1997.
- REICH, Wilhelm, *Analiza karaktera*, Naprijed zagreb, 1982.
- RIST, J. M., *Plotinus, la via verso la realtà*, Il melangolo, Genova, 1995.
- ROBINSON, A. PAUL, *La sinistra Freudiana*, Casa Editrice Asrolabio, Roma, 1970.
- TERHARD, EWALD, *Metode poučavanja i učenja*, Educa, Zagreb, 1999.
- SCHELER, MAX, *Ideja čovjeka i antropologija*, nakladni zavod globus, Zagreb, 1996., str. 97.
- STERN, ARNO, *I bambini senza età*, Luni Editrice, Milano, 1989.
- YESHI DÖNDEN / JHAMPA KELSANG, *Il tantra della medicina Tibetana*, Ubaldini Editore, Roma, 1980
- ZINKER, JOSEPH, *Gestaltterapie als kreativer Prozeß*, Junfermann, Paderborn, 1998.

O AUTORICI

Jadranka Buljan Cyprýn

Osnovni biografski podaci

- Rođena u Rijeci 18.02.1952. • 1976. Diplomirala na Filozofskom Fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, stekavši naslov profesora ruskog jezika, književnosti i pedagogije. • 1984. Magistar znanosti na istom Fakultetu. • 1987. Osniva poduzeće Alfa & Omega Editors u Italiji (Torino). 1990 kao koautorica s Borisom Cyprýnom objavila priručnik "*Le mani sentono, le mani curano*" (Ruke osjećaju - ruke liječe) (Torino) Održava predavanja, bavi se odgojno-savjetodavnom djelatnošću i izdavaštvom na temu Izvorno Disanje i Kretljivost kao sredstvo komuniciranja i samospoznanje. Održava seminare za djelatnike u holističkoj medicini, te za pojedince koji žele raditi na osobnom spoznajnom rastu. • Ustanavljava pedagogijsku metodu Mobilitas Originaria (Izvorna Pokretljivost). • 1993. objavila u Torinu knjigu o genezi pokreta i riječi *// Libro Sacro delle Mudra* (Sveta knjiga mudri); • Od 1994. do 2000. - Gostujući je predavač na Fakultetu pedagogijske znanosti Univerziteta u Hamburgu te znanstvena suradnica u Institutu Pädagogische Praxis (Pedagogijska praksa) pri istome Fakultetu. Teme: Izvorno Disanje i Kretljivost kao samospoznavni čin; Prehrana kao sredstvo za razrješenje regresivnih psihofizičkih stanja i smetnji u ponašanju; Bio-tehnologija i mogućnosti održanja Cjelovitosti; Osvještenje Temeljnih Konstitutivnih Principa (Majka-Žena/Otac-Muškarac/ /Dijete) kao temelj psihičke/emocionalne zrelosti i integrirane seksualnosti; Obitelj u izuzetnim životnim uvjetima. Podučava u Hamburgu studente pedagogije i uposlenike u institucijama socijalne skrbi (psihologe, pedagoge, sociologe) za rad u obiteljima s djecom s posebnim potrebama. • 1996. Vrača se u

Hrvatsku. U selu Kuzminec (kraj Koprivnice) utemeljuje Institut Integrativna Pedagogija . •1999. Prijavljuje doktorsku disertaciju (Filozofski fakultet, katedra za pedagozijske znanosti, Zagreb) pod naslovom: -Izvorna kretljivost, pedagozijska metoda za samoizgradnju znanja o sebi-. • 2002. objavljuje kolumnu u Glasu Podravine: «Kriza obitelji kao šansa». 2003. Znanstvena komisija Fakultetskoga vijeća odobrava sinopsis doktorske disertacije. Preminula je 17. svibnja 2004.